

W วารสาร

รัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

Journal of Wisdom Political Science and Multidisciplinary Science

ISSN 2730-2970 (Print)

ISSN 2985-1351 (Online)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2568

Vol. 8 No. 4 July - August 2025

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

Journal of Wisdom the Political Science and Multi-Disciplinary Sciences

กำหนดการเผยแพร่

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปในแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ บริหารการศึกษา พระพุทธศาสนาปรัชญา และนิติศาสตร์ ตลอดจนบทความวิชาการที่นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ และประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม-เมษายน ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ฉบับที่ 4 กรกฎาคม-สิงหาคม ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม และฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม

บรรณาธิการ

ผศ.(พิเศษ) พล.ต.ท.ดร.สันฐาน ชยนนท์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปโล, ศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

รศ.ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.เกียรติวรรณ กัลยาณมิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ดร.สันหนัฐ จักรภัทรวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เลขานุการ : นางสาวกุลธิดา อุ่นจิต ศิลปกรรม : นายลิขิต เกิดมงคล

บรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการ

890/269 ถนน พระราม 3 แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร 10120

<http://so1.tci-thaiko.org/index.php/WPSMS/index>

E-mail : sunthan.chayanon@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

พระเมธาวิเชียร (สุเทพ ปวิสิโก), รศ.ดร.
รศ.ศิโรตม์ ภาคสุวรรณ
รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม
ผศ.พ.ต.ท.ดร.ไวพจน์ กุลาชัย
ดร.พีชัมพร พันลึกเดช
พ.ต.อ.ดร.สุริยะะ ประกายสาธก
ดร.จักรวาล สุขไมตรี
เสาวภา ไทพยวัฒน์
ผศ.ดร.บารมีบุญ แสงจันทร์
ดร.สีปสวัสดิ์ ภูฒิรดิษฐ์
ดร.เกียรติวรรณ กัลยาณมิตร
ดร.อุษิตา สุวรรณรัตน์
ดร.สันหนัฐ จักรภัทรวงศ์
ผศ.ดร.องค์อร สงวนญาติ
ผศ.ดร.จิรัฐ ขวนชม
พล.ต.ต.ดร.ปรีดา สถาวร
พล.ต.ต.ดร.คมสัน สุขมาก
พ.ต.อ.ดร.ฤทธิชัย ช่างคำ
ดร.ณทกกิจพัฒน์ หอมวิจิตรกุล
นางสาวจิตดาภา บัวใหญ่รักษา
ดร.ลีปป์ณรงค์ กาญจนาวงศ์ไพศาล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยชินวัตร

บทบรรณาธิการ

วารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการฉบับนี้ เป็นวารสาร ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 กรกฎาคม - สิงหาคม 2568 ที่ได้รับรองคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) เพื่อรักษาคุณภาพของบทความ ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากลของบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุดเพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการสำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้นประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 15 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษกรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถามและการสัมภาษณ์ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีหน้าที่ในลักษณะที่ทีมงานทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วนมีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจขอขอบคุณคณาจารย์นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารรัฐศาสตร์รอบรู้และสหวิทยาการและขอขอบคุณกองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา กลั่นกรองบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตำรวจโท ดร.สันฐาน ชยนนท์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ	ก
ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ	ข
บทบรรณาธิการ	ค
Effects of Work-Family Conflict on Employees' Career Compromise in Enterprises: A Case Study of Henan Province, China	1
Hu Yang, Chanchai Bunchapattanasakda	
Influence of Leader Gratitude Expression on Employees' Intention to Stay: A Study of Private Colleges and Universities in Zhengzhou, China	28
Wang Xiaohong, Chanchai Bunchapattanasakda	
Risk Management Model of Administrators at Chongqing University, China	53
Yang Yuejun	
แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี	78
Nipaporn Pattanakasem	
แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร	92
ภาณุวัตร กลั่นบิดา, จักรวาล สุขไมตรี	
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี	110
ภาวิชา รุจาฉันท, มนต์ชัย ศรีเพชรน้อย, สิริวิภา บุญศิริ, ณัฐสิณี เต็งเที่ยง	
แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม	123
วิยะดา แก้วสุพรรณ, จักรวาล สุขไมตรี	
แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	142
ธนกฤต จิระธนะเมธี, จักรวาล สุขไมตรี	
The แบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี เอกอโศการ โซติออนุสรณ์	160
กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล	179
กิงแก้ว นุชอนงค์	
การประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทยกรณีศึกษา ด้านบุคลากรระนอง	193
อัญญรัชย์ ศรีประจันต์	
การพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน	210
ปิยดล นาคุโร	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกเรียนหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยทางภาคเหนือของประเทศไทย	228
CHENXI GAN, กุสุมา แยมเกต, จักรกฤษณ์ โปณะทอง	
ปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง	247
ธนวรรธน์ มุทาภาณการ	

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ภัทรกร จันทร์เทศ	หน้า 263
อิทธิพลความตื่นตัวทางการเมือง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ศุภกานต์ มังกรสุรกาล ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์ ธิตารักษ์ ลือชา และเกรียงไกร ทองจิตติ	282

Effects of Work-Family Conflict on Employees' Career Compromise in Enterprises: A Case Study of Henan Province, China

Yang Hu¹ and Chanchai Bunchapattanasakda¹

Received: May 5, 2025. Revised: July 15, 2025. Accepted: August 27, 2025

Abstract

This study aims to examine the current status of work-family conflict, career compromise, and differences in work-family conflict among employees in various demographic and family characteristic contexts within enterprises in Henan Province. It then seeks to identify the impact of work-family conflict on employees' career compromise choices. The questionnaire survey and data analysis revealed that work-family conflict has a significant impact on employees' career compromises, while work engagement serves as a mediator. The study results offer new insights into understanding the impact of work-family conflict on employees' career development, providing practical guidance for corporate management. The study's novelty lies in its incorporation of two-way work-family conflict and employees' career compromises within the same framework, from the perspective of role conflict. Still, future research needs to be further expanded due to the limitations of the cross-sectional research methodology and sample selection.

Keywords: career compromise, employees of enterprises in Henan Province, mediating role, work-family conflict, work engagement

1. Introduction

¹ Stamford International University, Thailand Email: 2009090006@students.stamford.edu
Corresponding Email: chanchai.bunchapattanasakda@stamford.edu

With the development of information and communication technologies and the changing nature of families and occupations, the boundaries between family and work have become increasingly blurred worldwide. (Haslam et al., 2015). Data from the U.S. Bureau of Labor Statistics show that the number of dual-career couples in the U.S. society grew dramatically from 2009 to 2011, an increase of 2.1 million couples in a decade. Meanwhile, the working hours of urban workers in China have increased from an average of 44.7 hours/week in 2009 to an average of 46.8 hours/week in 2011 (China). 8 hours/week (China Labor Statistics Yearbook, 2010, 2020). As the number of dual-career employees and the average working hours of employees have increased, the conflict between work and family has become increasingly apparent. Integrating work and family needs has become a significant concern for employees in the contemporary workplace (Lin et al., 2013). In the modern society where the pace of life is accelerating and the pressure of work is increasing, employees generally feel an intense work-family conflict. Employees must meticulously fulfill their work tasks in a competitive and stressful working environment. At the same time, they need to assume corresponding family responsibilities amidst heavy family affairs. Limited individual resources are challenging to distribute evenly between family and work, and employees are often disturbed by family matters at work, thus leading to work-family conflicts.

On top of this pressure, employees must make corresponding compromises in their career choices and development process to alleviate the imbalance in the dual dimensions of career and life. In this context, the study of the impact of work-family conflict on employees' career compromise is more realistic and more in line with the current national conditions. Career compromise refers to individuals lowering their job-seeking goals during the career choice process due to their inability to

obtain the desired position. In this paper, we take work commitment as the mediating variable of the influence of work-family conflict on career compromise, and work intrusion is the most direct psychological manifestation of an employee's attitude towards work. This paper will integrate work commitment and the impact of work-family conflict on career compromise, building on the existing research foundation.

Literature Review

2.1 Work-Family Conflict and Career Compromise

Existing research suggests that work-family conflict is an essential source of stress and negatively affects well-being and behavior. Amstad et al.'s (2011) Meta-analysis categorized the outcome variables of work-family conflict into work-related, family-related, and non-domain-specific outcomes. Frone et al. (1992) argued that the domains impacted by work-family conflict differed from those impacted by family-work conflict; the former primarily affected the family, the latter mainly affected the work domain. Differ, with the former primarily affecting the family and the latter affecting the work domain. Research has also shown that work-family conflict significantly affects the extent of women's career compromise (Yao, 2020). In addition, work-family conflict may negatively affect employees' organizational citizenship behaviors and positively affect counterproductive behaviors through the mediating role of emotional exhaustion (Zhang et al, 2020). Work-family conflict affects employees' professional identity and is closely related to related variables such as marital quality and employees' work well-being. Therefore, this paper sets the following hypothesis: see Figure 1.

H1: The effect of work-family conflict on employees' development opportunities is compromised.

H2: The effect of work-family conflict on compromising employees' career match compromises.

H3: The effect of work-family conflict on employees' social expectations is compromised.

2.2 Work-family conflict and work engagement

Work engagement is a positive and fulfilling state characterized by vigour, dedication, and focus (Schaufeli et al, 2006). Energetic refers to a state in which the individual is energetic and adaptable at work; dedication refers to a state in which the individual is enthusiastically engaged in his or her work and experiences a sense of meaning; and concentration refers to a state in which the individual is fully focused and happily concentrating on his or her work. The stress caused by work-family conflict to employees can decrease an individual's level of work engagement. Resource Conservation Theory states that emotional resources are significant for each individual, and work-family conflict can lead to the depletion of emotional resources. At the same time, employees' work status is closely related to emotional resources (Powell, 2009). Work-family conflict that makes it difficult to replenish emotional resources can also decrease an individual's level of work engagement. Based on this, this paper proposes the following hypothesis: see Figure 1.

H4: The effect of work-family conflict on work engagement.

2.3 Work Engagement and Career Compromise

Chen's (2011) study found that individuals' moods are affected, and new generation employees' career compromises increase individuals' negative moods and decrease their positive moods. Secondly, Tang (2020) found that individuals' career development will be affected, and career compromise will cause more career distress and will reduce individuals' employability in the case of specific career development strategies and social capital. Therefore, the employment environment caused by career

compromise can impact individual behavior. Therefore, this paper makes the following hypothesis: see Figure 1.

H5: The effect of work engagement on employees' development opportunities is compromised.

H6: The effect of work engagement on employees' career matching compromise.

H7: The effect of work engagement on employees' social expectation compromise.

2.4 Work engagement in mediating the relationship between work-family conflict and career compromise

The scholars believe that work engagement describes the status or importance of work within the employee. The relationship between the independent variable family-work conflict and the mediator variable work engagement is positively moderated by the moderator variable sense of organizational support, and the mediation between the independent variable family-work conflict and the outcome variable career growth through the mediator variable work engagement is also positively moderated by the sense of organizational support (Gao, 2022). Some scholars have built on this foundation, and some scholars' further research findings point to a significant inverted U-shaped relationship between fun activities and both work input and employee innovative behavior, with work input playing a mediating role between fun activities and employee innovative behavior (Yang et al., 2023). Deng et al. (2023) also studied the mediating role of work engagement, and they concluded that organizational self-esteem significantly and positively affects knowledge-based employees' innovative behaviors. That work engagement can mediate the positive impact of organizational self-esteem on innovative behaviors. Therefore, this paper makes the following hypotheses, as shown in the Figure.

H8: Work input mediates the relationship between work-family conflict and employees' career match compromise.

H9: Work inputs play a mediating role in the relationship between work-family conflict and employee development opportunities compromise.

H10: Work input plays a mediating role in the relationship between work-family conflict and employee social expectations compromise.

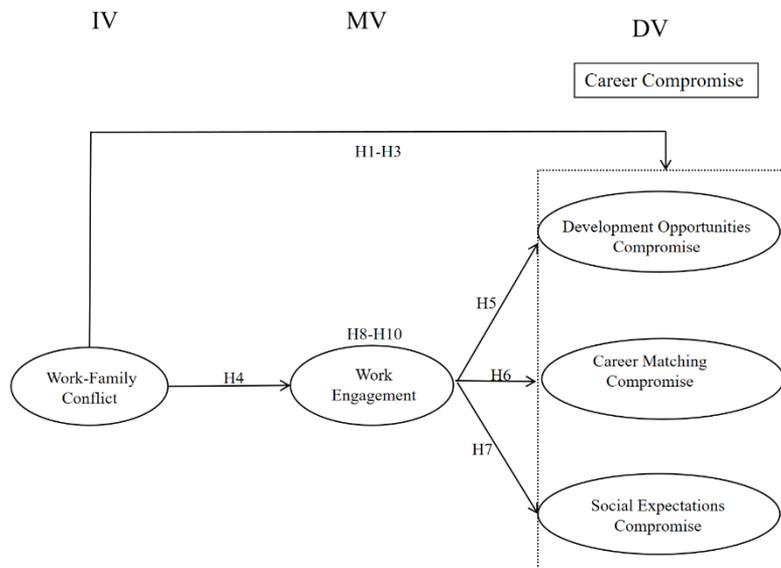

Figure 1: Conceptual framework

Methodology

This research used a survey questionnaire based on a comprehensive review of related literature to collect data from the

samples. The measurement items and sources of the questionnaire are shown in Table 1. The questionnaire consists of two sections. The first section covers the demographics of the respondents (Gender, Age, Education, Working experience, Marital status, Job level, Income). The second part is a related questionnaire scale on the impact of work-family bidirectional conflict on career compromise. The questionnaire was developed using the multiple-item method, and each item was measured based on a five-point Likert scale ranging from “1=strongly disagree” to “5=strongly agree”. Pretested items were adopted from previous literature to measure the constructs. The questionnaire was pre-tested using a convenience sample of 30 employees of enterprises in Henan Province, China. After the pilot test, the survey was conducted through online questionnaires to the working employees in Henan Province. Because the size of the target population of this study is difficult to define in actual size, the formula of Cochran (1977) was chosen to calculate the sample size. With an expected 95% confidence level, the sample minimum size was 385. The author added 10% more; thus, 460 questionnaires were distributed, and through cleaning and preprocessing steps, including dealing with missing values and outliers, invalid questionnaires with missing values, contradictions between before and after items, and the same answers were deleted. Finally, 429 valid questionnaires were obtained.

Table 1: Adoption of Questionnaire Measurements

Construct	Scale Items	Source	Cronbach's alpha
	I am so busy with work that I have no time to spend with my family.		

	I am too tired to do any housework after work.		
	Long working hours often prevent me from taking care of my family.		
Work-family Conflict	I often come home from work exhausted and unable to meet my family obligations.	Xu Zikun (2022)	0.919
	I often work overtime and cannot do much housework at home.		
	I come home from work, too tired to do any chores.		
	I have a lot of energy at work.		
	I feel strong in my work.		
Work Engagement	I am passionate about my work.	Britt (2001)	0.932
	My work inspires me.		
	I feel happy when I work.		
	I am engrossed in my work and feel proud of it.		
Development Opportunities	Opportunity to acquire new job skills		
	Opportunity to accumulate new work experience		0.798
Compromise	Opportunity to learn new work knowledge		
	Future promotion opportunities		

Career Matching	The extent to which you apply your knowledge	Weng Qingxiong (2018)	0.806
Compro mise	The extent to which you utilize your job-specific skills		
	Level of alignment with personal interests		
	Degree of correlation with career aspirations and objectives		
	Consistency with family expectations		
Social Expectati ons	Consistency with friends' expectations		0.726
Compro mise	The level of compensation offered		
	Social status corresponding to your workplace and position		

Research Results

4.1 Descriptive Analysis

Table 2 shows the descriptive analysis of the background variables of demographic characteristics. From the survey results, the respondents were younger. The sample size for those 20-29 years old is 203, or 47.32%; for those 30-39 years old, it is 171. Hasn't been on the job long. The sample size for 0-3 years is 159, or 37.06%. The educational level is mainly concentrated in bachelor's degrees. Positions are predominantly general staff, accounting for 82.28% of the total.

Table 2: Descriptive analysis of background variables for demographic characteristics

Background variable	Dimension	Sample size	Percentage
Age	20-29 years	203	47.32%
	30-39 years	171	39.86%
	40-49 years old	50	11.66%
	50 years old and above	5	1.17%
Working experience	0-3 years	159	37.06%
	4-6 years	91	21.21%
	7-10 years	83	19.35%
	11 years and above	96	22.38%
Education	College and below	31	7.23%
	Bachelor's Degree	240	55.94%
	Master and above	158	36.83%
Position level	Grassroots staff	353	82.28%
	Middle Managers	65	15.15%
	Senior Managers	11	2.56%
Marital status	Married	238	55.48%
	Unmarried	191	44.52%
Monthly income	Below 3000RMB	39	9.09%
	3001-4500 Yuan	119	27.74%
	4501-6000 Yuan	97	22.61%

6001-7500 yuan	60	13.99%
More than 7500 yuan	114	26.57%

4.2 Reliability and Validity Analysis

As shown in Table 1, the coefficient alpha values of each scale in Work-Family Conflict, Work Commitment, Career Matching Compromise, Development Opportunity Compromise, and Social Expectation Compromise are 0.919, 0.932, 0.798, 0.806, and 0.726, respectively, which indicates that the internal reliability of the scale is acceptable. The KMO value of the Work-Family Conflict Scale is 0.870, which indicates that the values have reached a moderate level and are close to good indicators, indicating that the correlation between the original variables is strong and suitable for factor analysis; the Sig value of the Work-Family Conflict Scale is 0.000 by the Bartlett's test, which indicates that the data are taken from a normal distribution and the scale has passed the validity test.

4.3 Correlation analysis

Table 3 shows the results of the correlation analysis. In Table3, the correlation coefficient between career match compromise and social expectation compromise is 0.61, the correlation coefficient between developmental opportunity compromise and social expectation compromise is 0.406, the correlation coefficient between work engagement and social expectation compromise is -0.29, the correlation coefficient between work family conflict and social expectation compromise is 0.127, the correlation coefficient between developmental Opportunity Compromise with Career Match Compromise has a correlation coefficient of 0.739, Work Commitment with Career Match Compromise has a correlation coefficient of -0.302, Work Family Conflict with Career Match Compromise has a correlation coefficient of 0.132, Work

Commitment with Developmental Opportunity Compromise has a correlation coefficient of -0.174, Work-Family Conflict and Development Opportunity Compromise has a correlation coefficient of 0.176, Work-Family Conflict and Work Input has a correlation coefficient of -0.166, and Work-Family Conflict and Family Work Conflict has a correlation coefficient of 0.555. indicating that there is a specific correlation between the variables.

Table3 Correlation analysis

				Estimate
Career	Matching	Social	Expectations	
Compromise	<-->	Compromise		0.61
Development		Social	Expectations	
Opportunities Compromise	<-->	Compromise		0.406
Work Engagement	<-->	Social	Expectations	
		Compromise		-0.29
Work-Family Conflict	<-->	Social	Expectations	
		Compromise		0.127
Development		Career	Matching	
Opportunities Compromise	<-->	Compromise		0.739
Work Engagement	<-->	Career	Matching	
		Compromise		-0.302
Work-Family Conflict	<-->	Career	Matching	
		Compromise		0.132
Work Engagement	<-->	Development	Opportunities	
		Compromise		-0.174

		Development Opportunities	
Work-Family Conflict	<-->	Compromise	0.176
Work-Family Conflict	<-->	Work Engagement	-0.166
Work-Family Conflict	<-->	Family-Work Conflict	0.555

4.4 Hypothesis testing and result analysis

Path analysis using AMOS 23.0 structural equation modeling was conducted to analyze the relationship model between six variables: work-family conflict, home-work conflict, work engagement, career match compromise, development opportunity compromise, and social expectation compromise. This study's hypotheses were tested to determine whether they are valid.

Table 4 Path Analysis

Hypothesis	Path	S.F.L.	Ustd	S.E.	C.R	P
H1	Work-Family Conflict → Career Matching Compromise	0.183	0.232	0.077	3.996	***
H2	Work-Family Conflict → Development Opportunities Compromise	0.227	0.386	0.084	3.138	***
H3	Work-Family Conflict → Social Expectations Compromise	0.234	0.164	0.070	3.282	***

H4	Work-Family Conflict→Work Engagement	0.288	0.418	0.088	4.758	***
H5	→Career Matching Compromise Work Engagement	0.233	0.263	0.055	4.757	***
H6	→Development Opportunities Compromise Work Engagement	0.184	0.215	0.056	3.859	***
H7	→Social Expectations Compromise	0.268	0.249	0.052	4.804	***

*P<0.05,**P<0.01;***P<0.001

In the path “Work-Family Conflict→Career Matching Compromise”, the standardized path coefficient is 0.183 and reaches the level of significance($P<0.05$), which indicates that this path has a significant positive effect.

In the path “Work-Family Conflict→Development Opportunities Compromise”, the standardized path coefficient is 0.227 and reaches the level of significance($P<0.05$), which indicates that this path has a significant positive effect.

In the path “Work-Family Conflict→Social Expectations Compromise”, the standardized path coefficient is 0.234 and reaches the

level of significance($P < 0.05$), which indicates that this path has a significant positive effect.

In the path “Work-Family Conflict → Work Engagement”, the standardized path coefficient is 0.288 and reaches the level of significance($P < 0.05$), which indicates that this path has a significant positive effect.

In the path “Work Engagement → Career Matching Compromise”, the standardized path coefficient is 0.233 and reaches the significance level($P < 0.05$), indicating that this path has a significant positive effect.

In the path “Work Engagement → Development Opportunities Compromise”, the standardized path coefficient is 0.184 and reaches the significance level ($P < 0.05$), indicating that this path has a significant positive effect.

In the path “Work Engagement → Social Expectations Compromise”, the standardized path coefficient is 0.268 and reaches the significance level($P < 0.05$), indicating that this path has a significant positive effect.

The above results show that the higher the work-family conflict, the stronger the occupational compromise, as verified by H1-H3. Work-family conflict refers to the conflict between an individual's work and family roles, especially when family responsibilities occupy time, making it difficult for the individual to complete his or her work, which leads to conflict (Greenhaus & Beutell, 1985; Zheng, 2007). This conflict not only causes negative emotions for the individual but may also trigger chronic insomnia and severe psychological stress, even affecting employees' subjective well-being. This finding is consistent with existing studies showing that work-family conflict has a significant adverse effect on occupational compromise (Zhang et al., 2020; Ma et al., 2021; Yu et al, 2021) and verifies that work-family conflict is a potential source of stress that negatively affects well-being and behavior (Geurts et al., 2003).

The effect of work-family conflict on career match compromise

The higher the work-family conflict, the stronger the career match compromise. According to the resource conservation theory, individuals tend to avoid the loss of resources because the loss of resources has long-term adverse effects (Song et al., 2023). Therefore, employees facing work-family conflict will reduce their commitment at work in order to conserve resources, which may lead to a mismatch between career interests and skills and their current job, thus compromising the career match. It has been shown that work-family conflict leads to the accumulation of negative emotions, affecting employees' job performance (Wei et al, 2020). This effect may lead employees to opt out of specific jobs to alleviate long-term negative emotions (Zhao, 2017).

The effect of work-family conflict on compromising developmental opportunities

The higher the work-family conflict, the stronger the developmental opportunity compromises. According to resource preservation theory, individuals will cope with stress by preserving important resources (Hobfoll, 2003). When employees experience work-family conflict, depletion of emotional resources may result in less commitment at work and an inability to utilize time and energy for professional growth, thus compromising developmental opportunities. It has also been shown that resource depletion can lead employees to reduce their engagement at work, which in turn affects career development (Wang, 2022).

Impact of work-family conflict on social desirability compromise

The higher the work-family conflict, the stronger the compromise of social expectations. According to Social Cognitive Career Theory, situational factors influence an individual's career interests, goals, and expectations (Lent et al., 2000). Work-family conflict makes employees feel a loss of resources, which may affect their social expectations and self-efficacy. It has been found that employees who lack support are more likely to lower their social expectations. In addition, the increased demands of work and the stress of being unable to juggle family responsibilities can further drain employee resources (Allen et al., 2000). Thus, the higher the work-family conflict, the stronger the compromise of social expectations.

Impact of work-family conflict on work engagement

Affected by work-family conflict, employees will have more stress in the work process, and these stresses will consume employees' work resources and further affect their work status. Therefore, work-family conflict negatively affects employees' work engagement, and H4 holds. The stress caused by work-family conflict to employees leads to a decrease in individual work engagement. Resource preservation theory states that emotional resources are significant resources for each individual, work-family conflict leads to the depletion of emotional resources, and the employee's work status is closely related to emotional resources (Yue,2017).

Impact of work engagement on career compromise

Work engagement reflects an individual's attitude towards work and organization, as verified by H1-H3. About the impact of work input on career compromise, empirical studies have shown that the degree of work input of employees after joining a job has a significant predictive effect on their work behavior, for example, when the degree of work input is high, the rate of employees leaving the job is lower (Scheufeli et al, 2004), and the level of work performance is higher (Bakker et al., 2012).

Based on the above analysis, job investment significantly affects career match compromise, development opportunity compromise, and social expectation compromise. Job investment is also affected by job seekers' emotional attitude and organizational factors. Therefore, this study incorporates the malefactor theory, expectation theory and social cognition theory into the model, and through empirical analysis, it explores the effects of different aspects of job compromises on work attitudes and behaviors, and the possible mediating role of work input, in order to clarify the path of job compromises on individual work performance.

Table 5: Mediating Effect Testing

Summary of intermediation test results					
path	c	a*b	a*b	c'	Test
	Total effect	Medium effect value	(95%BootCI)	Direct effect	Conclusion
Work-Family Conflict→Work	0.171**	0.056	0.029~	0.11*	Partially mediated
Engagement→Career Matching Compromise			0.096	*	
Work-Family Conflict→Work			0.014~	0.138*	Partially mediated
Engagement→Development Opportunities Compromise	0.189**	0.036	0.073	*	
Work-Family Conflict→Work			0.009~	0.167*	Partially mediated
Engagement→Social Expectations Compromise	0.165**	0.031	0.059	*	

From the above table, we can see that in terms of Work-Family Conflict→Work Engagement→Career Matching Compromise, Work-Family Conflict→Work Engagement→Development Opportunities Compromise, Work-Family Conflict→Work Engagement→Social Expectations Compromise, the confidence interval does not contain 0, indicating that the mediation effect is significant. The direct effect is also significant, meaning that the mediating variable, work engagement, partially mediates these three paths. This shows that the mediating variable "Work Engagement" partially mediates in these three paths.

Work-family conflict affects occupational compromise through work engagement, a mediating variable of work-family conflict affecting occupational compromise, as verified by H8- H10. Work engagement refers to the position or importance of work within the employee. Stress caused by work-family conflict can decrease employees' level of work engagement. Resource Conservation Theory states that emotional resources are significant resources for each individual, and work-family conflict can lead to the depletion of emotional resources, and the employee's work status is closely related to the condition of emotional resources. Work-family conflict creates several negative emotions for employees, which can negatively affect their level of work engagement, thus prompting them to make career compromises. Decreased levels of work engagement make it difficult for employees to remain energized, committed, and focused on their work, to maintain a positive, optimistic attitude toward their work, and to become less physically, emotionally, and cognitively attached to their work and the organization, which can drive employees away from their original industry to a job in a different occupational type or field (Memon et al., 2018).

In addition, work-family conflict makes it difficult to replenish emotional resources can also lead to a decrease in the level of individual

work engagement, devoting a significant amount of time and energy to work and neglecting the individual's responsibilities and duties in the family, which can lead to the dissatisfaction and accusations of other family members, which can then affect the family atmosphere. When employees experience work-family conflict, they will have more pressure at work. These pressures will deplete employees' physiological and psychological resources. At the same time, due to the tense family relationship, employees cannot regulate their work emotions during non-work time. They, therefore, are unable to replenish their work resources.

In short, insufficient work resources lead to employees' inability to focus on their work and a lack of vigor and dedication to it, which leads to a decline in their level of work engagement and consequent compromise of their careers. Work engagement is an important mediating variable between work-family conflict and career compromise.

Discussion

1 Conclusions of the study

Firstly, there is the dimension of the two-way work-family conflict and occupational compromise relationship. On the one hand, the higher the work-family conflict, the stronger the occupational compromise. Specifically, for every unit increase in work-family conflict, the probability of occupational match compromise increases by 0.087 units; for every unit increase in work-family conflict, the probability of development opportunity compromise increases by 0.123 units; and for every unit increase in work-family conflict, the probability of social expectation compromise increases by 0.098 units.

Second, the relationship between work-family conflict and work engagement dimensions. Work-family conflict has a significant impact on work engagement. Specifically, for every 1 unit increase in work-family conflict, the probability of work engagement decreases by 0.162 units,

indicating that the higher the work-family conflict, the lower the work engagement. For every 1 unit increase in family-work conflict, the probability of work engagement decreases by 0.133 units, indicating that the higher the family-work conflict, the lower the work engagement.

Third, the relationship between work engagement and the career compromise dimension. Work input has a significant effect on career compromise. Specifically, for every 1-unit increase in work input, the probability of career match compromise increases by 0.145 units, indicating that the higher the work input, the stronger the career match compromise. For every 1-unit increase in work input, the probability of development opportunity compromise increases by 0.074 units, indicating that the higher the work input, the stronger the development opportunity compromise. For every 1 unit increase in work input, the probability of social expectation compromise increases by 0.108 units, indicating that the higher the work input, the stronger the social expectation compromise.

Fourth, the mediating relationship dimension. On the one hand, work input mediates the relationship between work-family conflict and employee career compromise. Specifically, for every unit increase in work-family conflict, the direct effect of occupational matching compromise rises by 0.087 units, the mediating effect of work input decreases by 0.162 units, and the combined effect of occupational matching compromise rises by 0.063 units, suggesting that work-family conflict affects occupational matching compromise through work input. That work input mediates the work-family conflict affecting the occupational matching compromise Variable. For every 1-unit increase in work-family conflict, the direct effect of developmental opportunity compromise rises by 0.123 units, the mediating effect of work input rises by 0.162 units, and the composite effect of developmental opportunity compromise rises by 0.111 units, suggesting that work-family conflict affects the developmental opportunity compromise through work input. That work input is the

mediating variable of work-family conflict affecting the developmental opportunity compromise. For every unit increase in work family conflict, the direct effect of social expectation compromise rises by 0.098 units, the mediating effect of work input rises by 0.162 units, and the combined effect of social expectation compromise rises by 0.080 units, suggesting that work family conflict affects social expectation compromise through work input. That work input is the mediating variable of work-family conflict affecting social expectation compromise.

2 Research Contributions

First, the contribution of the research perspective. This study innovatively adopts the role conflict perspective to place work-family conflict and employees' career compromise within the same research framework, unveiling the specific mechanism of action of work-family conflict on its negative impact on employees' career compromise, and enriching the outcome variables of work-family conflict and the antecedent variables of career compromise. The current research on antecedent variables of employees' career compromise mainly reflects the perspective of employees' psychology and behavior, organizational system and behavior, and the perspective of situational factors, but lacks the research linking family and work from the perspective of conflict. In response to this lack of research perspective, this paper, in the process of combining related theories and literature, combined with the current social hotspots, selected the work-family conflict, which is closely related to career development, as the independent variable to explore the factors affecting employees' career compromise.

Second, the contribution of research content. This study explores the influence of work engagement on career compromise in the second half of the path by taking work engagement as a mediating variable, which makes up for the current research situation of exploring the influence of work engagement on career compromise unidirectionally

based on the model of “Stimulus, Cognition, and Response”, enriches the research on the relationship between the two and expands the scope of application of the social exchange theory. It enriches the research on the relationship between the two and expands the scope of application of social exchange theory. In this way, this study innovatively explains and explores the influence of work engagement on career compromise based on the social exchange theory.

3 Research limitations

Firstly, the study mainly adopted a cross-sectional approach and did not track the phased study longitudinally, thus failing to reflect the dynamic impact of work-family bi-directional conflict on employees' career compromises. In addition, due to time constraints, the study was mainly limited to intra-organisational career compromises. It could not examine employees' inter-organisational career compromises over more extended years.

Secondly, the study only considered the mediating role of work engagement in influencing the impact of work-family conflict on employees' career compromises, where other factors such as employees' attitudes and behaviours may also impact. As a new relationship mechanism study, the relationship between work-family conflict and career compromise may have different mechanisms depending on the industry, occupation, and other factors.

References

- Allen, T. D., Herst, D. E., Bruck, C. S., & Sutton, M. (2000). Consequences associated with work-to-family conflict: A review and agenda for future research. **Journal of occupational health psychology**, 5(2), 278.

- Amstad, F. T., Meier, L. L., Fasel, U., et al. (2011). A work-family conflict and various outcomes meta-analysis specializes in cross-domain versus matching-domain relations. **Journal of occupational health psychology, 16(2)**, 151-169.
- Bakker, A. B., & Schaufeli, W. B. (2012). Positive organizational behavior: Engaged employees in flourishing organizations. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior, 29(2)*, 147-154.
- Chen, S. (2011). **Master's Thesis on College Students' Career Compromise and Its Effect on Emotions**, Zhejiang University of Technology.
- Deng, Y.L., Wang, J.A. & Liu, H. (2023). Mechanisms of organizational self-esteem on knowledge-based employees' innovative behaviors: Traditional superior-subordinate relationship and work commitment perspectives. **Research on Science and Technology Management, (18)**,169-177.
- Frone, M. R., Russell, M., & Cooper, M. L. (1992). Antecedents and outcomes of work-family conflict: Testing a model of the work-family interface. **Journal of Applied Psychology, 77(1)**, 65.
- Gao, X., Wang, W.B.& Meng, X.Z. (2022). Does entrepreneurship exacerbate work-family conflict: evidence from a time-use survey in Henan Province. **Human Resource Development in Henan Province, (05)**,83-94.
- Geurts, S. A., & Demerouti, E. (2003). Work/non-work interface: A review of theories and findings. **The work and health psychology handbook, 2(1)**, 279-312.

- Greenhaus, J. H., & Beutell, N. J. (1985). Sources of conflict between work and family roles. **Academy of Management Review**, **10**(1), 76-88.
- Haslam, D., Filus, A., Morawska, A., Sanders, M. R., & Fletcher, R. (2015). The Work–Family Conflict Scale (WAFCS): Development and initial validation of a self-report measure of work–family conflict for use with parents. **Child Psychiatry & Human Development**, **46**, 346-357.
- Hobfoll, S. E., Johnson, R. J., Ennis, N., & Jackson, A. P. (2003). Resource loss, resource gain, and emotional outcomes among inner city women. **Journal of personality and social psychology**, **84**(3), 632.
- Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (2000). Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. **Journal of Vocational Behavior**, **45**(1), 79–122.
- Lin, Z., Ju, L. & Chen, L. (2013). Work-family conflict research and issues in Henan Province: perspectives, *content, and design*. **Management World**, (09), 154-171.
- Ma, L. & Ma, K. Y. (2021). The relationship between dichotomous work passion and work well-being of knowledge-based employees - A perspective based on work-family conflict. **East China Economic Management**, (01), 119-128.
- Powell, G. N., Francesco, A. M., & Ling, Y. (2009). Toward culture-sensitive theories of the work–family interface. **Journal of Organizational Behavior**, **30**(5), 597–616.
- Schaufeli, W. B., & Bakker, A. B. (2004). Job demands, job resources, and their relationship with burnout and engagement: A multi-sample study. **Journal of Organizational Behavior: The International**

Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior, 25(3), 293-315.

- Schaufeli, W. B., Bakker, A. B., & Salanova, M. (2006). The measurement of work engagement with a short questionnaire: A cross-national study. **Educational and psychological measurement, 66(4)**, 701-716.
- Song, M., Zheng, Q.X., Jiang, A.X, Qi, M. & Gao, Y.. (2023). Leader coaching and subordinate work engagement: A self-determined perspective. **Management Review, (05)**, 163-172.
- Tang, Y. (2021). **Research on the Influence Mechanism of Psychological Capital, Work Input and Knowledge Sharing on Employees' Innovative Behaviour.** University of Electronic Science and Technology
- Wang, M.F. & Zhou, L.L. (2022). Mechanisms of occupational compromise on job disengagement behavior: a chain-mediated model of negative affect and organizational identification. **Henan Journal of Health Psychology, (06)**,807–811.
- Wei, W. & Ni, H.. (2020). The impact of work-family conflict on employees' work behavior: a perspective based on resource preservation theory and identity theory. **Journal of Management Engineering, (01)**,25-33.
- Yang, J., Wu, M. J. & Huang, Y.. (2023). The inverted "U" shape effect of fun activities on employees' innovative behaviors: The roles of work engagement and work autonomy. **Management Review, (08)**,255-267.
- Yao, F. (2020). **The influence of work-family conflict on women's career compromise: Master's Degree Thesis,** Henan University of Technology

- Yu, P. & Zhou, Z.W. (2021). The impact of work-family conflict on female employees' work-family conflict in ethnic areas: Appreciating the mediating role of social support. **Research on Ethnic Education**, (04), 82–87.
- Yue, Y.P. & Ji, D. (2017). Characteristics of work-family conflict and the relationship with burnout among female kindergarten employees. **Research on Preschool Education**, (01), 23-33.
- Zhang, L. & Zhang, D. (2006). Work-family conflict research: international progress and prospects. **Nankai Management Review**, (04), 55-63.
- Zhang, L.X., Fu, J.Y. & Zhang, L. (2020). A study on the impact of work-family conflict on the innovative behavior of female knowledge-based employees. **Research Management**, (11), 257–267.
- Zhao, X. R., Qu, H., & Ghiselli, R. (2017). Examining the relationship of work–family conflict to job and life satisfaction: A case of hotel sales managers. **International Journal of Hospitality Management**, 30(1), 46–54.
- Zheng, Z. M. (2007). Family-Work Conflict and Balancing Strategies. **Knowledge Economy**, (10), 167–168.

Influence of Leader Gratitude Expression on Employees' Intention to Stay: A Study of Private Colleges and Universities in Zhengzhou, China

Xiaohong Wang¹ and Chanchai Bunchapattanasakda¹

Received: May 5, 2025. Revised: July 25, 2025. Accepted: August 18, 2025

Abstract

This research aims to study the influence of leader gratitude expression on employees' intention to stay. Based on the Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions, Sources of Social Information Processing Theory, and Social Exchange Theory, the author finds the key factors in the relationships between the leader gratitude expression and employees' intention to stay as presented below: No significant positive relationship between leadership gratitude expression and the employees' intention to stay. However, expressing gratitude for leadership has a considerable positive impact on affective commitment. The affective commitment has a positive impact on employees' intention to stay. Leader gratitude expression has a positive impact on employees' organization-based self-esteem. Employees' Organization-based self-esteem has a positive impact on their intention to stay. Leader gratitude expression positively impacts employees' intention to remain through the employees' affective commitment and the employees' organization-based self-esteem.

Keywords: Affective Commitment, employees' Intention to Stay, employees' Organization-based self-esteem, leader Gratitude Expression

1. Introduction

Expressing gratitude is a low-cost way to smooth interpersonal relationships and improve individual happiness. Gratitude can permeate

¹ Stamford, International University, Thailand. Email: 2009090009@students.stamford.edu
Corresponding email: chanchai.bunchapattanasakda@stamford.edu

all aspects of interpersonal interaction, such as customers' gratitude to front-line employees' service, employees' gratitude for colleagues' help, and leaders' gratitude for the contribution of subordinates. The expression of gratitude can also occur between doctors and patients, lecturers and students, classmates, friends, husband and wife, etc. In short, expressing gratitude in either relationship can lubricate interpersonal relationships and improve individual happiness. Expressing gratitude can positively affect individuals (persons who express their gratitude, grateful persons, bystanders), interactively (Vollmann et al., 2019), and groups. Moreover, verbal gratitude can be expressed in several minutes or even seconds, and the cost is negligible. However, it can have a profound impact on interpersonal relationships. Therefore, expressing gratitude is a low-cost act of building and maintaining interpersonal relationships (Kumar et al., 2019). Leadership gratitude expression is an act of leaders within an organization. Leadership gratitude expression is a kind of positive affective expression in which the leader expresses gratitude for the help or contribution, showing the respect, recognition, and appreciation of the leader for the help or contribution of the employee (Grant & Gino, 2010).

Most current studies have focused on the expression of gratitude in general social relations, with the field of organizational management paying minimal attention to it. Very little is known about gratitude and its role in the workplace. Especially in private higher education, there is no relevant study on whether gratitude affects employees' intention to stay. This paper explores whether private university administrators can use gratitude as a low-cost management method to reduce the resignation rate and improve the employee retention rate.

2. Literature Review and Theoretical Hypothesis

According to the Broaden-and-Build Theory of Positive Emotions, when leaders express their gratitude to employees, employees perceive their value in the organization, increase their pride, and are grateful to the leaders. Gratitude is a typical positive emotion (Fredrickson, 2013), affecting employees' performance and willingness to stay. Based on the Social Exchange Theory, when leaders express gratitude to employees,

the employees in "dripping grace when yongquan" belief, will reduce the negative emotions (Zhang et al., 2018), increase affective commitment (Ford, 2018), improve work input (Lee et al., 2019), increase upward advice (Sun et al., 2018) and improve work performance to return leadership gratitude. Leader expression of gratitude leads to higher job satisfaction and lower willingness to leave; leader expression of gratitude indirectly reduces the willingness of followers to leave leaders (Ritzenhöfer et al., 2019). Zhu (2022) took organization-based self-esteem and affective commitment to leaders as the study of the relationship between leaders' gratitude expression and employees' resignation intention. The result of the research showed that the leader's gratitude expression within the organization had an inhibitory effect on employees' resignation intention.

Hom et al. (2017) believed that organizational environment and leadership behavior were the key factors affecting employees' resignation intention. Related research on leadership also provides us with some references. Domestic and foreign scholars believe that service leadership (Tian Yanhui, etc., 2020), change leadership (Almandeel, 2017), authentic leadership (Azanza, 2015), dual leadership (Yu, 2023), charming leadership (Your, 2023), authentic leadership (Liu, 2021), autocratic, democratic, laissez-faire leadership (Wei, 2015), benevolent leadership and virtuous leadership (Tu, 2021) are related to resignation intention. Given the inverse relationship between intention to stay and willingness to leave, we assume that:

Hypothesis 1: The leader's gratitude expression significantly impacts employees' intention to stay.

The leader expresses gratitude to their subordinates, making them feel recognized and that the leader supports their actions. According to the research of Ryan et al. (2018), sensory ability and needs are crucial for individuals. Expressing leadership gratitude is significant in helping employees develop positive self-awareness and self-concept. After receiving expressions of gratitude from leaders, employees often believe that they have the ability, importance, and value to the organization, and then increase their commitment to the organization.

The expression of gratitude by leaders has many benefits to the organization, increasing the affective commitment of employees (Zhu et al., 2022), work engagement (Lee et al., 2018), and prosocial behavior (Sun et al., 2019). Although not much literature directly supports the idea that leader gratitude expression positively impacts employee affective commitment, related research on leadership still provides some references. For example, research found that the appropriate leadership behavior can have a direct response to the attitude of employees, stimulate the potential and improve their loyalty to the organization, thus having a positive impact on the development and strong affective dependence of the organization (Wang et al., 2023). Service-oriented leaders can provide adequate resources for employees to meet their affective needs (Cheng, 2020). Service-oriented leadership is positively correlated with affective commitment (Li, 2017). Therefore, the hypothesis assumes that:

Hypothesis 2: The leader's gratitude expression significantly impacts the affective commitment.

Su (2023) shows that affective commitment has a positive role in promoting the willingness of post-1990 employees. The deeper employees' affective commitment to the organization or enterprise, the more they rely on it, the more they want to stay in the organization or enterprise, the higher the intention to stay. When employees have positive affective attachment to the organization, form positive evaluation and produce positive working attitude, thus promote them to achieve high loyalty, innovation performance (Tajeddini et al., 2022), more, organizational citizen behavior (Putri, Sis Prabowo, 2022), knowledge sharing behavior (Wei & Wang, 2020), etc. However, when employees have negative emotions at work, it will affect their attitude towards the company, leading to their resignation behaviors, such as dull and bland working environment making it easier for employees to feel tired, unable to realize self-worth, and their willingness to stay gradually decreases (Li & Guo, 2020). Yu (2020) confirms that affective commitment enables employees to work within the organization for a long time, effectively

reducing employees' willingness to leave and enhancing their willingness to stay. Li and Guo (2020) pay attention to the retention of employees, and the affective commitment has a significant positive impact on the retention intention of the new generation of employees in the hotel industry. Therefore, the hypothesis assumes that:

Hypothesis 3 : The affective commitment has a significant impact on their intention to stay.

As a positive affective communication behavior, leadership gratitude expression influences the concept of "self" and "relationship", thus reducing the employees' willingness to leave (Zhu, 2022). From the perspective of "relationship", the leaders' gratitude helps the employees to form a positive evaluation of the leaders and increase the recognition and acceptance of the leaders, that is, their gratitude to enhance the affective commitment to the leaders; the employees' affective commitment to the leaders will motivate the employees to stay in the organization to contribute to the leaders, thus reducing their resignation intention (Zhu, 2022).

Hypothesis 4 : Employees' affective commitment plays an intermediary role in the leader's expression of gratitude and the employee's intention to stay.

Research on leadership shows that authorized leaders' recognition and encouragement of employees will increase organization-based self-esteem (Zhang, 2018), and the support, care, and respect of good leadership-member exchange relationships can also positively impact organization-based self-esteem (Heck, 2005). Social Information Processing Theory holds that the social information the surrounding environment provides influences individual attitudes and behaviors. Leaders are the authoritative figures in the organization and the team, so leaders are often one of the important sources of environmental information for team members. Zhu (2022) believes that the gratitude of leaders can convey the recognition and appreciation of the contribution and help of employees, and employees will process the information of gratitude (such

as respect, recognition, and appreciation). From the perspective of "self", leadership gratitude can affect the psychological process of employees, let employees feel capable and valuable in the organization, and improve employees' organization-based self-esteem. Thus, the hypothesis assumes that:

Hypothesis 5: The leader's gratitude expression has an important impact on employees' organization-based self-esteem.

Few studies have verified the direct relationship between employees' organization-based self-esteem and intention to stay. However, the relationship between organization-based self-esteem and the intention to leave has been verified. Pierce (2004) and other studies have shown a negative correlation between organization-based self-esteem and intention to leave. Zhu (2022) verified that organization-based self-esteem significantly negatively affected employees' turnover intention.

Organization-based self-esteem helps employees to form positive self-perception and self-concept. Employees with high self-esteem tend to think they are capable and important in the organization; when employees feel competent, their needs for ability can be satisfied (Zhu, 2022). At the same time, when employees feel that they are important in the organization and are needed by the organization, they will strongly feel that they are a part of the organization and greatly meet their belonging needs. An important reason for employee turnover is that employees' satisfaction is reduced in the organization (Weitz, 1995). However, organization-based self-esteem can reduce the psychological experience of reduced employee satisfaction by meeting the needs of their abilities and belonging. As a result, their motivation to leave the organization will decrease, and they will show less interest and attention to the material incentives provided by other organizations. The intention to stay will increase accordingly. Thus, the hypothesis assumes that:

Hypothesis 6: Employees' organization-based self-esteem has an important impact on employees' intention to stay.

According to the previous analysis, leadership gratitude expression is a positive emotional expression behavior during the interaction between

leaders and employees, which conveys information of respect, encouragement, and appreciation to employees. Processing this social information can encourage employees to conduct positive self-assessment, making them feel capable and needed in the organization, thus forming strong self-esteem (Zhu, 2022). Organization-based self-esteem can meet employees' ability and value needs, reduce their resignation motivation, and affect their turnover intention. Thus, the hypothesis assumes that:

Hypothesis 7: Employees' organization-based self-esteem is an intermediary between the leader's expression of gratitude and employees' intention to stay.

Based on the above theoretical assumptions, a model of the relationship between the leader's gratitude expression, affective commitment, employees' organization-based self-esteem, and employees' intention to stay was constructed, as shown in Figure 1.

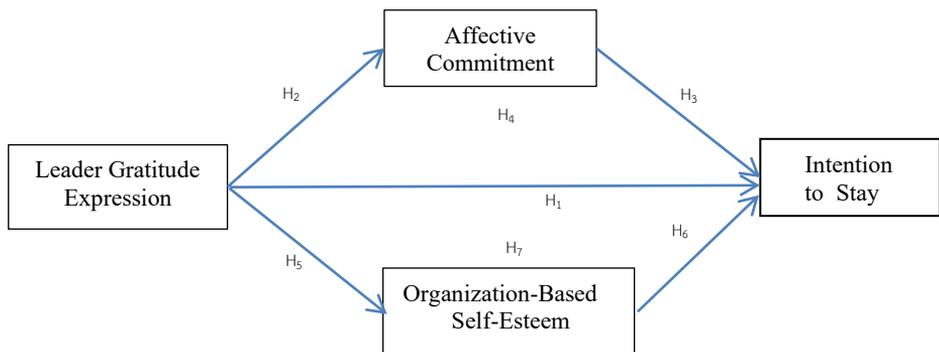

Figure 1. Conceptual framework of the research.

3. Methodology

This study aimed to explore how leadership's expression of gratitude affects employees' intention to stay and to explore the underlying mechanisms of this effect. We collected the data through an online questionnaire survey. The target population of this study was lecturers who had worked for at least 1 year at a private university in Zhengzhou, China. The lecturers were randomly selected according to quota sampling.

The questionnaire contained two parts. Part 1 contained demographic information about the participants, and Part 2 included detailed questions measuring the variables in the proposed model. We used a 5-point Likert scale to measure these topic items, with scores ranging from 1= = strongly disagree to 5= = strongly agree. The questionnaire is mainly distributed through WeChat and collected online. Five hundred twenty-five participants filled out and returned the questionnaire, but 513 were valid.

Variable Measurement and Data Analysis

The scales selected for this study were derived from the Western maturity scale, and the authors adjusted some measurement items for the definitions used in previous studies and the needs of this study. To ensure the validity of the survey items, the questionnaire was sent to 3 experts for an IOC test. After pretesting and expert consultation, the authors again revised the questionnaire items. The questionnaire items and references in the research are shown in Table 1.

The theoretical model used in this research has been analyzed by partial least squares–structural equation modeling (PLS-SEM) through Smart PLS V.4.0 software. (Hair et al., 2012).

Table 1. Research Variables and Measurements

Dimension	Descriptive statements	Sources
Leader gratitude expression	My immediate superiors expressed gratitude to me.	Ritzenhöfer et al.(2019)
	My immediate superiors expressed their gratitude to me.	
	My immediate superiors acknowledged my contribution.	
	My immediate superiors expressed their gratitude to me.	
	My immediate superiors expressed appreciation to me.	
Affective Commitment	I have a deep affinity for the current organization.	Revised on the scale of Meyer and A11en (1991)
	I am thrilled to spend the rest of my career in this organization.	
	This organization is of great significance to my career development and work achievements.	
	I think I am a member of the organization's family.	
	Affectionately, I feel like I belong to this organization.	

Organization- Based Self- Esteem	I am very influential around me.	Pierce et al. (1989)
	I am considered sincere.	
	I am important.	
	I am trusted.	
	There is confidence in me around me.	
	I am different.	
	I am valuable.	
	I am useful.	
	I am efficient.	
	I am cooperative.	
Intention to Stay	In the coming year, I will work in the current organization.	Revised on the scale of intention to stay developed by Su Lingling (2023)
	I will not consider leaving my current organization if there are other suitable job opportunities.	
	I have no thoughts or behaviors looking for a new job currently.	
	I plan to work at my present job for as long as possible.	
	I will not look for a new job for a while.	

4. Research Results

Descriptive Analysis

The valid questionnaires were analyzed for demographic data (N=513). In this study, there were 395 females and 118 males, all of whom were lecturers from private universities in Zhengzhou, China. Most participants surveyed were aged 20 to 49, at 95.71%. Most participants were Master's students, 445, accounting for 86.74%. Among them, the full professor accounted for 3.12%. Those who worked at the same universities for less than 5 years accounted for 69.01%.

Measurement Model Assessment

The following measures assessed the outer model in this research: the internal consistency and the reliability of each item, as well as the convergent and discriminant validity of each construct. In research,

construct reliability (CR) is defined as a measure of the consistency and reliability of the measurement variable representing the latent construct. Hair et al. (2012) suggested that the reliability of the constructs be assessed by examining Cronbach's alpha and composite reliability. The convergent validity of the construct refers to the extent to which the measurements of two theoretically connected constructs are related (Mehmood, 2017). Cronbach's alpha value should exceed 0.70 (Kline, 2015). The CR values should be greater than 0.6 to achieve reasonable reliability measures and high internal consistency (Bagozzi & Yi, 1988). According to the proposed benchmark (Bagozzi & Yi, 1988), the extracted mean variance should be greater than 0.50. An AVE value greater than 0.5 was considered the best indicator of convergent effectiveness. As suggested by many researchers, the load should be $> 0.6 \sim 0.7$.

Cronbach's alpha values should be greater than 0.70 (Kline, 2015). In research, construct reliability (CR) measures the consistency and reliability of the measured variables representing a latent construct. Construct reliability should be formed before construct validity can be determined. When measuring the variance captured by a construct about the variance due to random measurement error, the average variance extracted (AVE) measures the variance captured by that construct. The reliability of scales and constructs was also investigated using the CR and AVE measures. The CR values should be greater than 0.6 to obtain a good reliability measure and high internal consistency (Bagozzi & Yi, 1988). Moreover, according to the suggested benchmark, the average variance extracted should be greater than 0.50 (Bagozzi & Yi, 1988). AVE values of more than 0.5 are considered to be the best indicators of the validity of convergence. As suggested by many researchers, the loadings should be > 0.6 to 0.7 .

Table 2 shows the values of Cronbach's alpha, composite reliability, and average variance extracted. The constructs' reliability was evaluated by examining the Cronbach's alpha and Composite Reliability (CR) (Hair, J. et al, 2017). The results in Table 2 indicate that the Cronbach's alpha values fell between 0.927 and 0.949, which exceeded the suggested threshold value of 0.7. Additionally, the CR values fell between 0.940 and

0.961, which exceeded the threshold value Of 0.7(Kline, R.B. 2015), and as per the readings in Table 4-17, the AVE values fell between 0.614 and 0.831, Which exceeded the suggested threshold value of 0.5(Bagozzi& Yi, 1988). We can also see in Table 2 that the Factor loadings of all constructions were above the threshold value of 0.697(>0.6). All the results confirmed that reliability and convergent validity were valid according to the criteria stated by Hair et al (2017).

Table 2. Reliability and validity results.

Constructs	Items	Factor Loading	Cronbach's Alpha	Rho_A	Composite Reliability	AVE
LGE	LGE1	0.895	0.932	0.933	0.949	0.787
	LGE2	0.914				
	LGE3	0.886				
	LGE4	0.885				
	LGE5	0.854				
AC	AC1	0.888	0.949	0.949	0.961	0.831
	AC2	0.920				
	AC3	0.917				
	AC4	0.918				
	AC5	0.915				
OBSE	OBSE1	0.697	0.929	0.932	0.940	0.614
	OBSE2	0.758				
	OBSE3	0.863				
	OBSE4	0.839				
	OBSE5	0.812				
	OBSE6	0.705				
	OBSE7	0.838				
	OBSE8	0.841				
	OBSE9	0.742				
	OBSE10	0.717				
IS	IS1	0.846	0.927	0.929	0.946	0.777
	IS2	0.797				

IS3	0.926
IS4	0.912
IS5	0.920

Abbreviations: LEG, Leader Gratitude Expression; IS, Intention to Stay; AC, Affective Commitment; OBSE, Organization-Based Self-Esteem.

Table 3. Fornell–Larcker criterion.

	LGE	AC	OBSE	IS
LGE	0.887			
AC	0.615	0.912		
OBSE	0.583	0.656	0.783	
IS	0.511	0.791	0.638	0.882

Three methods, the Fournell-Lack standard, the trait-to-trait ratio (HTMT), and cross load, were used to measure discriminant validity.

The Fornell-Lack standard. An AVE was used to test the differential validity according to the recommendations of Fornell & Larcker (1981). This is achieved by comparing each construct's AVE with the pairwise construct's square correlation. The discriminant validity of the reflected structure occurs if the structure item load is an order of magnitude higher than the structure load (load above 0.1) and the square root of the AVE per structure is well above the correlation between the structure pair and above 0.5. The discriminative validity was calculated by evaluating other reflex indicators in the cross-loading tables according to the criteria established by Joseph and colleagues (2013). First, Fornell and Larcker (1981) recommend using an AVE of 0.50 or higher when assessing discriminant validity. When trying to obtain good discriminant validity, the square root of the AVE must be greater than the correlation between the latent structures. Based on the results in Table 3, the discriminant validity values varied between 0.783 and 0.912 and were considered acceptable. Comparing the correlation between constructs with the square root of AVE, we found that the square root of AVE for all constructs was greater than the correlation between the latent constructs, indicating that this construct has sufficient discriminant validity.

Heterotrait- Monotrait Ratio (HTMT). Discriminant validity was assessed using a convergent validity test following a standard HTMT ratio. This criterion was widely accepted and used by some authors in previous studies (Koo et al., 2020; Kuvaas et al., 2017). Table 5 shows this measurement model has sufficient HTMT discriminant validity because the highest reached HTMT ratio is 0.843. According to the previous study (Verkijika & De Wet, 2018), the maximum realized value of HTMT should be less than 0.85. Therefore, this study met the criteria for the HTMT ratio.

Furthermore, discriminant validity was assessed using a convergent validity test following the one-criterion HTMT ratio. This criterion is widely accepted and used by several authors in prior studies (Koo et al., 2020). Table 4 shows the measurement model has adequate HTMT discriminant validity because the highest achieved HTMT ratio is 0.843. According to the recommendations from the prior studies (Verkijika & De Wet, 2018), the maximum achieved value of HTMT should be less than 0.85. Thus, this study meets the criterion for the HTMT ratio.

Table 4 Heterotrait-Monotrait Ratio (HTMT)

	LGE	AC	OBSE	IS
LGE				
AC	0.653			
OBSE	0.621	0.690		
IS	0.550	0.843	0.679	

Cross loadings. By examining the load of the other latent variables, it was determined that we constructed the appropriate latent variables to ensure that the observed variables had larger loadings in the target latent variables. In contrast, the other latent variables had no or minor loadings. Cross-load is the load of the observed variable on the non-target latent variable. When constructing the structural equation model, the overall situation assumes that the observed variables are mainly related to the target latent variables. In contrast, other non-target latent variables should be small or near zero.

The magnitude of the cross-load can provide insight into the correlation between observed and latent variables. Suppose an observed variable has a higher load on an unrelated latent variable. In that case, it may indicate that the observed variable is not fit to represent the target latent variable or that we may need to reconsider our theoretical model. Table 6 shows that all factor loads are larger than cross loads, indicating the model has good discriminant validity. In the first column, the minimum coefficient loading is 0.854, and the maximum cross-loading is greater than that of the column, which is 0.611. The second column's minimum coefficient load is 0.888, greater than the maximum cross load of 0.723. In the third column, the minimum coefficient loading is 0.697, greater than the maximum cross-load of 0.608 in the column. In the fourth column, the minimum coefficient loading is 0.797, greater than the maximum cross-load of 0.744 in the column. Therefore, this study met the criteria for cross-loading. As shown in Table 5.

Table 5. Cross Loadings

	LGE	AC	OBSE	IS
LGE1	0.895	0.515	0.502	0.458
LGE2	0.914	0.553	0.504	0.466
LGE3	0.886	0.569	0.502	0.450
LGE4	0.885	0.509	0.520	0.437
LGE5	0.854	0.579	0.552	0.454
AC1	0.611	0.888	0.590	0.676
AC2	0.574	0.920	0.594	0.744
AC3	0.554	0.917	0.608	0.744
AC4	0.536	0.918	0.593	0.729
AC5	0.529	0.915	0.604	0.709
OBSE1	0.554	0.422	0.697	0.422
OBSE2	0.435	0.556	0.758	0.556
OBSE3	0.491	0.484	0.863	0.484
OBSE4	0.521	0.590	0.839	0.590
OBSE5	0.455	0.533	0.812	0.533
OBSE6	0.383	0.367	0.705	0.367
OBSE7	0.422	0.460	0.838	0.460
OBSE8	0.431	0.461	0.841	0.461

OBSE9	0.402	0.439	0.742	0.439
OBSE10	0.427	0.610	0.717	0.611
IS1	0.443	0.694	0.604	0.846
IS2	0.445	0.645	0.522	0.797
IS3	0.462	0.704	0.542	0.926
IS4	0.451	0.723	0.586	0.912
IS5	0.450	0.715	0.555	0.920

Note 1: Yellow cells represent each construct's factor loadings of scale items.

Structural Model Assessment

The inner model was assessed through a 10,000-re-sample bootstrapping procedure and a blindfolding procedure using SmartPLS 4.0 software. We obtained the path coefficient, standard beta (β), t-value, p-value, and coefficient of determination (R^2). The hypothesis testing results are shown in Table 6 and Figure 2.

Table 6. Path coefficients

Hypothesis	Relationship	Original sample (O)	Sample mean (M)	Standard deviation (STDEV)	T statistic (O/STD EV)	P values	Results
H ₁	LGE -> IS	-0.023	-0.023	0.035	0.668	0.504	Reject
H ₂	LGE -> AC	0.615	0.615	0.029	21.335	0.000	Support
H ₃	AC -> IS	0.663	0.660	0.052	12.773	0.000	Support
H ₅	LGE->OBSE	0.582	0.583	0.031	18.498	0.000	Support
H ₆	OBSE -> IS	0.217	0.219	0.057	3.788	0.000	Support

H ₄	LGE->AC->IS	0.408	0.406	0.041	9.947	0.00	Supp
H ₇	LGE->OBSE->IS	0.126	0.128	0.035	3.573	0.00	Supp
						0	ort
						0	ort

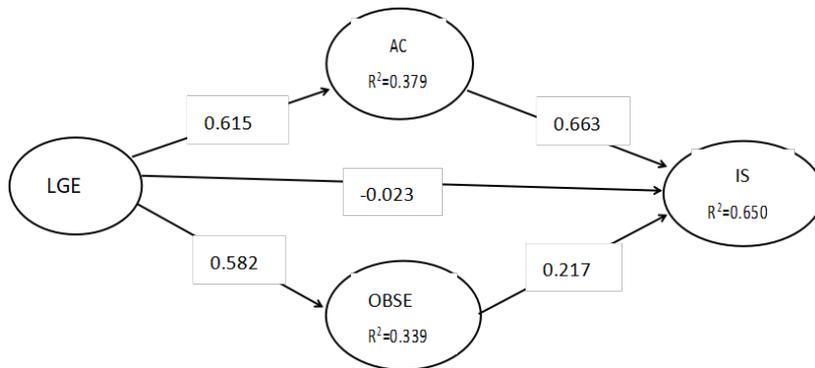

Figure 2. Standardized Path Coefficients and Significance

In PLS, the pathway structure between the structures constitutes the internal model. The model was used to estimate the pathway coefficients and the t-values. The path coefficients represent the strength and direction of the relationship between variables to indicate the causal relationship between observed and latent variables. On the other hand, the R² value is the percentage of the dependent variable that can be explained and represents the model's predictive power. The path coefficient is generally 0.3-0.7; R² > 0.3. The t > 1.96 was statistically significant; t > 3.29, indicating significant values at the p < 0.001 level. The results of hypothesis testing are shown in Table 6 and Figure 2.

As can be seen from Table 7 and Figure 2, leadership gratitude expressed LGE (LGE-> IS, path coefficient = -0.023, $\beta=0.035$, t=0.668 < 1.96, P=0.504 > 0.05) was not significantly related to employee intention IS, so the first hypothesis of this study was rejected (H1). Leadership gratitude expression significantly positively affected emotional commitment, supporting H2 (LGEAC; path coefficient = 0.615, $\beta=0.029$, t=21.335,

$p < 0.001$). Emotional commitment positively affected the willingness to stay, supporting H3 (AC- \rightarrow IS, path coefficient = 0.663, $\beta = 0.052$, $t = 12.773$, $p < 0.001$). Consistent with H5, the results showed that LGE had a significant positive effect on OBSE, supporting H5 (LGE- \rightarrow OBSE; OBSE = 0.582, $\beta = 0.031$, $t = 18.498$, $p < 0.001$). The organization-based OBSE significantly affected the willingness to stay, supporting H₆ (OBSE- \rightarrow IS; IS path coefficient = 0.217, $\beta = 0.057$, $t = 3.788$, $p < 0.001$).

Consistent with H₄, and H₇, the leader gratitude expression was positively related to employees' intention to stay through the mediators affective commitment (coefficient = 0.408, $\beta = 0.041$, $t = 9.947$; $p < 0.001$), and organization-based self-esteem (path coefficient = 0.126, $\beta = 0.035$, $t = 3.573$; $p < 0.001$). Hence, H₄ and H₇ are confirmed (see Table 6). Therefore, the hypothesis of H₂, H₃, H₄, H₅, H₆ and H₇ were accepted. However, the H₁ hypothesis was rejected.

As we can see from the (R^2) results, leader gratitude expression explains 37.9% of the variance in affective commitment and 33.9% in organization-based self-esteem (see Figure 2). Furthermore, the leader's gratitude expression, affective commitment, and organization-based self-esteem explain 65% of the variance in employees' intention to stay. According to the values of (R^2) suggested by Chin (1998), the (R^2) values obtained in this study are acceptable.

5. Findings and Discussion

Based on the generalized construction theory of positive emotions, social information processing theory, and social exchange theory, this study examines the influence of the gratitude expression of leaders of private universities on employees' resignation intention. The study and analysis of PLS-SEM found no significant positive relationship between leadership gratitude expression and employee turnover intention. This conclusion is less in agreement with previous studies. However, the results verified the other hypotheses proposed (H₂, H₃, H₄, H₅, H₆, H₇). As a positive emotion, leadership gratitude conveys respect, encouragement, and appreciation to employees, so subordinates can feel cooperative, friendly,

considerate, and warm to others, and feel the respect of leaders. According to the social information processing theory, employees process information (such as gratitude, recognition, and appreciation), perceive their ability and value in the organization, and then increase their emotional commitment. Therefore, the leader's expression of gratitude significantly impacts the employees' emotional commitment. Emotional commitment has a positive impact on the employees' intention to stay. When employees have a positive emotional attachment to the organization, form a positive evaluation and have a positive working attitude, thus promotes them to achieve high loyalty (Daedini et al., 2022), more organizational citizenship (Putri, Sis Prabowo, 2022) and Yu (2020) confirmed that emotional commitment enables employees to work in the organization for a long time, which can effectively reduce employees' willingness to leave and improve their willingness to stay. Leadership gratitude expression has a positive impact on employees' organization-based self-esteem. Leadership recognition and encouragement will improve organization-based self-esteem (Zhang, 2018). Leaders are the authoritative figures in the organization and the team, so leaders are often one of the important sources of environmental information for team members. Zhu (2022) believes that the gratitude of leaders can convey a message of recognition and appreciation of employees' contribution and help, make employees feel their ability and value in the organization, and improve employees' organization-based self-esteem. Employee organization-based self-esteem had a positive impact on their willingness to stay. Pierce (2004) and other studies have shown a negative correlation between organization-based self-esteem and willingness to leave. Zhu (2022) confirmed that organization-based self-esteem significantly negatively impacts employees' willingness to leave. Organization-based self-esteem can help employees form a positive self-perception and self-concept. When employees feel that they are important in the organization and the organization needs them, they will strongly feel that they are part of the organization, enormously satisfying their belonging needs. Their intention to stay will also increase.

Organization-based self-esteem can meet employees' ability and value needs, reduce their resignation motivation, and affect their willingness to leave. Therefore, the employee's organization-based self-esteem is an intermediary between the leader's expression of gratitude and the employee's willingness to stay. That is, leaders' expression of gratitude affects employees' willingness to stay by improving their organization-based self-esteem.

In conclusion, this study verified that employee emotional commitment and organization-based self-esteem were positively associated with employee willingness to stay. Leadership gratitude positively correlates with employees' willingness to stay through their emotional commitment and organization-based self-esteem.

Contributions

Theoretical implication: First, most existing studies address gratitude in general social interaction, such as peer relationships (Williams & Bartlett, 2015) and intimacy (i. e. lovers or close friends) (Lambert et al., 2010); fewer studies examine the impact of gratitude in an organizational context (Lu & Bai, 2019). In particular, it ignores the expression of gratitude between different levels prevalent in the organization (Locklear et al., 2023). Based on the theories of positive emotion expansion construction, social information processing, and social exchange, this study discusses the influence of leadership gratitude expression on the willingness of employees to stay in the specific organizational environment of private universities. This study expands the theoretical research of leadership emotion expression and enriches the factors influencing employees' intention to stay. Second, most studies discuss the effects of gratitude characteristics and states on human behavior and outcomes from the perspective of individual characteristics and states (Lu & Bai, 2019), while they rarely discuss the influence of gratitude expression from the perspective of behavior. This study enriches previous research by exploring the effects and mechanisms of leaders' gratitude expression behavior on the intention to stay. Finally, for the first time, we take the lecturers in Zhengzhou Private Universities as an example to study the impact of

leaders' gratitude expression on employees' willingness to leave. Currently, most empirical studies on the expression of leadership gratitude are limited to enterprises, and less attention is paid to special groups of lecturers, especially university lecturers. The previous introduction shows us that the lecturer's work, personality, and demand characteristics are very different from those of employees in other industries. Therefore, it is of particular theoretical significance to study the response of private university lecturers to leaders' expressions of gratitude. This study opens a new perspective.

Practical implication: First, this study helped organizational leaders recognize the importance of expressing leadership gratitude in organizational management. The relationship between leaders' expressions of gratitude and employees' willingness to stay suggests that organizational leaders can increase their willingness to stay by enhancing their emotional commitment to the organization and their organization-based self-esteem, by regularly increasing their gratitude to employees. Organizational leaders can express their gratitude to employees with words or actions, so that employees can feel recognized and enhance their emotional commitment to the organization. On the one hand, organizations can improve employees' self-esteem and emotional commitment from multiple dimensions, such as work design, positive feedback, and rewards. On the other hand, organizations can help leaders demonstrate and express their gratitude through specific training and socialization programs (Lee et al., 2019). Organizations should also pay attention to the gratitude qualities of managers when recruiting and selecting managers. Organizations can even use gratitude expression as an intervention strategy to improve employee well-being (Fehr et al., 2017).

Second, this study could help organizations reduce the cost of HRM. Expressing leadership gratitude only requires a word or even an email to motivate employees to stay in the organization, helping the organization to save the cost of material incentives, recruitment costs, and training costs, while saving managers time and energy. Verbal gratitude can be expressed in minutes or even seconds, at a negligible cost. However, it

can have a profound impact on interpersonal relationships. Expressing gratitude can positively impact individuals (those who express gratitude, those who are appreciated by others, bystanders), two sides of interaction (Vollmann et al., 2019), and groups. Therefore, expressing gratitude is a low-cost behavior of establishing and maintaining interpersonal relationships (Kumar et al., 2019). The organization can actively create a grateful environment, promote effective communication between leaders and employees, improve the sense of identity and happiness of employees, and improve the employees' willingness to stay, thereby reducing the management cost of the organization.

Limitations and Future Research

First, the study methodology. This study used the quantitative analysis method of questionnaire survey and a one-time collection of questionnaires, ignoring the fact that gratitude expression may be subject to daily differences as an emotional expression behavior. To some extent, it affects the reliability of causality inference between variables. In the future, qualitative studies such as interviews, observations, and experiments can be used to provide more sufficient causal evidence for the model. Second, the measuring tools. The measurement tool of this study adopted mature scales developed abroad, but the development of these scales was based on the Western cultural background. Due to specific differences in Chinese and Western cultural backgrounds, the direct application of the scale in the Chinese context may impact the scale's validity. If the basis of the original scale is combined with the Chinese situation, it may be possible to improve the accuracy of this study further. Future researchers can develop or revise variable measurement scales with Chinese characteristics. Third, the sample selection. In terms of the study samples, the samples selected were from private universities in Zhengzhou, China, and the respondents were all lecturers who grew up in a Chinese cultural background. China has a high power distance and is more responsive to leadership gratitude. However, Western countries tend to have low power distance, so it remains to be seen whether the results remain universal. Future studies will consider sample diversification.

Fourth, the mediation variable. This study used the expansion and construction theory of positive emotions, the theory of social information processing, and the theory of social exchange to explain the internal mechanism between leaders' gratitude expression and employees' willingness to stay, and only analyzed the intermediary role of emotional commitment and the organization-based self-esteem. In the future, we can explore other possible mechanisms. Future studies can explore other possible mediating mechanisms to enrich the role of leadership gratitude in employees' willingness to stay. Fifth, the boundary conditions. This study did not analyze the regulatory variables of the internal mechanisms between leadership gratitude expression and employees' willingness to stay. However, there are many factors regarding the actual work activities, such as employees' power distance and characteristics. Thus, the regulatory effect of the boundary conditions can be considered in the future.

References:

- Algoe, S. B., Fredrickson, B. L., & Gable, S. L. (2013). The social functions of the emotion of gratitude via expression. *Emotion*, **13**(4), 605–609.
- Azanza, G., Moriano, J. A., Molero, F., & Mangin, J.-P. L. (2015). The Effects of Authentic Leadership on Turnover Intention. *Leadership & Organization Development Journal*, **36**, 955-971.
- Chen, C., Ma, L., Chen, Z., & Wen, P. (2022). Gratitude expression to supervisors and subjective career success of civil servants: Evidence from China. *Public Personnel Management*, **51**(1), 48–70.
- Chen, S., Zhu, Y., Guo, L., & Liu, W. (2023). **The Impact of Leader Gratitude Expressions on Followers' Behaviours: Increasing Gratitude and Proactivity.** *Journal of Leadership & Organizational Studies*.
- Du, P.; Wei, Y.; Xie, H. & Zheng, F. (2019). Study on the influence of inclusive leadership on resignation intention. *Journal of Beijing University of Technology (Social Science Edition)* (04), 105-114.

- Ford, M. T., Wang, Y., Jin, J., & Eisenberger, R. (2018). Chronic and episodic anger and gratitude toward the organization: Relationships with organizational and supervisor supportiveness and extrarole behavior. *Journal of Occupational Health Psychology, 23*(2), 175–187.
- Fredrickson, B. L. (2013). **Positive emotions broaden and build—advances in experimental social psychology (Vol. 47, pp. 1-53)**. Academic Press.
- Grant, A. M., & Gino, F. (2010). A little thanks goes a long way: Explaining why gratitude expressions motivate prosocial behavior. *Journal of personality and social psychology, 98*(6), 946-955.
- Hair, J. F., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2012). Partial least squares: The better approach to structural equation modeling?. *Long range planning, 45*(5-6), 312-319.
- Hamstra, M. R., Van Yperen, N. W., Wisse, B., & Sassenberg, K. (2011). Transformational-transactional leadership styles and followers' regulatory focus. *Journal of Personnel Psychology, 10* (4), 182-186.
- Hom, P. W., Allen, D. G., & Griffeth, R. W. (2019). **Employee retention and turnover: Why employees stay or leave**. Routledge.
- Huang, Y., Yang, J., Hu, S. (2020). The Relationship between Perceived Organizational Support and Employee Creativity- The Effects of Relative Perceived Organizational Support and Affective Commitment. *Journal of Guizhou University of Finance and Economics, (5)*:80-87.
- Lee, H. W., Bradburn, J., Johnson, R. E., Lin, S. H. J., & Chang, C. H. D. (2019). The benefits of receiving gratitude for helpers: A daily investigation of proactive and reactive helping at work. *Journal of Applied Psychology, 104*(2), 197–213.
- Liu, C. (2020). **A Research on the relationship between employee organization commitment and resignation intention** (Master's thesis, Southwest University).

- Liu, X. (2023). Related analysis of workplace psychological violence, organizational commitment, and resignation intention of medical staff in emergency departments of 6 tertiary general hospitals in Nanchong city. **Occupational and Health** (21), 2934-2938 + 2943.
- Locklear, L. R., Sheridan, S., & Kong, D. T. (2023). Appreciating social science research on gratitude: An integrative review for organizational scholarship on gratitude in the workplace. **Journal of Organizational Behavior**, 44(2), 225–260.
- Ritzenhöfer, L., Brosi, P., Spörrle, M., & Welpe, I. M. (2017). Leader pride and gratitude have different impacts on follower trust. **Journal of Managerial Psychology**(6), 445–459.
- Ritzenhöfer, L., Brosi, P., Spörrle, M., & Welpe, I. M. (2019). Satisfied with the job, but not with the boss: Leaders' expressions of gratitude and pride differentially signal leader selfishness, resulting in differing followers' satisfaction. **Journal of Business Ethics**, 158, 1185–1202.
- Sun, J., Liden, R. C., & Ouyang, L. (2019). Are servant leaders appreciated? Investigating how relational attributions influence employee feelings of gratitude and prosocial behaviors. **Journal of Organizational Behavior**, 40(5), 528–540.
- Vollmann, M., Sprang, S., & van den Brink, F. (2019). Adult attachment and relationship satisfaction: The mediating role of gratitude toward the partner. **Journal of Social and Personal Relationships**, 36(11-12), 3875-3886.
- Yang,X.(2022).Study on the influence of personal characteristics of organizational leaders on employee willingness to leave. **Market Weekly** (03), 157-161.
- Yao,X.;Shang,L., Pang,R.; Luo, X. & Jiao,L. (2022). Study the impact of job satisfaction, burnout, and organizational commitment on nurses' willingness to leave. **Evidence-based care** (14), 1916-1920.
- Zhang, S., Ke, X., Frank Wang, X. H., & Liu, J. (2018). Empowering leadership and employee creativity: A dual-mechanism perspective. **Journal of Occupational and Organizational Psychology**, 91(4), 896-917.

- ZHU Yanghao, LONG Lirong, LIU Wenxing. Can leader gratitude expression improve employee followership behavior? The role of emotional expression authenticity. *Acta Psychologica Sinica*, 2023, 55(7): 1160-1175
- Zhu, Z.;Chen, X.;Liu, J.;Yang, M.;& Fan, X. (2022). Your thanks make me work harder: A multiple identification perspective. *Journal of Business Research*, 144(1), 461–471.

Risk Management Model of Administrators at Chongqing University, China

Yuejun Yang¹

Received: May 19, 2025. Revised: July 25, 2025. Accepted: August 18,
2025

Abstract

The Objectives of this study were: 1) to study the relationship between risk leadership administration and students' career preparedness within art programs. 2) to evaluate the relationship between innovative curricula and both student career preparedness and teaching efficacy within art education programs. 3) to investigate the relationship between student engagement in performance arts and their career readiness in the arts sector. Data were collected through surveys and semi-structured interviews with 300 students and 20 faculty members, focusing on their perceptions of risk management and talent delivery strategies. Quantitative analysis was conducted using descriptive and inferential statistics, while qualitative data were analyzed through thematic content analysis.

The results of this study found that: 1) highlight the positive influence of risk leadership administration on teaching efficacy, particularly when coupled with innovative curriculum designs and continuous faculty development. 2) Industry collaboration was found to play a crucial role in providing practical experiences that bridge the gap between academic learning and professional practice. 3) Student engagement in performance arts and project-based learning significantly enhanced their career readiness.

¹ Pathumthani University
Email: 764659320@qq.com

The study concludes that effective risk leadership, curriculum flexibility, and industry engagement can enhance the overall quality of art education and make graduates more competitive in the art industry. Recommendations for educational administrators include strengthening risk management frameworks, fostering interdisciplinary and digital learning approaches, and promoting continuous professional development for faculty.

Keywords: Risk Leadership Administration, Talent Delivery, Art Students

Background and Importance of the Problem

The evolution of art education in Asia showcases a vibrant interplay between traditional teaching methods and the rising demands of the contemporary arts market. This shift highlights the urgent need for academic institutions to adapt to market dynamics, ensuring graduates possess the skills and knowledge essential for thriving in creative industries. Early research, including studies by Ge (2020), underscores the necessity for Chinese art education programs to better align with industry standards. Jiao (2020) further explores the creation of talent training frameworks in engineering management, highlighting a broader movement towards integrating practical experience with academic learning. Cui (2020) advocates for the refinement of undergraduate curricula, pointing out that local education systems must effectively adapt to the industry's sophisticated demands.

The objective is to synthesize classical paradigms of art education with the evolving demands of modern creative industries. This intersection is increasingly vital as the art market becomes more dynamic and the skills required for success in the creative sectors grow more complex. Recent studies, such as those by Ge (2020), stress the urgency for educational programs in China to evolve in accordance with market demands, ensuring that graduates are not only creatively adept but also possess the necessary skills to thrive in the business aspects of art. Jiao (2020)

elaborates on the need for robust talent training frameworks that integrate practical experience with theoretical learning, reflecting a broader trend across educational disciplines. Cui (2020) underscores this by advocating for refining undergraduate curricula to meet industry standards better.

As Li (2020) articulated, innovative educational frameworks call for a paradigm shift in the foundational values of design and art education. This shift is essential for preparing students to manage the art world's creative and commercial challenges. The research by Sun (2020) and Liu (2020) emphasizes the importance of project-based learning and modern apprenticeships, which align educational experiences more closely with real-world industry requirements.

The research challenges this study intends to address are the discernible disconnect between current pedagogical practices in Chinese art education and the progressive needs of the art industry. While there are initial efforts to integrate industry practices into art education, a holistic approach that comprehensively covers teaching management, talent development, and responsiveness to emerging trends is still missing.

Research Objectives

1. To study the risk management model of administrators at Chongqing University, China.
2. To confirm the risk management model of administrators at Chongqing University, China.
3. To assess the feasibility of implementing the risk management model of administrators at Chongqing University, China.

Research Hypotheses

H1: Integrating risk leadership administration practices within industry collaboration is positively associated with enhanced student career readiness in arts education.

H2: Curriculum innovation, informed by risk leadership principles, positively influences student career readiness in art education.

H3: Faculty professional development focused on risk leadership enhances student career readiness in the arts industry.

H4: Student engagement in performance arts, enriched by risk leadership approaches, correlates positively with career readiness.

H5: The application of risk leadership in industry collaboration positively relates to teaching efficacy in arts education.

H6: Curriculum innovations incorporating risk leadership are associated with increased teaching efficacy in arts education.

H7: Faculty professional development in risk leadership positively impacts teaching efficacy.

H8: Student engagement in performance arts, underpinned by risk leadership strategies, leads to higher teaching efficacy.

H9: Teaching efficacy, bolstered by risk leadership in arts education, is directly associated with increased student career readiness.

Scope of the Study

1. Population

This study focuses on faculty members and administrators within the three branches of the Faculty of Fine Arts at Chongqing University, China. The total population consists of 571 individuals, and a sample of 320 will be selected for data collection.

Participants will include:

Faculty members are responsible for academic and administrative tasks.

Administrators are involved in institutional decision-making and faculty risk management strategies.

The study excludes students since the primary objective is to assess the risk management model implemented by faculty administrators rather than student career readiness.

2. Content

This study examines the Risk Management Model of Administrators within the three branches of the Faculty of Fine Arts at Chongqing University. The research focuses on:

Current risk management practices employed by administrators are to mitigate challenges within the faculty.

Evaluation of risk identification, assessment, mitigation, and policy enforcement in academic administration.

Confirmation and feasibility of the risk management model as a structured framework for administrative decision-making.

The study will not assess student career readiness, industry collaboration, or curriculum innovation, as these topics are outside the scope of risk management administration.

3. Variables

Independent Variables: Risk identification, risk assessment, risk mitigation, and policy enforcement.

Mediating Variable: The effectiveness of administrative decision-making.

Dependent Variable: The overall efficiency and sustainability of risk management in faculty operations.

The Significance of the Study

1. Enhancing Educational Practices and Outcomes in Art Education

This research aims to enrich the existing knowledge base regarding the collective impact of industry collaboration, curriculum innovation, faculty

professional development, and student engagement in performance arts on student career readiness and teaching efficacy within arts education. By pinpointing effective educational strategies, the study's outcomes could serve as valuable insights for curriculum designers, educators, and policymakers focused on refining educational programs in art institutions. Such enhancements are anticipated to foster the development of art education systems that are more aligned with industry requirements, thereby better equipping students for future roles in the arts sector.

2. Bridging the Gap between Academia and the Arts Industry

Exploring the influence of industry collaboration on student career readiness and teaching efficacy offers a unique opportunity to underscore the advantages of forging stronger connections between academic institutions and the arts industry. The study showcases how practical experience, networking, and industry knowledge can elevate educational achievements. It advocates for art institutions to pursue and establish significant partnerships with industry entities, potentially narrowing the gap between academic training and professional expectations in the arts, ensuring graduates are well-prepared for the challenges of the modern arts scene.

3. Promoting Continuous Professional Development and Engagement

Furthermore, this study highlights the critical role of continuous professional development for faculty and active engagement in performance arts for students, stressing the importance of perpetual learning and participation in the educational journey. The findings are expected to support the adoption of ongoing professional development initiatives for educators, illustrating their positive impact on teaching efficacy and student success. Additionally, by demonstrating the benefits of student engagement in performance arts, the research encourages educational institutions to create more interactive and engaging learning environments. This approach aims to invigorate the educational process,

benefiting learners and teachers by cultivating a culture of excellence and innovation in arts education.

Theory and Concept

1. Theory and Concept of Risk Leadership Administration

Risk leadership administration involves strategic oversight and proactive management of organizational risks. In the context of art education, it encompasses managing uncertainties related to curriculum development, faculty activities, and student engagement. This approach ensures educational institutions can anticipate, manage, and mitigate potential disruptions, thereby maintaining effective delivery of skills and knowledge essential for student success in the arts industry.

Alajmi (2021) discusses the implementation difficulties of the Kuwait National Competency-Based Curriculum, highlighting the importance of risk management in educational reforms. The study emphasizes the need for strategic oversight to navigate challenges, suggesting that risk leadership can play a crucial role in ensuring the successful implementation of new curricula. This aligns with risk leadership administration in art education, where managing risks is vital for adapting to evolving industry demands and enhancing educational outcomes. By focusing on strategic planning and foresight, academic leaders can create more resilient and adaptable learning environments that better prepare students for the complexities of the art industry.

Liu (2020) addresses the training of "modern apprenticeship" talents for art design majors in higher vocational education. The study highlights the importance of apprenticeship models in bridging the gap between theoretical learning and practical application. Risk leadership in this context involves establishing strong partnerships with industry stakeholders and creating structured apprenticeship programs that provide students hands-on experience. By integrating apprenticeship models into the curriculum, educational institutions can enhance art students' practical

skills and employability, ensuring they are well-prepared for professional success.

2. Theory and Concept of Risk Leadership Administration

Chen and Liu (2021) further elaborate on the importance of a structured approach to risk identification. They suggest that art institutions should employ qualitative and quantitative methods to identify risks comprehensively. This includes stakeholder consultations, environmental scans, and data analysis to uncover potential vulnerabilities. Their research underscores the need for ongoing risk identification processes, as the educational landscape is dynamic and constantly evolving. Regularly updating an institution's risk profile ensures it remains responsive to new challenges and opportunities.

Campbell and Li (2021) explore the role of leadership in the risk identification process, particularly in the context of talent development and retention in Chinese universities. They argue that effective leadership is critical in fostering a culture of risk awareness and proactive management. Leaders must engage with faculty, students, and industry partners to gather insights on potential risks and create an environment where risks are openly discussed and addressed. This collaborative approach enhances the institution's ability to identify and mitigate risks early, ensuring a more stable educational environment.

Smith and Chen (2021) emphasize the importance of continuous improvement and adaptability in risk leadership. They argue that educational leaders must be proactive in risk management efforts, continuously seeking opportunities to improve and adapt their programs to changing circumstances. By fostering a culture of innovation and continuous improvement, institutions can enhance their resilience and effectiveness, ensuring they remain relevant and effective in preparing students for professional success.

Roberts and Yang (2021) highlight the role of experiential learning in enhancing educational outcomes. They argue that by integrating risk

management principles into the curriculum and creating opportunities for practical, hands-on learning, academic institutions can better prepare students for the professional demands of the art industry. Therefore, effective risk leadership in educational administration involves managing risks and creating opportunities for experiential learning and practical skill development.

3. Theory and Concept of Talent Delivery

Meaning

Talent delivery in art education refers to the processes and practices through which educational institutions cultivate and impart essential skills and competencies to students, preparing them for professional careers in the arts sector.

Ahmadi and Ahmadi (2020) describe talent delivery as a comprehensive approach that imparts artistic skills and develops critical thinking, problem-solving abilities, and professional competencies. Their study highlights the importance of a holistic educational framework that prepares students for the multifaceted demands of the arts industry. By focusing on a broad range of skills, academic institutions can ensure that graduates are well-equipped to navigate the complexities of their professional careers.

Brown and Zhang (2020) emphasize aligning educational practices with industry standards and requirements. They argue that talent delivery should be responsive to the evolving needs of the arts sector, incorporating current trends and technologies. This alignment ensures that students acquire relevant skills that enhance their employability and career readiness. The authors suggest continuous dialogue between educational institutions and industry stakeholders is crucial for keeping curricula updated and relevant.

Roberts and Yang (2021) focus on the experiential learning aspects of talent delivery, highlighting the role of practical, hands-on experiences in

preparing students for professional success. They argue that real-world applications must complement theoretical knowledge to create a comprehensive learning experience. This approach enhances students' technical skills and builds their confidence and adaptability, which are essential for thriving in the dynamic arts industry.

4. Relation of Variables

Ahmadi and Ahmadi (2020) explore the relationship between effective talent delivery and improved career readiness among students. Their research suggests that a well-structured talent delivery system, incorporating elements such as curriculum design, faculty development, industry collaboration, and student engagement, significantly enhances students' preparedness for professional careers. Institutions can improve career readiness and employability outcomes by aligning educational practices with industry needs and providing comprehensive student support.

Brown and Zhang (2020) examine the impact of talent delivery on teaching efficacy among educators. They argue that effective talent delivery practices, such as continuous professional development and industry collaboration, enhance teaching efficacy by providing educators with the necessary skills and knowledge to deliver high-quality education. By supporting educators in their professional growth and ensuring that they are equipped to address the diverse needs of their students, institutions can enhance the overall quality of their educational programs.

Tang and Wu (2020) investigate the interplay between talent delivery components and educational outcomes. Their research suggests that a holistic approach to talent delivery, integrating curriculum design, faculty development, industry collaboration, and student engagement, creates a synergistic effect that enhances student and educator outcomes. By addressing all aspects of talent delivery comprehensively, educational institutions can create a more effective and cohesive educational environment that supports the success of both students and educators.

5. Conclusion of Concept/Theory

Jones and Li (2020) conclude that robust talent delivery mechanisms ensure that art students acquire creative skills and the business acumen necessary for success in the professional art world. Their research suggests that a comprehensive approach to talent delivery, integrating curriculum design, faculty development, industry collaboration, and student engagement, creates a holistic educational experience that prepares students for the multifaceted demands of their careers.

Smith and Chen (2021) emphasize the importance of continuous improvement and adaptability in talent delivery. They argue that educational institutions must continuously refine and update their talent delivery practices to keep pace with industry developments and changing educational needs. By fostering a culture of continuous improvement, institutions can ensure that their programs remain relevant and effective in preparing students for professional success.

Conceptual Framework

The conceptual framework for this study integrates risk leadership, administration, and talent delivery in art education. It considers the relationships between risk leadership practices, curriculum innovation, faculty development, and student engagement to enhance teaching efficacy and student career readiness.

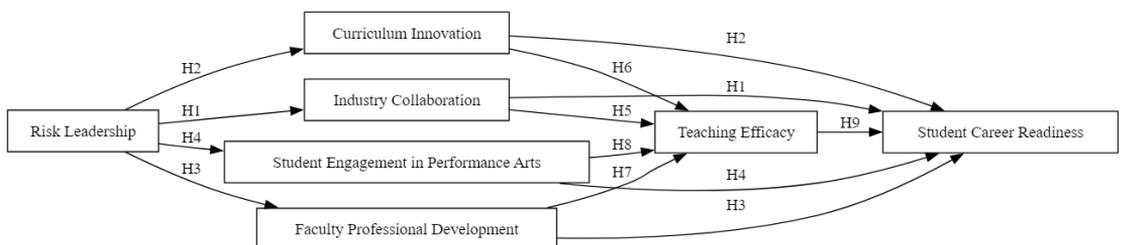

Figure: Conceptual model

Research Methodology

The methodology encompasses the study's population and sampling, research instruments, data collection, and data analysis procedures.

1. Population and Sampling

1.1 Population

The population for this study consists of faculty members and administrators within the three branches of the Faculty of Fine Arts at Chongqing University, China. The total population size is 571, which includes:

Faculty members are responsible for academic administration and teaching.

Administrators are involved in faculty governance, policy-making, and risk management.

The study focuses on faculty and administrative risk management strategies rather than students, ensuring that findings are directly relevant to institutional leadership and decision-making within the Faculty of Fine Arts.

1.2 Sampling

To ensure a representative sample, the study employs [Structural Equation Modeling (SEM) / Taro Yamane's formula] (finalize the appropriate method based on your actual approach).

Sampling Method Options:

SEM is used:

Justification: SEM requires an adequate sample size to ensure statistical power and reliable model estimation. Given the study's focus

on risk management factors among administrators, a sample of 320 individuals was deemed appropriate for structural modeling analysis.

The sample is drawn proportionally from faculty and administrators across the Faculty of Fine Arts branches.

Also, Taro Yamane's formula is used:

Formula Applied:

The Taro Yamane formula was used to determine the appropriate sample size. This method ensures a scientifically valid sample while maintaining a 95% confidence level with a 5% margin of error

2. Research Instruments

The research instruments used in this study include surveys and interviews, designed to gather comprehensive data on the impact of risk leadership administration on talent delivery.

Surveys

Students and faculty members were surveyed to collect quantitative data on their perceptions and experiences. The survey questions were developed to assess various aspects of risk leadership administration, curriculum design, faculty development, industry collaboration, and student engagement. Likert scale questions were used to quantify responses, providing a structured way to measure attitudes and perceptions.

3 Data Collection

The data collection process involved several steps to ensure accuracy and reliability:

Survey Distribution: Surveys were distributed electronically to all students and faculty members within the target population. Email invitations included a link to the online survey, ensuring easy access and encouraging participation. Reminders were sent to increase response rates.

Interview Scheduling: A subset of survey respondents was selected for follow-up interviews. Participants were chosen based on their survey responses to ensure diverse perspectives. Interviews were scheduled at convenient times for participants and conducted via video conferencing to accommodate different schedules.

Data Management: All survey and interview data were anonymized to protect respondents' confidentiality. Survey responses were automatically recorded in a database, while interview recordings were transcribed for analysis. Data were securely stored and only accessible to the research team.

4 Data Analysis

The data analysis process involved quantitative and qualitative methods to comprehensively assess the impact of risk leadership administration on talent delivery.

Quantitative Analysis:

Descriptive Statistics: Descriptive statistics were used to summarize the survey data, including measures of central tendency (mean, median) and dispersion (standard deviation). This provided an overview of the general trends and patterns in the responses.

Inferential Statistics: Inferential statistical tests, such as t-tests and ANOVA, were conducted to determine if there were significant differences between subgroups (e.g., students from different departments, faculty members with varying levels of experience). These tests helped identify specific factors influencing risk leadership perceptions and talent delivery.

Correlation Analysis: Correlation analysis was used to examine the relationships between different variables (e.g., the relationship between curriculum satisfaction and perceived career readiness). This analysis helped identify key factors that contribute to effective talent delivery.

Qualitative Analysis:

Thematic Analysis: The interview transcripts were analyzed using thematic analysis, which involved coding the data to identify common themes and patterns. Themes were developed based on the research questions and the key areas explored in the interviews.

Content Analysis: Content analysis was performed to quantify the frequency of specific themes and categories within the qualitative data. This provided a structured way to interpret the qualitative responses and draw meaningful conclusions.

Triangulation: Triangulation was used to validate the findings by cross-referencing the quantitative survey data with the qualitative interview data. This approach ensured the reliability and validity of the results by corroborating the findings from multiple data sources.

Conclusion

This chapter has outlined the comprehensive research methodology employed in this study, including the population and sampling, research instruments, data collection, and data analysis procedures. By utilizing a robust and systematic approach, this study aims to provide valuable insights into the impact of risk leadership administration on talent delivery for art students at Chongqing University. The findings will inform strategies to enhance teaching efficacy and student career readiness, ultimately contributing to improving art education programs.

Research Results and Analysis

The analysis of data collected from the 300 students and 20 faculty members from the fine arts, design, and performance arts departments at Chongqing University. The study examines the relationships between risk leadership administration, talent delivery, teaching efficacy, and student career readiness, as outlined in the research objectives and hypotheses. Both quantitative and qualitative methods have been employed to provide a comprehensive understanding of the data. The chapter is divided into the following sections: demographic analysis, descriptive

statistics, inferential analysis (including hypothesis testing), and thematic analysis of the qualitative interviews.

The demographic profile of the 320 respondents, including 300 students and 20 faculty members, is analyzed first to understand the participants' backgrounds regarding age, gender, department, role, and years of study/teaching experience. This demographic analysis helps to ensure the diversity of the sample and its representativeness across the various art programs at the university.

Descriptive statistics overview respondents' perceptions of risk leadership, talent delivery, teaching efficacy, and career readiness. The analysis is based on the Likert scale responses (1-5) from the survey, where 1 represents "strongly disagree" and five means "strongly agree." The following subsections will summarize the results for each key area of inquiry.

1 Perceptions of Risk Leadership

The first area of analysis focuses on how well respondents understand and perceive the effectiveness of risk leadership practices at Chongqing University.

Table1: Descriptive Statistics for Risk Leadership Perceptions

Risk Leadership Item	Mean	Median	SD	Min	Max
Awareness of Risk Leadership	3.78	4.0	1.12	1	5
Understanding of Risk Leadership	3.85	4.0	1.05	1	5
Effectiveness of Risk Leadership	3.69	4.0	1.14	1	5
Impact of Risk Leadership on Education	3.92	4.0	0.98	2	5
Confidence in Risk Management by University	3.88	4.0	1.07	1	5

The respondents generally expressed moderate to high awareness, understanding, and confidence in Chongqing University's risk leadership practices. The mean scores for these items range from 3.69 to 3.92, with most respondents positively rating their knowledge and the university's

risk management efforts. The relatively low standard deviations suggest that most respondents have similar views.

2 Talent Delivery

This section examines respondents' views on curriculum design, faculty preparedness, and the overall effectiveness of talent delivery strategies in preparing students for professional careers in the arts.

Table 2: Descriptive Statistics for Talent Delivery

Talent Delivery Item	Mean	Median	SD	Min	Max
Satisfaction with Curriculum Design	3.95	4.0	1.00	1	5
Faculty Skills and Knowledge	4.12	4.0	0.95	2	5
Effectiveness of Industry Collaborations	3.89	4.0	1.02	2	5
Student Engagement in Learning	3.85	4.0	1.09	1	5
Talent Delivery and Career Preparedness	4.05	4.0	1.03	2	5

Overall, respondents were satisfied with the talent delivery strategies at Chongqing University, particularly in terms of faculty skills and knowledge (mean = 4.12) and students' preparedness for careers in the arts (mean = 4.05). The effectiveness of industry collaborations and student engagement in learning also received favorable ratings, though slightly lower than other factors.

3 Teaching Efficacy

This section analyzes respondents' perceptions of teaching efficacy, including the alignment between faculty teaching practices and industry needs and the overall effectiveness of teaching methods.

Table: Descriptive Statistics for Teaching Efficacy

Teaching Efficacy Item	Mean	Median	SD	Min	Max
Effectiveness of Teaching Methods	4.10	4.0	0.97	2	5

Faculty Preparedness to Teach	4.08	4.0	0.93	2	5
Support for Faculty Development	3.92	4.0	1.06	1	5
Alignment with Industry Needs	3.95	4.0	0.99	2	5
Teaching Efficacy and Student Outcomes	4.05	4.0	1.01	2	5

The analysis shows that faculty members at Chongqing University are perceived as well-prepared and effective in their teaching practices, with a mean score of 4.08 for faculty preparedness. The alignment of teaching practices with industry needs also received a positive rating (mean = 3.95), indicating that the university's programs are well-tuned to the requirements of the art industry.

4 Student Career Readiness

This section presents respondents' self-assessments of their career readiness and confidence in their ability to succeed in the professional art world after graduation.

Table: Descriptive Statistics for Career Readiness

Career Readiness Item	Mean	Median	SD	Min	Max
Preparedness for a Professional Career in the Arts	4.00	4.0	1.01	2	5
Skills Matching Industry Requirements	4.10	4.0	0.97	2	5
Enhancement of Career Readiness through Practical Experiences	3.95	4.0	1.02	2	5
Career Development Support Provided by the University	3.88	4.0	1.08	2	5
Confidence in Professional Success	3.98	4.0	1.07	2	5

Respondents indicated they feel well-prepared for their professional careers in the arts, with a mean score of 4.00 for overall career preparedness. The match between their acquired skills and industry requirements also received a high rating (mean = 4.10), suggesting that

Chongqing University's programs effectively align educational outcomes with professional demands.

Inferential Statistical Analysis and Hypothesis Testing

This section presents the results of inferential statistical analyses conducted to test the hypotheses outlined in Chapter 1. The study includes correlation tests, t-tests, ANOVA, and regression analyses, where appropriate, to determine the relationships between variables such as risk leadership practices, talent delivery, teaching efficacy, and student career readiness.

5. The hypotheses tested are as follows:

H1: Integrating risk leadership administration practices within industry collaboration is positively associated with enhanced student career readiness in arts education.

H2: Curriculum innovation, informed by risk leadership principles, positively influences student career readiness in art education.

H3: Faculty professional development focused on risk leadership enhances student career readiness in the arts industry.

H4: Student engagement in performance arts, enriched by risk leadership approaches, correlates positively with career readiness.

H5: The application of risk leadership in industry collaboration positively relates to teaching efficacy in arts education.

H6: Curriculum innovations incorporating risk leadership are associated with increased teaching efficacy in arts education.

H7: Faculty professional development in risk leadership positively impacts teaching efficacy.

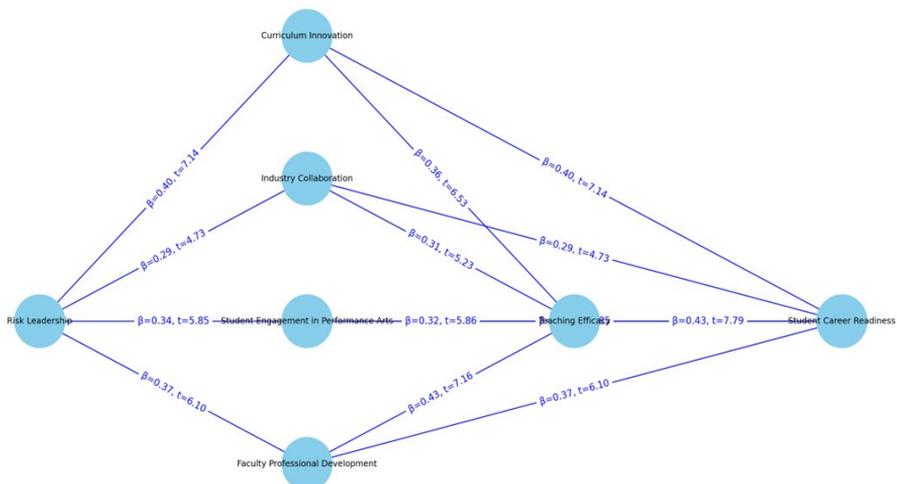
H8: Student engagement in performance arts, underpinned by risk leadership strategies, leads to higher teaching efficacy.

H9: Teaching efficacy, bolstered by risk leadership in arts education, is directly associated with increased student career readiness.

The results of the hypothesis testing provide significant insights into the relationships between risk leadership administration, curriculum innovation, faculty development, student engagement, teaching efficacy, and career readiness for art students at Chongqing University. Each hypothesis was tested using Pearson correlation and regression analysis, providing robust statistical evidence to support the proposed relationships (Figure 2).

Conclusion

The findings of this study demonstrate the critical importance of risk leadership administration, curriculum innovation, faculty development, and industry collaboration in enhancing teaching efficacy and student career readiness in art education programs at Chongqing University. The study provides strong evidence that when educational institutions adopt a proactive approach to risk management and talent delivery, students and educators are better prepared to navigate the complexities of the modern art industry.

Key findings of the study include:

Risk Leadership Administration: The strategic management of risks related to curriculum development, faculty activities, and student engagement is crucial in maintaining high standards of teaching and learning in art education programs. Institutions that adopt a proactive approach to risk leadership are better equipped to enhance student career readiness and teaching efficacy.

Curriculum Innovation: Interdisciplinary and flexible curricula integrating digital technologies and real-world industry experiences significantly improve students' confidence in their career readiness. Curriculum innovation, informed by risk leadership principles, is essential for preparing students for the dynamic and evolving nature of the art industry.

Faculty Development: Continuous professional development programs, particularly those focusing on risk leadership and industry collaboration, are essential for enhancing teaching efficacy. Educators participating in mentorship and peer learning opportunities can better adapt to industry changes and provide students with relevant and up-to-date knowledge.

Industry Collaboration: Strong partnerships between educational institutions and industry stakeholders provide students with valuable hands-on experiences that bridge the gap between academic learning and professional practice. Industry collaborations are a key factor in enhancing student career readiness and employability.

Student Engagement: Active participation in performance arts, project-based learning, and collaborative assignments fosters the development of critical soft skills and enhances student preparedness for the professional art world.

References

- Ahmadi, H., & Ahmadi, F. (2020). The role of transformational leadership in enhancing the performance of educational institutions. **Journal of Educational Leadership**, **13**(1), 45-60.
<https://doi.org/10.1016/j.jedulead.2020.04.003>
- Alajmi, M. M. (2021). **Implementation Difficulties of the Kuwait National Competency-Based Curriculum**. JOURNAL OF EDUCATIONAL AND SOCIAL RESEARCH.
- Anderson, M., & White, S. (2021). Integrating risk management into art education: Strategies and implications. **Art Education Journal**, **74**(2), 23-35. <https://doi.org/10.1080/00043125.2021.1877394>
- Benis, A., Nelke, S. A., & Winokur, M. (2021). **Training The Next Industrial Engineers and Managers About Industry 4.0: A Case Study About Challenges and Opportunities in The COVID-19 Era**. SENSORS (BASEL, SWITZERLAND)
- Brown, C., & Zhang, Y. (2020). Exploring the impact of leadership styles on student engagement in higher education. **Educational Management Administration & Leadership**, **48**(6), 1083-1100.
<https://doi.org/10.1177/1741143219896079>
- Campbell, J., & Li, X. (2021). Talent development and retention in Chinese universities: Challenges and opportunities. **Asia Pacific Journal of Education**, **41**(1), 21-34.
<https://doi.org/10.1080/02188791.2020.1781913>
- Chen, W., & Liu, H. (2021). Risk management practices in higher education: A case study of Chinese art institutions. **Journal of Risk Research**, **24**(4), 543-559.
<https://doi.org/10.1080/13669877.2020.1863056>

- Cui, G. (2020). **The Optimization of The Undergraduate Curriculum. System of Fine Art (Teacher Education) Specialty in Local Institutions of Higher Learning in Yunnan.**
- Davis, K., & Zhao, L. (2021). Enhancing the employability of art students through industry partnerships. **Journal of Art & Design Education, 40(3)**, 378-392. <https://doi.org/10.1111/jade.12294>
- Fabelico, F. L., & Afalla, B. T. (2020). PERSEVERANCE AND PASSION IN THE TEACHING PROFESSION: TEACHERS' GRIT, SELF-EFFICACY, BURNOUT, AND PERFORMANCE. **JOURNAL OF CRITICAL REVIEWS**
- Fang, X., & Cheng, M. (2020). Leadership styles and their impact on organizational performance in Chinese universities. **Journal of Educational Administration, 58(5)**, 587-602. <https://doi.org/10.1108/JEA-10-2019-0192>
- Fischer, C., Foster, B., McCoy, A., Lawrenz, F., Dede, C., Eisenkraft, A., Fishman, B., Frumin, K., & Jurist Levy, A. (2020). Identifying Levers Related to Student Performance on High-Stakes Science Exams: Examining School, Teaching, Teacher, and Professional Development Characteristics. **TEACHERS COLLEGE RECORD, 3.**
- Ge, X.-R. (2020). A Preliminary Study of The Vocational Education of Chinese Art from The Perspective of the Market. **DESTTECH TRANSACTIONS ON SOCIAL SCIENCE, EDUCATION AND HUMANITIES.**
- Gu, Y., Liang, D., & Zhao, C. (2020). Practice Teaching Reformation of "Four Segments Integration" of Marketing Based on OBE Theory. **Journal of Educational Administration, 51(1)**, 482-493.
- Gupta, A., & Huang, R. (2020). Developing creative talents in higher education: The role of risk leadership. **Creative Education, 11(4)**, 551-565. <https://doi.org/10.4236/ce.2020.114040>

- He, Y., & Zhou, J. (2021). Innovative curriculum design for art students: A case study from China. **Journal of Curriculum Studies**, 53(5), 632-647. <https://doi.org/10.1080/00220272.2020.1856784>
- Jiao, X. (2020). **Construction of A Talent Training Mechanism for Engineering Management Majors in Applied Undergraduate Colleges**. Under The Background of Integration of Production and Education.
- Jones, T., & Li, Q. (2020). Risk leadership in educational administration: Theory and practice. **Educational Management Quarterly**, 47(3), 301-318. <https://doi.org/10.1177/0013161X20911534>
- Kang, J., & Son, B. (2021). A Study on The Development of Evaluation Criteria for Quality Management of General Education Curriculum. **THE KOREAN ASSOCIATION OF GENERAL EDUCATION**, 3.
- Kang, S., & Lee, H. (2020). The impact of digital transformation on art education in higher education institutions. **Journal of Educational Technology & Society**, 23(3), 45-58. <https://www.jets.com>
- Lai, W., Liu, Y., & Gao, J. (2021). The Reform of Design Education By Digital Media Technology Under The Background of Information Technology- Take Gannan University of Technology As An Example—2021 **INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERNET, EDUCATION**.
- Li, H. (2020). **Orientation Change of The Value of Design Art Education and Management Path Innovation**.
- Liu, J. (2020). **Training of “Modern Apprenticeship”**. Talents for Art Design Majors in Higher Vocational Education to Help The Development of Creative Industries.

- Liu, Y., & Sun, Q. (2021). Addressing the skills gap in art education: A risk management perspective. **International Journal of Art & Design Education**, **40**(2), 298-312. <https://doi.org/10.1111/jade.12289>
- Martin, R., & Xiao, L. (2020). Enhancing teaching efficacy through professional development: A study on Chinese art educators. **Teaching and Teacher Education**, **96**, 103186. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2020.103186>
- Pagano, R. (2020). **The Effects of University Dance Courses on Preservice Teacher Perceived Self-efficacy.**
- Park, S., & Kim, H. (2021). Risk leadership and innovation in higher education: Lessons from Asian art programs. **Asia Pacific Education Review**, **22**(1), 105-119. <https://doi.org/10.1007/s12564-020-09651-9>

แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษา เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
The Guideline for the management of solid waste of Local
Administration A Case Study of Municipality of Bangkrang
Nonthaburi

นิภาภรณ์ พัฒนเกษม¹
Nipaporm pattanakasem

Received: February 24, 2025. Revised: May 27, 2025. Accepted: August
20, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

ปัญหาขยะที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นเกิดจากการขยายของความเป็นเมืองอย่างรวดเร็วทำให้ระบบบริหารจัดการไม่สามารถรองรับปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากจึงเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี 2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี และ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่างจังหวัดนนทบุรี ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็น จำนวน 20 คน วิเคราะห์ด้วยการตีความสร้างข้อสรุป ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอย พบว่าเนื่องจากเขตพื้นที่เทศบาลเป็นแหล่งชุมชนเมือง มีประชากรจำนวนมากและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชากร ทำให้มีปริมาณขยะจำนวนมาก เกิดปัญหาต่อการจัดการขยะ ทำให้เกิดปัญหาต่อการจัดเก็บขยะที่จำนวนพนักงานจัดเก็บขยะไม่เพียงพอ

¹รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program (Politics and Government) College of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author E-mail. S65563825062@ssru.ac.th

จึงทำให้เกิดความล่าช้าและจำนวนขยะสะสมมากขึ้น 2. การบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย R1 (Reduce) มีการรณรงค์ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก การลดการสร้างขยะในชีวิตประจำวัน R2 (Reuse) การรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะ R3 (Repair) มีโครงการจัดเก็บขยะชิ้นใหญ่เพื่อนำไปซ่อมแซมให้ใช้ใหม่ R4 (Recycle) การจัดอบรมในเรื่องการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ และ R5(Reject) การรณรงค์ลดปัญหาขยะที่ย่อยสลายยาก ผลิตภัณฑ์อันตราย ให้ใช้ในปริมาณที่จำเป็นเท่านั้น และนำผลิตภัณฑ์ไปทิ้งอย่างถูกวิธี 3. แนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี พบว่าเนื่องจากบุคลากรในการทำงานไม่เพียงพอ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งกำหนดตารางการเดินทางเพื่อจัดเก็บขยะอย่างเป็นระบบหากมีขยะล้นก่อนตารางการจัดเก็บสามารถแจ้งได้ทันที ในระยะถัดไปได้กำหนดแผนการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อรถขยะเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการจัดซื้อรถขยะคุ้มค้ำกับการลงทุน และมีการรณรงค์ให้ความรู้ประชาชนในการจัดการขยะด้วยการจัดโครงการรณรงค์ การจัดธนาคารขยะ การจัดกิจกรรมนำขยะเก่ามาแลกหรือเป็นกิจกรรมการซ่อมแซมต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนตระหนักปัญหาขยะจากต้นทางได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ (Keywords): การปกครองส่วนท้องถิ่น, ขยะมูลฝอย, การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

Abstract

The waste problem in the region is due to the rapid expansion of urbanization, and the management system is unable to support the increase in waste volume. This is the source of this study. The research objectives are as follows: 1. Study the solid waste management issues in Bangkron City, Nongburi Province 2. Study the solid waste management in Bangkron City, Nongburi Province. 3. Propose waste management guidelines to create a sustainable management system for Bangkron City, Nongburi Province. Use a qualitative research model to collect data from 20 informants and analyze the conclusions through interpretation. The study found that:

1. Solid waste management issues have been identified. Because municipal areas are urban communities with a large population and rapid population growth, a large number of waste management problems have arisen, leading to issues with garbage collection. The shortage of garbage collection personnel has resulted in delays and an increase in garbage accumulation. 2. Solid waste management in Bangkron City, Nongburi Province includes R1 (reduction), movement to use cloth bags instead of plastic bags, R2 (reuse) to reduce waste generation in daily life, and movement to encourage people to sort waste. R3 (restoration) has a large-scale waste collection project for reuse. R4 (recycling) waste reuse training and R5 (project) activities to reduce difficult-to-biodegrade waste and hazardous products, using only the required quantity and properly disposing of products. 3. Waste management guidelines for a sustainable management system of Bang Krang Municipality, Nonthaburi Province, found that due to insufficient personnel, developing a waste management system will result in good waste management efficiency, along with setting a schedule for garbage collection systematically. If there is an overflow of garbage before the scheduled collection, it can be reported immediately. In the next phase, a budget allocation plan has been established for purchasing additional garbage trucks to enhance efficiency and value for money in purchasing garbage trucks, which is a worthwhile investment. There is also a campaign to educate people about waste management by organizing a campaign project, setting up a garbage bank, organizing an activity to exchange old garbage, or organizing various repair activities to make people aware of the garbage problem from the source very well.

Keywords: Local Government , Solid wastes , Solid waste management

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันขยะเป็นปัญหาสำคัญในระดับโลกที่หลายประเทศ รวมถึงประเทศไทยที่ต้อง ประสบปัญหา เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้มีการบริโภคทรัพยากรเพิ่มมาก

ขึ้น มีการประดิษฐ์ และพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกต่อ มนุษย์มากขึ้น จึงทำให้มีจำนวนขยะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งมีทั้งขยะจากภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร ภาคการท่องเที่ยว คริวเรือน และสารเคมีอันตราย เป็นเหตุให้เกิดขยะเหลือใช้ปริมาณเพิ่ม มากขึ้น ซึ่งแต่เดิมการเพิ่มขึ้นของขยะจะเกิดขึ้นเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ เป็นต้น แต่ปัจจุบันปัญหานี้ได้ขยายวงกว้างมากขึ้นในทุกเขตเมือง โดยแปรตามความเจริญและการขยายขนาดของเมือง ซึ่งสภาพเศรษฐกิจยิ่งดีมากขึ้นเท่าไรปัญหาขยะก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และจากสถานการณ์ขยะ มูลฝอยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่อัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัด และอัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ซึ่งปัญหาดังกล่าวหากไม่มีการแก้ไขใด ๆ จะส่งผลให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายคุกคามต่อสุขภาพ อนามัยของประชาชนได้ ดังเห็นได้จากเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ตัวอย่างเช่นการเกิดเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะที่สำคัญในปี 2557 คือ เหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะของเอกชนในพื้นที่ตำบลแพรกษา อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ครั้ง คือ ระหว่างวันที่ 16 - 22 มีนาคม 2557 และ 12 พฤษภาคม 2557 ซึ่งเป็นเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะครั้งรุนแรงที่สุดของไทยที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีประชาชนจำนวนมากที่อาศัยในบริเวณนั้น ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว (แนวทางการเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข, 2559) จึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่ทำให้รัฐบาล และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งได้เข้ามาบริหารประเทศในขณะนั้น กำหนดให้การแก้ไขปัญหามลพิษเป็นวาระแห่งชาติ และได้เห็นชอบกับ Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 และได้มีการสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษทั้งในกรุงเทพฯ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นในทุกมิติ ซึ่งต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้การจัดการ ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถลด ผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนและความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของประเทศ ไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน (สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย, 2559)

จังหวัดนนทบุรีเป็นจังหวัดปริมณฑลที่มีพื้นที่ 2 ใน 3 เป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจมีความหนาแน่นของประชากรเป็นลำดับสองของประเทศ รองจากกรุงเทพมหานคร มีอัตราการขยายตัวของที่อยู่อาศัยในระดับสูง มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ต่อเนื่องทำให้เกิดปัญหาจากการพัฒนาหลาย

ประการ อาทิ เช่น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของขยะมูลฝอยสำหรับบริบทการพัฒนาของเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เป็นเทศบาลขนาดกลางที่ได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางกร่าง เนื่องจากมีฐานะทางการเงินประปรายประกอบกับจำนวนของประชากรในพื้นที่ตำบลบางกร่างมีจำนวนมาก และเข้าหลักเกณฑ์ในการยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ซึ่งเทศบาลเมืองบางกร่างมีบทบาททางการเมืองและสังคมที่สำคัญ ทั้งนี้การเพิ่มขึ้นของประชากรในพื้นที่ที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านที่อยู่อาศัย จากเดิมพื้นที่ในเขตตำบลบางกร่างประกอบด้วยพื้นที่สวนผลไม้ ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนเป็นหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก ทำให้มีประชากรในพื้นที่เพิ่มอย่างรวดเร็วนั้นส่งผลให้มีปริมาณขยะจากครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น

จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง และวิเคราะห์นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง ทั้งนี้เนื่องจากส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนแห่งนี้ให้เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นกรณีมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยการทำกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นร่วมกันบริหารจัดการขยะในพื้นที่อย่างเหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่ มีการวางแผนร่วมกันในการจัดการปัญหา การใช้ขยะให้เกิดมูลค่าเกิดขึ้น การช่วยกันดูแลควบคุมขยะ แต่ทั้งนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยอมรับการแสดงความคิดเห็นของชุมชนเพื่อหาแนวทางในการจัดการขยะและทิศทางการบริหารเพื่อให้เกิดความยั่งยืน และให้ชุมชนแห่งนี้ตระหนักถึงการรักษาสีสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะที่ถูกต้อง ความคาดหวังของชุมชนที่ต้องการให้เกิดความปลอดภัย ปลอดภัยขยะและที่สำคัญเพื่อเป็นการค้นหาวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการขยะของชุมชนแห่งนี้ ซึ่งความเหมาะสมที่เกิดขึ้นมีทิศทางเป็นอย่างไร เมื่อทุกคนตระหนักแล้ว ชุมชนจะได้อะไรบ้างจากการมีส่วนร่วมเหล่านี้ ซึ่งผลการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมของเทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่างจังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่องแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขอบเขตครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา จากการศึกษาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัย โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่เน้นการศึกษา สภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอย การบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอย และแนวทางการบริหารจัดการขยะ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านพื้นที่ เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารหรือตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 คน ข้าราชการหรือผู้ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 คน ผู้นำชุมชนหรือตัวแทนชุมชนในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 คน ประชากรที่อาศัยในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview form) กำหนดผู้ตอบอย่างเฉพาะเจาะจงเป็นแบบสัมภาษณ์ โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน แบบตัวต่อตัวเพื่อเปิดเผยสิ่งจูงใจแนวคิด ทศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยกำหนดคำถามออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ผู้วิจัยจะสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ขึ้น มีการเตรียมแนวคำถามไว้กว้าง ๆ ซึ่งจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เนื้อหาและประมวลผลร่วมกับแนวคิดทฤษฎีที่มีอยู่แล้วเพื่อให้ครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการวิจัย

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) การนำเสนอรูปแบบงานวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก ใช้การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากเอกสาร คำสัมภาษณ์ โดยพยายามค้นหา วิเคราะห์ และ

ตีความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความเหล่านั้น แล้วนำมาสรุปเป็นข้อความบรรยาย ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบ คำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนการพัฒนา

ผลการวิจัย (Research Results)

แนวทางในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลเมืองบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี สรุปได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรีพบว่า เนื่องจากเขตพื้นที่เทศบาลเป็นแหล่งชุมชนเมือง มีประชากรจำนวนมากและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชากร ทำให้มีปริมาณขยะจำนวนมาก เกิดปัญหาต่อการจัดการขยะ พนักงานจัดเก็บขยะไม่เพียงพอ และเกิดความล่าช้าในการจัดเก็บขยะ ในเขตพื้นที่ประสบปัญหาการจัดเก็บขยะเนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้ ในการแยกขยะที่ถูกต้อง และพื้นที่เป็นพื้นที่เล็ก ค่อนข้างยากต่อการจัดเก็บขยะทำให้เกิดการสะสมของขยะในครัวเรือนเพิ่มขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหาต่อการจัดเก็บขยะที่จำนวนพนักงานจัดเก็บขยะไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากร จึงทำให้เกิดความล่าช้า และจำนวนขยะสะสมมากขึ้น

2. การบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย

R1 (Reduce) เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ใช้ตะกร้าใส่ของแทนถุงพลาสติก พบว่า มีการณรงค์ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อลดปริมาณขยะ การลดการสร้างขยะในชีวิตประจำวันให้แก่ประชาชนในชุมชนสามารถทำได้โดย 1. ใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษทิชชู 2. ใช้กล่องใส่อาหารแทนใช้โฟม และ 3. ปฏิเสธการรับถุงพลาสติก

R2 (Reuse) คือ การนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ซ้ำอีกครั้ง เช่น ขวดน้ำหวานนำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้วนำมาใส่น้ำตาล เป็นต้น พบว่า การณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะ เพื่อง่ายต่อการจัดเก็บและสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการ Reuse เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำจนกว่าจะหมดอายุการใช้งาน มีการรณรงค์นำสิ่งของมาใช้หมุนเวียนแทนกันได้

R3 (Repair) การนำมาแก้ไขหรือการนำวัสดุอุปกรณ์ที่เสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นขยะมูลฝอยมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้วสี้อผ้า พบว่าโครงการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่เพื่อลดปริมาณขยะที่ประชาชนนำมาทิ้งในพื้นที่ว่างเปล่า และสามารถนำไปบริจาคตาม

มูลนิธิต่าง ๆ เพื่อนำไปซ่อมแซมสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ต่อได้ สามารถซ่อมแซมให้ใช้ใหม่และใช้อย่างคุ้มค่าก่อนที่จะตัดสินใจซื้อใหม่อย่างเช่นเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านที่ชำรุดนำมาซ่อมก่อนนำไปทิ้งเป็นขยะ จัดโครงการนำสิ่งของที่เสียหายมาซ่อมแซมให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้ มีศูนย์ซ่อมแซมหรือหน่วยงานซ่อมบำรุงในพื้นที่ เพื่อซ่อมวัสดุอุปกรณ์ให้เกิดการนำกลับมาใช้ใหม่ได้

R4 (Recycle) การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ นำขยะมาแปรรูปตามกระบวนการ ของขยะแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่หรือการแปรสภาพจากเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำแก้วที่แตกแล้วมาหลอมผลิตเป็นแก้วหรือกระจกใหม่ พบว่า ควรมีการจัดอบรมในเรื่องการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยกระบวนการ Recycle เพื่อลดปริมาณขยะและสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มีการคัดขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียน กลับเข้าสู่กระบวนการผลิตของแต่ละประเภท มีโครงการธนาคารขยะของทางเทศบาลที่ให้ประชาชนนำขยะมาคัดแยกและเลือกนำมารีไซเคิล

R5 (Reject) การหลีกเลี่ยงวัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟมปฏิเสศผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงวัสดุที่ใช้ผิดวัตถุประสงค์ พบว่า การรณรงค์ให้ผู้ประกอบการ ร้านอาหารหลีกเลี่ยงการใช้กล่องโฟม เปลี่ยนมาใช้กล่องกระดาษแทน เพื่อลดปัญหาขยะที่ย่อยสลายยาก ลดการใช้ผลิตภัณฑ์อันตราย ให้ใช้ในปริมาณที่จำเป็นเท่านั้น และนำผลิตภัณฑ์ไปทิ้งอย่างถูกวิธี จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ เพื่อหลีกเลี่ยงการนำวัสดุเข้ามาใช้ผิดประเภทหรือผิดวัตถุประสงค์

3. แนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี พบว่า

1. ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมการปลูกจิตสำนึก เกี่ยวกับการแยกขยะให้ประชาชนในพื้นที่ และสรรหาบุคลากรให้เพียงพอต่อการปฏิบัติการคัดแยกขยะ เพื่อลดปัญหาขยะตกค้าง

2. มีการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

3. การสร้างวินัยในชุมชนมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน เน้นให้ความรู้ ประชาชนและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

4. ควรเริ่มต้นที่การปลูกจิตสำนึกของทุกคนในการช่วยกันลดขยะลดการใช้ถุงพลาสติกและรีไซเคิลขยะ เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ

5. ควรมีการรณรงค์การคัดแยกขยะ การนำกลับมาใช้ในรูปแบบต่าง ๆ การบริจาคขยะเพื่อนำไปใช้ประโยชน์หรือนำขยะไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี พบว่า เนื่องจากเขตพื้นที่เทศบาลเป็นแหล่งชุมชนเมือง มีประชากรจำนวนมากและมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชากร ทำให้มีปริมาณขยะจำนวนมาก เกิดปัญหาต่อการจัดการขยะ พนักงานจัดเก็บขยะไม่เพียงพอ และเกิดความล่าช้าในการจัดเก็บขยะ ในเขตพื้นที่ประสบปัญหาการจัดเก็บขยะเนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่มีความรู้ ในการแยกขยะที่ถูกต้อง และพื้นที่เป็นพื้นที่เล็ก ค่อนข้างยากต่อการจัดเก็บขยะ ทำให้เกิดการสะสมของขยะในครัวเรือนเพิ่มขึ้น จึงทำให้เกิดปัญหาต่อการจัดเก็บขยะที่จำนวนพนักงานจัดเก็บขยะไม่เพียงพอ ขาดแคลนบุคลากร จึงทำให้เกิดความล่าช้าและจำนวนขยะสะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของตรียากานต์ พรหมคำ (2563) ทำการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและศึกษาแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยที่สำคัญเกิดจากฝ่ายบริหาร ฝ่ายจัดเก็บขยะและฝ่ายกำจัดขยะ โดยมีระดับปัญหาด้านการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมาคือด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย และมีความต้องการในการจัดการขยะมูลฝอยด้านการร่วมมือแก้ไขปัญหายอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการร่วมมือปฏิบัติลดปริมาณขยะมูลฝอย สำหรับแนวทางที่สำคัญคือ 1) การสร้างองค์การปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเล็งเห็นถึงผลกระทบของปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นในอนาคต และ 4) การกำหนดเป้าหมายในอนาคตเป็นขยะเหลือศูนย์

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี

ผลการศึกษาการบริหารจัดการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี พบว่า มีการนำหลักการบริหารจัดการขยะ 5 R มาใช้ในการจัดการ ดังนี้

R1 (Reduce) เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ใช้ตะกร้าใส่ของแทนถุงพลาสติก พบว่า มีการณรงค์ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก เพื่อลดปริมาณขยะ การลดการสร้างขยะในชีวิตประจำวันให้แก่ประชาชนในชุมชนสามารถทำได้โดย 1. ใช้ผ้าเช็ดหน้าแทนการใช้กระดาษทิชชู 2. ใช้กล่องใส่อาหารแทนใช้โฟม และ 3. ปฏิเสธการรับถุงพลาสติก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรวรรณ สุขก่า

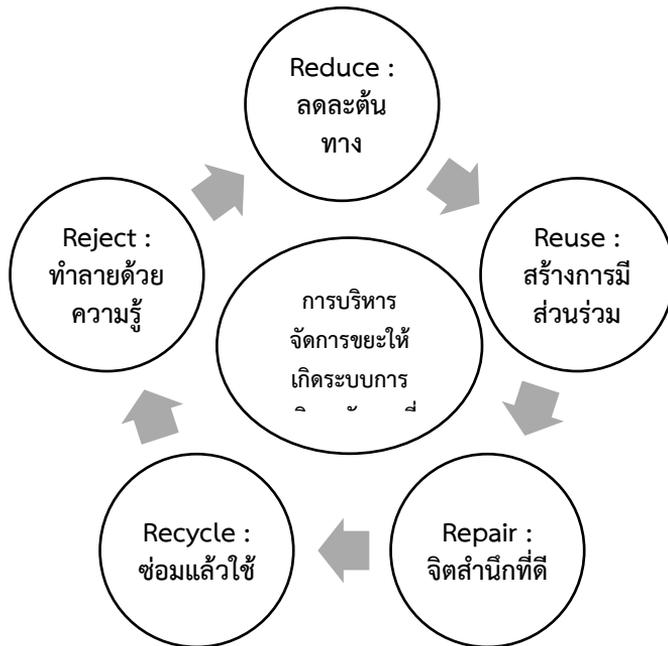
(2562) ได้ทำการศึกษากระบวนการความร่วมมือในการจัดการขยะในเขตเทศบาล ตำบลวังดิน อำเภอสี จังหวัดลำพูน ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ปลัด หรือ รองปลัดและผู้นำชุมชน การสนทนากลุ่ม เฉพาะพนักงานเทศบาล แกนนำ จิตอาสา ประชาชน และภาคเอกชน ที่ร่วมกิจกรรมจัดการขยะ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 53 คน พบว่า 1) เทศบาลตำบลวังดิน ประชาชน ชุมชน และภาคเอกชนในพื้นที่ มีกระบวนการความร่วมมือในการจัดการขยะ โดยใช้วิธีการกระตุ้นส่งเสริมเพื่อสร้างความร่วมมือให้ชาวบ้านลดปริมาณขยะ ใช้ซ้ำนำกลับมาใช้หรือหาประโยชน์จากขยะ โดยมีผู้บริหาร พนักงานเทศบาล ผู้นำชุมชน เป็นผู้นำในการเจรจาพูดคุย ปรีกษาหารือ แลกเปลี่ยน ข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจและการรับรู้ถึงปัญหาก่อนหน้า ไปสู่การทำข้อตกลงเบื้องต้น เพื่อสร้างกรอบและกฎเกณฑ์การจัดการขยะ R2 (Reuse) คือ การนำขยะมูลฝอยเศษวัสดุมาใช้ซ้ำอีกครั้ง เช่น ขวดน้ำหวานนำมาบรรจุน้ำดื่ม ขวดกาแฟที่หมดแล้วนำมาใส่น้ำตาล เป็นต้น พบว่า การณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะ เพื่อง่ายต่อการจัดเก็บและสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ในการ Reuse เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำจนกว่าจะหมดอายุการใช้งาน มีการรณรงค์นำสิ่งของมาใช้หมุนเวียนแทนกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรพล ทะจะกัน (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะในชุมชนเกษตรกรบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยทำการศึกษาจากกลุ่มคณะกรรมการชุมชน เจ้าหน้าที่เทศบาล และ ตัวแทนชาวบ้านในชุมชน จำนวน 23 คน พบว่า กระบวนการจัดการขยะของชุมชนบ้านกอม่วง มีกลุ่มคณะกรรมการของชุมชนบ้านกอม่วงเข้ามาเป็นหลักในการจัดการขยะ ใช้ชื่อกลุ่มว่า “โครงการสิ่งแวดล้อมขยะในชุมชน บ้านกอม่วง” โดยเริ่มเรียนรู้เรื่องการจัดการขยะจากการเข้าร่วมงาน Big Cleaning Day ที่เทศบาลได้จัดขึ้นจากนั้นได้มีการสำรวจสถานการณ์ขยะในหมู่บ้าน สสำรวจข้อมูลโรคไข้เลือดออก และได้มีการทำความสะอาดครั้งใหญ่ในชุมชน เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอย จัดตั้งโครงการกองทุนขยะบุญขึ้น เพื่อส่งเสริมการแยกขยะของชุมชน R3 (Repair) การนำมาแก้ไขหรือการนำวัสดุอุปกรณ์ที่เสียหาย ซึ่งจะทิ้งเป็นขยะมูลฝอยมาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้วอ้อเสื้อผ้า พบว่า โครงการจัดเก็บขยะขึ้นใหญ่เพื่อลดปริมาณขยะที่ประชาชนนำมาทิ้งในพื้นที่ว่างเปล่า และสามารถนำไปบริจาคตามมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อนำไปซ่อมแซมสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ต่อได้ สามารถซ่อมแซมให้ใช้ใหม่และใช้อย่างคุ้มค่าก่อนที่จะตัดสินใจซื้อใหม่ อย่างเช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านที่ชำรุดนำมาซ่อมก่อนนำไปทิ้งเป็นขยะ จัดโครงการนำสิ่งของที่เสียหายมาซ่อมแซมให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้ มีศูนย์ซ่อมแซม หรือหน่วยงานซ่อมบำรุงในพื้นที่ เพื่อซ่อมวัสดุอุปกรณ์ให้เกิดการนำกลับมาใช้ใหม่ได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารวี รัตนคาม (2564) ได้ทำการศึกษาเรื่องการจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยวเขตเมือง

กรณีศึกษา ตลาดน้ำตลิ่งชัน ผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาเรื่องการจัดการขยะ โดยพบปัญหา ได้แก่ การคัดแยกขยะ จุดวาง ถังขยะ ความสะอาดของจุดทิ้งขยะและปริมาณขยะ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการจัดการ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การบริหารรูปแบบประชาคมมีความคล่องตัว พบว่าสามารถ บริหารจัดการแก้ไขปัญหาเรื่องต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็ว (2) จุดแข็งทางกายภาพของพื้นที่ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวตลาดน้ำตลิ่งชันได้สะดวก มีเส้นทางการคมนาคมทั้งทางบก และทางน้ำ (3) การมีส่วนร่วมความร่วมมือกันระหว่างประชาคม ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคประชาสังคม ทำให้การบริหารจัดการในพื้นที่ตลาดน้ำตลิ่งชันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น R4 (Recycle) คือ การหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ นำขยะมาแปรรูป ตามกระบวนการของขยะแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือการแปรสภาพจากเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เช่น การนำแก้วที่แตกแล้วมาหลอมผลิตเป็นแก้วหรือกระจกใหม่ พบว่า ควรมีการจัดอบรมในเรื่องการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยกระบวนการ Recycle เพื่อลดปริมาณขยะและสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ มีการคัดขยะมูลฝอยแต่ละประเภท ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่หมุนเวียน กลับเข้าสู่กระบวนการผลิตของแต่ละประเภท มีโครงการธนาคารขยะของทางเทศบาลที่ให้ประชาชนนำขยะมาคัดแยกและเลือกนำมารีไซเคิล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสร้างบุญ ชันทอง, อภิสสิทธิ์ ศรีสุพรรณ และภาสกร ดอกจันทร์ (2567) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : แนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน ปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญของประเทศและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี เป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ จากการศึกษาพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ต้นน้ำ คือ การส่งเสริมด้านความรู้ตามหลักการ 3Rs ให้กับประชาชน 2) กลางน้ำ คือ การสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างศูนย์จัดการขยะมูลฝอยที่มีความเหมาะสมที่ชัดเจนอย่างครบวงจร 3) ปลายน้ำ คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน เพื่อเข้ามาดำเนินการในการนำขยะมูลฝอยที่เหลือจากการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนแบบครบวงจร R5 (Reject) คือ การหลีกเลี่ยงวัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟมปฏิเสถผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายยาก หลีกเลี่ยงวัสดุที่ใช้ผิดวัตถุประสงค์ พบว่า การรณรงค์ให้ผู้ประกอบการร้านอาหารหลีกเลี่ยงการใช้กล่องโฟมเปลี่ยนมาใช้กล่องกระดาษแทน เพื่อลดปัญหาขยะที่ย่อยสลายยาก ลดการใช้ผลิตภัณฑ์อันตราย ให้ใช้ในปริมาณที่จำเป็นเท่านั้น และนำผลิตภัณฑ์ไปทิ้งอย่างถูกวิธี จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ เพื่อหลีกเลี่ยงการนำวัสดุเข้ามาใช้ผิดประเภทหรือผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภัทร โพธิ์ดีพันธ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนวัดน้ำผิ้วขาวไร่อ้อย ตำบลศาลา อำเภอกะ

คา พบว่าแนวทางในการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนวัดน้ำผึ้งชาวไร่อ้อย ตำบลศาลา อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง คือ การสร้างให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของประชาชนในชุมชน และเกิดความตระหนักร่วมว่าขยะเป็นปัญหาสาธารณะทำให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง และสร้างการมีส่วนร่วมผ่านจิตสำนึกสาธารณะของคนในชุมชน โดยให้คนในชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องโดยสมัครใจในทุกกิจกรรมทุกขั้นตอน

วัตถุประสงค์ที่ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่างจังหวัดนนทบุรี

จากผลการศึกษาผู้เขียนนำเสนอแนวทางในการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่างจังหวัดนนทบุรีได้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี

แนวทางการบริหารจัดการขยะให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่ยั่งยืนของเทศบาลเมืองบางกร่าง จังหวัดนนทบุรี

1. เนื่องจากบุคลากรในการทำงานไม่เพียงพอ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการขยะจากคร้วเรือนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขยะได้เป็นอย่างดี

2. การกำหนดช่วงระยะเวลาจัดเก็บขยะเนื่องจากรถเก็บขยะไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องจัดตารางการเดินรถเพื่อให้มีระบบการจัดเก็บได้อย่างทั่วถึง อนึ่งแนวทางการบริหารจัดการเบื้องต้นหากพบว่าจุดใดมีขยะล้น หรือปริมาณมากก่อนตารางเดินรถจะเข้ามาจัดเก็บสามารถแจ้งไปยังเทศบาลเมืองบางกร่างได้ทันที

3. สำหรับในการบริหารจัดการตามแผนงานนั้นได้จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อรถขยะเพิ่มเติม แต่ทั้งนี้ต้องมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและสามารถอธิบายความคุ้มค่าในการจัดซื้อรถขยะได้เป็นอย่างดี การจัดสรรงบประมาณจึงจะคุ้มค่ากับการลงทุน

4. การรณรงค์ให้ความรู้ประชาชนเป็นข้อมูลพื้นที่ในการจัดการขยะเบื้องต้นอาจจะจัดโครงการรณรงค์ การจัดธนาคารขยะ การจัดกิจกรรมนำขยะเก่ามาแลกหรือเป็นกิจกรรมการซ่อมแซมต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนตระหนักปัญหาขยะจากต้นทางได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนตระหนักเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะจากต้นทาง

2. ควรกำหนดมาตรการจัดเก็บค่าบริการขยะแบบก้าวหน้า โดยกำหนดเป็นปริมาณขยะมาก เก็บค่าบริการมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรจัดบริการหน่วยงานเคลื่อนให้บริการประชาชนเกี่ยวกับการนำขยะอุปกรณ์ต่าง ๆ นำมาซ่อมแซม เพื่อนำไปใช้ต่อหรือแปรรูปไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

กำหนดมาตรการสำคัญเกี่ยวกับการศึกษากระบวนการเพื่อบริหารจัดการขยะอย่างยั่งยืนและไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมในมาตรการทางวิชาการต่าง ๆ เช่น การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำขยะไปเป็นพลังงาน การสร้างกลิ่นขยะเพื่อนำไปแปรรูปเป็นสินค้าหรือบริการต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการการบริหารจัดการขยะที่เกิดประสิทธิภาพในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายจากแนวปฏิบัติที่เกิดประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมควบคุมมลพิษ. (2554). **คู่มือการจัดการขยะมูลฝอยและเทคโนโลยีการแปรรูปขยะมูลฝอยให้เป็นพลังงานสำหรับท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมมลพิษ.
- _____. (2555ก). **แผนการจัดการมลพิษ พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและประเมินผลกรมควบคุมมลพิษ.
- กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (2542). **คู่มือการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- จิตรวรรณ สุขเก่า (2562). **กระบวนการความร่วมมือในการจัดการขยะในเขตเทศบาลตำบลวังดิน อำเภอสี จังหวัดลำพูน**. (หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ณัฐภัทร โพธิ์ดีพันธ์ (2563). **การจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมของชุมชนวัดน้ำผึ้ง ชาวไร่อ้อย ตำบลศาลา อำเภอกะเคา**. (หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา
- ตรียากานต์ พรหมคำ. (2563). **การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย และศึกษาแนวทางในการจัดการ ขยะมูลฝอย ในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์**. วารสารชุมชนวิจัยและพัฒนาสังคม, 14(4), 52 – 56
- ปารวี รัตนคาม. (2564). **การจัดการขยะในพื้นที่ท่องเที่ยวเขตเมือง กรณีศึกษา ตลาดน้ำตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร**. (วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช.
- พัชรพล ทะจะกัน. (2562). **การจัดการขยะในชุมชนเกษตรกรบ้านกอม่วง ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน**. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สร้างบุญ ชันทอง, อภิสิทธิ์ ศรีสุพรรณและภาสกร ดอกจันทร์ (2567). **องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น : แนวทางการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน**. Journal of Modern Learning Development. 9(6). 373 - 384

แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม
กรุงเทพมหานคร
Guidelines for Public Services to Citizens in the Sai Mai
District of Bangkok

ภาณุวัตร กลั่นบิดา¹, จักรวาล สุขไมตรี²
Panuwat Klanbida, Jagraval Sukmaitree

Received: February 3, 2025. Revised: March 27, 2025. Accepted: August
20, 2025

บทคัดย่อ

สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีบทบาทสำคัญในการบริการสาธารณะและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม และ 2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 ท่าน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้รับบริการ และกลุ่มผู้ให้บริการ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสังเคราะห์ ตีความหาข้อสรุปในประเด็นสาระสำคัญ และนำมาเรียบเรียงผลการศึกษาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพปัญหาการบริการสาธารณะแก่ประชาชน ในเขตพื้นที่สายไหม ด้านคมนาคมและขนส่งเขตสายไหม ได้แก่ การประสบปัญหาการจราจรที่ติดขัดในหลายจุด โดยเฉพาะในช่วงเวลาเร่งด่วน การขยายตัวของชุมชนและจำนวนรถยนต์ที่เพิ่มขึ้น ทำให้ถนนบางเส้นทางมีความแออัด ส่งผลให้การเดินทางช้าและไม่สะดวก การขาดการเชื่อมโยงระหว่างระบบขนส่งต่างๆ เช่น รถเมล์และรถไฟฟ้า ยังทำให้การเดินทางล่าช้าและไม่

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: s66563825005@ssru.ac.th

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: jagraval.su@ssru.ac.th

สะดวก พื้นที่บางแห่งไม่ครอบคลุมการให้บริการขนส่งสาธารณะและไม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย (2) การบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม ด้านคมนาคมและแหล่งน้ำควรมุ่งเน้นการสร้างความสะดวก สะอาด และยั่งยืน โดยการพัฒนาในทั้งสองด้านจะช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชน ลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากระบบคมนาคมที่ไม่ครบถ้วนและปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดในพื้นที่ในด้านคมนาคม การพัฒนาควรเริ่มจากการขยายและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนในเขตสายไหมสามารถเข้าถึงบริการขนส่งที่ สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ประชาชน สาธารณะ บริการ

Abstract

The Saimai District Office in Bangkok plays a crucial role in providing public services and improving the quality of life for residents. Its staff members serve as key drivers in ensuring the successful implementation of various initiatives. This research aims to: (1) examine the challenges of public service delivery in the Saimai district and (2) explore potential strategies for improving these services. This study employs a qualitative research approach, gathering data from 17 key informants divided into two groups: service recipients and service providers. In-depth interviews were conducted, and data were analyzed through synthesis, interpretation, and descriptive summarization. The findings reveal that (1) public service challenges in the Saimai district, particularly in transportation, include severe traffic congestion at multiple locations, especially during peak hours. The expansion of communities and the increasing number of vehicles have led to overcrowded roads, causing slow and inconvenient travel. Furthermore, the lack of connectivity between different transportation systems, such as buses and the BTS Skytrain, results in additional delays and inefficiencies. Some areas remain underserved by public transportation, making accessibility difficult. (2) Enhancing public services in transportation and water resource management should focus

on convenience, cleanliness, and sustainability. Improvements in these areas will enhance residents' quality of life, addressing issues related to incomplete transportation systems and clean water shortages. In terms of transportation, development should begin with the expansion and improvement of public transport infrastructure, ensuring that Saimai residents have access to efficient, fast, and reliable transportation services.

Keywords: People Public Service

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 8 การจัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 77 การพัฒนาการบริการสาธารณะและการจัดการโครงสร้างพื้นฐานกำหนดให้ภาครัฐต้องจัดให้มีการพัฒนาการบริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมโดยให้มีการวางแผนและบริหารจัดการที่เป็นระบบการพัฒนายังต้องพิจารณาถึงความต้องการของประชาชนและการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าการจัดการโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน และระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ ต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาและการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ มาตรา 80 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดให้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างยั่งยืนซึ่งรวมถึงการพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมการจัดการและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) นอกจากนี้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) การพัฒนาด้านบริการสาธารณะการพัฒนาคุณภาพบริการ การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการให้บริการในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์ การศึกษา และการขนส่งโดยมุ่งเน้นการเข้าถึงบริการที่ดีและเท่าเทียมการใช้เทคโนโลยีในการบริการ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายและสะดวกมากขึ้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน สะพาน ระบบขนส่งสาธารณะ และการจัดการน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจการบำรุงรักษาและการพัฒนาการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่และการวางแผนพัฒนาอย่างยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

เขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร มีการปรับปรุงคุณภาพบริการสาธารณะ ให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นมิตรกับประชาชนการฝึกอบรมบุคลากรการพัฒนาแนวทางการบริการที่เน้นความพึงพอใจของประชาชน มิติที่ 2 การบริหารจัดการมุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (แผนพัฒนาการปฏิบัติงานเขตสายไหม พ.ศ.2567) พบว่า สภาพการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมประชาชนยังขาดความร่วมมือในเรื่องการปฏิบัติตามกฎหมายที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองทั้งด้านการสาธารณสุขสิ่งแวดล้อม และการรักษาความสะอาด รวมทั้งการขยายตัวของที่อยู่อาศัยที่มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ผู้ประกอบการห้างร้านที่ก่อเหตุสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยรวมถึงการให้บริการสาธารณะบางอย่างยังไม่สามารถครอบคลุมความต้องการทั้งหมดเนื่องด้วยอัตราการขยายตัวของจำนวนประชาชนและบ้านพักอาศัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ ยิ่งก่าแหง (2553, น.58-59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชาวบ้าน หินหล่องในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา พบปัญหาเรื่อง การดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน สามารถให้บริการแก่ ประชาชนได้แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ที่มีการให้บริการ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร, (2552,น.2-3) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการจัดการบริการสาธารณะที่ดี พบปัญหาเรื่อง การเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการบริการสาธารณะให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงยังต้องอาศัยผลักดันนโยบาย และกฎหมายที่เอื้ออำนวยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจและอิสระในการปฏิบัติภารกิจได้มากขึ้น และไม่มีอำนาจเข้ามาแทรกแซงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากความเป็นมาและสภาพปัญหาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึง “แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นองค์ความรู้ถึงสภาพปัญหาการพัฒนา เขตพื้นที่สายไหม ด้านบริการสาธารณะในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนตลอดจนอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขผลการวิจัยสามารถนำมาต่อยอดงานวิจัยอื่นๆ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้ ได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการบริการสาธารณะจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ หนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริการสาธารณะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ด้านขนส่ง/คมนาคม และด้านแหล่งน้ำ

2) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยเป็น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 17 คน ประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ให้บริการ จำนวน 7 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตสายไหม และกลุ่มผู้รับบริการ ได้แก่ ประชาชนในเขตสายไหม กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

3) ขอบเขตด้านพื้นที่

วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ พื้นที่สำนักงานเขตสายไหม แขวงสายไหม แขวงออเงิน แขวงคลองถนน กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แขวง ได้แก่เขตสายไหม แขวงสายไหม เขตสายไหม แขวงออเงินเขตสายไหม แขวงคลองถนน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลา โดยใช้ระยะเวลา ในการเก็บข้อมูล กรกฎาคม 2567 ถึง ธันวาคม 2567 รวมเป็นระยะเวลา 6 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ชาย โปธิสิตา 2562, น. 32) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหมกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และเป็นการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหมกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหมกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงประจักษ์ โดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. ผู้วิจัยโทรศัพท์ประสานงานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเบื้องต้นก่อนเพื่อนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อ เข้าทำการสัมภาษณ์จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)
3. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ พร้อมชี้แจงวันนัดหมาย และ สถานที่ในการเข้า สัมภาษณ์ ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่

ถูกต้องและครบถ้วน โดยอาศัยการจดบันทึก การบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพร่วมกับผู้ให้สัมภาษณ์

4. ทำการตรวจสอบและคัดแยกข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยใช้การจัดเรียงข้อมูลตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหมกรุงเทพมหานครตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอด บทเรียนและจัดกลุ่มของข้อมูลตามเนื้อหา ส่วนข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกนำมาจัดเกลาและเรียบเรียงลำดับตามเนื้อหาเช่นกัน สำหรับการบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหวได้ใช้วิธีจัดเก็บไฟล์ภาพต่างๆ ไว้ในเครื่อง คอมพิวเตอร์โดยตั้งชื่อข้อมูลตามเวลาสถานที่และเนื้อหาให้ครบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. การจัดแสดงข้อมูล(Data Display)หลังจากจัดระเบียบข้อมูลแล้วเสร็จผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านั้นมาจัด แสดงด้วยการพิมพ์เนื้อหาจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และแสดงภาพทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ ต่อจากนั้นคัดเลือกเนื้อหาและภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร้อยเรียงเรื่องราวให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามลำดับเหตุการณ์ และ ลำดับกิจกรรมที่สอดคล้องกับการลงเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่

3. การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion, Interpretation and Verification) โดยการสังเคราะห์ ตีความ หาข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ใน ขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เทียบเคียงกับภาพภายที่ได้มา และจากการจดบันทึก แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาอภิปรายผลร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำผลการวิจัยที่ สรุปและตีความมาเรียบเรียงเป็นผลการศึกษา

ผลการวิจัย

สภาพปัญหาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร

1) สภาพปัญหาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม **ด้านคมนาคม/ขนส่ง** พบว่า การจราจรติดขัด เนื่องจากมีการเติบโตของประชากรและการพัฒนาเขตเมืองที่รวดเร็วทำให้การจราจรในพื้นที่นี้มีปัญหาการติดขัดบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน ซึ่งส่งผลให้การเดินทางของประชาชนไม่สะดวกและใช้เวลานาน ขาดแคลนการขนส่งสาธารณะ ในบางพื้นที่ของเขตสายไหมยังขาดการเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะ โดยเฉพาะการเดินทางโดยรถไฟฟ้า BTS และการบริการรถโดยสารประจำทางที่ไม่ครอบคลุมพื้นที่มากนัก การขนส่งสาธารณะไม่เพียงพอ บางเส้นทางขาดความถี่ในการเดินทางและเวลาให้บริการที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ทำให้ประชาชนต้องพึ่งพารถยนต์ส่วนตัวหรือจักรยานยนต์ ซึ่งเพิ่มภาระการจราจร โครงสร้างพื้นฐานคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานในเขตสายไหมอาจยังไม่สมบูรณ์ เช่น การขยายถนนหรือการปรับปรุงระบบจราจรที่ไม่ทันสมัย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ความปลอดภัยในการเดินทาง ปัญหาด้านความปลอดภัยทั้งในระบบการขนส่งสาธารณะและการเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนตัว เช่น การขาดสัญญาณไฟจราจรหรือทางเดินเท้าที่ไม่สะดวก

2) สภาพปัญหาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร **ด้านแหล่งน้ำ** พบว่า การขาดแคลนน้ำสะอาด หลายพื้นที่ในเขตสายไหมยังคงประสบปัญหาการเข้าถึงน้ำสะอาด เนื่องจากระบบน้ำประปาบางจุดยังไม่ครอบคลุม หรือคุณภาพน้ำไม่ตรงตามมาตรฐาน ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มต้องพึ่งพาน้ำจากแหล่งน้ำอื่นที่อาจมีความเสี่ยงต่อสุขภาพ ปัญหาน้ำท่วม เขตสายไหมบางส่วนประสบปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว แต่ยังคงขาดระบบระบายน้ำที่เพียงพอ ทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ส่งผลกระทบต่อการเดินทางและการดำเนินชีวิตประจำวัน คุณภาพน้ำเสียและมลพิษทางน้ำ ปัญหาน้ำเสียจากการทิ้งขยะหรือการปนเปื้อนจากกิจกรรมต่างๆ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลอง และแหล่งน้ำในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้อย่างเต็มที่และเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ การจัดการแหล่งน้ำยังไม่เพียงพอ ระบบการจัดการแหล่งน้ำในบางพื้นที่ยังไม่เพียงพอ เช่น การบำบัดน้ำเสียที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง และการใช้แหล่งน้ำบาดาลอย่างไม่ระมัดระวัง

แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร

1) แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม **ด้านคมนาคม/ขนส่ง** พบว่า แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนด้านคมนาคมและขนส่งในเขตสายไหมควรมุ่งเน้นไปที่การขยายและปรับปรุงเส้นทางการขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมและสะดวกมากขึ้น การเชื่อมโยงระบบขนส่งต่างๆ การเพิ่มความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยีเพื่อการวางแผนเดินทาง การบริการที่เข้าถึงได้สำหรับทุกกลุ่มประชาชน รวมถึงการสนับสนุนการเดินทางที่ยั่งยืนผ่านการใช้จักรยานและการเดินเท้า แนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตสายไหมด้านคมนาคม/ขนส่งควรมุ่งเน้นการขยายบริการให้ครอบคลุมพื้นที่และตอบสนองความต้องการของประชาชน การเชื่อมโยงระบบขนส่งต่างๆ และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง รวมถึงการพัฒนากระบวนการจราจรและการส่งเสริมการใช้จักรยานหรือการเดินทางอย่างยั่งยืน เพื่อลดปัญหาการจราจรและมลพิษทางอากาศ

2) แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม **แหล่งน้ำ** พบว่า การบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม ด้านแหล่งน้ำควรมุ่งเน้นการปรับปรุงและขยายระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ควรพัฒนาและปรับปรุงระบบการบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลอง และแม่น้ำ ซึ่งจะช่วยลดมลพิษและรักษาคุณภาพน้ำในพื้นที่ให้สะอาดและปลอดภัย การพัฒนาระบบระบายน้ำในเขตพื้นที่สายไหมเป็นอีกส่วนสำคัญเพื่อป้องกันการปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการระบายน้ำให้สามารถรองรับปริมาณน้ำฝนได้ดีจะช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดน้ำท่วมและทำให้การเดินทางและการดำเนินชีวิตในพื้นที่เป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ ควรมีการจัดการแหล่งน้ำที่มีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนหรือคุณภาพน้ำไม่ดี เช่น การสร้างแหล่งน้ำสำรองหรืออ่างเก็บน้ำ เพื่อเตรียมรับมือในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ เช่น ภัยแล้ง และเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้ตลอดเวลา การรณรงค์ให้ประชาชนใช้น้ำอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพถือเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการใช้น้ำในชีวิตประจำวันและการติดตั้งเครื่องมือประหยัดน้ำ จะช่วยลดภาระการจัดการน้ำในระดับเมืองและทำให้ทรัพยากรน้ำถูกใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

อภิปรายผล

แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ประเด็น สภาพปัญหาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร

ด้านคมนาคม/ขนส่ง พบว่า การจราจรติดขัด เนื่องจากมีการเติบโตของประชากรและการพัฒนาเขตเมืองที่รวดเร็ว ทำให้การจราจรในพื้นที่นี้มีปัญหาการติดขัดบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงชั่วโมงเร่งด่วน ซึ่งส่งผลให้การเดินทางของประชาชนไม่สะดวกและใช้เวลานาน ขาดแคลนการขนส่งสาธารณะ ในบางพื้นที่ของเขตสายไหม ยังขาดการเข้าถึงบริการขนส่งสาธารณะ โดยเฉพาะการเดินทางโดยรถไฟฟ้า BTS และการบริการรถโดยสารประจำทางที่ไม่ครอบคลุมพื้นที่มากนัก การขนส่งสาธารณะไม่เพียงพอ บางเส้นทางขาดความถี่ในการเดินรถและเวลาให้บริการที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ทำให้ประชาชนต้องพึ่งพารถยนต์ส่วนตัวหรือจักรยานยนต์ ซึ่งเพิ่มภาระการจราจร โครงสร้างพื้นฐานคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานในเขตสายไหมอาจยังไม่สมบูรณ์ เช่น การขยายถนนหรือการปรับปรุงระบบจราจรที่ไม่ทันสมัย ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัด ความปลอดภัยในการเดินทาง ปัญหาด้านความปลอดภัยทั้งในระบบการขนส่งสาธารณะและการเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนตัว เช่น การขาดสัญญาณไฟจราจรหรือทางเดินเท้าที่ไม่สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เกรียงศักดิ์ ดวงมนตรี (2563, น.1) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง มอเตอร์ไซค์รับจ้างกับการขนส่งสาธารณะในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า (1) หลังการจัดระเบียบมอเตอร์ไซค์รับจ้างได้มีการดำเนินการตามนโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐการบังคับใช้กฎหมายระเบียบมาตรการปราบปรามมาเฟียหรือผู้มีอิทธิพลที่เรียกรับผลประโยชน์จากอาชีพมอเตอร์ไซค์รับจ้างการดำเนินการให้วินมอเตอร์ไซค์รับจ้างถูกต้องตาม กฎหมายรถจักรยานยนต์ที่ใช้ในการขับขี่จะต้องเป็นรถที่จดทะเบียนเป็นรถจักรยานยนต์ที่จดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก (ป้ายเหลือง) รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพต้องมีใบขับขี่ประเภทสาธารณะและมีบัตรแสดงตนประจำตัวผู้ขับขี่ที่รัฐออกให้แสดงอย่างชัดเจน (2) ด้านรายได้และคุณภาพชีวิตหลังการจัดระเบียบ

๗ ผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซค์รับจ้างมีรายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ภายในครอบครัวสามารถนำเงินรายได้ฝากธนาคารสำหรับใช้จ่ายยามฉุกเฉินมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในการขับขี่มีน้อยลงสภาพความเป็นอยู่สิ่งแวดล้อมในการทำงานสุขภาพความปลอดภัยในการทำงานดีขึ้น (3) นโยบายการระเบียบฯ ของรัฐรายได้คุณภาพชีวิตผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์รับจ้างมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริการผู้โดยสาร กล่าวคือ นโยบายภาครัฐที่ดีและเหมาะสมทำให้ผู้ขับขี่มอเตอร์ไซค์รับจ้างมีชีวิตการทำงานและชีวิตครอบครัวที่ดีมีรายได้ที่เพียงพอ และเป็นธรรมจะส่งผลให้มีแรงจูงใจในการให้บริการผู้โดยสาร ประเด็น สภาพปัญหาแนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร ปัญหาการบริการ **ด้านแหล่งน้ำ** ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พบว่า เกิดจากการขาดการเข้าถึงน้ำสะอาดที่เพียงพอ, การจัดการน้ำเสียและระบบระบายน้ำที่ไม่เหมาะสม, ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก, ขาดการบำรุงรักษาระบบน้ำอย่างต่อเนื่อง และการขาดการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องการการพัฒนาระบบการจัดการน้ำที่ดีขึ้นและการสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในการใช้น้ำอย่างประหยัดและยั่งยืน ปัญหาการบริการน้ำในเขตสายไหมสำหรับผู้ให้บริการยังคงเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดการบำรุงรักษาระบบน้ำอย่างต่อเนื่อง การขาดข้อมูลและการติดตามผล ระบบการจัดการน้ำที่ไม่ประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ และการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ การเพิ่มความรู้ในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน รวมถึงการปรับปรุงระบบระบายน้ำให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการพัฒนาเมืองที่เติบโตขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อธิพร หมุสีโทน (2564, น.1). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการปัญหาน้ำเสียของสำนักงานการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ภายใต้นโยบายมหานครปลอดภัยระหว่างปี 2560 - 2563 จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานการระบายน้ำดำเนินการตามแผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2556 - 2575) ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์มหานครปลอดภัย โดยใช้มาตรการด้านสิ่งก่อสร้างในการบำบัดน้ำเสียมีโรงควบคุมคุณภาพน้ำที่อยู่ในความรับผิดชอบ 22 แห่ง และยังมีโครงการที่กำลังดำเนินการก่อสร้าง อาทิ 1) โครงการบำบัดน้ำเสียมีนบุรี 2) โครงการบำบัดน้ำเสียธนบุรี 3) โครงการก่อสร้างระบบรวบรวมน้ำเสียพื้นที่รับน้ำคลองลาดโตนดและมีโครงการเอกชนร่วมลงทุนจำนวน 2 โครงการ คือ โครงการ บำบัดน้ำเสียคลองเตยและโครงการบำบัดน้ำเสียบึงหนองบอน นอกจากนี้ยังใช้มาตรการบำบัดน้ำเสีย โดยระบบบำบัดน้ำเสียแบบหมุนเวียน

ธรรมชาติและระบบใช้พื้นที่น้ำในการบำบัดน้ำเสียเฝ้าระวังติดตามตรวจวัดวิเคราะห์คุณภาพน้ำของคลองสายหลักและแม่น้ำเจ้าพระยา มาตรการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำต่างประมาณดำเนินโครงการด้านการจัดการคุณภาพน้ำไม่เพียงพอจากปัญหาน้ำเสียเพิ่มมากขึ้นตามการขยายตัวของเมืองทำให้การดำเนินการขาดความต่อเนื่องและการให้บริการไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

ประเด็น แนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร **ด้านคมนาคม/ขนส่ง** พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนด้านคมนาคมและขนส่งในเขตสายไหมควรมุ่งเน้นไปที่การขยายและปรับปรุงเส้นทางขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมและสะดวกมากขึ้น การเชื่อมโยงระบบขนส่งต่างๆ การเพิ่มความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยีเพื่อการวางแผนเดินทาง การบริการที่เข้าถึงได้สำหรับทุกกลุ่มประชาชน รวมถึงการสนับสนุนการเดินทางที่ยั่งยืนผ่านการใช้จักรยานและการเดินเท้าแนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตสายไหมด้านคมนาคม/ขนส่งควรมุ่งเน้นการขยายบริการให้ครอบคลุมพื้นที่และตอบสนองความต้องการของประชาชน การเชื่อมโยงระบบขนส่งต่างๆ และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง รวมถึงการพัฒนากระบวนการจราจรและการส่งเสริมการใช้จักรยานหรือการเดินเท้าอย่างยั่งยืน เพื่อลดปัญหาการจราจรและมลพิษทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ บุญทรัพย์ พานิชการ และคณะ (2564, น.3-4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แผนงานวิจัยการศึกษาระบบโลจิสติกส์รองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่เชื่อมโยงประเทศไทยกับกลุ่มประเทศภาคี ภายใต้ยุทธศาสตร์ “เส้นทางสายไหมในศตวรรษที่ 21” โครงการนี้เป็นการศึกษาระบบโลจิสติกส์รองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบที่เชื่อมโยงประเทศไทย ภายใต้ยุทธศาสตร์ BRI ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย การวิเคราะห์รูปแบบการ ดำเนินงานแนวทางการขนส่งสินค้าการวิเคราะห์รูปแบบการดำเนินงาน และแนวทางการขนส่งผู้โดยสารที่เหมาะสมการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกการพัฒนาทางเลือกเชื่อมต่อการขนส่งรูปแบบใหม่และโอกาสสำหรับประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลทั้งในและต่างประเทศเพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานและอุปสงค์การขนส่งคนและสินค้ารวมถึงเสนอแนะยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า การเชื่อมโยงของประเทศไทยภายใต้ยุทธศาสตร์ BRI ผ่านด่านหนองคายด้วยรถไฟ ลาว-จีน เป็น

เส้นทางที่มีศักยภาพ แต่ยังคงขาดการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์ที่เหมาะสม คณะนักวิจัยจึงได้กำหนดกลยุทธ์ 4 ด้าน ประกอบด้วย กลยุทธ์เชิงรุก กลยุทธ์เชิงรับ กลยุทธ์เชิงแก้ไข และกลยุทธ์เชิงป้องกัน เพื่อให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยเพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันกับนานาชาติประเทศรวมทั้งเพิ่มโอกาสทางการค้าการลงทุนให้ประเทศอย่างสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ศรุตา ปัญญาพันธ์ (2566, น.1) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง การสื่อสารนโยบายสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษา การจัดทำมีบุคลากรจัดการด้านความปลอดภัยในการขนส่ง กรมการขนส่งทางบก ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรกรมการขนส่งทางบกและผู้ประกอบการขนส่งมีความรู้ความเข้าใจนโยบาย มาตรการ กฎหมายกฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง โดยที่ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อ ความรู้ความเข้าใจนโยบาย มาตรการ กฎหมายกฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และองค์ประกอบของวิธีการ สื่อสารนโยบายด้านการจัดทำมีบุคลากรจัดการด้านความปลอดภัยในการขนส่งสู่การปฏิบัติ มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2) องค์ประกอบด้านทรัพยากร 3) องค์ประกอบด้าน การสื่อสาร และ 4) องค์ประกอบด้านการสร้างความร่วมมือ

ประเด็น แนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร **ด้านแหล่งน้ำ** พบว่า พบว่า การพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม ด้านแหล่งน้ำควรมุ่งเน้นการปรับปรุงและขยายระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ควรพัฒนาและปรับปรุงระบบการบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลอง และแม่น้ำ ซึ่งจะช่วยลดมลพิษและรักษาคุณภาพน้ำในพื้นที่ให้สะอาดและปลอดภัยการพัฒนาาระบบระบายน้ำในเขตพื้นที่สายไหมเป็นอีกส่วนสำคัญเพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในช่วงฤดูฝน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานการระบายน้ำให้สามารถรองรับปริมาณน้ำฝนได้ดีจะช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดน้ำท่วมและทำให้การเดินทางและการดำเนินชีวิตในพื้นที่เป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ ควรมีการจัดการแหล่งน้ำที่มีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนหรือคุณภาพน้ำไม่ดี เช่น การสร้างแหล่งน้ำสำรองหรืออ่างเก็บน้ำ เพื่อเตรียมรับมือในกรณีที่เกิดภัยพิบัติ เช่น ภัยแล้ง และเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้ตลอดเวลา การรณรงค์ให้ประชาชนใช้น้ำอย่างประหยัดและ

มีประสิทธิภาพถือเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน โดยการให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการใช้น้ำในชีวิตประจำวันและการติดตั้งเครื่องมือประหยัดน้ำ จะช่วยลดภาระการจัดการน้ำในระดับเมืองและทำให้ทรัพยากรน้ำถูกใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ กรรเจียก (2563, น.1) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการแหล่งน้ำสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักชัย อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2560-2563 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการโดยการนำนโยบายโครงการของรัฐบาลและกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมาปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นที่จะต้องทราบความเคลื่อนไหวของนโยบายรัฐอยู่ตลอดเวลาโดยนำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนางค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดยุทธศาสตร์ของ อบต. เพื่อให้สามารถดำเนินการไปสู่การปฏิบัติจริงได้ 2) การกำกับดูแลการติดตามประเมินผล ผู้นำชุมชนตำบลหลักชัยใช้การสร้างความร่วมมือที่ดี โดยอาศัยภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นผลต่อความสำเร็จในการจัดการกำกับดูแลการบริหารจัดการแหล่งน้ำสาธารณะอย่างยั่งยืนภายใต้การบริหาร ราชการแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักชัยและประชาชน สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จที่เกิด จากการร่วมคิดร่วมทำกิจกรรมร่วมประเมินผล และร่วมรับประโยชน์ของชาวบ้านที่เข้ามามีส่วนร่วม 3) งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โครงการที่ปรากฏอยู่ในแผนมากกว่าโครงการปฏิบัติได้จริงทุกปี อีกทั้งบาง โครงการแต่ไม่ได้นำไปปฏิบัติ และมีการโอนเงินงบประมาณเพื่อจ่ายเป็นรายการอื่น ๆ ในด้านการบริหาร จัดการ 4) ปัญหาอุปสรรค พื้นที่ตำบลหลักชัยมคลองชลประทานไหลผ่านหลายสาย และเป็นพื้นที่ทำนน้ำ และ ประชาชนยังขาดจิตสำนึกในการร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำสาธารณะ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงนโยบายการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือยกระดับประสิทธิภาพการทำงานในด้านต่างๆ ตามความต้องการของสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม โดยข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1. การปรับปรุงระบบการคมนาคมและขนส่ง เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดในพื้นที่สายไหม ควรมีการเพิ่มเส้นทางขนส่งมวลชน เช่น การขยายเส้นทางรถเมล์และการเชื่อมต่อระหว่างรถเมล์และระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ เช่น รถไฟฟ้า เพื่อให้การเดินทางสะดวกและรวดเร็วขึ้น นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งสาธารณะเพื่อช่วยลดปริมาณรถยนต์ส่วนบุคคลที่เป็นต้นเหตุของปัญหาจราจรและมลพิษทางอากาศ
2. การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานน้ำสะอาดเนื่องจากบางพื้นที่ในเขตสายไหมยังประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาด ควรมีการขยายและปรับปรุงระบบประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมถึงการติดตั้งเครื่องกรองน้ำหรือแหล่งน้ำสะอาดในพื้นที่ที่ขาดแคลน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงน้ำสะอาดได้อย่างทั่วถึงและปลอดภัย
3. การจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณที่จำกัดควรให้ความสำคัญกับโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและสำคัญที่สุดสำหรับประชาชน เช่น การปรับปรุงระบบขนส่ง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำและบริการสุขภาพ ในขณะที่เดียวกันก็ควรมีการควบคุมและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใส เพื่อให้ทรัพยากรที่มีจำกัดถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริการสาธารณะแก่ประชาชนใน เขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. การขยายโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคม ควรขยายระบบการขนส่งสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น เช่น การขยายเส้นทางรถไฟฟ้าและรถเมล์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางของประชาชนและลดปัญหาการจราจรติดขัด.
2. การปรับปรุงถนนและสะพาน: ควรมีการปรับปรุงถนนและสะพานในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของการจราจร เพื่อให้สามารถรองรับจำนวนยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นและลดอุบัติเหตุจากการขับขี่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง.
3. การพัฒนาระบบการบำบัดน้ำเสีย: ควรเสริมสร้างและปรับปรุงระบบการบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนของแหล่งน้ำธรรมชาติและรักษาคุณภาพน้ำในพื้นที่ให้สะอาดและปลอดภัย.
4. การพัฒนาระบบระบายน้ำฝน: ควรปรับปรุงและขยายระบบระบายน้ำฝนในพื้นที่ที่มีปัญหาน้ำท่วม เพื่อให้สามารถรับมือกับปริมาณน้ำฝนที่มากขึ้นในช่วงฤดูฝนและลดปัญหาน้ำขังในชุมชน.

5. การสร้างแหล่งน้ำสำรอง: ควรพัฒนาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ เช่น การสร้างอ่างเก็บน้ำหรือบ่อน้ำสำรอง เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำในช่วงฤดูแล้งและป้องกันการขาดแคลนน้ำในชุมชน.

6. การส่งเสริมการขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม: ควรส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้รถไฟฟ้า จักรยาน และการเดินเท้า เพื่อลดมลพิษทางอากาศและการจราจรติดขัดในเขตพื้นที่.

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่สายไหม กรุงเทพมหานคร ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง ดังนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการขยายระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่สายไหม ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการขยายระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่สายไหม เพื่อประเมินประโยชน์และผลเสียที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการพัฒนาแนวทางเพื่อปรับปรุงการใช้งานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด.

2. การวิจัยการพัฒนาแหล่งน้ำที่ยั่งยืนในพื้นที่ชุมชน ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาแหล่งน้ำที่ยั่งยืนในพื้นที่สายไหม เช่น การสร้างแหล่งน้ำสำรอง การใช้เทคโนโลยีการกรองน้ำ หรือการจัดการน้ำฝนในพื้นที่ เพื่อให้การใช้ทรัพยากรน้ำมีความยั่งยืนและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

3. การศึกษาผลกระทบของมลพิษทางอากาศจากการขนส่งในพื้นที่ การวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของการใช้รถยนต์ส่วนตัวและการขนส่งสาธารณะที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สายไหม สามารถนำไปสู่การพัฒนาแนวทางในการลดมลพิษและส่งเสริมการใช้ระบบขนส่งที่สะอาด

4. การศึกษาเกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียในเขตพื้นที่สายไหม ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ เพื่อหาทางออกในการลดมลพิษน้ำและจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยปรับปรุงกระบวนการบำบัดน้ำเสีย

5. การวิจัยเกี่ยวกับระบบระบายน้ำฝนในเขตเมือง ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบระบายน้ำฝน ในเขตเมืองที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เช่น การใช้เทคโนโลยีระบายน้ำอัจฉริยะ หรือการออกแบบระบบระบายน้ำ ที่สามารถรับมือกับปริมาณน้ำฝนที่มากขึ้นในช่วงฤดูฝน

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติก้องดี ดวงมนตรี (2563). **มอเตอร์ไซค์รับจ้างกับการขนส่งสาธารณะในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรปราการ.หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
- เกียรติศักดิ์ กรรเจียง (2563). **การบริหารจัดการแหล่งน้ำสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลหลักชัย อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2560-2563. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
- ชาย โปธิสิตา. (2562). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ : คู่มือนักศึกษาและนักวิจัย สังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง**
- ดิเรก แทมสิริวัฒน์ และกอบกุล ราชะนาคร. (2552). **การขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการจัดการบริการสาธารณะที่ดี. เชียงใหม่: บริษัท ทีคิวพี จำกัด.**
- ธิติพร หมูสีโทน (2564). **การบริหารจัดการปัญหาน้ำเสียของสำนักงานระบายน้ำกรุงเทพมหานคร ภายใต้ นโยบายมหานครปลอดภัยระหว่างปี 2560-2563 หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
- บุญทรัพย์ พานิชการ และคณะ. (2564). **แผนงานวิจัย การศึกษาระบบโลจิสติกส์รองรับการขนส่ง ต่อเนื่อง หลายรูปแบบที่เชื่อมโยงประเทศไทยกับกลุ่มประเทศภาคี ภายใต้ยุทธศาสตร์ “เส้นทางสายไหมใน ศตวรรษที่ 21”. รายงานการวิจัย. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ.**
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 วันที่ 6 เมษายน 2560**
- ศรุดา ปัญจานนท์ (2566). **การสื่อสารนโยบายสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาการจัดให้มีบุคลากรจัดการด้านความปลอดภัยในการขนส่ง กรมการขนส่งทางบก หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**

สามารถ ยี่งำแหง. (2553). **แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชาวบ้านหิน
หล่อง ในเขตพื้นที่ องค์การ บริหารส่วนตำบลตะเคียน อ.ด่านขุนทด จ.
นครราชสีมา.** โครงการหลักสูตร วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. การ
บริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค. สาขาวิชา วิศวกรรมโยธา สำนักวิชา
วิศวกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค
ในเขตจังหวัดนนทบุรี

Factors Affect Intention Purchase Healthy Food of
Consumers
in Nonthaburi province

ภาวัช รุจาฉันท¹ มนต์ชัย ศรีเพชรชัย² สิริวิภา บุญศิริ³ และณัฐสินี เต็งเที่ยง⁴
Phawat Rujachan, Monchai Sripetchnai, Sirivipa Boonsiri and Nathishiney
Tengtieng

Email: Phawatrujachan@gmail.com, dr.monchai789@gmail.com,
Sirivipa.1960@gmail.com, ma_jacky@hotmail.com

Received: February 3, 2025. Revised: March 27, 2025. Accepted: August
20, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยการพฤติกรรมการณ์ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี และ 2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยพฤติกรรมการณ์ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้บริโภคที่ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัดนนทบุรี จำนวน 275 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.951 สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

¹สังกัดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์; Faculty of Arts and Sciences, Southeast Asia University

²สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher

³สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher

⁴สังกัดนักวิจัยอิสระ; Independent Researcher

ผลวิจัยพบว่า 1) ในภาพรวม การตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดอยู่ในระดับมาก ปัจจัยทางสังคมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยการพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก และ 2) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรสาเหตุทั้ง 3 ตัวแปร คือ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยการพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 49.2 ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาหารเพื่อสุขภาพให้มีความหลากหลาย มีคุณประโยชน์ทางโภชนาการ มีราคาเหมาะสม และควรใช้กลยุทธ์การตลาดการส่งมอบอาหารเพื่อสุขภาพแก่คนใกล้ชิดหรือคนรัก เพื่อขยายโอกาสทางการตลาดและเพิ่มยอดขาย

คำสำคัญ: ความตั้งใจซื้อ อาหารเพื่อสุขภาพ ผู้บริโภค

Abstract

This article aims were 1) To study buying decision to healthy food, marking mixed factors, social factors and healthy food buying behaviors of consumers in Nonthaburi province. And 2) to study a causal relationship of marking mixed factors, social factors and healthy food buying behaviors of consumers affect buying decision to healthy food of consumers in Nonthaburi province. The data collected by questionnaires, testing with 275 consumers who purchase healthy food in Nonthaburi province. The research sampling was connivance sampling. The reliability value was 0.951 of the questionnaires. The statistical analyzed data were percentage, mean, standard deviation and the confirmation component analysis.

Results of the research showed that 1) Overall, the buying decisions to healthy food was at a high level, the marketing mixed factors was at a high level, the social factors were at a high level and the healthy food buying behaviors of consumers in Nonthaburi province was at a high level. And 2) a causal relationship models of marking mixed factors, social factors and healthy food buying behaviors affect to the buying decision to

healthy food of consumers in Nonthaburi province were congruent with the empirical data which an according of hypothesis. The three causal variables; the marketing mixed, the social factors and the healthy food buying behaviors were the most explained factors which could explain the variance at 49.2 percentage. The indicated that the entrepreneur should focused on developing diversified healthy foods, nutritious, reasonably priced and healthy food delivery marketing strategy to intimate or loved ones for expanded marketing opportunity and increasing sales.

Keywords: Intention purchase, healthy food, consumers

บทนำ

ความต้องการรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพได้มีการริเริ่มแนวคิดจากเมนูสลัดและผลไม้ ในปัจจุบันผู้บริโภคหันมาใส่ใจกับการเลือกรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น โดยผู้บริโภคจะพยายามเลือกซื้ออาหารที่ใช้ส่วนผสมจากธรรมชาติไม่ใส่สารปรุงแต่ง (หรือใส่ในปริมาณน้อย) รวมทั้งหลีกเลี่ยงอาหารที่มีน้ำตาลทรายและไขมัน โดยเฉพาะไขมันทรานส์ ซึ่งเป็นอันตรายกับสุขภาพ ประกอบกับสาเหตุของโรคส่วนใหญ่เกิดจากการมีพฤติกรรมกรบริโภคที่ไม่เหมาะสม เช่น การรับประทานอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรือมีรสหวาน มัน เค็ม ต้มแอลกอฮอล์ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดภาวะโรคอ้วนหรือมีน้ำหนักเกิน ไขมันในเลือดสูง น้ำตาลในเลือดสูง แม้ว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่จะทราบถึงสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ แต่ก็ยังขาดความใส่ใจหรือตระหนักต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมด้านสุขภาพในทางที่ดีขึ้น (สกานต์ บุณนาค, 2564) จากปัญหาสุขภาพดังกล่าวนำมาสู่กระแสการดูแลสุขภาพ เนื่องจากผู้บริโภคส่วนใหญ่รับรู้ว่าคุณภาพตนเองมีปัญหาสุขภาพและต้องการดูแลสุขภาพให้แข็งแรงจึงมีพฤติกรรมหันมาใส่ใจดูแลสุขภาพมากขึ้น

อาหารปกติในชีวิตประจำวันไม่อาจตอบสนองความต้องการการมีสุขภาพดีของผู้บริโภคได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งพฤติกรรมการบริโภคของผู้บริโภคก็เปลี่ยนแปลงไปโดยให้ความสำคัญต่อการบริโภคอาหารที่มีสารอาหารครบถ้วนเพราะต้องการลดความเสี่ยงจากร้ายแรงต่าง ๆ เช่น โรคหัวใจ โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน โรคเครียด รวมถึงต้องการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย นั่นก็คือ “อาหารเพื่อสุขภาพ” ซึ่งเป็นอาหารที่มีความเข้มข้นของสารอาหารที่สำคัญและจำเป็นต่อสุขภาพร่างกาย เช่น โปรตีน วิตามิน เกลือแร่ และอาหารช่วยย่อยเอนไซม์และกากใย เป็นต้น (วิชาญ เกิด

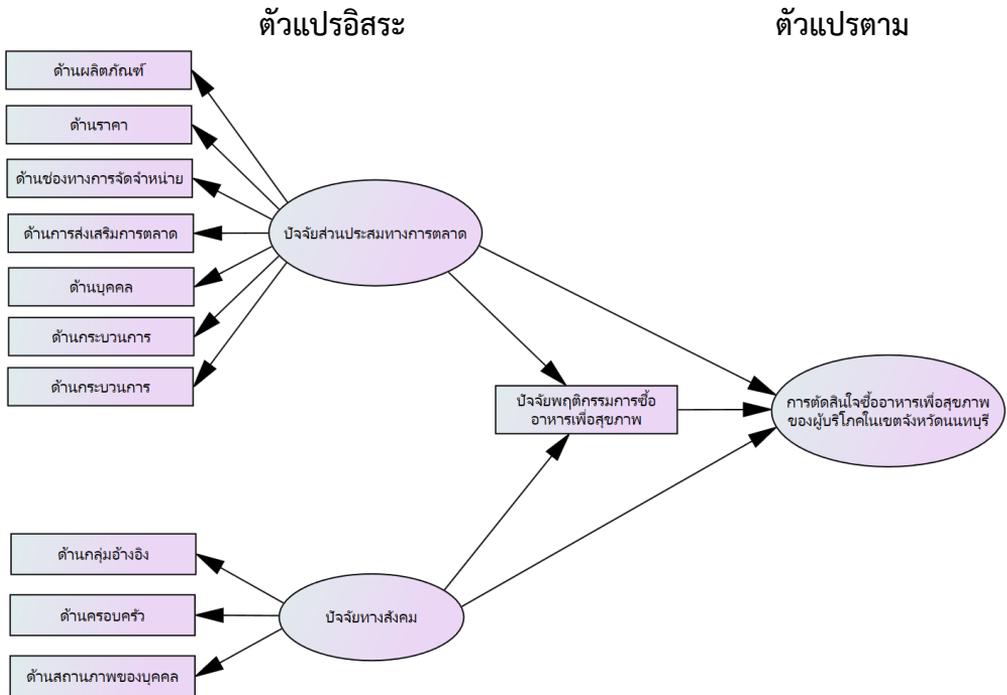
วิจัย, 2565) ซึ่งการตระหนักรู้เรื่องอาหารเพื่อสุขภาพดังกล่าว ส่งผลให้การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้บริโภครู้สึกถึงประโยชน์ของอาหารเพื่อสุขภาพดังกล่าว และส่งผลให้ตลาดอาหารเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงกลายเป็นโอกาสสำหรับธุรกิจอาหารเพื่อสุขภาพที่จะตอบสนองตลาด

ทั้งนี้หากผู้ประกอบการมีข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค ก็จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงเพราะว่าผู้บริโภคสามารถรับรู้ได้ว่าปริมาณแคลอรีในผลิตภัณฑ์อาหารก่อนที่จะตัดสินใจซื้อ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ที่จะทำให้ผู้ประกอบการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการส่งเสริมทางการตลาดเพื่อเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันในตลาดผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพต่อไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยการพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริโภคที่ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัดน่านทบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริโภคที่ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัดน่านทบุรี ใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์สมการโครงสร้างต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 200 ตัวอย่างขึ้นไปในกรณีที่ไม่เดลไม่มี ความซับซ้อน (Hair et al., 2014) ที่ได้กล่าวว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับการใช้สถิติการวิเคราะห์พหุตัวแปร ควรมีจำนวนอย่างน้อย 5-10 เท่าของดัชนีชี้วัดและควรมีขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 200 ตัวอย่าง หรือ 5 เท่าของข้อคำถาม (Kline, 2016) ในการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 11 ตัวแปร 55 ข้อคำถาม ขนาดกลุ่มตัวอย่างจึงไม่ควรน้อยกว่า 275 ตัวอย่าง (55 ข้อคำถาม x 5 เท่า) ถือได้ว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นไป

ตามเงื่อนไขในการวิเคราะห์ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 275 คน จากนั้นผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีปัจจัยสวนประสมทางการตลาด แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค และแนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจซื้อ รวมถึงเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้ใช้พื้นที่ในการดำเนินการวิจัยเป็นการศึกษาเฉพาะผู้บริโภคที่ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในเขตจังหวัดนนทบุรี

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยนี้เริ่มทำการศึกษาในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการศึกษา รวมทั้งสร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

3.2 สร้างแบบสอบถามโดยนำข้อคำถามที่ได้พัฒนาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งนำฉบับร่างแบบสอบถามทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยทดลอง (Try out) กับตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66-1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.951

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคคลากรของกรมสรรพากร จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference statistics) เพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.00 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 34.00 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 47.42 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 60.80 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 31.90 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 34.60 เป็นบุคคลกรประเภทข้าราชการ ร้อยละ 42.77 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี 38.47 มีความถี่ในการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพเดือนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 34.00 โดยจำนวนเงินที่ซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 32.00 สรุปผลศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.093) โดยด้านที่ผู้บริโภคเห็นด้วยมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 4.134) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านราคา (ค่าเฉลี่ย 4.121) และน้อยที่สุดคือ ปัจจัยด้านบุคคล (ค่าเฉลี่ย 4.015) อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางสังคม พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.843) โดยด้านที่ผู้บริโภคเห็นด้วยมากที่สุดคือ ด้านกลุ่มอ้างอิง (ค่าเฉลี่ย 4.190) รองลงมาคือ ด้านสถานภาพของบุคคล (ค่าเฉลี่ย 4.013) อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน และน้อยที่สุดคือ ด้านครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.328) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.701) โดยข้อที่ผู้บริโภคเห็นด้วยมากที่สุดคือ อาหารเพื่อสุขภาพไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.235) รองลงมาคือ การบรรจุหีบห่อมีความสวยงามและมีรายละเอียดคุณสมบัติชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.228) อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน และน้อยที่สุดคือ เชื่อว่าตราสินค้ามีผลต่อความเชื่อมั่นในการเลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.178) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

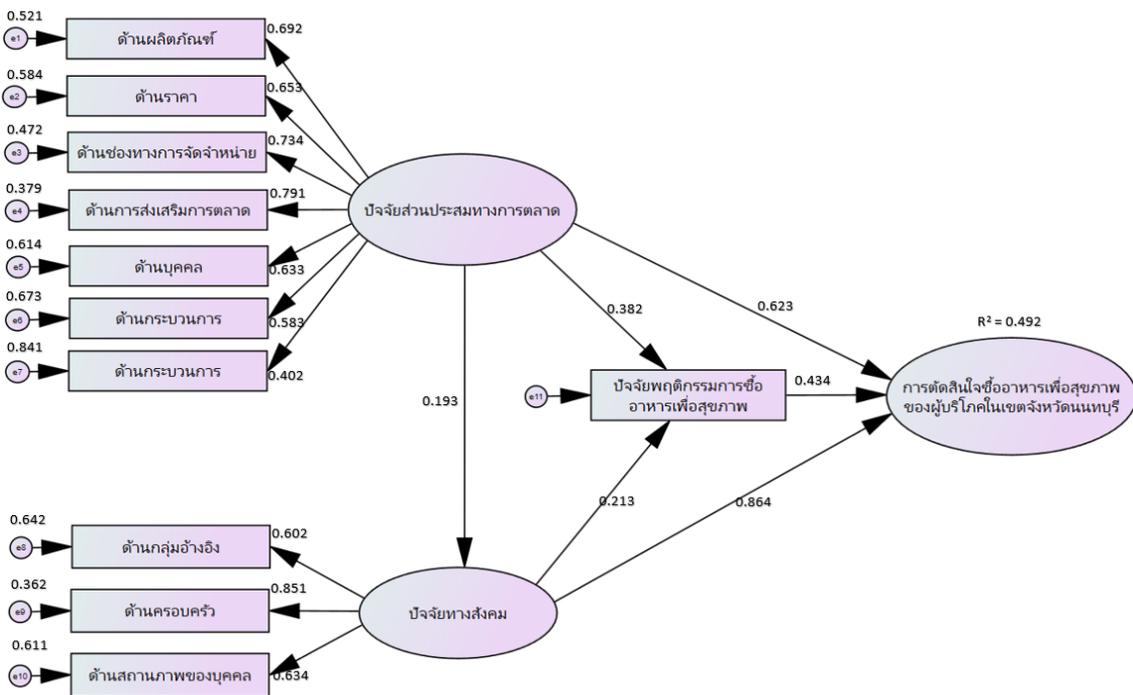
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.168) โดยพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ จำนวน 213 คน (ร้อยละ 53.25) รองลงมา ไม่แน่ใจ จำนวน 126 คน (ร้อยละ 31.50) และน้อยที่สุด ไม่ซื้อ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.25) ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยการพฤติกรรมซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของโมเดล
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีชี้วัดความเหมาะสมพอดี	ค่าดัชนี	เกณฑ์	ผลปงชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square: χ^2)	141.00	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	-
2. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value)	0.171	$p > 0.05$	ผ่านเกณฑ์
3. ค่าสถิติไค-สแควร์สัมพันธ์	1.119	$\chi^2 / df < 2.00$	ผ่านเกณฑ์
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	0.971	GFI > 0.95	ผ่านเกณฑ์
5. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้ (AGFI)	0.952	AGFI > 0.95	ผ่านเกณฑ์
7. ดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)	0.016	RMSEA < 0.05	ผ่านเกณฑ์
8. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	0.972	CFI > 0.95	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยการพฤติกรรมกรซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องค่า Chi-square = 14.00, $\chi^2 / df = 1.119$, p-value = 0.171, GFI = 0.971, AGFI = 0.952, RMSEA = 0.016 และ CFI = 0.972 มีความเหมาะสมสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่านัยสำคัญทางสถิติ (p) ค่าค่าสถิติไค-สแควร์สัมพันธ์ (Relative Chi-square) เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถแสดงค่าสถิติจากโมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังภาพที่ 2 ดังนี้

Chi-square = 141.00, df = 126, Chi-square/df = 1.119, p = 0.171, GFI = 0.971, AGFI = 0.952, CFI = 0.972, RMSEA = .016

ภาพที่ 2 ค่าสถิติของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยการพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี (โมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์)

จากภาพที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยการพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี โดยได้รับอิทธิพลทางตรงมากที่สุดจาก ปัจจัยทางสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.864 รองลงมาคือ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.623 และน้อยที่สุดคือ ปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.434 ตามลำดับ ขณะเดียวกันการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยทางสังคม โดยส่งผ่านปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.382 และ 0.213 ตามลำดับ และพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ส่งอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยทางสังคม โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.193 โดยตัวแปรสาเหตุทั้ง 3 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 49.2

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. การตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยการพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี มีดังนี้

1.1 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีการศึกษาข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการของอาหารด้วยตัวเองตามสื่อต่างๆ เพื่อนำข้อมูลประกอบการพิจารณาทางเลือกก่อนการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งปัจจุบันผู้บริโภคสามารถศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กชกร ธัชวาทิกิตติฤกษ์ (2563) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา” ที่พบว่า ปัจจัยการตลาด อยู่ในระดับมาก โดยพบว่า ปัจจัยการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ ส่งผลต่อ

การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1.2 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยทางสังคม พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการรับประทานอาหารเพื่อสร้างความสมดุลแก่ร่างกาย จึงเลือกรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพที่ถูกหลักโภชนาการและมีสารอาหารครบ 5 หมู่ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่ร่างกายและลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคเพื่อการมีสุขภาพที่ดี โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สิริภัทร์ โชติช่วง (2565) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อเครื่องดื่มฟังก์ชันนัลที่พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อปัจจัยอ้างอิง อยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยอ้างอิง ด้านการคล้อยตามครอบครัว ส่งผลต่อความตั้งใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.3 ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ พบว่า อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริโภคมีความเข้าใจประโยชน์ของอาหารเพื่อสุขภาพเป็นอย่างดี เพราะอาหารเพื่อสุขภาพอุดมไปด้วยสารอาหาร เช่น โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ใยอาหาร วิตามิน แร่ธาตุ น้ำ ซึ่งช่วยส่งเสริมการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย ควบคู่กับออกกำลังกายสม่ำเสมอและการพักผ่อนที่เพียงพอก็จะทำให้ร่างกายแข็งแรง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของร่างกาย โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กันต์วีรุทธิ์ พลูปราชญ์ (2563) ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมและความต้องการทางด้านผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” ที่พบว่า ผู้สูงอายุมีความเข้าใจดีถึงประโยชน์ที่ได้รับจากผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ เพราะส่วนใหญ่มีปัญหาภาวะโภชนาการและภาวะโรคอ้วนลงพุง

1.4 ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค ในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริโภคเห็นความสำคัญของอาหารเพื่อสุขภาพที่ช่วยเสริมสร้างการมีสุขภาพที่ดีและช่วยควบคุมการบริโภคอาหารสามารถลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหรือป้องกันโรคแทรกซ้อนได้ ซึ่งเมื่อเกิดความต้องการหรือความสนใจ ก็จะมีการค้นหาข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับ กนกวรรณ คงธนาคม ัญญกิจ (2563) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในรูปแบบพร้อมทานของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” ที่พบว่า การตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคอยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องค่า Chi-square = 14.00, $\chi^2/df=1.119$, p-value = 0.171, GFI = 0.971, AGFI = 0.952,

RMSEA = 0.016 และ CFI = 0.972 มีความเหมาะสมสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้ว่า องค์ประกอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยการพฤติกรรมกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ โดยการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยทางสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.864 รองลงมาได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.623 ขณะเดียวกันการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตจังหวัดนนทบุรี ก็ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม โดยส่งผ่านปัจจัยพฤติกรรมกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.382 และ 0.213 ตามลำดับ และพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ส่งอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยทางสังคม มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.193 อาจเป็นเพราะ การจะมุ่งใจให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคนั้น ผู้ประกอบการต้องให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด ปัจจัยทางสังคม และพฤติกรรมการซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ โดยนำข้อมูลจากการสำรวจมาปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพให้ได้รับสารอาหารครบถ้วนและเพียงพอ กับความต้องการของร่างกาย รวมถึงให้มีความแตกต่างจากคู่แข่งและสร้างจุดเด่นให้กับอาหารเพื่อสุขภาพ เช่น การลดราคา การแถมสินค้า เพื่อกระตุ้นการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภค ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กนกวรรณ คงธนาคมธัญกิจ (2563) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในรูปแบบพร้อมทานของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” ที่พบว่า ปัจจัยผลิตภัณฑ์มีผลต่อการตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในรูปแบบพร้อมทานของผู้บริโภค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ สิริภัทร์ โชติช่วง (2565) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อเครื่องดื่มรณรงค์การรณรงค์ ที่พบว่า ปัจจัยอ้างอิง ด้านการคล้อยตามครอบครัว ส่งผลต่อความตั้งใจซื้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพบได้ว่า การผู้บริโภคหันมาให้ความสนใจในการระมัดระวังและดูแลตนเองมากขึ้นทั้งในด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยในการบริโภคอาหาร รวมถึงพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาหารเพื่อสุขภาพให้มีความหลากหลาย คัดสรรวัตถุดิบที่มี

คุณประโยชน์ทางโภชนาการ มีความแปลกใหม่และมีรสชาติอร่อยเพื่อให้ลูกค้าสามารถเลือกซื้อและตอบวัตถุประสงค์ในการบริโภคของลูกค้าได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการตลาดด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายที่น่าสนใจ เช่น การลด แลก แจก แถม เพื่อเป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทำให้สินค้าให้เป็นที่รู้จักเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าใหม่สนใจสินค้าเพื่อกระตุ้นการเพิ่มฐานลูกค้ากลุ่มใหม่และเพิ่มโอกาสการเพิ่มยอดขาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ประกอบการควรมีนโยบายกลยุทธ์การตลาดโดยทำแพคเกจเพื่อให้ผู้บริโภคส่งมอบอาหารเพื่อสุขภาพแก่คนใกล้ชิดหรือคนรัก
2. ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับนโยบายราคาที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อให้ผู้บริโภคได้พิจารณาในการตัดสินใจเลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้ประกอบการควรคำนึงถึงประโยชน์ของสารอาหารที่ครบถ้วนตามหลักโภชนาการเพื่อให้ผู้บริโภครู้สึกถึงประโยชน์ของอาหารเพื่อสุขภาพ
2. ผู้ประกอบการควรใส่ใจในเรื่องปริมาณของอาหารให้คุ้มค่ากับราคาที่ขายเพื่อเป็นทางเลือกในการบริโภคและเป็นการเพิ่มโอกาสขยายฐานลูกค้าใหม่และเพิ่มยอดขาย
3. ผู้ประกอบการควรส่งเสริมให้ความรู้แก่พนักงานเกี่ยวกับอาหารเพื่อสุขภาพและข้อมูลโภชนาการเพื่อให้พนักงานสามารถให้คำแนะนำหรือนำเสนอสินค้าได้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเป็นการค้นหาข้อมูลในลักษณะเชิงลึกมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่แม่นยำในการนำใช้ในการพัฒนากลยุทธ์การตลาดให้สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กขกร ธัชวดีกิตติฤกษ์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เพื่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมืองสงขลา. **วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2563**, 65-82.
- กนกวรรณ คงธนาคมธัญกิจ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพในรูปแบบพร้อมทานของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กันต์วิรุฬห์ พลูประชาญ์. (2563). พฤติกรรมและความต้องการทางด้านผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (พ.ค.-ส.ค. 2563)**, 307-322.
- สกานต์ บุณนาค. (2564). การวิเคราะห์ภาวะสุขภาพ ภาระโรคและความต้องการบริการด้านสุขภาพในผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ (มส.ผส.). สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- วิชาญ เกติวิชัย. (2565). อาหารสำหรับผู้สูงอายุ. นนทบุรี: กองการแพทย์ทางเลือก. กระทรวงสาธารณสุข.
- สิริภัทร์ โชติช่วง. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อเครื่องดื่มรังนกธารฤทัย. **วิทยาการจัดการวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม ปี พ.ศ. 2565**, 29-41.
- Hair, J. F. (Jr.), Hult, G. T. M., Ringle, C. M., & Sarstedt, M. (2014). **A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)**. California, CA: Sage Publications
- Kline. (2016). **Principle and Practice of Structural Equation Modeling**. New York: The Guilford Press.

แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครปฐม
Guidelines for Excellent Work Performance of Civil Servants
Nakhon Pathom Provincial Administrative Organization

วิยะดา แก้วสุพรรณ¹, จักรवाल สุขไมตรี²
Wiyada Kaewsupan, Jagraval Sukmaitree

Received: February 3, 2025. Revised: March 27, 2025. Accepted: August
20, 2025

บทคัดย่อ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยข้าราชการเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น และกลุ่มผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม คุณภาพของงานเกิดจากปัจจัยหลายประการ เช่น การจัดการทรัพยากรที่จำกัด ระบบและระเบียบที่ซับซ้อน นอกจากนี้ยังมีปัญหาบุคลากรที่ขาดทักษะหรือขาดอัตรากำลังที่เหมาะสม สำหรับปริมาณงานข้าราชการต้องรับผิดชอบงานหลายด้านในเวลาเดียวกัน ซึ่งทำให้ขาดการวางแผนที่ดีและเกิดความซ้ำซ้อน ส่วนการจัดสรรเวลาที่ไม่เหมาะสม ทำให้ต้องเผชิญความกดดันในการทำงานให้เสร็จทันตามกำหนด รวมถึงงบประมาณที่จำกัดและการจัดสรรที่ไม่ตรงกับความเป็นทำให้ไม่สามารถจัดซื้อวัสดุที่

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: s66563825004@ssru.ac.th

² วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: jagraval.su@ssru.ac.th

จำเป็นได้ (2) แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครปฐม ด้านคุณภาพงาน ควรมุ่งเน้นการสร้างเป้าหมายและความเข้าใจร่วมกัน พร้อมพัฒนาทักษะให้สามารถปรับตัวและแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สำหรับด้านปริมาณงาน ควรมีการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญ โดยมอบหมายงานตามทักษะของบุคลากร ส่วนด้านเวลา การวางแผนและการสื่อสารที่ชัดเจนกับทีมจะช่วยลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพ รวมถึงด้านค่าใช้จ่าย ควรมุ่งเน้นความโปร่งใสและประสิทธิภาพ โดยการจัดสรรงบประมาณอย่างรอบคอบและตรวจสอบการใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน, ที่เป็นเลิศ, ข้าราชการ

Abstract

The Nakhon Pathom Provincial Administrative Organization plays an important role in local development and improving the quality of life of the people in the area by civil servants are an important mechanism in driving various missions to achieve success. This research study has the objective 1) to study the problem of excellent performance of civil servants in the Nakhon Pathom Provincial Administrative Organization and 2) to study guidelines for excellent performance of civil servants in the Nakhon Pathom Provincial Administrative Organization. This research is qualitative. There were 17 key informants divided into 2 groups: local government officials and service recipient groups. The research results found that (1) The problem of excellent performance of civil servants in the Nakhon Pathom Provincial Administrative Organization quality of work is caused by many factors, such as limited resource management rules, complex systems, and regulations. There is also the problem of personnel lacking skills or lack of appropriate manpower. As for the amount of work, civil servants are responsible for multiple aspects simultaneously. This causes a lack of good planning and duplication. As for the improper allocation of time causing you to face pressure to complete your work on time. Including limited budget and allocation that do not match the needs, making it impossible to purchase necessary materials resulting. (2) Guidelines for excellent work performance of civil servants of the Nakhon

Pathom Provincial Administrative Organization quality of work the focus should be on creating shared goals and understanding. Ready to develop skills to be able to accept and solve problems quickly. For the workload there should be planning and prioritization by assigning work according to the skills of personnel. As for time planning and communication with your team will reduce duplication and increase efficiency including expenses the focus should be on transparency and efficiency by carefully allocating the budget and regularly reviewing spending.

Keywords: Work Performance, Excellent, Civil Servants

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 ข ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (4) กำหนดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น. 77-78)

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด มีหน้าที่ในการตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อข้อกฎหมาย จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และเป็นการสนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น และทำหน้าที่ในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาอันดีงามของท้องถิ่น จัดทำกิจการอื่นใดที่เป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ภายใต้อำนาจขอบเขตอำนาจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม, 2565) บุคลากรท้องถิ่นจึงเป็นทรัพยากรบุคคลภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน

ภารกิจภาครัฐไปสู่เป้าหมายและสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมรับมือจากสภาวะการณปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาข้าราชการหรือบุคลากรถ่ายโอนภารกิจ ถือเป็นหัวใจสำคัญในกระบวนการบริหารงานบุคคลเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะตามมาตรฐานที่กำหนด การพัฒนาบุคลากรจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบุคลากรท้องถิ่นที่มีคุณภาพสูง และมีความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาตินโยบายของรัฐและนโยบายสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม, 2566, น. 3-4)

จากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีบุคลากรจำนวนมาก และทำหน้าที่ในการเชื่อมประสานความร่วมมือระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น อีกทั้งยังทำหน้าที่ในการบูรณาการร่วมกับองค์กรอื่น ๆ อีกมากมาย เพื่อพัฒนาจังหวัดนครปฐม จึงทำให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เนื่องจากบุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องระเบียบวินัยในการปฏิบัติราชการ และนโยบายของผู้บริหารและเป้าหมายขององค์กรเกิดความล่าช้าในการปฏิบัติงาน ขาดแคลนข้าราชการในสายงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน บุคลากรบางส่วนไม่ได้รับการพัฒนาและการอบรม บุคลากรขาดการทำงานเชิงบูรณาการพัฒนาต่อยอด ขาดกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความรักและผูกพันในการปฏิบัติราชการ บุคลากรขาดการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาใช้กับงานที่รับผิดชอบ (แผนพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น 3 ปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2569, กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม, 2566, น. 12) ปัญหาดังกล่าวนี้นหากไม่เร่งแก้ไขอย่างถูกต้อง จะทำให้การปฏิบัติงานของข้าราชการไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามที่องค์กรต้องการ อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอันส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของหน่วยงาน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ซึ่งสามารถตรวจวัดได้จาก ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย (Peterson and Plowman, 1989) ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับ จึงควรให้ความสำคัญและใส่ใจ และนำมาเป็นองค์ประกอบใน

การวิเคราะห์งาน การกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม
- 2) เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดยทำการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลา และด้านค่าใช้จ่าย (Peterson and Plowman, 1989)

2) ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 17 คน ประกอบด้วย กลุ่มข้าราชการท้องถิ่น จำนวน 13 คน ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ ข้าราชการประจำ และกลุ่มผู้รับบริการ จำนวน 4 คน ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตพื้นที่จังหวัดนครปฐม

3) ขอบเขตด้านพื้นที่: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม และเขตพื้นที่ในจังหวัดนครปฐม

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลา โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2567 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ชาย โพลีลิตา, 2562, น. 32) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงประจักษ์ โดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2) ผู้วิจัยโทรศัพท์ประสานงานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเบื้องต้นก่อนเพื่อนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อเข้าทำการสัมภาษณ์จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampline)

3) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ พร้อมชี้แจงวันนัดหมาย และสถานที่ในการเข้าสัมภาษณ์ ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน โดยอาศัยการจดบันทึก การบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพร่วมกับผู้ให้สัมภาษณ์

4) ทำการตรวจสอบและคัดแยกข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยใช้การจัดเรียงข้อมูลตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) 2) การจัดแสดงข้อมูล (Data Display) 3) การหาข้อสรุป การตีความ และการตรวจสอบความถูกต้องประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion, Interpretation and Verification)

ผลการวิจัย

สภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

1) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านคุณภาพของงาน** พบว่าปัญหาด้านคุณภาพงานในหน่วยงานราชการมีสาเหตุจากปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การจัดการและทรัพยากรที่จำกัด ระบบและระเบียบที่ซับซ้อนและไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้กฎระเบียบที่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งและระบบเทคโนโลยีที่ล้าสมัยยังไม่รองรับการทำงานในปัจจุบัน ปัญหาด้านบุคลากรรวมถึงการขาดอัตรากำลังที่เหมาะสม การโยกย้ายที่เพิ่มภาระงาน และการขาดทักษะหรือความเข้าใจในระเบียบ ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพและขวัญกำลังใจ กระบวนการที่ซับซ้อนและกฎระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่นยังสร้างความล่าช้า และความไม่ชัดเจนในการสื่อสาร ส่งผลให้คุณภาพการบริการไม่ตรงตามความคาดหวังของประชาชน

2) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านปริมาณงาน** พบว่า ภาระงานที่เกินกำลังและการขาดบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทาง ทำให้ต้องรับผิดชอบงานหลายด้านพร้อมกัน ซึ่งลดทอนคุณภาพของงาน การขาดการวางแผนและการกระจายงานที่เหมาะสมทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและงานที่ไม่จำเป็น อีกทั้งการมอบหมายงานไม่ตรงกับความสามารถยังเพิ่มเวลาในการเรียนรู้ ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของงาน ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นจากการถ่ายโอนภารกิจ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทำให้ต้องทำงานล่วงเวลาเนื่องจากจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ

3) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านเวลา** พบว่า การจัดสรรเวลาที่ไม่เหมาะสม ทำให้ต้องเผชิญกับความกดดันในการจัดการงานจำนวนมากภายในเวลาจำกัด การรับผิดชอบงานนอกเหนือจากหน้าที่หลักลดเวลาในการทำงานสำคัญจนส่งผลให้งานล่าช้าหรือไม่ทันกำหนด แม้ว่าจะมีค่าตอบแทนสำหรับงานนอกเวลา แต่การจัดการเวลายังคงเป็นความท้าทาย โดยเฉพาะเมื่อมีงานแทรกจากส่วนกลางที่เร่งด่วน การกำหนดกรอบเวลาของระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่นอาจทำให้บางขั้นตอนล่าช้าเกินจำเป็น

4) สภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านค่าใช้จ่าย** พบว่า งบประมาณที่จำกัดและการจัดสรรที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็น ทำให้ไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์หรือวัสดุที่จำเป็นได้ ส่งผลให้งานล่าช้าหรือขาดคุณภาพ กระบวนการจัดสรรและเบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้ารวมถึงข้อระเบียบที่ซับซ้อนสร้างความยุ่งยากและความล่าช้าในดำเนินงาน การกำหนดงบประมาณที่ไม่ยืดหยุ่นยิ่งเพิ่มความยากลำบากในการปรับค่าใช้จ่ายตามความจำเป็น อีกทั้งการขาดระบบการจ่ายเงินที่ทันสมัย เช่น การไม่รองรับช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้รับบริการไม่สะดวก ค่าธรรมเนียมที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสร้างภาระให้ประชาชนบางกลุ่มจนไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ ขั้นตอนการขออนุมัติที่ซับซ้อนและการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนยังเพิ่มความสับสนและความไม่สะดวกในกระบวนการบริหารงานโดยรวม

แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม

1) แนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านคุณภาพของงาน** พบว่า ควรมุ่งเน้นการสร้างเป้าหมายและความเข้าใจร่วมกัน พร้อมพัฒนาความรู้และทักษะให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างรอบคอบและการวางแผนแบ่งงานที่เหมาะสมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และการใช้เทคโนโลยีจะเสริมสร้างคุณภาพงาน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การพัฒนาบุคลากรและการถ่ายทอดความรู้ในองค์กรจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2) แนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านปริมาณงาน** พบว่า ควรเริ่มจากการจัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยการจัดสรรงานให้เหมาะสมกับทักษะของบุคลากร พร้อมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดความซ้ำซ้อน การประเมินปริมาณงานและปรับให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงจะช่วยลดความล่าช้า และเพิ่มคุณภาพงาน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมช่วยให้การจัดการปริมาณงานมีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น การมอบหมายงานตามความเชี่ยวชาญของบุคลากรและการปรับปรุงกฎระเบียบจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเพิ่มบุคลากรและการอบรมพัฒนาทักษะด้านการจัดการงานและการบริหารเวลาเป็นสิ่งสำคัญ

3) แนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านเวลา** พบว่า ควรเริ่มจากการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน พร้อมกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละวัน เพื่อให้สามารถจัดสรรเวลาและทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม การสื่อสารและการประสานงานที่ชัดเจนกับทีมจะช่วยลดความซ้ำซ้อนและป้องกันความล่าช้า การมอบหมายงานตามทักษะของบุคลากรและการทำงานเป็นทีมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การปลูกฝังจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบและการสร้างวัฒนธรรมรักองค์กรจะส่งเสริมความร่วมมือ การติดตามผลและการปรับแผนงานให้เหมาะสมช่วยรักษาความสมดุลในการทำงาน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจะช่วยให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น การกำหนดเวลาการให้บริการที่ชัดเจนและการปรับเปลี่ยนเวลาตามความเหมาะสม เช่น การเปิดให้บริการนอกเวลาราชการ จะช่วยรองรับความต้องการของผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น

4) แนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านค่าใช้จ่าย** พบว่า ควรมุ่งเน้นความโปร่งใสและประสิทธิภาพ โดยการวางแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ การจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงความสำคัญของโครงการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ การตรวจสอบและวิเคราะห์การใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การพัฒนาทักษะบุคลากรในการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร การปรับปรุงขั้นตอนให้รวดเร็วและยืดหยุ่นช่วยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งการปรับปรุงระบบการจ่ายเงินให้ทันสมัยและการใช้ระบบดิจิทัลจะเพิ่มความสะดวกและโปร่งใส

อภิปรายผล

แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม และเพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ประเด็นสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านคุณภาพของงาน** พบว่า ปัญหาด้านคุณภาพงานในหน่วยงานราชการมีสาเหตุจากปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การจัดการและทรัพยากรที่จำกัด ระบบและระเบียบที่ซับซ้อนและไม่ชัดเจน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ภาวะระเบียบที่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งและระบบเทคโนโลยีที่ล้าสมัยยังไม่รองรับการทำงานในปัจจุบัน ปัญหาด้านบุคลากรรวมถึงการขาดอัตรากำลังที่เหมาะสม การโยกย้ายที่เพิ่มภาระงาน และการขาดทักษะหรือความเข้าใจในระเบียบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพและขวัญกำลังใจ กระบวนการที่ซับซ้อนและภาวะระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่นยังสร้างความล่าช้า และความไม่ชัดเจนในการสื่อสาร ส่งผลให้คุณภาพการบริการไม่ตรงตามความคาดหวังของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐอิพร เจริญคุณ (2566) ที่พบว่า บุคลากรที่เข้ามาใหม่ยังขาดความรู้ ประสบการณ์ และความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง อีกทั้งการปฏิบัติงานของภาครัฐอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักมีระเบียบ กฎหมาย คำสั่งใหม่อยู่เสมอทำให้ต้องศึกษาทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ เพื่อไม่ให้เกิดผิดพลาดในการทำงาน และในบางครั้งข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานภายนอกไม่ครบถ้วน ทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติงานส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ พฤติสิทธิ์ อุทุม (2559) ที่พบว่า ลำดับชั้นบังคับบัญชาในการสั่งการ มีค่อนข้างเยอะทำให้การสื่อสารไม่มีความชัดเจน คุณภาพของงานจึงออกมาไม่ดีเท่าที่ควร และในการปฏิบัติงานนั้นมีกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติที่เข้มงวด ส่งผลให้คุณภาพของงานมีขีดจำกัด และส่วนมากมีบุคลากรเพิ่งจะบรรจุใหม่ยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน ส่งผลให้ยังขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ขาดความรอบคอบ ส่งผลให้คุณภาพของงานหรือการตรวจรับงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

ประเด็นสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านปริมาณงาน** พบว่าภาระงานที่เกินกำลังและการขาดบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทาง ทำให้ต้องรับผิดชอบงานหลายด้านพร้อมกัน ซึ่งลดทอนคุณภาพของงาน การขาดการวางแผนและการกระจายงานที่เหมาะสมทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและงานที่ไม่จำเป็น อีกทั้งการมอบหมายงานไม่ตรงกับความสามารถยังเพิ่มเวลาในการเรียนรู้ ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของงาน ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นจากการถ่ายโอนภารกิจ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ทำให้ต้องทำงานล่วงเวลาเนื่องจากจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า ปริมาณงานของเทศบาลมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี สาเหตุบางส่วนมาจากภารกิจใหม่ ๆ จากส่วนกลางมีคำสั่งให้รายงานการดำเนินการเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เจ้าหน้าที่มีเวลาปฏิบัติงานในหน้าที่หลักน้อยลง อีกทั้งจำนวนบุคลากรของเทศบาลมีจำกัดไม่สอดคล้องกับจำนวนภารกิจที่มีอย่างหลากหลาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเกิดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในบางตำแหน่ง กรอบอัตรากำลังของเทศบาลยังมีบางตำแหน่งที่ว่างลงไม่ได้บรรจุบุคคลใหม่เข้ารับตำแหน่งส่งผลต่อการบริหารจัดการงานของเทศบาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พฤติสิทธิ์ อุทุม (2559) ที่พบว่า ปริมาณงานของข้าราชการมีมากกว่าจำนวนของข้าราชการที่มีอยู่ โดยภารกิจงานที่มีมากนั้น มีการถ่ายโอนเข้ามายังหน่วยงาน ส่งผลให้งานมีล้นมือ เสร็จไม่ทันตามกำหนดเวลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท นาคฤทธิ์ (2566) ที่พบว่า ปริมาณของงานที่มีจำนวนมาก หรือการได้รับมอบหมายงานที่มากเกินไปนั้น คือปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ อาจเกิดจากจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอ

ประเด็นสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านเวลา** พบว่า การจัดสรรเวลาที่ไม่เหมาะสม ทำให้ต้องเผชิญกับความกดดันในการจัดการงานจำนวนมากภายในเวลาจำกัด การรับผิดชอบงานนอกเหนือจากหน้าที่หลักลดเวลาในการทำงาน

สำคัญจนส่งผลให้งานล่าช้าหรือไม่ทันกำหนด แม้ว่าจะมีค่าตอบแทนสำหรับงานนอกเวลา แต่การจัดการเวลายังคงเป็นความท้าทาย โดยเฉพาะเมื่อมีงานแทรกจากส่วนกลางที่เร่งด่วน การกำหนดกรอบเวลาของระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่น อาจทำให้บางขั้นตอนล่าช้าเกินจำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐธิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า ขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากและซับซ้อนมีหลายขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ ผ่านหลายส่วนงานซึ่งใช้เวลาในการประสานงานและส่งต่อเอกสาร เพิ่มความเสี่ยงต่อการล่าช้าและผิดพลาดประชาชนต้องรอคิวนาน อีกทั้งขั้นตอนของเอกสารที่ยุ่งยากและต้องตรวจสอบหลายรอบซึ่งต้องใช้เวลารวบรวมเอกสารจำนวนมาก บางข้อมูลไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วนจึงต้องส่งเอกสารกลับไปกลับมา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พฤติสิทธิ์ อุทุม (2559) ที่พบว่า ในการทำงานของข้าราชการมีชั้นระเบียบ ขั้นตอนปฏิบัติที่ค่อนข้างเยอะ ทำให้งานเสร็จไม่ตรงตามกำหนดเวลา และปริมาณงานมีมากกว่าระยะเวลาที่ผู้บังคับบัญชากำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท นาคฤทธิ์ (2566) ที่พบว่า การทำงานหากมีเวลาจำกัด หรือกระชั้นชิดมากเกินไป จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ในเรื่องของคุณภาพของงาน และการดำเนินงานให้แล้วเสร็จทันเวลาตามที่กำหนด จึงทำให้ล่าช้ามีผลกระทบต่อองค์กร

ประเด็นสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านค่าใช้จ่าย** พบว่า งบประมาณที่จำกัดและการจัดสรรที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็น ทำให้ไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์หรือวัสดุที่จำเป็นได้ ส่งผลให้งานล่าช้าหรือขาดคุณภาพ กระบวนการจัดสรรและเบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้า รวมถึงข้อระเบียบที่ซับซ้อนสร้างความยุ่งยากและความล่าช้าในดำเนินงาน การกำหนดงบประมาณที่ไม่ยืดหยุ่น ยิ่งเพิ่มความยากลำบากในการปรับค่าใช้จ่ายตามความจำเป็น อีกทั้งการขาดระบบการจ่ายเงินที่ทันสมัย เช่น การไม่รองรับช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้รับบริการไม่สะดวก ค่าธรรมเนียมที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสร้างภาระให้ประชาชนบางกลุ่มจนไม่สามารถเข้าถึงบริการได้ ขั้นตอนการขออนุมัติที่ซับซ้อนและการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนยังเพิ่มความสับสนและความไม่สะดวกในกระบวนการบริหารงานโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐธิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า งบประมาณจำกัดส่งผลต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี และการจ้างบุคลากร ไม่เพียงพอต่อการใช้งานขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงาน และปัญหาเรื่องระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานจริง บางระบบมีความซับซ้อน ใช้งานยาก ขาดการอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหาล่าช้าและอาจผิดพลาดได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พฤติสิทธิ์ อุทุม

(2559) ที่พบว่า งบประมาณที่ข้าราชการได้รับในการดำเนินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น มีจำนวนจำกัดไม่เหมาะสมกับจำนวนภารกิจที่ได้รับ อีกทั้งการตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้วนั้นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา ทองดี (2566) ที่พบว่า การขาดแคลน หรือไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการงานตามภารกิจของหน่วยงาน ความจำเป็นและความต้องการที่จะใช้งาน ทำให้การปฏิบัติงานต้องหยุดชะงักเกิดความติดขัดในกระบวนการต้องชะลอ ยืดระยะเวลาการทำงานออกไปจนกว่าจะมีงบประมาณเหลือใช้จ่ายจากการดำเนินโครงการอื่น หรือได้รับการอนุมัติจัดสรรงบประมาณมาเพิ่มเติม หรือต้องรอของงบประมาณใหม่ในปีงบประมาณถัดไป

ประเด็นแนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านคุณภาพของงาน** พบว่า ควรมุ่งเน้นการสร้างเป้าหมายและความเข้าใจร่วมกัน พร้อมพัฒนาความรู้และทักษะให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างรอบคอบและการวางแผนแบ่งงานที่เหมาะสมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย และการใช้เทคโนโลยีจะเสริมสร้างคุณภาพงาน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด การพัฒนาบุคลากรและการถ่ายทอดความรู้ในองค์กรจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า จัดการอบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และเข้าใจในงาน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับทักษะและประสบการณ์ ให้ผู้ที่มีความชำนาญในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ คอยให้คำแนะนำและสนับสนุนการพัฒนาและพัฒนาระบบการสื่อสารภายในองค์กรจัดทำคู่มือและเอกสารประกอบงานให้ชัดเจน รวมถึงมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานใหม่ เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพลดข้อผิดพลาดที่เกิดจากความไม่รู้หรือความเข้าใจผิดในงาน ส่งผลให้งานในหน่วยงานราบรื่นและรวดเร็วประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัทธิดา ปุ่นอุดม (2562) ที่พบว่า ควรมีนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาข้าราชการที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการศึกษาหาความรู้จากภายในและภายนอกหน่วยงาน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจในนโยบายของหน่วยงานให้แก่ข้าราชการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ประเด็นแนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านปริมาณงาน** พบว่า ควรเริ่มจากการจัดลำดับความสำคัญของงานและวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยการจัดสรรงานให้เหมาะสมกับทักษะของบุคลากร พร้อมสนับสนุนการทำงานเป็นทีมและการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดความซ้ำซ้อน การประเมินปริมาณงานและปรับให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงจะช่วยลดความล่าช้า และเพิ่มคุณภาพงาน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมช่วยให้การจัดการปริมาณงานมีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น การมอบหมายงานตามความเชี่ยวชาญของบุคลากรและการปรับปรุงกฎระเบียบ จะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การเพิ่มบุคลากรและการอบรมพัฒนาทักษะด้านการจัดการงานและการบริหารเวลาเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐธิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า การเสนอขอเพิ่มกรอบอัตรากำลังให้สอดคล้องกับจำนวนภารกิจของหน่วยงาน และพิจารณาปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนาระบบงานและเทคโนโลยี เพื่อลดภาระงาน ลดขั้นตอนการดำเนินงานและจัดโครงการฝึกอบรมพนักงานให้มีความรู้และทักษะที่หลากหลายสนับสนุนให้พนักงานทำงานเป็นทีม เพื่อให้ปริมาณงานของเทศบาล และจำนวนบุคลากรได้รับการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่หลักได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการให้บริการของเทศบาลมีคุณภาพและประชาชนได้รับความพึงพอใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท นาคฤทธิ (2566) ที่พบว่า การแบ่งงานต้องมีความเหมาะสมกับอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และความสามารถแต่ละบุคคล รวมถึงมีการวางแผนในการบริหาร แบ่งหน้าที่ให้ชัดเจนในแต่ละตำแหน่งสอดคล้องกับผู้ปฏิบัติงาน มีความยุติธรรม มีการตอบแทนสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ตั้งใจทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัทธิดา ปุ่นอุดม (2562) ที่พบว่า หน่วยงานควรมีการวิเคราะห์งาน และนำผลที่ได้มาใช้ในการจัดสรรกำลังคนให้สอดคล้องกับภารกิจของงาน และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล เพื่อให้ข้าราชการในหน่วยงานปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของหน่วยงาน

ประเด็นแนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านเวลา** พบว่า ควรเริ่มจากการวางแผนและจัดลำดับความสำคัญของงาน พร้อมกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละวัน เพื่อให้สามารถจัดสรรเวลาและทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม การสื่อสารและการประสานงานที่ชัดเจนกับทีมจะช่วยลดความซ้ำซ้อนและป้องกันความล่าช้า การมอบหมายงานตามทักษะของบุคลากรและการทำงานเป็นทีมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การใช้เทคโนโลยีช่วยลดเวลาและเพิ่มความรวดเร็วในการดำเนินงาน

การปลูกฝังจิตสำนึกในการปฏิบัติงานอย่างมีความรับผิดชอบและการสร้างวัฒนธรรมรักองค์กรจะส่งเสริมความร่วมมือ การติดตามผลและการปรับแผนงานให้เหมาะสมช่วยรักษาความสมดุลในการทำงาน การปรับกระบวนการทำงานให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจะช่วยให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น การกำหนดเวลาการให้บริการที่ชัดเจนและการปรับเปลี่ยนเวลาตามความเหมาะสม เช่น การเปิดให้บริการนอกเวลาราชการ จะช่วยรองรับความต้องการของผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า การปรับลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้กระชับมากขึ้น พัฒนาระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานและนำระบบดิจิทัลมาใช้เพื่อลดการใช้เอกสาร และพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลให้เกิดความคล่องตัว รวมถึงการปรับระบบสายการบังคับบัญชาให้กระชับ เพื่อลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็วประหยัดทรัพยากร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท นาคฤทธิ์ (2566) ที่พบว่า การวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเวลา ควรจัดการความสำคัญของงานตามเวลาที่เหมาะสม ปฏิบัติงานด่วนเป็นอันดับแรก เร่งดำเนินการให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด มีการติดตามควบคุม จะได้ทราบระยะเวลาที่เหมาะสม อาจจะมีการปรับเปลี่ยนงานเพื่อลดขั้นตอนและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน จะทำให้กำชับเวลาได้มากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิชา ปุณอุดม (2562) ที่พบว่า ควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน วางแผนวิธีการทำงาน จัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อความรวดเร็วในการทำงาน และจัดทำแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความซ้ำซ้อน

ประเด็นแนวทางการปฏิบัติงานของข้าราชการ **ด้านค่าใช้จ่าย** พบว่า ควรมุ่งเน้นความโปร่งใสและประสิทธิภาพ โดยการวางแผนงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทรัพยากรที่มีอยู่ การจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงความสำคัญของโครงการและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ การตรวจสอบและวิเคราะห์การใช้จ่ายอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การพัฒนาทักษะบุคลากรในการจัดซื้อจัดจ้างและการใช้เทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร การส่งเสริมการทำงานที่โปร่งใสและมอบหมายงานตามความสามารถของบุคลากรช่วยให้ทรัพยากรมีความคุ้มค่า การปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดในการเบิกจ่ายสร้างความไว้วางใจในการดำเนินงาน การปรับปรุงขั้นตอนให้รวดเร็วและยืดหยุ่นช่วยให้สอดคล้องกับสถานการณ์

ปัจจุบัน การปรับปรุงระบบการจ่ายเงินให้ทันสมัยและการใช้ระบบดิจิทัลจะเพิ่มความสะดวกและโปร่งใส รวมถึงการฝึกอบรมข้าราชการเพื่อเพิ่มความเข้าใจในขั้นตอนและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐิพร เจริญคลัง (2566) ที่พบว่า การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด และพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ใช้งานง่าย รวมถึงจัดการอบรมให้ความรู้แก่พนักงาน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการใช้งานเพื่อให้หน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายพนักงานทำงานได้อย่างสะดวกประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัทธิษา ปูนอุดม (2562) ที่พบว่า ควรมีการจัดสรรค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยพิจารณาตามภารกิจที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และควรมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการประหยัดทรัพยากรและเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ส่วนกลางควรกำหนดมาตรฐาน ระเบียบ และแนวทางการปฏิบัติงานที่มีความชัดเจน เพื่อลดความซับซ้อนและขั้นตอนการปฏิบัติงาน และให้ทุกหน่วยงานสามารถยึดถือเป็นแนวทางเดียวกัน
- 2) ส่วนกลางควรเร่งดำเนินการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการและจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่หน่วยงานนั้นมีอัตราตำแหน่งว่างอยู่
- 3) ส่วนกลางควรมีบทบาทในการควบคุมและบริหารจัดการงบประมาณอย่างรัดกุม โดยการวิเคราะห์และประเมินต้นทุนอย่างรอบคอบ เพื่อให้มั่นใจว่าทรัพยากรถูกใช้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด รวมถึงสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมหรือวิธีการใหม่ๆ ที่ช่วยลดต้นทุนโดยไม่กระทบต่อคุณภาพงาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

- 1) ด้านคุณภาพของงาน ควรมีการบูรณาการในมิติต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของงานในทุกด้านอย่างสมดุล โดยเน้นที่การพัฒนาคุณภาพของงานผ่านการยกระดับความรู้ ความสามารถ และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงาน เพื่อให้เกิด

ความถูกต้อง แม่นยำ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ด้านปริมาณงาน ควรจัดระบบการทำงานที่ส่งเสริมความชัดเจนในบทบาทและความรับผิดชอบของบุคลากร พร้อมทั้งปรับสมดุลระหว่างจำนวนบุคลากรและปริมาณงาน รวมถึงการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อให้เกิดความกระตือรือร้นและความมุ่งมั่นในการทำงานร่วมกัน

3) ด้านเวลา จำเป็นต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานให้รวดเร็วและคล่องตัว โดยลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนและนำระบบการจัดการเวลาและการติดตามผลมาใช้ เพื่อให้ทุกกระบวนการดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพในระยะเวลาที่กำหนด

4) ด้านค่าใช้จ่าย ควรมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะการจัดการงบประมาณและการใช้เทคโนโลยีช่วยลดต้นทุนในกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งวางแผนการใช้ทรัพยากรที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน เช่น การพัฒนาทักษะเฉพาะทางของบุคลากร เทคโนโลยีที่ใช้สนับสนุนการทำงาน และกระบวนการควบคุมคุณภาพ

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้สามารถรองรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นได้อย่างเหมาะสม

3) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการปรับปรุงขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดความล่าช้า โดยไม่กระทบต่อคุณภาพของผลลัพธ์

4) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรงบประมาณและต้นทุนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสำรวจแนวทางการลดค่าใช้จ่ายโดยไม่กระทบต่อคุณภาพของงานที่ส่งมอบ

เอกสารอ้างอิง

กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม. (2566). **แผนพัฒนาบุคลากร 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2569**. นครปฐม: องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม.

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม. (2565). **แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 - 2570) องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม**. นครปฐม: องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม.

กัมปนาท นาคฤทธิ. (2566). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสังกัดกรมการปกครอง : กรณีศึกษาสำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น**. (การค้นคว้าอิสระ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชาย โปธิสิตา. (2562). **ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง.

นัฐิพร เจริญคลัง. (2566). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลห้วยใหญ่ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี**. (การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นัทธิดา ปูนอุดม. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร**. (การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปวีณา ทองดี. (2566). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร : กรณีศึกษา สำนักงานรับรองความรู้ความสามารถ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน**. (การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พฤติสิทธิ์ อุทุม. (2559). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว**. (งานนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 77-78

Petersen, E. & Plowman, G. E. (1989). Business organization and management. Illinois: Irwin.

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

The approach to improving the quality of life of residents in
the Had Sieo Subdistrict Municipality, Si Satchanalai District,
Sukhothai Province

ชนกฤต จิระชนเมธี¹, จักรवाल สุขไมตรี²

Thanagrid Jirathanamathee, Jagraval Sukmaitree

Received: February 4, 2025. Revised: April 27, 2025. Accepted: August 2,
2025

บทคัดย่อ

เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยมีการกำหนดแนวทางและกลยุทธ์การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และ 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 ท่าน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้บริการ และกลุ่มผู้รับบริการ ผลการวิจัย พบว่า (1) ปัญหาคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว ได้แก่ ด้านร่างกาย ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขจำกัด ขาดเครื่องมือและบุคลากร โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุและอาชีพเสี่ยง มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพไม่เหมาะสม ด้านจิตใจ ประชาชนเครียดจากปัจจัยเศรษฐกิจและภาวะครอบครัว ด้านสังคม ความสัมพันธ์ชุมชนลดลงจากภาระงาน

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail s66563825015@ssru.ac.th

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต รองคณบดีฝ่ายแผนงานและประกันคุณภาพ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail jagraval.su@ssru.ac.th

และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป ด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหายยะ น้ำเสีย มลพิษ น้ำท่วม และความปลอดภัยในการสัญจร (2) แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ จัดหาเครื่องมือแพทย์ เพิ่มบุคลากร จัดหน่วยตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ สนับสนุนโครงการสุขภาพฟรี กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยา Work-Life Balance และการบริหารหนี้ ส่งเสริมกิจกรรมชุมชน พัฒนาพื้นที่สาธารณะ เพิ่มพื้นที่สีเขียว การจัดการขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย และสร้างชุมชนที่สะอาดและปลอดภัย

คำสำคัญ: การพัฒนา, คุณภาพชีวิต, การพัฒนาคุณภาพชีวิต

Abstract

Had Siao Subdistrict Municipality, Si Satchanalai District, Sukhothai Province, plays a significant role in local development and enhancing the quality of life of its residents by establishing strategies and development approaches that address local needs. This study aims 1) to investigate the issues related to the quality of life of the residents in Had Siao Subdistrict Municipality, Si Satchanalai District, Sukhothai Province, and 2) to propose guidelines for improving their quality of life. The research employs a qualitative approach, involving 17 key informants divided into two groups: service providers and service recipients. The findings reveal that (1) quality of life issues in the municipality include physical challenges such as limited access to public health services, insufficient medical equipment and personnel, particularly for the elderly and those in high-risk occupations, and unhealthy lifestyles. Psychological challenges include stress caused by economic pressures and family responsibilities. Social challenges involve weakened community relationships due to work burdens and cultural changes. Environmental challenges include waste management issues, water pollution, flooding, and road safety concerns. (2) The proposed guidelines for improving quality of life include providing medical equipment, increasing healthcare personnel, deploying mobile health units, supporting free health programs and health promotion activities, offering psychological counseling, promoting work-life balance and debt management programs, encouraging

community activities, developing public spaces, increasing green areas, improving waste management systems, implementing wastewater treatment systems, and fostering clean and safe communities.

Keywords: Development, Quality of Life, Quality of Life Development

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาในหลากหลายด้าน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายหลักในการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและสร้างความมั่นคงให้กับประเทศในระยะยาว สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาคุณภาพชีวิตถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเสมอภาค ซึ่งได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โดยเน้นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศผ่านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม และการลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงทรัพยากรและบริการที่จำเป็นอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาเหล่านี้ยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) เช่น เป้าหมายที่ 1 ในการขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ และเป้าหมายที่ 3 ในการสร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดีและส่งเสริมสวัสดิภาพในทุกช่วงวัย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจะช่วยลดช่องว่างทางสังคม พร้อมทั้งเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข การศึกษา และทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย (พ.ศ. 2566-2570) ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกช่วงวัยให้มีความยั่งยืน ผ่านการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุขที่มีมาตรฐาน การส่งเสริมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเตรียมความพร้อมสำหรับสังคมผู้สูงอายุ (สำนักงานพัฒนาจังหวัดสุโขทัย, 2566)

สำหรับเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ยังคงมี ปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เช่น การขาดแคลน ทรัพยากรในครอบครัวและชุมชน การเข้าถึงบริการสาธารณสุขในพื้นที่ห่างไกล สุขภาพจิตของประชาชนที่ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างเพียงพอ รวมถึงการขาดแคลน สาธารณูปโภคที่สมบูรณ์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการดำรงชีวิตและสุขภาวะของ ประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยวจึงจำเป็นต้อง ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาพื้นฐาน เช่น การพัฒนาสาธารณูปโภค การจัดการ ทรัพยากรในชุมชน การเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และการส่งเสริมความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งนี้ ความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาชนมีบทบาทสำคัญในการทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นไปอย่างครอบคลุม และยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล หาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- 2) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล หาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

- 1) ขอบเขตด้านเนื้อหา: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา โดย ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล หาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย คุณภาพชีวิต ด้านจิตใจ คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่ พึงประสงค์ (พระมหาวรพริคุณภัทร บุญก้อน, 2564)
- 2) ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล สำคัญ โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 17 คน ประกอบไปด้วย กลุ่มผู้ให้บริการ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว และกลุ่ม ผู้รับบริการ จำนวน 10 คน ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว ที่มีอายุตั้งแต่ 18

ปีขึ้นไป และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

3) ขอบเขตด้านพื้นที่: ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หมู่บ้าน และ 2 ชุมชน ดังนี้ บ้านหาดเสี้ยวใต้ บ้านหาดเสี้ยวเหนือ บ้านหาดสูง บ้านใหม่ บ้านป่าไผ่ ชุมชนบ้านหนองอ้อ และชุมชนบ้านใหม่ชัยมงคล

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา: ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านระยะเวลาไว้ตั้งแต่ กรกฎาคม พ.ศ.2567 - ธันวาคม พ.ศ.2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (ชาย โปธิสิตา, 2562) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ผลการวิจัยสามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เครื่องมือสำหรับการวิจัย เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงประจักษ์ โดยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2) ผู้วิจัยโทรศัพท์ประสานงานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในเบื้องต้นก่อนเพื่อนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อเข้าทำการสัมภาษณ์จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

3) ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ พร้อมชี้แจงวันนัดหมาย และสถานที่ในการเข้า สัมภาษณ์ ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน โดยอาศัยการจดบันทึกการบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพพร้อมกับผู้ให้สัมภาษณ์

4) ทำการตรวจสอบและคัดแยกข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการสังเกต บันทึก สัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยใช้การจัดเรียง ข้อมูลตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) 2) การจัดแสดงข้อมูล (Data Display) 3) การหาข้อสรุป การตีความและการตรวจสอบความถูกต้องประเด็นของผลการวิจัย (Conclusion, Interpretation and Verification)

ผลการวิจัย

สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

1) สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย** พบว่า ประชาชนยังประสบปัญหาในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ เนื่องจากขาดแคลนเครื่องมือทางการแพทย์และบุคลากรที่เพียงพอ อีกทั้งการรอคิวและการตรวจรักษาที่ไม่ครอบคลุมทุกปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะโรคเรื้อรังที่ต้องการการดูแลต่อเนื่อง ส่งผลให้บริการทางการแพทย์ยังไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ การดูแลผู้สูงอายุในชุมชนยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีก เนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและทรัพยากรในครอบครัวที่มีจำกัด ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มคนทำงานในอาชีพเสี่ยง เช่น งาน

อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจากการประกอบอาชีพ และมลพิษในสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางเดินหายใจและก่อให้เกิดโรคเรื้อรัง การขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมยังเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคอ้วน เบาหวาน และโรคหัวใจ

2) สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ** พบว่า ประชาชนต้องเผชิญกับความเครียดจากหลายปัจจัย เช่น ภาระครอบครัว การดูแลผู้สูงอายุ และการขาดเวลาในการดูแลใส่ใจสมาชิกในครอบครัว เนื่องจากภาระหน้าที่และความกดดันทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้บางครอบครัวมีความห่างเหินและเกิดความขัดแย้งในครอบครัว รวมถึงความกังวลจากรายได้ที่ไม่เพียงพอ การแข่งขันในหน้าที่การงาน และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ทำให้เกิดความเครียดสะสมในกลุ่มคนทำงานและวัยรุ่น บางครอบครัวประสบกับปัญหาเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อสุขภาพจิต เช่น ความวิตกกังวลเกี่ยวกับหนี้สินหรือรายจ่ายที่เกินรายได้ อีกทั้งยังมีความรู้สึกเหงาและขาดการสนับสนุนทางอารมณ์จากครอบครัวหรือสังคมใกล้ตัว

3) สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม** พบว่า ความสัมพันธ์ในชุมชนและครอบครัวได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย เช่น ภาระงานและครอบครัวที่ทำให้ประชาชนมีเวลาน้อยในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีและการทำงานต่างพื้นที่ ทำให้การพบปะและการสื่อสารแบบเดิมลดลง แม้ว่าหลายครอบครัวพยายามรักษาความสัมพันธ์ผ่านการใช้เวลาในวันหยุด แต่การขาดกิจกรรมที่เชื่อมโยงคนทุกกลุ่มวัยในชุมชน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัย เช่น วัยรุ่นและผู้สูงอายุ มีความห่างเหินมากขึ้น นอกจากนี้ ความกดดันจากเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ส่งผลให้ความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชนลดลง

4) สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์** พบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมยังมีข้อจำกัดในหลายด้าน เช่น การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบจัดการขยะและน้ำเสียที่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ส่งผลให้บางชุมชนต้องจัดการขยะด้วยตนเอง และน้ำเสียวยังส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การจัดการพื้นที่สาธารณะ เช่น พื้นที่สีเขียว สวนหย่อม และ

จุดพักก่อนสำหรับการออกกำลังกายยังไม่เพียงพอ และบางพื้นที่ขาดการดูแลหรือใช้งานอย่างไม่เหมาะสม รวมถึงปัญหามลพิษทางอากาศ เช่น ฝุ่นละอองและควันจากการเผาไหม้ในพื้นที่ การเกษตร ที่ส่งผลต่อสุขภาพประชาชน ระบบระบายน้ำที่ไม่มีประสิทธิภาพยังทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมในบางจุด ขณะที่การจราจรทางเท้าและทางถนนยังขาดความปลอดภัยในบางพื้นที่

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

1) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย** พบว่า ควรเน้นให้ประชาชนเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพได้ง่ายขึ้น โดยจัดหาเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัยในโรงพยาบาลและคลินิก รวมถึงเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์และบริการหน่วยตรวจสุขภาพเคลื่อนที่เพื่อลดเวลารอคอย พร้อมทั้งสนับสนุนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยผ่านโครงการสุขภาพฟรีหรือบัตรสวัสดิการ อีกทั้งควรอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้สามารถดูแลผู้สูงอายุในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่มีบริการตรวจสุขภาพและฟื้นฟูร่างกาย รวมถึงติดตามผลการรักษาสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง นอกจากนี้ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในบ้าน เช่น การติดตั้งราวจับและเพิ่มพื้นที่ปลอดภัย ก็มีส่วนสำคัญต่อความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ควบคู่กับการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การให้ความรู้เรื่องโภชนาการ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การลดการดื่มสุรา การสร้างแรงจูงใจให้ออกกำลังกาย และการพัฒนาพื้นที่ออกกำลังกายในชุมชน เช่น สนามกีฬา สวนสาธารณะ หรือกลุ่มกีฬาชุมชน การส่งเสริมกิจกรรมลดความเครียดและการจัดสรรเวลาเพื่อสุขภาพจะช่วยให้ประชาชนมีชีวิตที่สมดุลมากขึ้น

2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ** พบว่า ควรมุ่งเน้นการลดปัญหาความเครียดและเสริมสร้างสุขภาพจิตที่ดี โดยเริ่มจากการส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันในวันหยุด และการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านจิตวิทยาสำหรับผู้ที่ต้องดูแลผู้สูงอายุและบุตร นอกจากนี้ ควรสนับสนุนโครงการ Work-Life Balance ในที่ทำงานเพื่อช่วยลดความเครียดจากงาน รวมถึงกิจกรรมที่ช่วยจัดการภาระหนี้สิน เช่น การอบรมวางแผนการเงิน การออม และการบริหารหนี้สิน พร้อมทั้งส่งเสริมการฝึกสมาธิ โยคะ หรือกิจกรรมนันทนาการในชุมชน

ควรมีการพัฒนาาระบบสื่อสารที่ช่วยให้ครอบครัวที่อยู่ห่างไกลสามารถติดต่อกันได้ง่ายขึ้น และจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนทางจิตใจในชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และให้กำลังใจ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์และการวางแผนอนาคต รวมถึงโครงการช่วยเหลือชุมชน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การฝึกทักษะอาชีพใหม่ และการสนับสนุนด้านการศึกษาสำหรับเด็กหลาน จะช่วยลดความกังวลด้านเศรษฐกิจและส่งเสริมสุขภาพจิตของประชาชนในทุกช่วงวัย

3) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม** พบว่า ควรมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมชุมชนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของคนในปัจจุบัน เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง กลุ่มเล็ก หรือกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อวางแผนและมีส่วนร่วม ควรพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เช่น ลานกิจกรรมหรือมุมพักผ่อนในชุมชน เพื่อสร้างโอกาสในการพบปะพูดคุย พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในครอบครัวและระหว่างวัย เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สูงอายุและวัยรุ่น หรือกิจกรรมวันครอบครัวชุมชน นอกจากนี้ การจัดโครงการช่วยเหลือในระดับชุมชน เช่น ตู้ปันสุข ระบบอาสาสมัคร หรือกลุ่มช่วยเหลือด้านอาหาร รวมถึงการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีผ่านกิจกรรมที่ทันสมัย เช่น การแสดงสดหรือถ่ายทอดสดออนไลน์ จะช่วยฟื้นฟูความสัมพันธ์และสร้างความสามัคคีในชุมชน การสำรวจความต้องการของคนในพื้นที่เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมและน่าสนใจสำหรับทุกกลุ่มยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยลดความห่างเหิน และกระชับความสัมพันธ์ในสังคมให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

4) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์** พบว่า ควรมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่กึ่งชนบทให้ครอบคลุม เช่น การจัดหาน้ำประปาและไฟฟ้า การพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ โดยการตั้งจุดรับขยะแยกประเภท ส่งเสริมการรีไซเคิล และการจัดการขยะเพื่อเปลี่ยนเป็นพลังงาน พร้อมทั้งรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศและเสียงด้วยการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด การควบคุมการเผาไหม้ และการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ว่างเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว นอกจากนี้ ควรพัฒนาพื้นที่สาธารณะให้เป็นมิตรกับชุมชน เช่น สวนหย่อม ลานกิจกรรม และพื้นที่พักผ่อน พร้อมการติดตั้งแสงสว่างพลังงานสะอาดในจุดเปลี่ยวเพื่อ

ความปลอดภัย และการปรับปรุงระบบจอตลอดให้เป็นระเบียบ การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนของรางวัล การจัดโครงการปลูกต้นไม้ และค่ายเยาวชน จะช่วยสร้างความตระหนักในการใช้น้ำและไฟฟ้าอย่างประหยัด รวมถึงการบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่สาธารณะอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ การจัดระเบียบพื้นที่ชุมชนและสร้างกิจกรรมฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมจะช่วยให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด และปลอดภัย

อภิปรายผล

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ประเด็น สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย** พบว่า ปัญหาเกิดจากปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องกัน เช่น การขาดแคลนเครื่องมือทางการแพทย์และบุคลากรที่เพียงพอ ระบบการบริการสาธารณสุขที่มีความล่าช้า และไม่ครอบคลุมทุกปัญหาสุขภาพ โดยเฉพาะโรคเรื้อรังที่ต้องการการดูแลต่อเนื่อง นอกจากนี้ การเพิ่มจำนวนของผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษยังทำให้เกิดปัญหาทรัพยากรในครอบครัวที่จำกัด ขณะเดียวกัน กลุ่มคนทำงานในอาชีพเสี่ยง เช่น เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม มีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพจากมลพิษและสภาพแวดล้อมการทำงาน เช่น โรคทางเดินหายใจและโรคเรื้อรังอื่น ๆ การขาดการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสม ยังเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคอ้วน เบาหวาน และโรคหัวใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา วิบูลสุขถวิล (2565) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย โดยพบว่าสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมส่งผลต่อพฤติกรรมและสุขภาพของบุคคล และงานวิจัยของ ศุภจิรวรรณ ชูไสว (2565) ที่พบว่าผู้สูงอายุยังขาดการสนับสนุนที่เหมาะสมในด้านการดูแลสุขภาพ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตลดลง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และคณะ (2563) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนทรัพยากรทางการแพทย์และการบริการสาธารณสุขให้

ครอบครัวกลุ่มผู้สูงอายุและผู้มีรายได้น้อย และงานวิจัยของ บุญเพ็ง สิทธิวิชา (2566) ที่เน้นถึงการจัดการปัญหาสุขภาพในกลุ่มแรงงานอาชีพเสี่ยงที่ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพโดยตรง

ประเด็น สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ** พบว่า ปัญหาเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ความเครียดจากภาระครอบครัว การดูแลผู้สูงอายุ ความกดดันทางเศรษฐกิจ และการขาดเวลาในการดูแลสุขภาพในครอบครัว ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัว ความกังวลจากรายได้ที่ไม่เพียงพอ การแข่งขันในหน้าที่การงาน และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่สร้างความเครียดสะสมในกลุ่มคนทำงานและวัยรุ่น นอกจากนี้ ปัญหาเศรษฐกิจยังส่งผลต่อสุขภาพจิต เช่น ความวิตกกังวลเกี่ยวกับหนี้สินและรายจ่าย รวมถึงความเหงาและการขาดการสนับสนุนทางอารมณ์จากครอบครัวหรือสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัณฑิตา วิบูลสุขถวิล (2565) ที่พบว่าคุณภาพชีวิตด้านจิตใจได้รับผลกระทบจากปัจจัยเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม และงานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และคณะ (2563) ที่ระบุถึงปัญหาความเครียดและความกดดันทางสังคมในกลุ่มวัยทำงาน โดยเฉพาะคนรุ่นเบบี้บูมเมอร์ที่เผชิญความเปลี่ยนแปลงในหน้าที่การงานและสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ งานวิจัยของ วาสนา อุทรัพย์ (2563) ยังกล่าวถึงความวิตกกังวลของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเกี่ยวกับภาระค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และงานวิจัยของ ศุภิรวรรณ ชูใสว (2565) ที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการสนับสนุนทางสังคมและการจัดสวัสดิการเพื่อช่วยลดความเครียดในกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ดูแล

ประเด็น สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม** พบว่า ปัญหาเกิดจากหลายปัจจัย เช่น ภาระงานและครอบครัวที่ทำให้ประชาชนมีเวลาน้อยในการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีและการทำงานต่างพื้นที่ ส่งผลให้การพบปะและการสื่อสารในชุมชนลดลง นอกจากนี้ การขาดกิจกรรมที่เชื่อมโยงคนทุกกลุ่มวัยในชุมชนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มวัย เช่น วัยรุ่นและผู้สูงอายุ มีความห่างเหิน ขณะเดียวกัน ความกดดันจากเศรษฐกิจและค่าครองชีพที่สูงขึ้นทำให้ความร่วมมือและความสามัคคีในชุมชนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และคณะ (2563) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมในกลุ่มคนรุ่นเบบี้บูมเมอร์ โดยเน้น

การสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในชุมชน และงานวิจัยของ ศุจิวรรณ ชูไสว (2565) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการสนับสนุนทางสังคมและการสร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงคนในชุมชน นอกจากนี้ งานวิจัยของ วลีรัตน์ แสงไชย และสุพัฒน์ สมสุข (2565) ยังเน้นถึงการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนเพื่อสร้างความสามัคคี และงานวิจัยของ วาสนา อุทรัพย์ (2563) ที่เน้นการลดผลกระทบจากความกดดันทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อความร่วมมือในชุมชน

ประเด็น สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์** พบว่า ปัญหาเกิดจากข้อจำกัดในหลายด้าน เช่น การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบจัดการขยะและน้ำเสียที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทำให้บางชุมชนต้องจัดการด้วยตนเอง และน้ำเสียส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ พื้นที่สาธารณะ เช่น พื้นที่สีเขียวและจุดพักผ่อน ยังมีไม่เพียงพอหรือขาดการดูแล การเผาไหม้ในพื้นที่เกษตรก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เช่น ฝุ่นละอองและควัน รวมถึงระบบระบายน้ำที่ไม่มีประสิทธิภาพทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมในบางพื้นที่ ขณะที่การจราจรยังขาดความปลอดภัยในบางจุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลีรัตน์ แสงไชย และสุพัฒน์ สมสุข (2565) ที่พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลควรเน้นการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและระบบจัดการสิ่งแวดล้อมที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และงานวิจัยของ บุญเพ็ง สิทธิวงษา (2566) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ชนบท นอกจากนี้ งานวิจัยของ ศิวพร ศรชัย และคณะ (2566) ยังเน้นถึงความสำคัญของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อสร้างความสมดุลและลดผลกระทบต่อสุขภาพ และงานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และคณะ (2563) ที่ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของมลพิษทางอากาศต่อสุขภาพของคนในชุมชน

ประเด็น แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย** พบว่า ควรมุ่งเน้นการปรับปรุงบริการสุขภาพเพื่อเพิ่มการเข้าถึงสำหรับประชาชน โดยจัดหาเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย เพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ และจัดบริการหน่วยตรวจสุขภาพเคลื่อนที่เพื่อลดเวลารอคอยและเพิ่มความสะดวก นอกจากนี้ การอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้มีศักยภาพในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และการจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่มีบริการครบวงจร เช่น การตรวจสุขภาพและการฟื้นฟูโรคเรื้อรัง จะช่วย

ลดภาระของครอบครัวและสร้างความปลอดภัยให้ผู้สูงอายุ ควบคู่กับการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การเผยแพร่ความรู้ด้านโภชนาการ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ เช่น ลดการดื่มสุราและส่งเสริมการออกกำลังกาย รวมถึงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น สวนสาธารณะและสนามกีฬา จะช่วยส่งเสริมสุขภาพประชาชนในระยะยาว แนวทางดังกล่าวเชื่อมโยงกับงานวิจัยของ บัณฑิตา วิบูลสุขถวิล (2565) ที่เน้นการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนสุขภาพด้านร่างกาย งานวิจัยของ ศุจิรวรรณ ชูไสว (2565) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และงานวิจัยของ วาสนา อุทัย (2563) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพสำหรับผู้มีรายได้น้อย ขณะเดียวกัน งานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และคณะ (2563) กล่าวถึงความจำเป็นของกิจกรรมออกกำลังกายที่เชื่อมโยงกับสุขภาพในชุมชน และงานวิจัยของ บุญเพ็ญ สิทธิวิชา (2566) ที่เน้นการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและระบบบริการสุขภาพในพื้นที่ชนบทเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลพร สรสิทธิ์ (2562) ที่พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุต้องอาศัยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นและชุมชน โดยเน้นการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งการแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เช่น การขาดแคลนบุคลากร และการปรับการดำเนินงานให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด

ประเด็น แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ** พบว่า ควรมุ่งเน้นการลดความเครียดและเสริมสร้างสุขภาพจิต โดยการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การทำกิจกรรมร่วมกันในวันหยุด และการให้บริการปรึกษาด้านจิตวิทยาสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุและเด็ก การสนับสนุนโครงการ Work-Life Balance ในที่ทำงานเพื่อช่วยลดความกดดันจากภาระงาน รวมถึงการอบรมวางแผนการเงินและการบริหารหนี้สิน เพื่อช่วยลดความกังวลด้านเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ควรจัดกิจกรรมเสริมสุขภาพจิต เช่น การฝึกสมาธิ การเล่นโยคะ และกิจกรรมนันทนาการในชุมชน รวมถึงการพัฒนาระบบสื่อสารที่ช่วยให้ครอบครัวที่อยู่ห่างไกลสามารถติดต่อกันได้สะดวกขึ้น การจัดตั้งกลุ่มสนับสนุนทางจิตใจในชุมชน และการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุ เช่น การเรียนรู้การควบคุมอารมณ์และการวางแผนชีวิตในอนาคต แนวทางเหล่านี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุจิรวรรณ ชูไสว (2565) ที่เน้นการสนับสนุนสุขภาพจิตของผู้สูงอายุและกลุ่มผู้ดูแล และงานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และ

คณะ (2563) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มคนวัยทำงานและผู้สูงอายุ อีกทั้งงานวิจัยของ วลีรัตน์ แสงไชย และสุพัฒน์ สมสุข (2565) ที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนากิจกรรมในชุมชนเพื่อลดความเครียดและสร้างความสมดุลในชีวิต รวมถึงงานวิจัยของ วาสนา อุทัย (2563) ที่เน้นการลดความกังวลด้านเศรษฐกิจผ่านโครงการช่วยเหลือ เช่น การลดค่าใช้จ่ายและการฝึกทักษะอาชีพ

ประเด็น แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม** พบว่า ควรมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมชุมชนที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับวิถีชีวิตปัจจุบัน เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง กลุ่มเล็ก หรือกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในการมีส่วนร่วม พร้อมทั้งพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เช่น ลานกิจกรรมหรือมุมพักผ่อน เพื่อสร้างโอกาสในการพบปะและสื่อสารในชุมชน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัย เช่น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สูงอายุและวัยรุ่น หรือจัดวันครอบครัวชุมชน รวมถึงการสนับสนุนโครงการช่วยเหลือระดับชุมชน เช่น ตู้ปันสุข ระบบอาสาสมัคร หรือกลุ่มช่วยเหลือด้านอาหาร พร้อมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีผ่านรูปแบบทันสมัย เช่น การแสดงสดหรือถ่ายทอดสดออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร ศรชัย และคณะ (2566) ที่เน้นการออกแบบกิจกรรมในชุมชนให้ตอบโจทย์ทุกกลุ่มวัย และงานวิจัยของ วลีรัตน์ แสงไชย และสุพัฒน์ สมสุข (2565) ที่เน้นการใช้พื้นที่สาธารณะและกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคีในครอบครัว รวมถึงงานวิจัยของ บุญเพ็ง สิทธิวงษา (2566) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่ง ตลอดจนงานวิจัยของ รัฐนันท์ พงศ์วิริทธิ์ธร และคณะ (2563) ที่เน้นการสร้างกิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อกระชับความสัมพันธ์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการ ภูวนาท จารุโม (2567) ที่พบว่าการส่งเสริมหลักพรหมวิหารธรรม เช่น เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา สามารถสร้างความรัก ความปรารถนาดี และความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็น แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย **คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์** พบว่า ควรมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ เช่น การตั้งจุดรับขยะแยกประเภทและส่งเสริมการรีไซเคิล รวมถึงการเปลี่ยนขยะเป็นพลังงาน นอกจากนี้ ควรลด

มลพิษทางอากาศและเสียงผ่านการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด การควบคุมการเผาไหม้ และการเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ว่าง การพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนหย่อม ลานกิจกรรม และพื้นที่พักผ่อน พร้อมติดตั้งแสงสว่างพลังงานสะอาดในจุดเปลี่ยว และปรับปรุงระบบจราจรให้เป็นระเบียบ เป็นอีกแนวทางสำคัญ ควรจัดกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลสิ่งแวดล้อม เช่น การแลกเปลี่ยนรางวัล การจัดโครงการปลูกต้นไม้ และค่ายเยาวชน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การใช้พลังงานอย่างประหยัด แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร ศรชัย และคณะ (2566) ที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและระบบสิ่งแวดล้อมในชุมชน และงานวิจัยของ วลีรัตน์ แสงไชย และสุพัฒน์ สมสุข (2565) ที่เน้นการจัดระเบียบพื้นที่ชุมชนและเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากนี้ งานวิจัยของ บุญเพ็ญ สิทธิวิชา (2566) ยังเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบทและการจัดการทรัพยากรเพื่อให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ขณะเดียวกัน งานวิจัยของ วาสนา อุ่ทรัพย์ (2563) ได้กล่าวถึงการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจผ่านการจัดโครงการที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชนบทและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

- 1) การจัดตั้งโครงสร้างการสนับสนุนด้านสุขภาพในระดับชุมชน การสร้างศูนย์สุขภาพชุมชนที่ให้บริการเบื้องต้นได้อย่างครบวงจร และการจัดตั้งกองทุนสุขภาพชุมชนเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 2) การออกนโยบายและจัดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์ในพื้นที่สาธารณะ พร้อมทั้งสนับสนุนโครงการที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวัย
- 3) ผลักดันนโยบายการจัดการขยะ การกำหนดเขตรีไซเคิลในชุมชนและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ผู้ประกอบการที่สนับสนุนพลังงานสะอาด รวมถึงการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุมการใช้พื้นที่ว่างเปล่าให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ดังนี้

1) คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ควรเพิ่มการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ โดยการจัดการเครื่องมือแพทย์ที่ทันสมัย เพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ และจัดบริการตรวจสุขภาพเชิงรุกในพื้นที่ห่างไกล พร้อมทั้งจัดตั้งศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่มีบริการฟื้นฟูสุขภาพและการติดตามผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านโภชนาการ ส่งเสริมการออกกำลังกาย และการปรับพฤติกรรมสุขภาพ เช่น การลดการบริโภคอาหารที่ไม่เหมาะสมและลดการดื่มสุรา

2) คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ ควรสนับสนุนกิจกรรมที่ช่วยลดความเครียด เช่น การฝึกสมาธิ การเล่นโยคะ หรือกิจกรรมนันทนาการในชุมชน รวมถึงการจัดโครงการ Work-Life Balance ในสถานที่ทำงานเพื่อช่วยลดความกดดันจากภาระงาน และการพัฒนาศูนย์ให้คำปรึกษาทางจิตวิทยาสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุและครอบครัว นอกจากนี้ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น การจัดวันครอบครัวชุมชน หรือกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างวัย

3) คุณภาพชีวิตด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ควรเน้นการจัดกิจกรรมชุมชนที่ตอบโจทย์วิถีชีวิตปัจจุบัน เช่น การพบปะในพื้นที่สาธารณะ การจัดกิจกรรมผ่านออนไลน์ และการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างวัยผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้สูงอายุและวัยรุ่น รวมถึงการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครในชุมชน เช่น ตู้อ่านหนังสือ หรือกลุ่มช่วยเหลือด้านอาหาร การสนับสนุนวัฒนธรรมและประเพณีในรูปแบบที่ทันสมัย เช่น การแสดงสดหรือการถ่ายทอดออนไลน์ จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ในชุมชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

4) คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมที่พึงประสงค์ ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ระบบบำบัดน้ำเสีย และการจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดตั้งจุดแยกขยะและส่งเสริมการรีไซเคิล พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวด้วยการปลูกต้นไม้และพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เช่น สวนหย่อม ลานกิจกรรม และพื้นที่พักผ่อนในชุมชน นอกจากนี้ การรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศและเสียงผ่านการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดและการควบคุมการเผาไหม้ในพื้นที่เกษตร จะช่วยลดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง ดังนี้

1) การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละด้าน เช่น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านสุขภาพร่างกาย การส่งเสริมสุขภาพจิต และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการออกแบบนโยบายที่ตอบโจทย์เฉพาะพื้นที่

2) การวิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการจัดสรรงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

3) การศึกษาแนวทางการลดความเหลื่อมล้ำในชุมชน โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้มีรายได้น้อย และกลุ่มแรงงานที่ทำงานในอาชีพเสี่ยง เพื่อให้การพัฒนามีความเท่าเทียมและครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร

4) การวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาชุมชน เช่น การออกแบบกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการบริการสาธารณะ เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนในกระบวนการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- กมลพร สรสิทธิ์. (2562). การนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุภายใต้โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ “บางสมัครร่วมใจ ไม่รู้โรย”. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชาย โพธิสิตา. (2562). ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.
- นิภาพร ปลืบุตร. (2566). การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการที่ทำการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บัณฑิตา วิบูลสุขถวิล. (2565). การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีปทุมภายใต้ยุคความปกติใหม่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2566). การพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 1(5), 1-14.

- พระมหาพรพิรุณภัทร บุญก้อน. (2564). การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุเทศบาลตำบลท่าขอนยาง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระอธิการภูวนาท จารุธมฺโม (ชูทอง). (2567). การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิชาการสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 10(2), 108-125.
- รัฐนันท์ พงศ์วิทธิธรร, สาลินี ชัยวัฒนพร, สุธีมนต์ ทรงศิริโรจน์, ภาคภูมิ ภัคภิภาส, และ กัญญาภาณุจันท์ ไชเออร์ส. (2563). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มคนเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 10(2), 7-21.
- วลีรัตน์ แสงไชย และสุพัฒน์ สมสุข. (2564). อยู่รอด อยู่เป็น อยู่เย็น: การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู. วารสารวิชาการราชภัฏสวนสุนันทา, 7(11), 240-255.
- วาสนา อุทรัพย์. (2563). โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยในจังหวัดอุดรดิษฐ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิวพร ศรชัย, วาสนา จาตุรัตน์, และชนัญชิตา ทิพย์ญาณ. (2566). แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลตำบลท้องเนียน อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศุจิรวรรณ ชูใสว. (2565). การนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุภายใต้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ: ศึกษากรณีเทศบาลตำบลแพรกษา จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุโขทัย. (2566). แผนพัฒนาจังหวัดสุโขทัย (พ.ศ. 2566-2570). สุโขทัย: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุโขทัย.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อผล การพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของ
ผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME)
ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

เอกโอฬาร โชติอนุสรณ์¹
Eakolarn Chotianusorn

Received: March 31, 2025. Revised: June 28, 2025. Accepted: August 30,
2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์(1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี (2) เพื่อศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี และ (3) เพื่อศึกษาแบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ประชากรเป้าหมายในการวิจัยนี้คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดเพชรบุรี ครอบคลุมกลุ่มอุตสาหกรรม การผลิต การบริการ และการเกษตร ซึ่งมีความสำคัญในการเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) เพื่อวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและยืนยันความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี โดยพิจารณาจาก (1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (2) ความต้องการของตลาด (3) ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME (4) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง (5)

¹ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา E-mail: eakolarn.ch@ssru.ac.th

นโยบายรัฐบาล ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) แสดงถึง ความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปัจจัย ทั้ง 5 ปัจจัย สามารถอธิบายตัวแปรแฝงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแสดงถึง โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพใน การสร้างมูลค่าเพิ่ม ของผลิตภัณฑ์ 3) ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมจากปัจจัยหลักที่มีบทบาท สำคัญ ได้แก่ ความต้องการของตลาด ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ และ นโยบายรัฐบาล โดยพบว่า ความต้องการของตลาดมีอิทธิพลโดยตรงสูงสุดในการ ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งช่วยให้ ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดเพชรบุรีสามารถแข่งขันได้ในตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่ม, การพัฒนาผลิตภัณฑ์, ผู้ประกอบการธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

The objectives of this research are (1) To study the level of value-added product development potential of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Phetchaburi Province. (2) To study the analysis of the confirmatory components of the development of value-added potential in products of small and medium-sized enterprises (SMEs) in Phetchaburi Province, and (3) To study the causal structure relationship path model of factors influencing the development results of value-added potential in products of SME entrepreneurs in Phetchaburi Province. (1) to study the level of value-added potential development in products of SME entrepreneurs in Phetchaburi Province; (2) to study the confirmatory factor analysis of the development of value-added potential in products of SME entrepreneurs in Phetchaburi Province; and (3) to study the causal structure path model of the factors influencing the outcome of the development of value-added potential in products of SME entrepreneurs in Phetchaburi Province. The target population of this research is SME entrepreneurs in Phetchaburi Province, covering the manufacturing, service, and agricultural industries, which are important in strengthening the local economy. The research instrument was a questionnaire.

Descriptive statistics, including percentages, mean, and standard deviation, were used for data analysis, along with structural equation modeling (SEM) to examine the causal relationship paths and confirm the consistency of the developed model with the empirical data.

The findings revealed that 1) the level of value-added development potential in products of SMEs in Phetchaburi Province, assessed across factors of (1) new product development, (2) market demand, (3) skills and knowledge of SME operators, (4) readiness for change, and (5) government policy, was at a high level; 2) CFA results showed alignment between the developed model and empirical data, with all five factors significantly explaining the latent variables, thus accurately reflecting the causal structure of factors influencing value-added potential in products; and 3) path analysis results indicated that new product development was directly and indirectly influenced by key factors, primarily market demand, skills and knowledge of operators, and government policy. Among these, market demand exerted the greatest direct influence on fostering innovative and higher-value product development, enabling SMEs in Phetchaburi Province to effectively compete in the market.

Keywords: Value-Added Potential, Product Development, Small and Medium-Sized Enterprises

บทนำ

จังหวัดเพชรบุรีเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประเพณีที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นและการดำเนินธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมผู้บริโภค การบริหารจัดการทรัพยากร และการสนับสนุนจากชุมชนท้องถิ่น ในด้านพฤติกรรมผู้บริโภค ผู้บริโภคในจังหวัดเพชรบุรีมักจะมีความภักดีต่อผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการ SME สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจากข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (2566) พบว่ามีการจดทะเบียนธุรกิจใหม่ในจังหวัดเพชรบุรีเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนถึงความสนใจและ

ความต้องการของตลาดในพื้นที่ การบริหารจัดการทรัพยากรเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ SME ในจังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากจังหวัดนี้มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจที่อุดมสมบูรณ์ เช่น การเกษตรและแหล่งน้ำ การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้ ผู้ประกอบการสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และมีคุณภาพ (ธนพล ก่อฐานะ และ ศิวะนันท์ ศิวพิทักษ์, 2565)

สถานการณ์ปัจจุบันของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดเพชรบุรี เป็นภาพสะท้อนของการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเจริญเติบโตของจังหวัด ข้อมูลทางเศรษฐกิจและประชากรแสดงให้เห็นถึงการเติบโตอย่างต่อเนื่องของธุรกิจ SME โดยมีการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ ตามรายงานของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (2566) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลในประเทศไทยได้มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาของธุรกิจ SME ในจังหวัดเพชรบุรี การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินธุรกิจช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดได้มากขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การปรับใช้เทคโนโลยีดังกล่าวยังช่วยให้ธุรกิจสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดและการแข่งขันในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดเพชรบุรีต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายหลายประการที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งปัญหาที่พบเจอ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านการเงิน ความรู้ด้านการตลาด และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด หนึ่งในปัญหาหลักที่ผู้ประกอบการ SME เผชิญคือข้อจำกัดด้านการเงิน การเข้าถึงแหล่งทุนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายธุรกิจและการปรับปรุงกระบวนการผลิต อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดเพชรบุรีมักประสบปัญหาในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ทั้งนี้ เนื่องจากข้อจำกัดในการประเมินความเสี่ยงและการขาดหลักประกันในการขอสินเชื่อ ส่งผลให้การขยายธุรกิจและการลงทุนในนวัตกรรมเป็นไปได้ยากลำบาก (สมชาย เลิศภิรมย์สุข และธนภูมิ อดิเวทิน, 2564) นอกจากนี้ ความรู้ด้านการตลาดเป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่ผู้ประกอบการ SME ต้องเผชิญ ผู้ประกอบการในจังหวัดเพชรบุรีมักจะขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการวางแผนและดำเนินการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ การขาดความเข้าใจในพฤติกรรมผู้บริโภคและการเปลี่ยนแปลงของตลาดทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างเหมาะสม

การศึกษาวิจัยนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีประโยชน์ทั้งในแง่ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ การวิจัยนี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SME ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์และแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันในตลาด ในแง่ทฤษฎี การวิจัยนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับ การบริหารจัดการธุรกิจ SME โดยการวิเคราะห์และศึกษาแบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ ข้อมูลและผลลัพธ์จากการวิจัยจะเป็นฐานความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาทฤษฎีด้านการบริหารจัดการธุรกิจ SME และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่หลากหลายทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ (สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ, 2566)

การวิจัยนี้ได้กล่าวถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดยมีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของธุรกิจ SME ในจังหวัดเพชรบุรี รวมถึงข้อมูลทางเศรษฐกิจ ประชากร ผู้ประกอบการ และสถิติที่เกี่ยวข้อง พบว่า ธุรกิจ SME มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเผชิญกับปัญหาและความท้าทายหลายประการ เช่น ข้อจำกัดด้านการเงิน ความรู้ด้านการตลาด และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด การศึกษาวิจัยนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดเพชรบุรี โดยจะช่วยเสริมสร้างความรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจ SME และสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลจากการวิจัยจะช่วยให้ผู้ประกอบการได้รับแนวทางและวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาธุรกิจของตน เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาด (ปิยะวรรณ คุ่มญาติ และ ณิชพล พันธุ์ภักดี, 2566) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการดำเนินธุรกิจจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดได้มากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสร้างนวัตกรรมในการผลิตและการให้บริการ (Anujaree, Thitima, & Chakrit, 2023)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

2. เพื่อศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

3. เพื่อศึกษาแบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากรเป้าหมาย ประชากรเป้าหมายในการวิจัยนี้คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในจังหวัดเพชรบุรี

1.2) การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ใช้หลักการคำนวณตามแนวทางของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling - SEM) โดยคำนึงถึงจำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed Variables) ในโมเดล SEM ตามหลักการนี้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวนเป็น 5 ถึง 20 เท่าของจำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ (Hair et al., 2010) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำและสามารถอ้างอิงได้ในการวิจัยนี้มีตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด 15 ตัว ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิจัยนี้คือประมาณ 150 คน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมายและมีความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ทางสถิติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1) ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามเกี่ยวกับการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี แบ่งเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับในอุตสาหกรรม SME จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ (Check List) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีจำนวนด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม 2) การทดสอบและการพัฒนาต้นแบบ และ 3) การนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด โดยแต่ละด้านมีจำนวนประเด็นอยู่ 5 ข้อ รวมทั้ง 3 ด้านมีจำนวนประเด็นความคิดเห็น 15 ข้อ โดยกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของการตอบสนองของตลาด มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีจำนวนด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจของลูกค้า 2) อัตราการยอมรับผลิตภัณฑ์ใหม่ และ 3) การรับรู้ตราสินค้า โดยแต่ละด้านมีจำนวนประเด็นอยู่ 5 ข้อ รวมทั้ง 3 ด้านมีจำนวนประเด็นความคิดเห็น 15 ข้อ โดยกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีจำนวนด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การอบรมและการศึกษา 2) ประสบการณ์ในการทำงาน และ 3) การใช้เทคโนโลยีในธุรกิจ โดยแต่ละด้านมีจำนวนประเด็นอยู่ 5 ข้อ รวมทั้ง 3 ด้านมีจำนวนประเด็นความคิดเห็น 15 ข้อ โดยกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีจำนวนด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ทักษะต่อการเปลี่ยนแปลง 2) การเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ และ 3) การปรับตัวและการเรียนรู้ โดยแต่ละด้านมีจำนวนประเด็นอยู่ 5 ข้อ รวมทั้ง 3 ด้านมีจำนวนประเด็นความคิดเห็น 15 ข้อ โดยกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นของนโยบายรัฐบาล มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีจำนวนด้าน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1)

การสนับสนุนทางการเงิน 2) การฝึกอบรมและการศึกษา และ 3) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี โดยแต่ละด้านมีจำนวนประเด็นอยู่ 5 ข้อ รวมทั้ง 3 ด้านมีจำนวนประเด็นความคิดเห็น 15 ข้อ โดยกำหนดความคิดเห็นไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าระดับคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 7 ข้อเสนอแนะของแบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

2.2) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (Mckeen & Smith, 2003, p. 51) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (Index of Item Object Congruence--IOC) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ถ้าได้ IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และถ้าได้ค่า IOC น้อยกว่า 0.50 หรือมีค่าเป็นลบ แสดงว่าคำถามข้อนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การวิจัย (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2555) โดยผู้วิจัยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบไปด้วย (1) อาจารย์หรือนักวิชาการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาจัดการ จำนวน 1 คน (2) ผู้บริหารหรืออาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 1 คน (3) ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านการสร้างรูปแบบ จำนวน 1 คน

2.3) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try-Out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มบุคคลที่ใช้ในการทดลองแบบสอบถามครั้งนี้ เป็นวิสาหกิจชุมชนไม่ใช่อำเภอจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความตรงของเนื้อหา (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (Cronbach, 2001, p. 164) ต้องอยู่ในเกณฑ์ที่ได้มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ

(Item-Total Correlation) มากกว่า 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับมากกว่า 0.80

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการแจกแบบสอบถามให้ผู้ตอบตามที่สุ่มเลือก ในกรณีที่ใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์จะส่งลิงก์แบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมายเพื่อความสะดวก

3.2) การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยจะตรวจสอบข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละชุด หากพบข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์หรือไม่ชัดเจน อาจต้องติดต่อผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม

3.2) การจัดเก็บและจัดการข้อมูล ผู้วิจัยจะรวบรวมและบันทึกข้อมูลทั้งหมดลงในระบบจัดการข้อมูลที่ได้เตรียมไว้ เช่น โปรแกรมสเปรดชีตหรือโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการศึกษาและการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วนประกอบด้วย

1. ผลการศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการของตลาด (Mean = 3.81, SD = 0.186) ซึ่งสะท้อนถึงการให้ความสำคัญของผู้ประกอบการ SME ในการตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในตลาด การทำความเข้าใจตลาดและ การตอบโจทย์ผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยเสริมสร้างการยอมรับและความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรม สำหรับนโยบายรัฐบาลซึ่งมีค่าเฉลี่ยรองลงมา (Mean = 3.51, SD = 0.531) บ่งบอกถึงบทบาทสำคัญของภาครัฐในการสนับสนุนทั้งด้านเงินทุน การฝึกอบรม และนวัตกรรม ที่ช่วยให้ SME สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง (Mean

= 3.48, SD = 0.530) แสดงถึงความยืดหยุ่นและความตั้งใจของผู้ประกอบการในการเปิดรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของตลาด ขณะที่ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ (Mean = 3.47, SD = 0.527) ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาศักยภาพส่วนบุคคลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น สุดท้าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (Mean = 3.41, SD = 0.538) แม้จะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ก็มีความสำคัญในการช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์และโดดเด่นในตลาดที่มีการแข่งขันสูง สรุปได้ว่า ปัจจัยทั้งหมดนี้ล้วนมีบทบาทในการเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ SME ให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดอย่างครอบคลุมและยั่งยืน

2. ผลการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

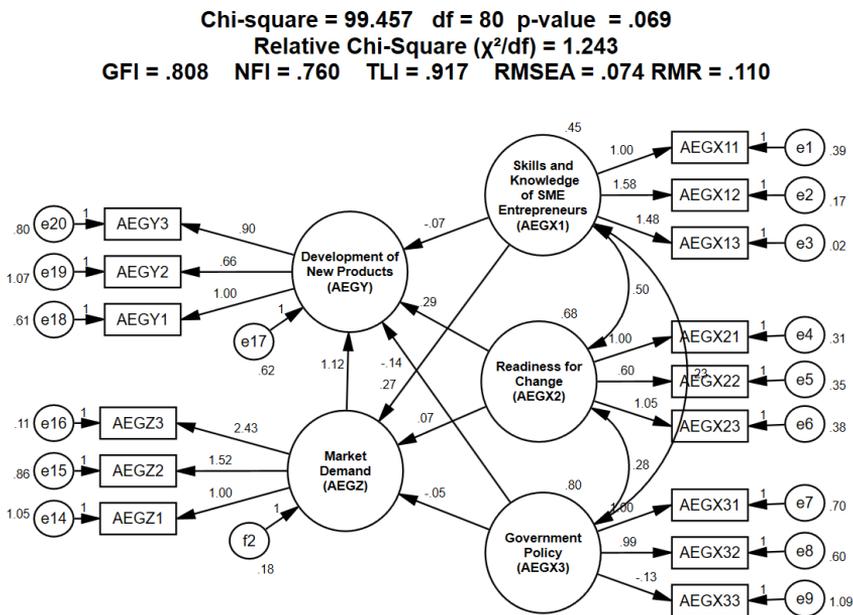
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SME ในเขตจังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีตัวแปรแฝงหลัก 5 ตัว ประกอบด้วย (1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (2) ความต้องการของตลาด (3) ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME (4) ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง และ (5) นโยบายรัฐบาล โดย ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรีพบว่า โมเดลที่ประกอบด้วยตัวแปรแฝงหลัก 5 ตัว ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ความต้องการของตลาด ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง และนโยบายรัฐบาล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพึงพอใจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ เช่น ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม การทดสอบและพัฒนาต้นแบบ และการนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด ผลการวิเคราะห์แสดงค่า Estimate, S.E., และ C.R. ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง Chi-square = 4.486, df = 2, p-value = 0.106, GFI = 0.939 และ RMSEA = 0.168 ค่าดังกล่าวแสดงถึงความสอดคล้องของโมเดลในระดับที่ยอมรับได้ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม การทดสอบและพัฒนาต้นแบบ และการนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาด ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล เช่น ค่า

Chi-square และค่า GFI บ่งชี้ว่าโครงสร้างโมเดลนี้สามารถอธิบายตัวแปรแฝงได้อย่างดี ขณะที่ความต้องการของตลาด ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ เช่น ความต้องการในตลาด ความนิยมของผลิตภัณฑ์ใหม่ และการคาดการณ์ความต้องการในอนาคต ผลการวิเคราะห์ยืนยันความสำคัญของตัวแปรนี้ โดยมีค่า Estimate สูงและค่า C.R. มีนัยสำคัญ ($p < .001$) ค่า Chi-square = 3.519, $df = 2$, $p\text{-value} = 0.172$, $GFI = 0.951$ และ $RMSEA = 0.131$ แสดงถึงความสอดคล้องของโมเดลการวัดที่พึงพอใจ ตัวแปรความต้องการของตลาดมีตัวแปรสังเกตได้ คือ ความต้องการในตลาด ความนิยมของผลิตภัณฑ์ใหม่ และการคาดการณ์ความต้องการในอนาคต ซึ่งมีค่าสถิติที่แสดงถึงความสอดคล้องและความสำคัญของโมเดลอย่างชัดเจนในการอธิบายพฤติกรรมของตลาด

ในส่วนของ ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME ประกอบด้วยการอบรมและการศึกษา ประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจ และการใช้เทคโนโลยีในธุรกิจ โดยมีค่า Chi-square = 4.081, $df = 2$, $p\text{-value} = 0.13$, $GFI = 0.944$ และ $RMSEA = 0.154$ ค่าต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่าตัวแปรเหล่านี้สามารถสะท้อนทักษะที่สำคัญของผู้ประกอบการ SME ในการเพิ่มมูลค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME ซึ่งประกอบด้วย การอบรมและการศึกษา ประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจ และการใช้เทคโนโลยีในธุรกิจ พบว่าตัวแปรเหล่านี้มีค่า CFI และค่า TLI ที่สะท้อนถึงการรองรับความสอดคล้องของโมเดลได้ดี นอกจากนี้ ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง การเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ และการปรับตัวและการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันนี้ระบุว่า ค่า Chi-Square (χ^2) = 0.444, $df = 2$, $p\text{-value} = 0.801$, $GFI = 0.993$ และ $RMSEA = 0.000$ ค่าดังกล่าวแสดงถึงความสอดคล้องที่สูงและแสดงว่าตัวแปรนี้มีความสำคัญในกระบวนการพัฒนาของ SME อย่างมาก ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ เช่น ทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลง การเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ และการปรับตัวและการเรียนรู้ พบว่า มีค่าสถิติที่สูงซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในขณะที่ นโยบายรัฐบาล ครอบคลุม การสนับสนุนทางการเงิน การฝึกอบรมและการศึกษา และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลที่ได้ เช่น Chi-square = 4.429, $df = 2$, $p\text{-value} = 0.109$, $GFI = 0.940$ และ $RMSEA = 0.166$ ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านนโยบายรัฐบาลเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนผู้ประกอบการ

SME ในการปรับตัวและพัฒนาศักยภาพการผลิต ตัวแปรนโยบายรัฐบาลที่ประกอบด้วย การสนับสนุนทางการเงิน การฝึกอบรมและการศึกษา และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมีค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลที่สูง ทั้งค่า NFI และค่า RMSEA อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม

3. ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ 1 โมเดลรูปแบบเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผ่านการปรับโมเดล

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ในด้านความสัมพันธ์ทางตรง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (AEGY) ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสำคัญสามประการที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยความต้องการของตลาด (AEGZ) มีอิทธิพลมากที่สุดด้วยค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 1.12 รองลงมาคือทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ (AEGX1) และนโยบายรัฐบาล (AEGX3) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.29 และ 0.27 ตามลำดับ โดยตัวแปร

ทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ร้อยละ 62

ในส่วนของความสัมพันธ์ทางอ้อม พบว่าการคาดการณ์ความต้องการในอนาคต (AEGZ Future) ได้รับอิทธิพลผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จากสองปัจจัย คือ ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ (AEGX1) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.32 และนโยบายรัฐบาล (AEGX3) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง 0.30 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 56

ผลการวิเคราะห์ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดเพชรบุรีนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม โดยให้ความสำคัญกับการตอบสนองความต้องการของตลาดเป็นหลัก ขณะเดียวกันต้องพัฒนาทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการควบคู่ไปกับการได้รับการสนับสนุนจากนโยบายภาครัฐ ซึ่งนอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่แล้ว ยังส่งผลทางอ้อมต่อความสามารถในการคาดการณ์ความต้องการในอนาคตอีกด้วย การพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ถือเป็นระบบและสมดุลจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาครั้งนี้เน้นการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SME ในจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ความต้องการของตลาด ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง และนโยบายรัฐบาล โดยผลการวิเคราะห์ระบุว่า ความต้องการของตลาดเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าปัจจัยอื่นๆ สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญของการปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของตลาด ซึ่งไม่เพียงแต่การสร้างผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคในพื้นที่เท่านั้น แต่ยังต้องคำนึงถึง การตอบสนองที่สอดคล้องกับแนวโน้มตลาดในระยะยาวด้วย การปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความหลากหลายของตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่ม SME ที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและงบประมาณ การตอบสนองต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะช่วยสร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ และรักษาความสามารถในการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ ผลการศึกษาแสดงให้เห็น

เห็นถึงความสอดคล้องในเชิงวิชาการระหว่างผลการวิจัยนี้กับหลักฐานที่สนับสนุนจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมและการยอมรับเทคโนโลยีในภาคการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adnan et al. (2022) ที่เน้นว่าปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี เช่น การฝึกอบรมและการสนับสนุนจากรัฐ มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นการยอมรับเทคโนโลยีในภาคเกษตรกรรมของปากีสถาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถเชื่อมโยงกับบริบทการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในภาคเกษตร นอกจากนี้ งานวิจัยของ Fielke et al. (2021) จากต่างประเทศยังระบุว่า การสร้างพื้นที่ที่เอื้อต่อการนวัตกรรมและความร่วมมือในระบบการเกษตรมีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการปรับตัวสู่การใช้เทคโนโลยีในภาคเกษตร

2. ผลการศึกษาคำวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยันของการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี โดยการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ช่วยให้ทราบถึงระดับความเชื่อมั่นของโมเดลที่สามารถอธิบายตัวแปรสังเกตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์นี้สนับสนุนให้เกิดความเข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีบทบาทสำคัญต่อการเพิ่มศักยภาพการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของ SME ในด้านต่าง ๆ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่สนับสนุนถึงความสำคัญของปัจจัยทางการยอมรับและการพัฒนานวัตกรรมในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมแปรรูป โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางนโยบายจากภาครัฐและการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มศักยภาพการผลิต นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adnan., et al. (2022) ที่ระบุว่าปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการเกษตรในปากีสถานอยู่ที่ความพร้อมทางการเงินและการสนับสนุนจากรัฐ ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในเกษตรกรรม เช่นเดียวกับงานของ Gu., et al. (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าการยอมรับเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในประเทศจีนได้รับอิทธิพลอย่างมากจากความรู้และทักษะของผู้ประกอบการเกษตร รวมถึงการสนับสนุนด้านนโยบายและการให้ความรู้ผ่านการฝึกอบรมในพื้นที่ ทั้งนี้ ความสอดคล้องของผลการศึกษาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสนับสนุนจากรัฐและการยกระดับทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็น

ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและนำนวัตกรรมมาใช้ในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม การแปรรูปเพื่อความยั่งยืนและการเพิ่มมูลค่าในระยะยาว

3. ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแบบจำลอง เส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนา ศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และ ขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (AEGY) ได้รับอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมจากหลายปัจจัยหลัก โดยปัจจัยทางตรงที่มี บทบาทสำคัญได้แก่ ความต้องการของตลาด (AEGZ) ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ (AEGX1) และนโยบายรัฐบาล (AEGX3) ซึ่งช่วยเสริมสร้างให้เกิดการ สร้างสรรค์และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษา นี้ชี้ให้เห็นว่าความต้องการของตลาดมีอิทธิพลโดยตรงสูงสุดต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใหม่ของผู้ประกอบการในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) = 1.12 ซึ่ง แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีความสำคัญในระดับสูง เมื่อความต้องการของตลาด เพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการจึงมีแนวโน้มที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการ นั้น อันเป็นการตอบสนองที่ส่งเสริมการเติบโตในเชิงเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคงนอกจาก ความต้องการของตลาดแล้ว ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ SME ก็เป็นปัจจัย สำคัญที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ (β) = 0.29 ซึ่งบ่งบอกว่าผู้ประกอบการที่มีทักษะและความรู้เพียงพอจะสามารถนำความรู้ที่มีอยู่มา ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้นโยบายรัฐบาลยังมี บทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์เช่นกัน ด้วยค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) = 0.27 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านโยบายที่สนับสนุนการฝึกอบรมและการนำเทคโนโลยีเข้ามา ปรับใช้สามารถเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการได้อย่างมี นัยสำคัญ สำหรับค่าความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ค่าดัชนีความ สอดคล้องเช่น Chi-square = 99.457 (df = 80, p = .069) Relative Chi-Square = 1.243 ค่า GFI = .808 NFI = .760 และ TLI = .917 รวมถึงค่า RMSEA = .074 และ RMR = .110 ทั้งหมดนี้อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งบ่งชี้ว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความ สอดคล้องกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้อย่างมีนัยสำคัญ การที่ค่าต่าง ๆ อยู่ในช่วงที่ ยอมรับได้สนับสนุนการใช้โมเดลนี้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผล ต่อการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาด กลางและขนาดย่อมในจังหวัดเพชรบุรี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Carayannis., et

al. (2021) ที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนโยบายรัฐบาลในการพัฒนานวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมเกษตร ผลการวิจัยของเราพบว่า ปัจจัยนโยบายรัฐบาล (AEGX3) มีอิทธิพลโดยตรงต่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ในกลุ่มธุรกิจ SME ในจังหวัดเพชรบุรี การสนับสนุนจากรัฐบาลที่มีคุณภาพนี้ช่วยเพิ่มศักยภาพให้กับผู้ประกอบการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการ SME ในเขตจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ความต้องการของตลาด นโยบายรัฐบาล ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

2. ผลการศึกษาศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรแฝงที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ความต้องการของตลาด ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ ความพร้อมในการเปลี่ยนแปลง และนโยบายรัฐบาล มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3. ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ได้รับอิทธิพลทางตรงจากความต้องการของตลาด ($\beta=1.12$) ทักษะและความรู้ของผู้ประกอบการ ($\beta=0.29$) และนโยบายรัฐบาล ($\beta=0.27$) ตามลำดับ โดยโมเดลมีค่าความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Chi-square = 99.457, df = 80, p = .069, GFI = .808, NFI = .760, TLI = .917, RMSEA = .074)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลศึกษาเรื่อง “แบบจำลองเส้นทางความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการพัฒนาศักยภาพการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ในเขตจังหวัดเพชรบุรี” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ใน 2 ส่วน ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบโปรแกรมการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะสำหรับผู้ประกอบการ SME โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี

2) ภาครัฐสามารถใช้ผลการศึกษาเพื่อกำหนดนโยบายที่เน้นการสนับสนุนทางการเงินและการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีแก่ธุรกิจที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของ SME ในระดับท้องถิ่นและประเทศ

3) ผู้ประกอบการ SME สามารถนำข้อมูลนี้ไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงกลยุทธ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเทรนด์ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเจาะตลาดและสร้างฐานลูกค้าได้อย่างมั่นคง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรขยายการวิจัยไปยัง SME ในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีอุตสาหกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้เห็นภาพรวมที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2) แนะนำให้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสบการณ์และความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SME ในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

3) ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงผลกระทบของการสนับสนุนจากภาครัฐในระยะยาว เพื่อประเมินความยั่งยืนและผลสัมฤทธิ์ของการช่วยเหลือที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพของ SME

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). รายงานสถิติการจดทะเบียนธุรกิจทั่วประเทศ

ประจำปี 2566 สืบค้นจาก

https://www.dbd.go.th/download/document_file/Statistic/2566/T26/T26_202301.pdf

ธนพล ก่อฐานะ และศิวะนันท์ ศิวพิทักษ์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ปีที่ 5(2), 17-33.

- ปิยะวรรณ คุ่มญาติ และณัฐพล พันธุ์ภักดี. (2566). การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. **วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร**, ปีที่ 17(1), 1-14.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2555). **การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย เลิศภิรมย์สุข, & ธนภูมิ อติเวทิน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**, ปีที่15(1), 131-141.
- สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ. (2566). **นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2566-2570**. สืบค้นจาก <https://www.nrct.go.th/ebook/policy-strategy-2566-2570/>
- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (2566). **รายงานดัชนีวัดระดับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศไทย ประจำปี 2566**. สืบค้นจาก <https://www.depa.or.th/th/article-view/thailand-digital-economy-index-2023>
- Adnan, N., et al. (2022). Factors influencing adoption of precision agricultural technologies in Pakistan: An analysis using the Technology Acceptance Model. **Precision Agriculture**, 23, 322-348.
- Anujaree, P., et al. (2023). The impact of digital transformation on the performance of SMEs: Evidence from Thailand. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 10(2), 78–88.
- Carayannis, E. G., et al. (2021). Innovation and entrepreneurship in the agri-food sector: Policy insights from the European Union. **The Journal of Technology Transfer**, 46(5), 1431–1454.
- Cronbach, L. J. (2001). **Essentials of Psychological Testing (5th ed)**. New York: Harper Collins.
- Fielke, S., Botha, et al. (2021). Evaluating a space for co-innovation: A case study of the co-innovation space in an agricultural innovation system. **Research Policy**, 50(5), 1–13.
- Gu, et al. (2022). Factors Influencing Farmers' Adoption of Smart Agriculture Technologies in China. **Computers and Electronics in Agriculture**, 194, 106806.

Hair, J. F., et al. (2010). **Multivariate Data Analysis (7th ed.)**. Prentice Hall.

McKeen, et al. (2003). **Making IT Happen: Critical Issues in IT Management**. Ontario: Wiley.

กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล

Political communication strategy in the election campaign on 14

May 2023 of the Move Forward Party.

กิงแก้ว นุชอนงค์¹

Kingkaew Nuch-anonk

Received: January 15, 2025. Revised: June 18, 2025. Accepted: August 30, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของพรรคก้าวไกลในระหว่างการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 โดยมีเป้าหมายหลัก 4 ประการ ได้แก่ 1) การศึกษาวิธีการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย 2) การศึกษาการสื่อสารทางการเมืองที่พรรคใช้ 3) การศึกษาการรณรงค์หาเสียง และ 4) การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 17 คน เพื่อวิเคราะห์วิธีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายตามตัวแปรต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ และสถานะทางสังคม รวมถึงการใช้ช่องทางสื่อสารต่าง ๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ โทรทัศน์ และวิทยุ การวิเคราะห์เนื้อหาครอบคลุมถึงการนำเสนอข้อความวาทกรรม และการใช้ภาษาเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ โดยใช้วิธีพรรณนาวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจแนวโน้มและความหมายจากข้อมูล

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) พรรคก้าวไกลประสบความสำเร็จในการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งตามประชากรศาสตร์ ภูมิศาสตร์ พฤติกรรม จิตวิทยา ลักษณะการใช้งาน และประโยชน์ที่ได้รับ 2) พรรคใช้กลไกการสื่อสารทางการเมืองที่ครอบคลุมทั้งองค์กรทางการเมือง สื่อ และประชาชน 3) พรรคมีการวางแผนการรณรงค์ที่ชัดเจน

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program (Politics and Government) College of Politics and Governance Sunandha Rajabhat University. Email: s66563825003@ssru.ac.th

โดยมีเป้าหมายชัดเจน กำหนดเวลา และกิจกรรมการสื่อสารที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย 4) พรรคก้าวไกลใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่หลากหลาย เช่น การสร้างภาพลักษณ์ การใช้สื่อสังคม การสื่อสารตรงกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสารแบบสองทาง การประชาสัมพันธ์ การสร้างเนื้อหา และการจัดการวิกฤต

ผลการศึกษานี้ช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองและความสำเร็จของพรรคก้าวไกลในการเลือกตั้งครั้งนี้

คำสำคัญ (Keywords): กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย พรรคก้าวไกล การรณรงค์หาเสียง

Abstract

This research aims to study the political communication strategies of the Move Forward Party during the election campaign on May 14, 2023, with four main objectives: 1) to study the methods of target audience identification, 2) to examine the political communication used by the party, 3) to analyze the election campaign, and 4) to investigate the political communication strategies.

This research is a qualitative study utilizing in-depth interviews with 17 key informants to analyze the methods of target audience identification based on various factors such as age, gender, and social status. It also examines the use of various communication channels, including social media, television, and radio. The content analysis involves presenting messages, discourse, and language use to establish credibility and trust, employing descriptive analysis to identify trends and meanings within the data.

The research findings conclude that: 1) the Move Forward Party successfully identified target audiences by segmenting them demographically, geographically, behaviorally, psychologically, by usage characteristics, and benefits received, 2) the party employed comprehensive political communication mechanisms involving political organizations, media, and the public, 3) the party had a clear campaign plan with specific goals, timelines, and communication activities aligned with the target audiences, 4) the Move Forward Party utilized diverse

communication strategies such as image building, social media usage, direct target audience communication, two-way communication, public relations, content creation, and crisis management.

This study enhances the understanding of political communication strategies and the success of the Move Forward Party in this election.

Keywords: Political Communication Strategies, Target Audience Identification, Move Forward Party, Election Campaign

บทนำ (Introduction)

การเมืองไทยในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา (ตั้งแต่ปี 2544 ถึงปี 2562) ประสบกับเหตุการณ์สำคัญหลายครั้งที่สะท้อนถึงความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย ทั้งการชุมนุมทางการเมืองและการรัฐประหาร ซึ่งเป็นผลมาจากการแตกแยกทางอุดมการณ์และความคิดทางการเมือง ระหว่างกลุ่มเสื้อเหลืองและเสื้อแดง เหตุการณ์สำคัญในช่วงเวลาดังกล่าว ได้แก่ การรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค) และการรัฐประหารครั้งที่สองในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช) ซึ่งเกิดขึ้นจากการบริหารประเทศที่ผิดพลาดของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร การทุจริตโครงการจำนำข้าว และการผ่านร่างพรบ.นิรโทษกรรม จนเกิดการชุมนุมคัดค้านจากประชาชนในนามคณะกรรมการประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ (กปปส) (วิสุทธิ์ ชันศิริ, 2564)

การเลือกตั้งปี 2566 เป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงระบบพรรคการเมืองไทยจากระบบสองพรรคใหญ่ที่ครองอำนาจมานานถึงสองทศวรรษ ไปสู่ระบบหลายพรรคที่มีความหลากหลายทั้งในด้านนโยบายและอุดมการณ์ การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนถึงการถดถอยของพรรคการเมืองใหญ่สองพรรค ได้แก่ พรรคเพื่อไทยและพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเคยมีอิทธิพลต่อการเมืองไทย (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2566) และได้เปิดโอกาสให้พรรคใหม่ๆ ที่มีแนวคิดการเมืองที่แตกต่างออกมาแสดงบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะพรรคก้าวไกล

พรรคก้าวไกล ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการยุบพรรคคอนาคติใหม่ ยังคงรักษาอุดมการณ์ในการปฏิรูปการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองที่ทันสมัย ซึ่งมุ่งเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการตลาดดิจิทัลในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งครั้งนี้ (iLaw, 2566)

การเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 จึงถือเป็นการเปลี่ยนแปลงสำคัญในระบบการเมืองไทย เนื่องจากการได้รับความสนใจจากพรรคการเมืองหลายพรรค เช่น พรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคภูมิใจไทย และพรรคพลังประชารัฐ ซึ่งต่างมีการสื่อสารทางการเมืองที่เข้มข้นและหลากหลายช่องทาง ผลการเลือกตั้งที่ทำให้พรรคก้าวไกลกลายเป็นพรรคการเมืองอันดับหนึ่งในสภาผู้แทนราษฎร นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการเมืองไทยที่ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงความต้องการของประชาชนในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม แต่ยังส่งผลกระทบต่อทิศทางการเมืองในอนาคต (The101World, 2566)

การวิจัยในเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล จะช่วยให้เราเข้าใจถึงกลไกการสื่อสารที่พรรคใช้ในการสร้างความน่าเชื่อถือและความสัมพันธ์กับประชาชน รวมถึงการวิเคราะห์ว่า วิธีการสื่อสารเหล่านี้มีผลต่อการเลือกตั้งของประชาชนอย่างไร และจะช่วยในการวางกลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมในอนาคตเพื่อเพิ่มโอกาสในการชนะการเลือกตั้ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาวิธีกำหนดกลุ่มเป้าหมาย ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล
2. เพื่อศึกษาการสื่อสารทางการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล
3. เพื่อศึกษาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล
4. เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิชาการครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล มีขอบเขตครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา จากการศึกษาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่เน้นการศึกษา การใช้แนวคิดการสื่อสาร

การเมืองของ Mac Nair และการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีในการสร้างเครื่องมือวิจัยเพื่อ การวิเคราะห์และการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองและการเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญ โดย เครื่องมือวิจัยจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลัก คือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย กระบวนการ ทำความเข้าใจกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจทางการเมือง เพื่อระบุและวิเคราะห์ ลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง การสื่อสารทางการเมือง การศึกษาวิธีการและผลกระทบของการสื่อสารในบริบททางการเมือง รวมถึงการ วิเคราะห์สื่อที่ใช้ เช่น โทททัศน์ วิทยุ สื่อสังคมออนไลน์ เนื้อหาและวาทกรรมทาง การเมือง บทบาทของผู้ส่งสารและผู้รับสาร และผลกระทบต่อความคิดเห็นสาธารณะ การรณรงค์หาเสียงกับกลุ่มเป้าหมาย การสร้างความติดตามและสนับสนุนจาก กลุ่มเป้าหมายผ่านการใช้เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้พวกเขาเรียนรู้และเชื่อมั่นในพรรคหรือผู้สมัครเลือกตั้ง กลยุทธ์การสื่อสารทาง การเมือง การวางแผนและกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องเข้าใจและยอมรับนโยบายหรือข้อคิดเห็นของผู้สมัครเลือกตั้ง แต่ละส่วนมี บทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจและสนับสนุนกลุ่มเป้าหมายในการเลือกตั้ง

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 17 คน ที่มีความสำคัญ ต่องานวิจัย โดยแต่ละคนมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก 1. ผู้เคยมีส่วนร่วมในการวางกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงของพรรค ก้าวไกล ต้องมีประสบการณ์และความเข้าใจในการวางกลยุทธ์การรณรงค์ทางการเมือง เคยทำงานหรือมีบทบาทในการวางกลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงของพรรค 2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคก้าวไกล แสดงถึงความมั่นใจและความเชื่อมั่นใน พรรค ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคในขณะที่ให้ข้อมูล 3. ผู้มี ประสบการณ์ในการใช้กลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงร่วมกับพรรคก้าวไกล มีความเข้าใจ ลึกซึ้งและประสบการณ์ที่มีน้ำหนัก เคยมีส่วนร่วมโดยตรงหรือมีบทบาทในทีมที่ เกี่ยวข้องกับการรณรงค์หาเสียงของพรรค

เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ในงานนี้คือการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) โดยใช้ การสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) และคำถาม ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรง ในประเด็นที่ศึกษา

แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาการรณรงค์เลือกตั้งของพรรค ก้าวไกล โดยการศึกษาในหัวข้อนี้มีความสำคัญในการทำความเข้าใจกระบวนการ ประชาธิปไตย ในกรณีศึกษาล่าสุด นักวิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือหลักในการ เก็บข้อมูลเชิงลึก ซึ่งแบ่งออกเป็นสามส่วนหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ส่วนแรกของแบบสัมภาษณ์เน้นที่กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมือง โดยสอบถามเกี่ยวกับช่องทางการสื่อสารที่พรรคเลือกใช้ ข้อความหลักที่ต้องการสื่อสาร และเป้าหมายที่อยู่เบื้องหลังกลยุทธ์เหล่านั้น การวิเคราะห์ในส่วนนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงวิธีการที่พรรคก้าวไกลใช้ในการสื่อสารนโยบายและจุดยืนต่อประชาชน

ส่วนที่สองเน้นการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยตรง โดยมีคำถามเกี่ยวกับการวางแผนการรณรงค์ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นระหว่างการรณรงค์ ข้อมูลในส่วนนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงกระบวนการทำงานและการตัดสินใจเบื้องหลังการรณรงค์ของพรรค

ส่วนสุดท้ายของแบบสัมภาษณ์มุ่งเน้นไปที่ความสำเร็จของการรณรงค์ โดยสอบถามเกี่ยวกับผลการเลือกตั้ง เป้าหมายความสำเร็จ และแนวทางการดำเนินงานต่อหลังจากประสบความสำเร็จ ข้อมูลในส่วนนี้จะช่วยประเมินผลลัพธ์และแผนการต่อเนื่องของพรรคก้าวไกล

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัย กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล

ในการศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของพรรคก้าวไกลในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 พบว่าพรรคประสบความสำเร็จอย่างโดดเด่น โดยได้รับที่นั่ง ส.ส. 151 ที่นั่ง ซึ่งถือเป็นความสำเร็จที่เกินความคาดหมายของหลายฝ่าย ผลการวิจัยสามารถสรุปและขยายความตามประเด็นหลักดังนี้

1. การสร้างภาพลักษณ์ (Image Building)

พรรคก้าวไกลเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่สอดคล้องกับความคาดหวังของประชาชน โดยเฉพาะการเน้นภาพลักษณ์ของความเป็นพรรคที่มุ่งเน้นความเปลี่ยนแปลงและการปฏิรูป การนำเสนอผู้นำและผู้สมัครที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นตัวแทนของประชาชนในทุกระดับ ส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์ของพรรคที่ทันสมัยและใกล้ชิดกับประชาชน

2. การใช้สื่อสังคม (social media)

พรรคก้าวไกลใช้สื่อสังคมอย่างมีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับประชาชน โดยใช้แพลตฟอร์มเช่น Facebook, Twitter, Instagram และ TikTok ในการเผยแพร่ข้อมูลนโยบาย กิจกรรมการรณรงค์ และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม การสื่อสารผ่านสื่อสังคมช่วยให้พรรคสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การสื่อสารที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย (Targeted Messaging)

พรรคก้าวไกลใช้กลยุทธ์การสื่อสารที่เน้นการเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย โดยปรับเนื้อหาและข้อความให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของกลุ่มต่าง ๆ เช่น เยาวชน ผู้สูงอายุ และกลุ่มชุมชนในแต่ละพื้นที่ ทำให้พรรคสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การสื่อสารแบบสองทาง (Two-Way Communication)

พรรคเน้นการสื่อสารแบบสองทาง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และตั้งคำถามผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งในสื่อสังคมและกิจกรรมที่จัดขึ้น การสื่อสารลักษณะนี้ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของพรรค

5. การใช้การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)

การประชาสัมพันธ์เป็นส่วนสำคัญที่พรรคก้าวไกลใช้ในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสื่อสารข้อมูลสำคัญไปยังสาธารณชน การจัดกิจกรรมสาธารณะ การแถลงข่าว และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อมวลชนช่วยให้พรรคสามารถสื่อสารนโยบายและจุดยืนต่อประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ

6. การสร้างเนื้อหา (Content Creation)

พรรคให้ความสำคัญกับการสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพและน่าสนใจ ทั้งในรูปแบบบทความ วิดีโอ และภาพกราฟิก เนื้อหาที่ถูกสร้างขึ้นเน้นการสื่อสารที่เข้าใจง่ายและสอดคล้องกับประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจ เช่น การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาเศรษฐกิจ เนื้อหาที่มีคุณภาพช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมและการแชร์ในสื่อสังคม

7. การใช้ภาพลักษณ์และสัญลักษณ์ (Image and Symbolism)

พรรคก้าวไกลใช้ภาพลักษณ์และสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงความทันสมัยและการเปลี่ยนแปลง เช่น การใช้สีสัญลักษณ์ที่เด่นชัด การออกแบบโลโก้ที่สื่อถึงความก้าวหน้า และการปฏิรูป รวมถึงการใช้สัญลักษณ์ที่ประชาชนสามารถเชื่อมโยงกับพรรคได้ สัญลักษณ์เหล่านี้ช่วยเสริมสร้างการจดจำและความสัมพันธ์กับประชาชน

8. การจัดการวิกฤต (Crisis Management)

พรรคก้าวไกลแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการวิกฤตอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการตอบสนองต่อเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญหรือประเด็นที่เป็นข้อวิจารณ์ การจัดการวิกฤตอย่างมืออาชีพช่วยรักษาความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจของประชาชนต่อพรรค

จากผลการวิจัยเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าพรรคก้าวไกลใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยที่ค้นพบผู้วิจัยนำเสนอประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาวิธีกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล โดยแบ่งตามลักษณะสำคัญดังนี้

1. การแบ่งกลุ่มตามประชากรศาสตร์ (Demographic Segmentation) พรรคก้าวไกลพิจารณาลักษณะประชากร เช่น อายุ เพศ การศึกษา และอาชีพ เพื่อระบุความต้องการและความสนใจเฉพาะกลุ่ม ตัวอย่างเช่น กลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนมักได้รับการสื่อสารในเชิงนโยบายที่เน้นโอกาสในอนาคต การศึกษา และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bose (2012)

2. การแบ่งกลุ่มตามภูมิศาสตร์ (Geographic Segmentation) การกำหนดเป้าหมายตามภูมิภาค เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ หรือพื้นที่ในเมืองและชนบท ช่วยให้พรรคสามารถปรับนโยบายและข้อความให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ตัวอย่างเช่น พื้นที่ชนบทอาจได้รับการเน้นย้ำนโยบายการพัฒนาชุมชนและโครงสร้างพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bose (2012)

3. การแบ่งกลุ่มตามพฤติกรรม (Behavioral Segmentation) การพิจารณาพฤติกรรมการเลือกตั้ง เช่น ความถี่ในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง หรือความภักดีต่อพรรคการเมือง ช่วยให้พรรคสามารถออกแบบกลยุทธ์ที่เจาะจง เช่น การสร้างแคมเปญกระตุ้นกลุ่มที่ลังเลต่อการเลือกตั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bose (2012)

4. การแบ่งกลุ่มตามจิตวิทยา (Psychographic Segmentation) การวิเคราะห์ลักษณะจิตวิทยา เช่น ค่านิยม ความเชื่อ และวิถีชีวิต เป็นส่วนสำคัญในการสร้างข้อความที่สะท้อนถึงความรู้สึกและอุดมการณ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตัวอย่างเช่น กลุ่มที่ให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการเมือง อาจได้รับการสื่อสารในรูปแบบที่เน้นการปฏิรูปและความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bose (2012)

5. การแบ่งกลุ่มตามลักษณะการใช้งาน (Usage-based Segmentation) การศึกษาความถี่และรูปแบบการใช้บริการหรือข้อมูลทางการเมือง เช่น การติดตามข่าวสารผ่านช่องทางออนไลน์หรือออฟไลน์ ช่วยให้พรรคเลือกช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้โซเชียลมีเดียสำหรับกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตบ่อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bose (2012)

6. การแบ่งกลุ่มตามประโยชน์ที่ได้รับ (Benefit Segmentation) การพิจารณาประโยชน์ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องการ เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสร้างโอกาสทาง

เศรษฐกิจ หรือการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ ช่วยให้พรรคสามารถออกแบบนโยบายที่ตรงกับความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bose (2012)

สรุป การใช้วิธีการกำหนดกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ทำให้พรรคก้าวไกลสามารถพัฒนากลยุทธ์และข้อความที่ตอบสนองต่อความต้องการและลักษณะเฉพาะของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสนับสนุนและความเชื่อมั่นจากประชาชนการดำเนินการนี้สอดคล้องกับแนวทางการแบ่งกลุ่มและการกำหนดเป้าหมาย (Segmentation, Targeting, Positioning) ตามที่เกียรตินิยม อุดมธนะธิระ (2561) ได้อธิบายไว้

วัตถุประสงค์ที่ 2 การศึกษาการสื่อสารทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารทางการเมืองของพรรคก้าวไกลในครั้งนี้นี้มีความหลากหลายและครอบคลุม โดยมีองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จ ดังนี้

1. องค์กรทางการเมือง (Political Organizations) พรรคก้าวไกลจัดการระบบภายในเพื่อสนับสนุนการสื่อสารทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีทีมงานเฉพาะด้าน เช่น ทีมผลิตเนื้อหา ทีมวิเคราะห์ข้อมูล และทีมดูแลแพลตฟอร์มสื่อออนไลน์ การจัดการนี้ช่วยให้การส่งข้อความทางการเมืองถึงประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mac Nair (1999)

2. สื่อ (Media) การสื่อสารทางการเมืองในยุคดิจิทัลของพรรคก้าวไกลเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook ใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลนโยบาย กิจกรรมของพรรค และการตอบคำถามจากประชาชน Twitter ใช้เป็นพื้นที่สำหรับอภิปรายประเด็นสำคัญและสร้างกระแสทางการเมือง Instagram มุ่งเน้นการดึงดูดด้วยภาพและวิดีโอที่น่าสนใจเพื่อสร้างความเชื่อมโยงทางอารมณ์ กลยุทธ์ดังกล่าวช่วยให้พรรคสามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย และเสริมสร้างความไว้วางใจในฐานะพรรคการเมืองที่ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mac Nair (1999)

3. ประชาชน (Citizens) หรือผู้รับสาร (Audience) พรรคก้าวไกลให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกับผู้รับสาร โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนเจนเนอเรชันวาย (Generation Y) ซึ่งมีลักษณะเด่นในการเลือกใช้อินเทอร์เน็ตและมีการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ กลยุทธ์นี้สอดคล้องกับการสร้างปฏิสัมพันธ์แบบสองทางที่พรรคส่งเสริม เช่น การตอบคำถามและการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mac Nair (1999)

สรุป พรรคก้าวไกลสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์และการสื่อสารทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกลุ่ม

ต่าง ๆ ซึ่งส่งผลให้การรณรงค์หาเสียงในครั้งนี้สามารถสร้างกระแสและความสนใจในหมู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวางและน่าเชื่อถือ ดังที่งานวิจัยของ ปภาดา ฉัตรสกุลปัญญา และสุพัทธ์ แสนแจ่มใส (2562) ได้ชี้ให้เห็น

วัตถุประสงค์ที่ 3 การศึกษาการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล

การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเป็นกระบวนการสำคัญที่พรรคการเมืองใช้เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนจากประชาชนและแสดงจุดยืนทางการเมือง การรณรงค์หาเสียงของพรรคก้าวไกลในครั้งนี้มีลักษณะเด่นตามองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. เป้าหมาย (Purposive) การรณรงค์หาเสียงของพรรคก้าวไกลมีเป้าหมายที่ชัดเจน คือ การเพิ่มการรับรู้ถึงนโยบายที่เน้นความเท่าเทียมและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน การสร้างภาพลักษณ์ของพรรคในฐานะตัวแทนประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ และผู้ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลง กลยุทธ์ที่มุ่งเน้นเป้าหมายนี้ช่วยให้พรรคสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสนใจในนโยบายที่เสนอ ดังที่ Rogers & Storcy (1987) ได้กล่าวไว้

2. มีผู้รับสารจำนวนมาก (Large Audience) พรรคก้าวไกลใช้ช่องทางสื่อสารที่สามารถเข้าถึงผู้รับสารจำนวนมาก เช่น **สื่อสังคมออนไลน์** เช่น Facebook, Twitter และ TikTok ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย **การจัดเวทีพบปะประชาชน** เพื่อสื่อสารโดยตรงกับประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ทั่วประเทศ กลยุทธ์เหล่านี้ช่วยเพิ่มการเข้าถึงประชาชนในวงกว้างและสร้างความใกล้ชิดระหว่างพรรคกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ดังที่ Rogers & Storcy (1987) ได้กล่าวไว้

3. มีกำหนดเวลา (Time Limit) การรณรงค์หาเสียงของพรรคก้าวไกลถูกวางแผนและดำเนินการภายใต้กรอบเวลาที่กำหนดโดยกฎหมายเลือกตั้ง พรรคจึงต้องบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การจัดกิจกรรมสำคัญในช่วงเวลาที่มีผู้เข้าร่วมสูง การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อที่ตรงจุด เช่น การไลฟ์สดบนแพลตฟอร์มโซเชียลในช่วงเวลาไพรม์ไทม์ กลยุทธ์นี้ช่วยเพิ่มประสิทธิผลของการสื่อสารในช่วงเวลาที่จำกัด ดังที่ Rogers & Storcy (1987) ได้กล่าวไว้

4. กิจกรรมการสื่อสาร (Communication Activities) พรรคก้าวไกลจัดกิจกรรมการสื่อสารที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การพบปะประชาชนในตลาดและพื้นที่สาธารณะ การจัดเวทีอภิปรายสาธารณะเพื่อสร้างพื้นที่ให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น การรณรงค์ผ่านออนไลน์ที่มีปฏิสัมพันธ์สูง เช่น การตอบคำถามหรือโต้ตอบความคิดเห็น

ในทันที กิจกรรมเหล่านี้ช่วยสร้างความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างพรรคกับประชาชน ดังที่ Rogers & Storcy (1987) ได้กล่าวไว้

สรุป การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคก้าวไกลในปี 2566 แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและการสื่อสารที่ชัดเจนภายใต้กรอบเวลาที่จำกัด การใช้สื่อสังคมออนไลน์ควบคู่กับกิจกรรมในพื้นที่ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจจากประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 4 การศึกษากลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 ของพรรคก้าวไกล

กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองที่พรรคก้าวไกลนำมาใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง 14 พฤษภาคม 2566 นั้นมีความหลากหลายและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ โดยมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1. การสร้างภาพลักษณ์ (Image Building) พรรคก้าวไกลเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่โปร่งใส ทันสมัย และเน้นความเป็นตัวแทนของประชาชนทุกกลุ่ม การนำเสนอผู้นำพรรคและผู้สมัครที่มีบุคลิกชัดเจน และสะท้อนคุณค่าและอุดมการณ์ของพรรค การออกแบบโลโก้ สีโลแกน และโทนัสที่สะอาดตาและมีความหมาย

2. การใช้สื่อสังคม (social media) พรรคก้าวไกลใช้แพลตฟอร์มสื่อสังคม เช่น Facebook, Twitter, Instagram และ TikTok เพื่อสื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์ การไลฟ์สดกิจกรรมของพรรคเพื่อสร้างความใกล้ชิด การใช้โฆษณาที่เจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจง

3. การสื่อสารที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย (Targeted Messaging) พรรคก้าวไกลวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายโดยใช้ข้อมูลประชากรศาสตร์และพฤติกรรมผู้เลือกตั้ง ส่งข้อความหรือเนื้อหาที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของแต่ละกลุ่ม เช่น การเน้นนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาและเทคโนโลยีสำหรับกลุ่มเยาวชน

4. การสื่อสารแบบสองทาง (Two-Way Communication) พรรคเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นผ่านหลายช่องทาง เช่น การจัดเวทีพบปะประชาชนและโซเชียลมีเดีย ตัวแทนพรรคตอบคำถามและรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชน แนวทางนี้ช่วยสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมและเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

5. การใช้การประชาสัมพันธ์ (Public Relations) พรรคก้าวไกลใช้การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรับรู้และเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ การแถลงข่าวเกี่ยวกับนโยบายและวิสัยทัศน์ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมเพื่อแสดงความมุ่งมั่นต่อชุมชน

6. การสร้างเนื้อหา (Content Creation) เนื้อหาที่พรรคก้าวไกลสร้างมีความน่าสนใจและมีคุณภาพสูง เช่น วิดีโอที่เน้นอารมณ์และความหวัง อินโฟกราฟิกที่นำเสนอข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบาย

7. การใช้ภาพลักษณ์และสัญลักษณ์ (Image and Symbolism) การใช้สัญลักษณ์ที่ชัดเจน เช่น การแต่งกาย การใช้โลโก้ และสีโลแกน เช่น “พรรคของประชาชน” เพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ของพรรค

8. การจัดการวิกฤต (Crisis Management) ในสถานการณ์ที่มีข่าวลือหรือความเข้าใจผิด พรรคก้าวไกลแสดงจุดยืนอย่างรวดเร็วและโปร่งใส ออกแถลงการณ์หรือจัดแถลงข่าวเพื่อชี้แจง ใช้สื่อสังคมในการกระจายข้อมูลที่ถูกต้อง

สรุป กลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองของพรรคก้าวไกลในการเลือกตั้งปี 2566 แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มและความหลากหลายในการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชน หรือการจัดการวิกฤต ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการเชื่อมโยงกับประชาชนและสร้างความน่าเชื่อถือในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 พรรคการเมืองควรกำหนดนโยบายด้านการสื่อสารทางการเมืองที่เป็นระบบและครอบคลุมทุกช่องทาง โดยเฉพาะการสร้างแนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย

1.2 ควรมีนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผ่านช่องทางดิจิทัล โดยพัฒนาแพลตฟอร์มที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายพรรค

1.3 ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากรด้านการสื่อสารทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้รับสาร

1.4 ควรมีนโยบายการจัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือการสื่อสารทางการเมืองที่ทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ด้านการวางแผนการสื่อสาร ควรจัดทำแผนการสื่อสารแบบบูรณาการที่ครอบคลุมทั้งสื่อออนไลน์และออฟไลน์ ควรมีการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายอย่างละเอียดและปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการสื่อสารที่ชัดเจนและวัดผลได้

2.2 ด้านการผลิตเนื้อหา ควรพัฒนาเนื้อหาที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละแพลตฟอร์ม ควรสร้างคลังเนื้อหาที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ควรมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนการเผยแพร่

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ควรพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็น และการตอบสนองต่อประชาชนที่รวดเร็ว

ควรสร้างเครือข่ายอาสาสมัครในการสื่อสารทางการเมือง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์การสื่อสารทางการเมืองระหว่างพรรคการเมืองต่างๆ เพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละรูปแบบ

3.2 ควรศึกษาผลกระทบของการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสารทางการเมืองต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระยะยาว

3.3 ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพของรูปแบบการสื่อสารที่แตกต่างกันต่อการตัดสินใจทางการเมืองของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

3.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์

3.5 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับทัศนคติและความคาดหวังของประชาชนต่อการสื่อสารทางการเมืองของพรรคการเมือง

3.6 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง (References)

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ (2561). Marketing การแบ่งกลุ่มและกำหนดเป้าหมาย (Segmentation Targeting Positioning). www.iok2u.com. สืบค้น จาก

<https://www.iok2u.com/article/marketing/marketing-segmentation-targeting-positioning>

บทวิเคราะห์จาก iLaw "พรรคก้าวไกล: แนวคิดและยุทธศาสตร์ในการเลือกตั้ง".

(2566). สืบค้นจาก [https://ilaw.or.th/node/2566]

ประจักษ์ ก้องกีรติ (2566). วิเคราะห์ผลทางการเมืองของกฎหมายเลือกตั้งใน

ประเทศไทย. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า.

ปภาดา ฉัตรสกุลปัญญา, และ สุพิศ แสนแจ่มใส. (2562). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณในกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย. (ปริญญาณิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- วิสุทธิ์ ชันศิริ. (2564). กลยุทธ์การตลาดการเมืองของพรรคอนาคตใหม่ในการหาเสียงเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562. [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. ณัฐกร วิทิตานนท์. (2566). **ปรากฏการณ์ก้าวไกล ทอร์นาโดการเปลี่ยนแปลง**. The101World. สืบค้นจาก <https://www.the101.world/victory-of-move-forward/>
- Bose, T.K. (2012). “Market Segmentation and Customer Focus Strategies and Their Contribution towards Effective Value Chain Management”. **International Journal of Marketing Studies, Vol.4 (3): 113-121.**
- Denton และ Woodward, Brian Macnair, **An Introduction to Political Communication** (London: Routledge, 2003), p. 3.
- Rogers, E. M., & Storey, J. D. (1987). **Communication campaign**. In C. R. Berger & S. H.
- Chaffee (Eds.), *Handbook of communication science* (pp. 817–846). Sage.

การประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทยกรณีศึกษา ด้าน
ศุลกากรระนอง

Quality assessment of Thai customs service standards

Case study of Ranong Customs House

อัญญรัชย์ ศรีประจันต์¹

Anyarat Sriprachan

Received: January 20, 2025. Revised: April 18, 2025. Accepted: August 30,
2025

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการประเมินคุณภาพการให้บริการของศุลกากรด้านระนองให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการให้บริการและพัฒนาศักยภาพการให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและยกระดับมาตรฐานการให้บริการตามมาตรฐานสากล การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ 1. เพื่อประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง 2. เพื่อวัดคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าหน้าที่ในด่านศุลกากรระนอง จำนวน 10 คน และผู้รับบริการจำนวน 10 คน วิเคราะห์ด้วยการตีความสร้างข้อสรุป ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย พบว่า การให้บริการมีความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีการตรวจสอบและควบคุมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย การจัดเก็บภาษีอากรเป็นที่ไปตามเป้าหมาย เจ้าหน้าที่มีความเชี่ยวชาญ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี องค์กรมีคุณภาพ มีความพร้อมในการให้บริการ 2. ผลการศึกษาการวัดคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย พบว่า ด้านศุลกากรระนอง มีระบบให้บริการเป็นที่ไปตามมาตรฐานสากล มีความคล่องตัวในการทำงาน และทำงานบริการอย่าง

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program (Politics and Government) College of Politics and Governance Sunandha Rajabhat University. Email: s65563825066@ssru.ac.th

เป็นระบบ เชื่อมโยงกันทุกจุด เกิดความคล่องตัวเน้นประสิทธิภาพในการทำงาน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ โดยมีความสามารถในการสื่อสาร ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงหรือรับรู้บริการได้สะดวก เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องให้บริการด้วยความสุภาพให้ข้อมูลที่แม่นยำ ถูกต้อง เชื่อถือได้ อธิบายขั้นตอนต่าง ๆ เข้าใจชัดเจน สร้างความไว้วางใจในการให้บริการที่ดี สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ นอกจากนี้ อุปกรณ์ในการให้บริการมีความพร้อม สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการและการจัดสถานที่ให้บริการสวยงามและ 3. แนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย พบว่า ควรมีนโยบายการให้บริการต้องมีความสะดวก รวดเร็ว ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการปรับตัวอยู่เสมอ สร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับผู้ปฏิบัติงาน การสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันระหว่างหน่วยงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในความปลอดภัยมากยิ่งขึ้นการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญต่อเนื่อง เพื่อสร้างมาตรฐานการให้บริการมีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูง

คำสำคัญ (Keywords): มาตรฐานการบริการ, คุณภาพการบริการ, ด้านศุลกากร
ระนอง

Abstract

This study evaluated the service quality of Ranong Customs House to meet service standards and develop service potential. Meet the needs of service recipients and improve service standards in accordance with international standards. The main objectives of this study are: 1. Evaluate the quality of Thai customs service standards. Case study: Ranong Customs House 2. Measure the quality of Thai customs service standards. Case study Ranong Customs and House 3. Proposed guidelines for improving the quality standards of Thai customs services Collect information from 10 informants and 10 service recipients of Ranong Customs House staff, and analyze the conclusions through interpretation—research findings.

1. The results of the quality assessment of Thai customs service standards found that the service is convenient, fast and modern to keep up with changes. Work is inspected and controlled to be efficient and create a safe society. Tax collection is as targeted. Personnel have expertise, morality and a good quality of life. The organization has quality Ready to provide service. 2. the results of the study of measuring the

quality of Thai customs service standards found that Ranong Customs House has a service system that meets international standards. Have flexibility in working and perform service work systematically Connected at every point Create flexibility and focus on work efficiency. Able to respond to the needs of service recipients by having the ability to communicate Users can easily access or recognize the service. All staff must provide courteous service. Provide accurate, reliable information, explain various steps clearly, and build trust in providing good service. Building confidence for service recipients. In addition, the equipment for providing services is ready and able to facilitate service users and the service location is beautiful and 3. Guidelines for developing the quality of Thai customs service standards reveal that there should be a service policy that must be convenient, fast, and use modern technology. There is always adjustment. Create good motivation for workers. has been implemented to increase safety efficiency. Developing personnel to have continuous expertise to create service standards of high quality and efficiency.

Keywords: Service Standards, Service Quality, Ranong Customs House

บทนำ (Introduction)

ด้านศุลกากรระนอง เป็นด้านศุลกากรทางทะเลด้านทะเลอันดามัน ในอดีตเป็น"ด่านภาษีเมืองระนอง" สังกัดกรมสรรพากรนอก กระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 2 กันยายน พระพุทธศักราช 2458 ได้มีการยกกรมสรรพากรนอกมาขึ้นกับกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และรวมกับกรมสรรพากรในเป็นกรมเดียวกันเรียกว่า "กรมสรรพากร" ด้านภาษีเมืองระนองจึงมาขึ้นกับกรมสรรพากร กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2459 ได้มี "ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่าเมืองเรียกว่าจังหวัด" ด้านภาษีเมืองระนองจึงเปลี่ยนมาเป็น "ด้านภาษีจังหวัดระนอง" จนเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2461 ได้มีการโอนด้านภาษีจังหวัดระนองจากกรมสรรพากรมาขึ้นกับกรมศุลกากรและตั้งเป็น "ด้านศุลกากรจังหวัดระนอง" โดยมีขุนประพัฒน์ศุภผล เป็นนายด่านฯท่านแรก ภายหลังเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2469 จึงมี "กฎเสนาบดี กำหนดและให้อนุมัติทำที่ และเขตศุลกากร เพื่อการนำของเข้าและการส่งของออกให้ไว้แต่วันที่ 26 มีนาคม พุทธศักราช

2469" กำหนดให้ท่าระนองเป็นเขตศุลกากรนอกจากท่ากรุงเทพฯ ขึ้นกับศุลกากรมณฑลภูเก็ต ต่อจากนั้นได้มี "กฎเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ กำหนดและให้ออนุมัติ ทำ ที่ และเขตศุลกากร เพื่อการนำเข้าและการส่งของออกให้ไว้ ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2474" ยกเลิกกฎเสนาบดีฉบับเดิม และกำหนดให้ท่าระนอง จังหวัดระนอง เป็นเขตศุลกากรนอกจากท่ากรุงเทพฯ กระทั่งได้มีการตราพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 8) พุทธศักราช 2480 มาแก้ไขมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พระพุทธศักราช 2469จึงออก "กฎกระทรวงการคลัง ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 8) พุทธศักราช 2480 ให้ไว้ ณ วันที่ 21 ตุลาคม พุทธศักราช 2481" โดยในบัญชีหมายเลข ก ลำดับที่ 4 ได้กำหนดเขตศุลกากรและลักษณะการที่ให้กระทำของท่าระนอง จังหวัดระนอง ให้สามารถนำเข้าและส่งออกได้ทุกประเภท รวมทั้งส่งออกซึ่งของที่ขอคืนอากรขาเข้าหรือของที่มีต้นทุนได้ทุกประเภท และเปลี่ยนมาเรียกว่า "ด่านศุลกากรระนอง" ภารกิจและหน้าที่ของด่านศุลกากรระนอง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 ข้อ 8 ภายในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากร การจัดเก็บภาษีอากรและรายได้อื่นสำหรับสินค้านำเข้าและส่งออก และของติดตัวผู้โดยสาร การคืนอากรที่มีใช้กรณีตามมาตรา 19 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พุทธศักราช 2482 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งการควบคุมและตรวจสอบสินค้านำเข้าและส่งออก สินค้าถ่ายลำ สินค้าผ่านแดน และของติดตัวผู้โดยสารตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ด้านคลังสินค้าทัณฑ์บน และเขตปลอดอากรตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร เขตประกอบการเสรี(เขตอุตสาหกรรมส่งออก) ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง สืบสวนและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการเกี่ยวกับการทบทวนเอกสารต่าง ๆ หลังผ่านพิธีการทางศุลกากร ดำเนินการเกี่ยวกับคดีทางศุลกากร ของกลางและของตกค้างที่อยู่ในความรับผิดชอบ วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้าและของติดตัวผู้โดยสาร รวมทั้งจัดทำประเมินผลพัฒนาและปรับปรุงฐานข้อมูลด้านศุลกากรเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยง ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแนะนำในการอำนวยความสะดวก ด้านการค้าชายแดน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย การบริการด้านพิธีการศุลกากรของด่านศุลกากรระนอง (กรมศุลกากร, 2561)

จากสภาพการให้บริการที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เพื่อให้เกิดความพร้อมในการพัฒนาผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย มีประเด็นที่สำคัญในการศึกษา ได้แก่ ความเชื่อถือได้ การตอบสนอง ความสามารถ การเข้าถึงบริการ ความสุภาพอ่อนโยนการสื่อสาร ความซื่อสัตย์ ความมั่นคง ความเข้าใจ และการสร้างสิ่งจำเป็นที่จับต้องได้ ทั้งนี้ เพื่อให้คุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย ได้แก่ 1) การให้บริการศุลกากรมีความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าโลก 2) การตรวจสอบและควบคุมทางศุลกากรมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย 3) การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมาย ถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากร และ 4) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดีองค์กรมีคุณภาพ สามารถขับเคลื่อนกรมศุลกากรให้บรรลุเป้าหมาย ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง และนำมาต่อยอด เพื่อหานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติพิธีการทางศุลกากร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง
2. เพื่อวัดคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย กรณีศึกษา ด้านศุลกากรระนอง มีขอบเขตครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา จากการศึกษาและทบทวนแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัย โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่เน้นการศึกษาแนวคิดการประเมินการปฏิบัติงาน แนวคิดการให้คุณภาพการให้บริการ จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขอบเขตด้านพื้นที่ ด้านศุลกากรระนอง

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในครั้งนี้นำประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ในด่านศุลกากรระนอง จำนวน 10 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสายงาน และผู้เข้ารับบริการจากด่านศุลกากรระนอง จำนวน 10 คน

เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดและคำถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงและเกี่ยวข้องประเด็นในการสัมภาษณ์ และทำการสืบค้นข้อมูลด้วยการกำหนดประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยพร้อมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านเอกสาร การศึกษาค้นคว้าเอกสาร ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) การนำเสนอรูปแบบงานวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก ใช้การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากเอกสาร คำสัมภาษณ์ โดยพยายามค้นหา วิเคราะห์ และตีความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความเหล่านั้น แล้วนำมาสรุปเป็นข้อความบรรยาย ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนการพัฒนา

ผลการวิจัย (Research Results)

การประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย จากการศึกษาผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทยสรุปได้ ดังนี้

1) การให้บริการศุลกากรมีความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าโลกพบว่าด้วยนโยบายการให้บริการต้องมีความสะดวก รวดเร็ว ประกอบกับการมีเทคโนโลยีที่ใช้ที่ทันสมัย ทำให้ระบบบริการมีความสะดวกและรวดเร็ว มีการปรับตัวอยู่เสมอบริการด้วยกลยุธยมิตรที่ดี รองรับการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัย

2) การตรวจสอบและควบคุมทางศุลกากรมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย มีระบบการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การดำเนินการเพื่อความ

ปลอดภัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการนำระบบต่าง ๆ มาใช้กับสินค้าผ่านแดน ตรวจสอบด้วยเครื่อง x-Ray มาใช้ในการตรวจปล่อย เพื่อป้องกันการทำผิดผ่านธุรกรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

3) การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมาย ถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากร และมีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่นั้น กล่าวคือ มีการยกระดับมาตรการการเก็บภาษี มีการประเมินคุณภาพการให้บริการ การวิเคราะห์ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นระบบ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการจัดเก็บเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เสียภาษี การจัดทำฐานข้อมูลสินค้าต้องห้าม – สินค้ากักตุน เพื่อตรวจสอบข้อมูลของภาษีอย่างเป็นระบบ มีการปรับปรุงระบบและเตรียมความพร้อม เพื่อการเจรจาและปรับปรุงกฎเฉพาะรายสินค้า เพื่อให้มียอดภาษีเพิ่มมากขึ้น การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านราคาสินค้า เพื่อเพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษี มาตรการสำคัญ คือ การสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างภาษีเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบการจัดเก็บภาษีฉบับเก่า เพื่อให้ข้อมูลทันสมัย และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเพื่อเพิ่มยอดเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ควรผลักภาระภาษีให้กับผู้ประกอบการ ควรกระจายความเสี่ยงหรือ มีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการให้ชัดเจน

4) บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี องค์กรมีคุณภาพ สามารถขับเคลื่อนกรมศุลกากรให้บรรลุเป้าหมาย และมีความพร้อมในการให้บริการ ซึ่งหน่วยงานมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องมีโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาศักยภาพการให้บริการ เพื่อให้เกิดความชำนาญการและเกิดความเชี่ยวชาญ

คุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1) ด้านศุลกากรระนองมีระบบให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานสากลมีความคล่องตัวในการทำงาน และทำงานบริการอย่างเป็นระบบ ซึ่งการให้บริการจะเชื่อมโยงกันทุกจุด บริหารจัดการอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความคล่องตัวเน้นประสิทธิภาพในการทำงาน หากเกิดปัญหา ณ จุดใด อีกจุดจะเข้ามาช่วยเหลือเสมอ จึงจะทำให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี

2) คุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย ด้านการตอบสนอง ต่อความต้องการของผู้รับบริการนั้นเจ้าหน้าที่ทุกคนทำหน้าที่อย่างเต็มใจในการให้บริการ เนื่องจากเป็นหน้าที่หลักที่ต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และหน่วยงานมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านที่จะให้บริการทั้งในด้านของคน ทรัพยากร เทคโนโลยี ปัจจัยต่าง ๆ และมีความทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการได้ และการ

ให้บริการนั้นมีช่องทางการสื่อสารที่ต่อเนื่อง ติดต่อกันได้สะดวกและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน

3) ด้านความสามารถในการสื่อสารนั้น มีทักษะการสื่อสารที่ดี ชัดเจน เข้าใจง่าย มีความสามารถในการสื่อสารนั้น เป็นทักษะเบื้องต้นในการให้บริการ ซึ่งต้องได้รับการฝึกอบรมที่มีความชำนาญเป็นอย่างดี การพัฒนาทักษะต่าง ๆ นั้นเป็นพื้นฐานของความสามารถเบื้องต้น เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การให้บริการ และการนำความรู้ ทฤษฎีไปประยุกต์สู่การปฏิบัติที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องทำให้เกิดประสิทธิภาพทุกด้าน

4) มาตรฐานการให้บริการนั้น ต้องให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการได้ สะดวกระเบียบขั้นตอนไม่ควรมากมาย หรือสามารถลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง การบริการที่ดีผู้บริการ ใช้เวลารอคอยไม่นาน เวลาที่ให้บริการเป็นเวลาสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการต้องมีสถานที่ติดต่อที่ชัดเจน มีระบบขั้นตอนที่ชัดเจนมีจุดให้บริการที่สะดวก การเข้าถึงบริการสามารถเข้าถึงได้หลายช่องทางทั้งในแบบ online หรือ offline การติดต่อโดยตรงทุกรูปแบบ

5) เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องให้บริการด้วยความสุภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการให้บริการทุกคนต้องแสดงออกด้วยความสุภาพทุกรูปแบบ แม้กระทั่งการแก้ปัญหา ต้องจัดการด้วยความสุภาพมากที่สุด การสร้างมิตรภาพหรือการให้บริการนั้น ต้องแสดงออกด้วยความเป็นมิตร อ่อนน้อม และสุภาพกับทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพ บุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่อยู่เป็นประจำเพื่อให้มีความพร้อมในการรับบริการ

6) ในการติดต่อสื่อสารนั้นต้องอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาเข้าใจง่าย การให้บริการงานสื่อสารนั้น ต้องให้ข้อมูลที่แม่นยำ ถูกต้อง เชื่อถือได้ การอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ นั้น ต้องอธิบายให้เข้าใจชัดเจน หรือมองภาพรวมในการให้บริการได้สะดวก การสื่อสารนั้นต้องอาศัยการสนทนา การประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเข้าใจ

7) การให้บริการนั้นอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจในการให้บริการที่ดี ด้วยความสะดวกและซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ให้ความสนใจผู้รับบริการอย่างจริงจัง สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ ทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรเปิดความน่าเชื่อถือ

8) ความมั่นคงที่เกิดจากการให้บริการคือความมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินของผู้บริการ ความมั่นคงปลอดภัยในการบริหารจัดการ เป็นการทำให้ลูกค้า หรือผู้รับบริการเกิดความมั่นใจในการรับบริการ การมีเครื่องมือรักษามาตรฐานความปลอดภัยที่ทันสมัย เป็นการพัฒนาและยกระดับความมั่นใจในการให้บริการที่สามารถให้ผู้บริการมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินได้เป็นอย่างดี

9) การสร้างความเข้าใจนั้น ต้องใช้กระบวนการหรือพยายามเข้าถึงให้ความสนใจผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเข้าใจ การใส่ใจรายละเอียด เล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้รับบริการ เช่น จำชื่อได้ มีระบบเก็บรักษาความลับ และบริการ ด้วยรอยยิ้มที่จริงใจ เป็นการให้บริการที่สร้างความประทับใจด้วยความสนใจตอบสนอง ความต้องการของผู้รับบริการ

10) การสร้างระบบการให้บริการที่เอื้อต่อการให้บริการ เช่น วัสดุ เครื่องมือ สถานที่ มีความพร้อมในการให้บริการเป็นอย่างดี ที่ส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์การ ให้บริการที่ดี การจัดสถานที่สวยงามจะทำให้เกิดการบริการที่ประทับใจ ซึ่งการ ให้บริการนั้นต้องเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความพร้อมและทันสมัย เอื้อต่อการ ให้บริการ เช่น ทันสมัย มีเพียงพอ สามารถรองรับผู้รับบริการได้

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยที่ค้นพบผู้วิจัยนำเสนอประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย กรณีศึกษา ด้านบุคลากรระนอง พบว่า ด้วยนโยบายการให้บริการต้องมีความสะดวก รวดเร็ว ประกอบกับการมีเทคโนโลยีที่ใช้ที่ทันสมัยทำให้ระบบบริการมีความสะดวก และรวดเร็วมีการปรับตัวอยู่เสมอ บริการด้วยกัลยาณมิตรที่ต้อนรับการเปลี่ยนแปลง ให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพเกิดจากภาพลักษณ์การให้บริการของเจ้าหน้าที่ เกิดจาก ความรวดเร็ว ถูกต้อง และเหมาะสมกับเวลา ทันสมัย บุคลากรที่มีความพร้อมในการ ทำงาน ติดต่อกันง่าย ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสรุทธิ์ศิริบุญธน ภูวดล และธนาสีทิพย์ เพิ่มเพียร (2567) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านการ ให้บริการสำหรับผู้ทำการในอากาศขององค์กรรัฐแห่งหนึ่ง ต้องมีความเป็นรูปธรรมของ การบริการ (Tangibles) ควรพัฒนาในมิติด้านอาคารและสถานที่ด้านอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ด้านผู้ให้บริการ และด้านความสะอาดและความปลอดภัยในการ ตรวจสอบและควบคุมทางบุคลากรมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย มีระบบการ ดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ การดำเนินการเพื่อความปลอดภัยได้ดำเนินการ เกี่ยวกับการนำระบบต่าง ๆ มาใช้กับสินค้าผ่านแดน ตรวจสอบด้วยเครื่อง x-Ray มาใช้ ในการตรวจปล่อย เพื่อป้องกันการทำผิดผ่านธุรกรรมทั้งในประเทศและระหว่าง ประเทศ ยังมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันระหว่าง หน่วยงานมีมาตรการการขนส่งทุกชนิด ทั้งระบบขนส่งสินค้า และระบบการให้บริการ ต่าง ๆ ได้มีการนำระบบฐานข้อมูลการเดินทางของผู้โดยสารมาใช้งานเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญาณัน พลหาญ

, ธีญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์ (2567) ที่กล่าวว่า การให้บริการที่ดีนั้นต้องมีความน่าเชื่อถือที่จับต้องได้ ความมั่นใจ การตอบสนอง และความเห็นอกเห็นใจ ได้รับการจัดอันดับอยู่ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมาย ถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากร และมีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่นั้น กล่าวคือ มีการยกระดับมาตรการการเก็บภาษี มีการประเมินคุณภาพการให้บริการ การวิเคราะห์ปัญหาในการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นระบบ ยึดหลักธรรมาภิบาลในการจัดเก็บเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เสียภาษี การจัดทำฐานข้อมูลสินค้าต้องห้าม – สินค้ากักตุน เพื่อตรวจสอบข้อมูลของภาษีอย่างเป็นระบบ มีการปรับปรุงระบบและเตรียมความพร้อมเพื่อการเจรจาและปรับปรุงกฎเฉพาะรายสินค้า เพื่อให้มียอดภาษีเพิ่มมากขึ้น การวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านราคาสินค้า เพื่อเพิ่มรายได้จากการจัดเก็บภาษี มาตรการสำคัญคือ การสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างภาษี เพื่อให้มีการปรับปรุงกฎระเบียบการจัดเก็บภาษีฉบับเก่า เพื่อให้ข้อมูลทันสมัย และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเพื่อเพิ่มยอดเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ควรผลักภาระภาษีให้กับผู้ประกอบการ ควรกระจายความเสี่ยงหรือ มีมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญสุดา สุทธิแสน, วรปรัชญ์ คำพงษ์ และเกียรติศักดิ์ สุขเหลือ (2567) แนวทางการให้บริการนั้นต้องมีการให้บริการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการด้วยความพร้อม ตรงต่อเวลา รวดเร็วตามขั้นตอนด้วยความถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย การให้บริการเพียงพอ มีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี องค์กรมีคุณภาพ สามารถขับเคลื่อนกรมศุลกากรให้บรรลุเป้าหมาย และมีความพร้อมในการให้บริการ ซึ่งหน่วยงานมีการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาศักยภาพการให้บริการ เพื่อให้เกิดความชำนาญและเกิดความเชี่ยวชาญ การพัฒนาคุณภาพบุคลากรเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในเส้นทางสายอาชีพที่ชัดเจน ตามตำแหน่งเฉพาะด้านอย่างต่อเนื่อง ทั้งส่งเสริมด้านการศึกษา การอบรมตามเส้นทางความก้าวหน้าของอาชีพ ส่งเสริมคนดีคนเก่งขององค์กร อย่างต่อเนื่อง การถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในองค์กร เพื่อสร้างสมรรถนะในการทำงานที่ดีให้กับองค์กร เกิดนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา อินตะใจ, อรุณี นุสิทธิ์ และศุภมาลี พิรส (2567) ที่กล่าวว่า ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ ด้านการรู้จักและเข้าใจลูกค้า และด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อบริษัทธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตภาคเหนือตอนล่างและเข้าใจลูกค้าและด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อบริษัทธนาคารอาคารสงเคราะห์ เขตภาคเหนือตอนล่าง

วัตถุประสงค์ที่ 2 การวัดคุณภาพมาตรฐานการบริการสุขภาพไทย กรณีศึกษา ด้านสุขภาพระนอง พบว่า ด้านสุขภาพระนองมีระบบให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานสากลมีความคล่องตัวในการทำงาน และทำงานบริการอย่างเป็นระบบ ซึ่งการให้บริการจะเชื่อมโยงกันทุกจุด บริหารจัดการอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความคล่องตัว เน้นประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธัชกร บุญเลิศ และจิระ ประทีป (2567) ที่กล่าวว่าคุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดสิงห์บุรี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านอาคารสถานที่ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแนวทางการพัฒนาการให้บริการที่สำคัญคือด้านอาคารสถานที่ มีแนวทางการพัฒนาว่าควรจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้มารับบริการอย่างเพียงพอ เป็นอันดับหนึ่ง และรองลงมา ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีห้องน้ำสำหรับผู้ให้บริการที่สะดวกคุณภาพมาตรฐานการบริการสุขภาพไทย ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการนั้น เจ้าหน้าที่ทุกคนทำหน้าที่อย่างเต็มใจในการให้บริการ เนื่องจากเป็นหน้าที่หลักที่ต้องตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ และหน่วยงานมีความพร้อมในหลาย ๆ ด้านที่จะให้บริการทั้งในด้านของ คน ทรัพยากร เทคโนโลยี ปัจจัยต่าง ๆ และมีความทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการได้ และการให้บริการนั้น มีช่องทางการสื่อสารที่ต่อเนื่อง ติดต่อกันได้สะดวก และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อทำให้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Steers, R.M. and Porter. (1977) การจัดการสาธารณสุขแบบใหม่ (NPM) และระบบการจัดการทรัพยากร มนุษย์สาธารณสุข การจัดการสาธารณสุขแบบใหม่ (NPM) ซึ่งใช้ในตะวันตกมาหลายปี กำลังถูกนำมาใช้ในประเทศจีน เพื่อจัดการหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลจีนตระหนักถึง ประโยชน์ที่ NPM อาจนำมาสู่การบริหารจัดการของรัฐบาล ในบริบทของการจัดการ สาธารณสุขแบบใหม่ แผนกทรัพยากรบุคคลสาธารณสุขจะต้องได้รับการเปลี่ยนแปลง เช่นกัน ด้านความสามารถในการสื่อสารนั้น มีทักษะการสื่อสารที่ดี ชัดเจน เข้าใจง่าย มีความสามารถในการสื่อสารนั้น เป็นทักษะเบื้องต้นในการให้บริการ ซึ่งต้องได้รับการ ฝึกอบรมที่มีความชำนาญเป็นอย่างดี การพัฒนาทักษะต่าง ๆ นั้นเป็นพื้นฐานของ ความสามารถเบื้องต้น เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การให้บริการและการนำ ความรู้ทฤษฎีไปประยุกต์สู่การปฏิบัติที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องทำให้เกิดประสิทธิภาพทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Taraza, Effrosyni; Anastasiadou, Sofia; Masouras, Andreas; Papademetriou, Christos. (2023) ที่ได้กล่าวว่าการบริหารภาครัฐในอนาคตเพื่อพิจารณาผลกระทบและข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพ เนื่องจาก ต้องการทราบข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรฐานการให้บริการและคุณภาพการ บริหารงานภาครัฐในเชิงลึกและนำมาเป็นแนวทางในการสื่อสารให้เจ้าหน้าที่ใน

หน่วยงานรับทราบแนวทางปฏิบัติที่ดี มาตรฐานการให้บริการนั้น ต้องให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้หรือรับบริการได้สะดวก กระบวนการระเบียบขั้นตอนไม่ควรมากมาย หรือสามารถลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง การบริการที่ดีที่ผู้ใช้บริการใช้เวลารอคอยไม่นาน เวลาที่ให้บริการเป็นเวลาสะดวกสำหรับผู้ใช้บริการ ต้องมีสถานที่ติดต่อที่ชัดเจน มีระบบขั้นตอนที่ชัดเจน มีจุดให้บริการที่สะดวก การเข้าถึงบริการสามารถเข้าถึงได้หลายช่องทาง ทั้งในรูปแบบ Online หรือ Offline การติดต่อโดยตรงทุกรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Luiz, Everton Luiz Candido; Abib, Gustavo; de Oliveira, Varlei Gomes (2023) ประสิทธิภาพการกำกับดูแลในความร่วมมือของประชาชนจะได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย ที่สำคัญที่สุดคือการออกกฎหมายระเบียบบริหารและการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนการปรับปรุงพฤติกรรมและความสามารถของหน่วยงานภาครัฐ(ประชาชน) ด้านสิ่งแวดล้อมความเป็นมืออาชีพของหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนกฎหมายและระเบียบอันเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐด้านความสุภาพอ่อนโยน ซึ่งเป็นการแสดงออกอย่างสุภาพ ให้การต้อนรับที่เหมาะสม และผู้ให้บริการมีบุคลิกภาพที่ดี พบว่า เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องให้บริการด้วยความสุภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการให้บริการทุกคนต้องแสดงออกด้วยความสุภาพทุกรูปแบบ แม้กระทั่งการแก้ปัญหาต้องจัดการด้วยความสุภาพมากที่สุด การสร้างมิตรภาพ หรือ การให้บริการนั้น ต้องแสดงออกด้วยความเป็นมิตร อ่อนน้อม และสุภาพกับทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ มีความเอาใจใส่เป็นอย่างดี และหน่วยงานมีการพัฒนาศักยภาพ บุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่อยู่เป็นประจำเพื่อให้มีความพร้อมในการรับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chikazhe, Lovemore; Bhebhe, Thomas; Tukuta, Marian; Chifamba, Oniwel; Brighton Nyagadza (2023) การศึกษาพบว่าทั้งรูปแบบความเป็นผู้นำและการรับรู้คุณภาพการบริการมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของภาคส่วนสาธารณสุข แนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อจัดจ้างบางส่วนเป็นสื่อกลางในอิทธิพลของรูปแบบความเป็นผู้นำที่มีต่อคุณภาพการบริการที่รับรู้ ในการติดต่อสื่อสารนั้น ต้องอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาเข้าใจง่าย การให้บริการงานสื่อสารนั้น ต้องให้ข้อมูลที่แม่นยำ ถูกต้อง เชื่อถือได้ การอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ นั้น ต้องอธิบายให้เข้าใจชัดเจน หรือมองภาพรวมในการให้บริการได้สะดวก การสื่อสารนั้นต้องอาศัยการสนทนา การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bhuiyan, Md Al-Fahad; Islam, Md Ashraf (2023) ได้ศึกษาการประเมินคุณภาพการบริการของรัฐบาลท้องถิ่นในเมืองบังกลาเทศ: ประชาชนจัดอันดับบริการจัดการภัยพิบัติและควบคุมยุงว่าแย่ ในขณะที่บริการออกใบรับรองได้รับการระบุว่าให้บริการที่ดีและให้ความรู้สี่กตุรธรรม การค้นพบของเราเปิดเผยมุมมองของทั้งประชาชนและผู้ให้บริการสาธารณะโดยชี้ให้เห็นว่าระดับความพึงพอใจและคุณภาพการบริการอยู่ใน

ระดับต่ำพอสมควร มีความจำเป็นเร่งด่วนในการปรับปรุงคุณภาพของบริการขึ้นพื้นฐานโดยการบูรณาการบุคลากรและเจ้าหน้าที่ในการวางแผนกระบวนการส่งมอบบริการ การให้บริการนั้นอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจในการให้บริการที่ดี ด้วยความสะดวกและซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา ให้ความสนใจผู้รับบริการอย่างจริงจัง สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ ทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรเปิดความน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2558) ที่กล่าวว่าผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการตรวจประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการ ในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์มิติด้านคุณภาพการให้บริการมิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการและมิติการพัฒนาองค์กร ในด้านความมั่นคงที่เกิดจากการให้บริการคือความมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินของผู้บริการ ความมั่นคงปลอดภัยในการบริหารจัดการเป็นการทำให้ลูกค้า หรือผู้รับบริการเกิดความมั่นใจในการรับบริการ การมีเครื่องมือรักษามาตรฐานความปลอดภัยที่ทันสมัย เป็นการพัฒนาและยกระดับความมั่นใจในการให้บริการที่สามารถให้ผู้บริการมั่นใจในชีวิตและทรัพย์สินได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2558) ที่กล่าวว่าการจัดการสารสนเทศและความรู้ เป็นการกำหนดวิธีการ เพื่อให้ข้อมูลและสารสนเทศที่บุคลากรส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันและผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการนั้นมีคุณภาพและพร้อมใช้งาน การสร้างความเข้าใจนั้น ต้องใช้กระบวนการหรือพยายามเข้าถึงลูกค้า ให้ความสนใจผู้รับบริการ เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับความเข้าใจ การใส่ใจรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้รับบริการ เช่น จำชื่อได้ มีระบบเก็บรักษาความลับ และบริการด้วยรอยยิ้มที่จริงใจ เป็นการให้บริการที่สร้างความประทับใจด้วยความสนใจตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2558) ที่กล่าวว่าให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ ความรู้เกี่ยวกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นการกำหนดความต้องการความคาดหวังและความนิยมชมชอบของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อให้การบริการสามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย เป็นการสร้างระบบการให้บริการที่เอื้อต่อการให้บริการ เช่น วัสดุ เครื่องมือ สถานที่ มีความพร้อมในการให้บริการเป็นอย่างดี ที่ส่งเสริมให้เกิดภาพลักษณ์การให้บริการที่ดี การจัดสถานที่สวยงามจะทำให้เกิดการบริการที่ประทับใจ ซึ่งการให้บริการนั้น ต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีความพร้อมและทันสมัย เอื้อต่อการให้บริการ เช่น ทันสมัย มีเพียงพอ สามารถรองรับผู้รับบริการได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคอตเลอร์ (Kotler, 2000) ได้กล่าวถึง งานที่สำคัญของธุรกิจบริการมี 3 ประการ การบริหารความแตกต่าง

จากคู่แข่ง (Managing Competitive Differentiation) งานการตลาดของผู้ขายบริการจะต้องทำให้ผลิตภัณฑ์แตกต่างจากคู่แข่ง เป็นการลำบากที่จะสร้างให้เห็นข้อแตกต่างของการบริการอย่างเด่นชัด ในความรู้สึกของลูกค้า การพัฒนาคุณภาพ การให้บริการที่เหนือกว่าคู่แข่ง สามารถทำได้คือ คุณภาพการให้บริการ (Service Quality)

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย กรณีศึกษา ด้านบุคลากรระนองผลการศึกษา ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย จากการศึกษาผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย ควรมีนโยบายการให้บริการ ต้องมีความสะดวก รวดเร็ว ประกอบกับการมีเทคโนโลยีที่ใช้ที่ทันสมัย ทำให้ระบบบริการมีความสะดวก และรวดเร็ว มีการปรับตัวอยู่เสมอ สร้างแรงจูงใจที่ดีให้กับผู้ปฏิบัติงาน การสร้างสังคมปลอดภัยนั้น จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่ทันสมัยเพื่อป้องกันการทำผิดผ่านธุรกรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ยังมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันระหว่างหน่วยงาน มีมาตรการการขนส่งทุกชนิด ทั้งระบบขนส่งสินค้า และระบบการให้บริการต่าง ๆ ได้มีการนำระบบฐานข้อมูลการเดินทางของผู้โดยสารมาใช้งานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น การพัฒนาแนวทางการจัดเก็บภาษีอากรต้องเป็นไปตามเป้าหมาย ถูกต้อง และเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษีอากร และมีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ที่มีความยืดหยุ่น มีความอิสระ เกิดความคล่องตัวและไม่ผลักระบายไปให้ประชาชน

2. แนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย ควรมีการสร้างความเชื่อมั่นนั้น ต้องมีระบบให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานสากล มีความคล่องตัวในการทำงาน และทำงานบริการอย่างเป็นระบบ ซึ่งการให้บริการจะเชื่อมโยงกันทุกจุด การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย ด้านการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ ทั้งในด้านของคน ทรัพยากร เทคโนโลยี ปัจจัยต่าง ๆ และมีความทันสมัย สามารถตอบสนองความต้องการได้ และการให้บริการนั้นมีช่องทางการสื่อสารที่ต่อเนื่องเพื่อทำให้เป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย ด้านความสามารถในการสื่อสาร พบว่า ต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีชัดเจน เข้าใจง่าย มีความสามารถในการสื่อสารนั้น เป็นทักษะเบื้องต้นในการให้บริการ ซึ่งต้องได้รับการฝึกอบรมที่มีความชำนาญเป็นอย่างดี การพัฒนาทักษะต่าง ๆ นั้น เป็นพื้นฐานของความสามารถเบื้องต้น เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การให้บริการและการนำความรู้ทฤษฎีไปประยุกต์สู่การปฏิบัติที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องทำให้เกิดประสิทธิภาพทุกด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการบุคลากรไทย ด้านการเข้าถึงบริการ ซึ่งผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงหรือ รับรู้บริการได้สะดวกเปรียบเทียบขั้นตอน ไม่ควรมากมาย

ระยะเวลาการรอคอยที่ไม่นานมากมีความสะดวก และอยู่ในสถานที่ที่ติดต่อได้สะดวก การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการบริการศุลกากรไทย ด้านการสื่อสาร พบว่า ในการติดต่อสื่อสารนั้นต้องอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ใช้ภาษาเข้าใจง่าย การให้บริการงานสื่อสารนั้น ต้องให้ข้อมูลที่แม่นยำ ถูกต้อง เชื่อถือได้ การอธิบายขั้นตอนต่าง ๆ นั้นต้องอธิบายให้เข้าใจชัดเจนหรือมองภาพรวมในการให้บริการได้สะดวก การสื่อสารนั้นต้องอาศัยการสนทนา การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเข้าใจ

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีการประชาสัมพันธ์ระเบียบหรือแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร เพื่อความสะดวกในการติดต่อหรือจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติที่ดีให้กับผู้รับบริการได้อ่านข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างรอรับบริการ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการแลกเปลี่ยนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อนำไปสู่กระบวนการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ และร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ร่วมกันให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพบุคลากร หลักสูตรการยกระดับความชำนาญ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับการสร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่บุคลากรในองค์กร และประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรด้วยกระบวนการจัดองค์กรแห่งการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมศุลกากร. (2561). รายงานประจำปี กรมศุลกากร 2561. กรุงเทพฯ: ส่วนสื่อสารองค์กร สำนักบริหารกลาง กรมศุลกากร.
- ขวัญสุดา สุทธิแสน, วรปรัชญ์ คำพงษ์ และเกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง. (2567). คุณภาพการให้บริการประชาชนของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน. *Journal of MCU Haripunchai Review*, 8(1), 63 – 67.

- ชัยกร บุญเลิศ และจีระ ประทีป. (2567). คุณภาพการให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ประชาชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. **วารสารรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 7(1). 214 – 230.
- ปัญญาชนัน พลหาญ, ธัญญรัตน์ พุทธิพงษ์ชัยชาญ และสถาพร วิชัยรัมย์. (2567). คุณภาพการให้บริการของสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่บุรีรัมย์ สาขานางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. **Interdisciplinary Academic and Research Journal**, 4(1), 127 – 144.
- ลัดดา อินตะใจ, อรุณี นุสสิทธิ์ และศุภมาลี พิรส. (2567). ภาพลักษณ์องค์กรและคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อที่อยู่อาศัยธนาคารอาคารสงเคราะห์เขตภาคเหนือตอนล่าง. **Journal of MCU Ubon Review**, 9(1), 1149 – 1162.
- สหรัฐต์ หิรัญญ์ธนภูวตล และธนาสิทธ์ เพิ่มเพียร. (2567). แนวทางการพัฒนาคุณภาพด้านการให้บริการสำหรับผู้ทำการในอากาศขององค์กรรัฐแห่งหนึ่ง. **วารสารนิเทศศาสตร์ปริทัศน์**, 28(1), 20 – 30.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ. (2558). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ**. กรุงเทพฯ: บริษัท วิชั่น พรินท์แอนด์มีเดีย จำกัด.
- Bhuiyan, M. A.-F.; Islam, Md Ashraf. (2023). **Theoretical and Empirical Researches in Urban Management**. Bucharest Vol. 18, Iss. 1, 85-105.
- Chikazhe, L.; Bhebhe, Thomas; Tukuta, Marian; Chifamba, Oniwel; Brighton Nyagadza. (2023) *Cogent Social Sciences*; Abingdon Vol. 9, Iss. 1, (Jan 2023). DOI:10.1080/23311886.2023.2198784
- Kotler, P. (2000). **Marketing Management: The Millennium Edition**. Person Prentice Hall, Upper Saddle River.
- Luiz, E. L. C.; Abib, Gustavo; de Oliveira, Varlei Gomes (2023). **The (In)Tolerance in the Application of Penalties in the Brazilian Public Administration**. *Revista de Administração Contemporânea*; Rio de Janeiro Vol. 27, Iss. 6, (Nov/Dec 2023): 1-15, 1A-15A. DOI:10.1590/1982-7849rac2023230005.en

Steers, R.M. & Porter. (1977). **Organizational Effectiveness**. Santa Monica Calif: Goodyear Publishing Company, Inc.

Taraza, E.; Anastasiadou, Sofia; Masouras, Andreas; Papademetriou, Christos. (2023). Sustainability; Basel Vol. 15, Iss. 10, (2023): 7971.
DOI:10.3390/su15107971

การพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก
เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน
Capacity development of the Royal Thai Army Headquarters
Support Department to support national development and
assist the people

ปิยดล นาคอุไร¹
Piyadol Narkurai

Received: January 10, 2025. Revised: April 18, 2025. Accepted: August 30,
2025

บทคัดย่อ (Abstract)

ส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก เป็นหนึ่งส่วนงานที่ร่วมขับเคลื่อนภารกิจสำคัญในการดำเนินการในพื้นที่ร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนภารกิจหลัก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชนจึงเป็นที่มาของการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมโครงการ มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก กรุงเทพมหานครที่มีตำแหน่งเป็นระดับหัวหน้างานขึ้นไป จำนวน 20 นาย วิเคราะห์ด้วยการตีความสร้างข้อสรุป ผลการศึกษาพบว่า 1. ระดับการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบกประกอบด้วย การนำองค์การ การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การจัดการสารสนเทศและความรู้ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดการกระบวนการ และผลลัพธ์การดำเนินการ ซึ่ง

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Political Science Program (Politics and Government) College of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat University. Email: s66563825011@ssru.ac.th

เป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรทุกมิติ 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพก ได้แก่ 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวคิดใหม่ 2) ด้านค่านิยมประชาธิปไตย 3) ด้านประชาธิปไตย และ 4) ด้านความรับผิดชอบต่อการบริหาร คือ คุณธรรม/จริยธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์จากปัจจัยภายนอก ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาองค์กร และ 3. แนวทางการพัฒนาหน่วยงานนั้น ควรทำการฝึกอบรมและพัฒนากำลังพลให้มีความพร้อมหลาย ๆ ด้าน ตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์การทำงานให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้จัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน ควรทำการศึกษาและสำรวจความต้องการของประชาชนในการพัฒนา เพื่อให้เหมาะสมกับชุมชน และมีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมกันพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนาศักยภาพ, การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่, การบริหารจัดการ

Abstract

Royal Thai Army Headquarters Support Department that jointly drives the important mission. Together, we drive and drive the main mission to support national development and help the people, which is the origin of the study to use the evaluation results as a guideline for improving project activities. The objectives are: 1. To study the potential development of the Royal Thai Army Headquarters support section. 2. To study the factors affecting the development of the potential of the Royal Thai Army Headquarters Support Division. and 3. To propose guidelines for developing the potential of the Army Headquarters Support Division to support national development and help the people. It is qualitative research. Data were collected from informants from those working in the Royal Thai Army Headquarters' support section. Bangkok There were 20 officers with positions at the supervisory level and above. Analyzed with interpretations to draw conclusions. The results of the study found that

1. The development of the potential of the Army Headquarters Support Division consists of organizational leadership, strategic planning, focus on service recipients and stakeholders, measurement, analysis and knowledge management, information and knowledge management, focus

on human resources, process management and operational results, which are the core of driving the organization in all dimensions.2. Factors that affect the development of the potential of the Army Headquarters Support Division include: 1) New concepts in public administration, 2) Democratic values, 3) Pracharat, and 4) Administrative responsibility, i.e. morality/ethics. All of these are guidelines for analyzing external factors that will affect the development of the organization and 3. The guidelines for the development of the agency should include training and developing personnel to be ready in many aspects, checking tools and equipment to be ready for use, promoting the introduction of new technology systems to organize community development activities, studying and surveying the needs of the people in development to make it suitable for the community, and integrating cooperation with various agencies to jointly develop the community continuously.

Keywords: Potential development, New Public Management, Administration

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐมาตรา 52 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชอธิปไตยบูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิ และผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูตและการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย” (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) ตลอดจนพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 ได้กำหนดภารกิจของกองทัพไทยตามมาตรา 8 จำนวน 5 ประการหลัก ซึ่งรวมภารกิจอื่น ๆ ได้แก่ 1) การป้องกันประเทศ 2) การรักษาความมั่นคงภายใน 3) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ 4) การพัฒนาประเทศ และ 5) ภารกิจอื่นที่ไม่ใช่สงครามเช่นการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย และการรักษาสันติภาพร่วมกับสหประชาชาติและองค์การนานาชาติอื่น ๆ และการต่อต้าน

การก่อการร้าย (ราชกิจจานุเบกษา, 2551) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ส่งผลให้ “กองทัพบก” ซึ่งเป็นหน่วยงานความมั่นคงภายใต้กระทรวงกลาโหม จึงถือเป็นสถาบันหลักของชาติในการพิทักษ์รักษาเอกราชอธิปไตย ความมั่นคงแห่งรัฐสถาบันพระมหากษัตริย์ผลประโยชน์ของชาติการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชน ตามที่ได้กำหนดไว้ข้างต้น โดยในอดีตที่ผ่านมากองทัพบกได้ทำศึกสงครามเพื่อขยายอาณาเขตและปกป้องมิให้ข้าศึกศัตรูรุกล้ำดินแดนของชาติสามารถรักษาเอกราชอธิปไตยตลอดมา อำนาจหน้าที่ของกองทัพบกตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 19 ที่กำหนดให้ “กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังกองทัพบก การป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพบกตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหม มีผู้บัญชาการทหารบกเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 52 ระบุไว้ว่า “รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ รัฐต้องจัดให้มีการทหาร การทูต และการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ กำลังทหารให้ใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศด้วย” (ชาญวิทย์ อรรถธีระพงษ์, 2561)

จากภารกิจดังกล่าวข้างต้นนั้น ส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบกเป็นหนึ่งส่วนงานที่ร่วมขับเคลื่อนภารกิจสำคัญซึ่งเป็นภารกิจหลักในการดำเนินการในพื้นที่ประกอบด้วย 1. รักษาความปลอดภัยพื้นที่กองบัญชาการกองทัพบก 2. ดูแลเขตสุขภาพในพื้นที่กองบัญชาการกองทัพบก 3. สนับสนุนแรงงานในกับหน่วยงานในกองบัญชาการกองทัพบกและ 4. ปรับปรุงสถานที่ทำงานให้สำนักงานให้กับหน่วยงานกองบัญชาการกองทัพบก ซึ่งภารกิจทั้งหมดนี้สะท้อนการพัฒนาจากจุดแข็งขององค์กรเป็นอย่างมากในการร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนภารกิจหลัก ซึ่งในการปฏิบัติงานนั้นความรับผิดชอบต่อความคาดหวังและตอบสนองความต้องการของประชาชนต่อระบบราชการในเรื่องของคุณภาพการให้บริการ ซึ่งหมายถึงความรับผิดชอบต่อเมืองด้วยกันในการมุ่งเน้นการตอบสนองต่อตัวแสดงที่อยู่ภายนอกหน่วยงานของผู้บริหารภายใต้กลไกด้านการเมือง ผู้บริหารจะต้องตัดสินใจใช้ดุลยพินิจที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มและปัจเจกบุคคลที่หลากหลายที่อ้างความชอบธรรม ได้แก่ พลเมือง ฐานคะแนนเสียง ผู้รับบริการ ผู้เสียภาษี ลูกค้า เจ้าหน้าที่ที่มาจากการเลือกตั้ง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกและแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งที่เข้ามามีส่วนสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อรัฐคือแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่น่าไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงองค์การแบบใหม่โดยนำแนวคิดทางการตลาดมาปรับใช้กับการให้บริการของภาครัฐ คือประชาชน

เปรียบเสมือนลูกค้าผู้มารับบริการจากรัฐ รัฐจำเป็นต้องตอบสนองความคาดหวัง และให้บริการลูกค้า ด้วยความพึงพอใจ (ชาญวิทย์ อรรถธีระพงษ์, 2561, อานุกาพร รัชส์สุวรรณ, 2566)

ดังนั้น ในการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการ กองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงระดับความสำเร็จ ปัจจัยความสำเร็จ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความสำเร็จในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพการบริหารจัดการที่ดีเพื่อให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการ กองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุน กองบัญชาการกองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการ กองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์การพัฒนา ศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ และช่วยเหลือประชาชน มีขอบเขตครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา จากการศึกษาและทบทวนแนวคิดทฤษฎี ตลอดจน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการวิจัย โดยมีขอบเขตเนื้อหาที่เน้น การศึกษาการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก เพื่อรองรับ การพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ได้แก่การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประชากรรัฐ (Participatory State) และความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) และแนวคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

ขอบเขตด้านพื้นที่ ส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนสนับสนุน กองบัญชาการกองทัพบก กรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งเป็นระดับหัวหน้างานขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 20 นาย

การตรวจสอบข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากเอกสารตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกันซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

เครื่องมือการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Interviewing key informants) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open end) และคำถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงและเกี่ยวข้องประเด็นในการสัมภาษณ์ และทำการสืบค้นข้อมูลด้วยการกำหนดประเด็นหลัก (Main Issue) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยรวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านเอกสาร (Review Data) การศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Documentary Study) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) ด้วยการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็นที่เก็บรวบรวมมาได้จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัยสามารถนำเสนอในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบกเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวคิดใหม่ ประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ คือการบริหารจัดการองค์กรเพื่อให้เกิดการพัฒนาและตอบสนองประชาชน หลักประสิทธิผลคือกองทัพได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กำหนดวิสัยทัศน์ มีการปรับปรุงแผนพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน หลักการตอบสนอง

คือการทำงานยุคใหม่ของกองทัพ ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

1.2 ด้านค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วยด้านภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ คือความสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย ส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวคิดประชาธิปไตยเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านเปิดเผย/โปร่งใส คือการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ โดยไม่ต้องเกรงกลัวอันตรายใด ๆ ด้านหลักนิติธรรมคือแนวปฏิบัติที่ดีต้องไม่นำหลักกฎหมายไปบังคับใช้กับชุมชนควรเป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนำกฎหมายไปบังคับใช้มากกว่า เพื่อให้ทุกคนคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ ด้านความเสมอภาคคือการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกันไม่มีการแบ่งแยกคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

1.3 ด้านประชาธิปไตย ประกอบด้วยด้านการมีส่วนร่วม/ การพยายามแสวงหาฉันทามติ คือการทำงานที่ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ด้านการกระจายอำนาจคือการดำเนินกิจกรรมต้องให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้างคามพึงพอใจในการให้บริการ มีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

1.4 ด้านความรับผิดชอบต่อการบริหาร ประกอบด้วย คุณธรรม/จริยธรรม คือการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง

2.การพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบกเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ผลการศึกษาสามารถนำเสนอได้ดังตารางนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน

ประเด็นสำคัญในการพัฒนา	ผลการศึกษา
1. การนำองค์กร	ในการปฏิบัติงานผู้บังคับบัญชาต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ดีให้ความสำคัญกับทุกกิจกรรม ทุกภารกิจ มีการกำกับดูแล

	การทำงาน และติดตามประเมินผลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกรายละเอียด
2. การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	มีวิธีการกำหนดและถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ กำหนดแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานประจำปี การกำหนดแผนงานนั้นต้องกำหนดกรอบเวลาในการทำงาน
3. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	แผนงานที่ชัดเจน และต้องกำหนดไว้ให้ชัดด้วยว่าใครเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินการในครั้งนี้ แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ปัญหาให้เค้าได้จริงหรือไม่ และมีปัจจัยอะไรสำคัญมากกว่าแผนที่เราตั้งไว้ในการทำงานหรือไม่ ต้องเข้าใจผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสังคมอย่างแท้จริงด้วย
4. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	การจัดการสารสนเทศและความรู้เป็นการกำหนดวิธีการเพื่อให้ข้อมูลและสารสนเทศที่บุคลากรส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันการประเมินการเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้
5. การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผูกพันและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางองค์กร การจัด ระบบและบริหารงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความคล่องตัวตลอดจนการนำความคิดที่หลากหลายมาใช้ในระบบงานและเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
6. การจัดการกระบวนการ	เป็นการจัดกระบวนการ ตามที่เข้าใจเป็นกระบวนการ วิเคราะห์ การทำงาน สร้างการเปลี่ยนแปลง การให้บริการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับ ผู้รับบริการ มีวิธีการจัดระเบียบวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ ขั้นตอนการบริการต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงพอใจ
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ	การประเมินผลการทำงานด้านการบริการ บางประเด็นยังเข้าไม่ถึงต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่น เป็นการประเมินความก้าวหน้าในการทำงาน

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากผลการวิจัยที่ค้นพบผู้วิจัยนำเสนอประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย และอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาระดับการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุน กองบัญชาการกองทัพบก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ผลการศึกษพบว่า 1) การนำองค์การ เป็นการบริหารงานที่ต้องดำเนินการด้วยการกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างแนวคิดใหม่ ๆ การกำกับดูแลการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการทำงาน พร้อมกับการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอานูภาพ รักษาสุวรรณ (2566) ที่กล่าวว่าการปฏิรูประบบราชการไทยเป็นแนวคิดในการบริหารจัดการภาครัฐที่กำลังได้รับการกล่าวถึงในปัจจุบัน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะเครือข่ายการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยตนเอง ในการจัดทำและส่งมอบบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพให้กับประชาชน 2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการวางแผนการทำงาน กำหนดและถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก และแผนปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปปฏิบัติและวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ การกำหนดแผนงานนั้นต้องกำหนดกรอบเวลาในการทำงาน วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำงาน สอดคล้องกับงบประมาณ และความต้องการของชุมชน มีการจัดสรรทรัพยากรการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง และแผนหลักด้านทรัพยากรบุคคล ระบุงบประมาณในการดำเนินการให้ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนศิลป์ (2566) การประเมินยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ที่มีความเหมาะสมโดยเรียงลำดับความสำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการจัดหาและการจัดสรรทรัพยากร ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างความพึงพอใจ และยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การดำเนินการ 3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งแนวทางในการดำเนินงานนั้นต้องมีแผนงานที่ชัดเจน และต้องกำหนดไว้ให้ชัดด้วยว่าใครเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินการในครั้งนี้ แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ปัญหาให้เค้าได้จริงหรือไม่ และมีปัจจัยอะไรสำคัญมากกว่าแผนที่เราตั้งไว้ในกาดำเนินการกิจกรรมหรือไม่ ต้องเข้าใจผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสังคมอย่างแท้จริงด้วย ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจจากการดำเนินกิจกรรม และความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Levins, Eddie Charles. (2023) ได้ศึกษาคุณค่าสาธารณะ และคุณภาพธรรมาภิบาล: คำอธิบายของผู้จัดการโครงการสาธารณะเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการแสวงหาค่าสาธารณะ และคุณภาพการกำกับดูแลในการจัดการและการดำเนินการของ PPP และความ

ร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนประเภทอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาธารณประโยชน์ที่ความร่วมมือดังกล่าวสร้างขึ้น 4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การจัดการสารสนเทศและความรู้ เป็นการกำหนดวิธีการ เพื่อให้ข้อมูลและสารสนเทศที่บุคลากรส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันการประเมินการเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กร การวิเคราะห์ผลการดำเนินการโดยพิจารณาในเรื่องการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและแผนเชิงกลยุทธ์ตลอดจนวิธีการสื่อผลการวิเคราะห์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Negri, Camelia; Dinca, Gheorghita (2023) ได้ศึกษาข้อจำกัดที่คงอยู่ของการจัดการสารสนเทศแบบใหม่เกี่ยวกับการผลิตร่วมที่ยั่งยืนระหว่างผู้เชี่ยวชาญที่ไม่แสวงหาผลกำไรและผู้ให้บริการการวัดผลการปฏิบัติงาน ความกดดันสำหรับองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรให้กลายเป็นเหมือนธุรกิจมากขึ้น และการวางกรอบของพลเมืองในฐานะลูกค้า 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผูกพันและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางองค์กร การจัด ระบบและบริหารงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความคล่องตัวตลอดจนการนำความคิดที่หลากหลายมาใช้ในระบบงานและเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hindawi (2023) ที่ได้ศึกษาแบบจำลองขึ้นอยู่กับแบบจำลองวิวัฒนาการแบบไดนามิกไม่ต่อเนื่องเครดิตให้กับทีมความซื่อสัตย์สุจริตในการวิจัยและการเผยแพร่งานวิจัยซึ่งบุคลากรในหน่วยงานจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน 6) การจัดการกระบวนการ เป็นการจัดการกระบวนการ ตามที่เข้าใจเป็นกระบวนการ วิธีการทำงาน สร้างการเปลี่ยนแปลง การให้บริการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้รับบริการ มีวิธีการจัดระเบียบวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ ขั้นตอนการบริการต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงพอใจสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bisogno, Marco; Cuadrado-Ballesteros, Beatriz. (2020) ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยี เทคโนโลยี และคุณสมบัติของสถาบันและผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการประกอบอาชีพของนักวิชาการ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ การประเมินผลการทำงานด้านการบริการ บางประเด็นยังเข้าไม่ถึงต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่น เป็นการประเมินความก้าวหน้าในการทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน จุดเด่น คือ สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนให้เกิดขึ้น มีการทำงานที่ดีคือการให้บริการที่ต้องต่อความต้องการ เน้นสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น หากมีปัญหาในการดำเนินงานก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้โดยเร็ว ผลจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ นั้นต้องทำการประเมินเพื่อทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่องบางโครงการที่ทำแล้วสิ้นสุด บางโครงการทำแล้วควรทำต่อ ควรจัดทำแผนเพื่อพัฒนาต่อในมิติต่าง ๆ เพิ่มขึ้นและต้อง

คอยตรวจสอบซึ่งกันและกันและกันและต้องทำงานที่ต้องประสานงานในมิติต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Barilli, Elomar Christina Vieira Castilho; de Melo Costa, Dayane Dayse; Rodrigues, Bhuiyan, Md Al-Fahad; Islam, Md Ashraful. (2023) ได้ศึกษาการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการใช้รูปแบบการบริหารงานคุณภาพที่เป็นเลิศขององค์กรภาครัฐแนวโน้มการใช้งานในภาคส่วนนี้จะเพิ่มขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา จำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมในการบริหารภาครัฐในอนาคตเพื่อพิจารณาผลกระทบและข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาวิจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ผลการศึกษาพบว่า 2.1 ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวความคิดใหม่ประกอบด้วย ปัจจัยด้านหลักประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการทำหน้าที่ของกองทัพต้องทำงานเพื่อรับใช้ประชาชน ทุกขั้นตอนต้องกำหนดมาเพื่อรักษาความสงบสุข ช่วยเหลือประชาชนได้ทุกเมื่อ เป็นที่พึ่งของประชาชน ให้ความช่วยเหลือทุกพื้นที่อย่างเร่งด่วน มีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความพร้อมต่อการดูแลประชาชนให้มากที่สุด และมีวิธีการทำงานที่สะดวก รวดเร็วเข้าถึงประชาชนได้ทุกเมื่อ เนื่องจากกองทัพมีโครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกับระบบราชการยุคใหม่ มีการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับภัยคุกคามที่จะเกิดกับประชาชนทุกรูปแบบ ปัจจัยด้านประสิทธิผล พบว่ากองทัพได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กำหนดวิสัยทัศน์ มีการปรับปรุงแผนพัฒนาที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน โดยทำการวิเคราะห์สังคม เศรษฐกิจ การเมืองในแต่ละยุคสมัย และกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน กำหนดพันธกิจในการพัฒนาสังคมไว้อย่างชัดเจน วางเป้าหมายการให้พัฒนาให้เหมาะสมกับกลุ่มประชาชน สามารถตอบสนองความต้องการ ความเดือนร้อนของประชาชนได้ทันล่วงที่และเหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ และปัจจัยด้านหลักการตอบสนองพบว่า ในการทำงานยุคใหม่ของกองทัพ ต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หลักการปฏิบัติงาน การตอบสนองนั้นเป็นการทำงานที่ต้องสร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชน ผู้รับบริการ อย่างเหมาะสม ต้องมีความเข้าใจชุมชน ตอบสนอง แก้ปัญหาชุมชน เข้าใจความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของลัญชร ยอดดอกไม้และบำเพ็ญ ไผตรีโสภณ (2567) แนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ควรมีการแบ่งงานและความรับผิดชอบให้เหมาะสม ควรมีการพัฒนาบุคลากร ควรมุ่งเน้นการให้บริการที่มีคุณภาพ ควรปฏิบัติงานด้วยความถูกต้องรวดเร็วเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ควรนำ

รูปแบบการบริหารจัดการของเอกชนมาใช้ และควรใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2.2 ด้านค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วยปัจจัยด้านภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้พบว่า ต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย ส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวคิดประชาธิปไตยเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจปัญหา ผลกระทบต่าง ๆ และมีแนวทางในการรับมือได้อย่างปลอดภัย กองทัพบก จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ประชาชนนำเอาหลักการและความคิดตามระบอบประชาธิปไตยมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน มีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ ปัจจัยด้านเปิดเผย/โปร่งใส พบว่า เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การร่วมรับฟังข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผย ร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ โดยไม่ต้องเกรงกลัวอันตรายใด ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบการทำงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้ รับทราบอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้กับประชาชนได้รับทราบ และเป็นหลักความโปร่งใสเป็นกระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี ปัจจัยด้านด้านหลักนิติธรรมพบว่า แนวปฏิบัติที่ดีต้องไม่นำหลักกฎหมายไปบังคับใช้กับชุมชน ควรเป็นการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนำกฎหมายไปบังคับใช้มากกว่า เพื่อให้ทุกคนคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ การดำเนินกิจกรรมต้องมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ การกำหนดกฏกติกาและการปฏิบัติตามกฏกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิกตามความเหมาะสมกับพื้นที่ และปัจจัยด้านความเสมอภาคพบว่า ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกันไม่มีการแบ่งแยกคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย ไม่แบ่ง ชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา มาเป็นแนวทางการเลือกปฏิบัติไม่ได้ ซึ่งทุกคนได้รับสิทธิที่พึงมีเท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยของรัฐธรรมนูญ โมลาแสง (2566) ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ องค์ความรู้ทางรัฐประศาสนศาสตร์มีโฉมหน้าเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สิ่งที่เคยศึกษากันในเรื่องของการจัดองค์การและระบบการบริหารราชการภาครัฐแบบดั้งเดิมอาจไม่เพียงพอต่อการจัดระบบการบริหารงานภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่มีลักษณะเป็นพลวัตมากขึ้นอีกต่อไป ความเข้าใจถึงองค์ความรู้ใหม่ ที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพของระบบการบริหารภาครัฐในการตอบสนองต่อผลประโยชน์

สาธารณะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐ 2.3 ด้าน ประชากรรัฐ ประกอบด้วยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม/ การพยายามแสวงหาฉันทามติพบว่า เป็นการทำงานที่ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมแต่ต้องร่วมกันในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านด้านการกระจายอำนาจ พบว่าการดำเนินกิจกรรมต้องให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการ มีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีอิสระในการตัดสินใจในเรื่องของการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ มากสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนศิริณ สำเร็จรัมย์ (2566) ยุทธศาสตร์การพัฒนา ประสิทธิภาพตามแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของเทศบาลตำบลในจังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของเทศบาล ตำบลในจังหวัดนครราชสีมา มียุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการ ภาครัฐแนวใหม่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา คือ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนา กระบวนการภายใน ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาองค์การ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การ ดำเนินการ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างความพึงพอใจ และ ยุทธศาสตร์ด้านการจัดหาและการจัดสรรทรัพยากร 2.4 ด้านความรับผิดชอบต่อทาง การบริหาร ประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณธรรม/จริยธรรมพบว่า การปฏิบัติราชการต้องรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำ ความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตาม ความคาดหวังของสังคม ต้องมีความจริงใจเสียสละขยันอดทนมีระเบียบวินัยมุ่งเน้น คุณธรรม/จริยธรรม รับฟังข้อมูลของแต่ละฝ่ายพร้อมทั้งช่วยกันตัดสินใจร่วมกันพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันวิสาข์ นาถนิตินิเวศ และวรวิทย์ จินดาพล (2565) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพการ บริหารงานพัสดุของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็น เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุอยู่ในระดับมาก หาก เรียงลำดับความสำคัญของค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้การให้บริการอย่างเท่าเทียม

กันการให้บริการอย่างเพียงพอการให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลาการให้บริการอย่างต่อเนื่องและการให้บริการอย่างก้าวหน้า

วัตถุประสงค์ที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพก เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ผลการศึกษาพบว่า

1) การนำองค์การ เป็นการบริหารงานที่ต้องดำเนินการด้วยการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ การสร้างแนวคิดใหม่ ๆ การกำกับดูแลการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผลการทำงาน พร้อมกับการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงาน

2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการวางแผนการทำงาน กำหนดและถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลักและแผนปฏิบัติราชการเพื่อนำไปปฏิบัติและวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ การกำหนดแผนงานนั้นต้องกำหนดกรอบเวลาในการทำงาน วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาทำงาน สอดคล้องกับงบประมาณ และความต้องการของชุมชน มีการจัดสรรทรัพยากรการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและแผนหลักด้านทรัพยากรบุคคล ระบุงบประมาณในการดำเนินการให้ชัดเจน

3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งแนวทางในการดำเนินงานนั้นต้องมีแผนงานที่ชัดเจน และต้องกำหนดไว้ให้ชัดด้วยว่าใครเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการดำเนินการในครั้งนี้ แล้วสิ่งที่เกิดขึ้นสามารถแก้ปัญหาให้เค้าได้จริงหรือไม่ และมีปัจจัยอะไรสำคัญมากกว่าแผนที่เราตั้งไว้ในการดำเนินกิจกรรมหรือไม่ ต้องเข้าใจผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสังคมอย่างแท้จริงด้วย ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจจากการดำเนินกิจกรรมและความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การจัดการสารสนเทศและความรู้เป็นการกำหนดวิธีการ เพื่อให้ข้อมูลและสารสนเทศที่บุคลากรส่วนราชการหรือองค์กรอื่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกันการประเมินการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ การวิเคราะห์ผลการดำเนินการโดยพิจารณาในเรื่องการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและแผนเชิงกลยุทธ์ตลอดจนวิธีการสื่อผลการวิเคราะห์

5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผูกพันและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางองค์การ การจัด ระบบและบริหารงานเพื่อให้

เกิดความร่วมมือและความคล่องตัวตลอดจนการนำความคิดที่หลากหลายมาใช้ในระบบงานและเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

6) การจัดการกระบวนการ เป็นการจัดการกระบวนการ ตามที่เข้าใจเป็นกระบวนการ วิธีการทำงาน สร้างการเปลี่ยนแปลง การให้บริการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้รับบริการ มีวิธีการจัดระเบียบวิธีการทำงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ ขั้นตอนการบริการต่าง ๆ ที่ประชาชนพึงพอใจ

7) ผลลัพธ์การดำเนินการ การประเมินผลการทำงานด้านการบริการ บางประเด็นยังเข้าไม่ถึงต้องบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐอื่น เป็นการประเมินความก้าวหน้าในการทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน

และทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้นในการทำงานต้องประกอบด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของส่วนสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพกเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการภาครัฐแนวคิดใหม่ประกอบด้วย ปัจจัยด้านหลักประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการทำหน้าที่ของกองทัพต้องทำงานเพื่อรับใช้ประชาชนทุกขั้นตอนต้องกำหนดมาเพื่อรักษาความสงบสุข ช่วยเหลือประชาชนได้ทุกเมื่อเป็นที่พึงของประชาชน ให้ความช่วยเหลือทุกพื้นที่อย่างเร่งด่วน มีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความพร้อมต่อการดูแลประชาชนให้มากที่สุดและมีวิธีการทำงานที่สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงประชาชนได้ทุกเมื่อ

2. ด้านค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วยปัจจัยด้านภาวะรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้พบว่า ต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย ส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวคิดประชาธิปไตยเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน และมีแนวทางในการรับมือได้อย่างปลอดภัย

3. ด้านประชาธิปไตย ประกอบด้วยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม/ การพยายามแสวงหาฉันทามติพบว่า เป็นการทำงานที่ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมแต่ต้องร่วมกันในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านด้านการกระจายอำนาจ พบว่า การดำเนินกิจกรรมต้องให้ภาคประชาชนเข้ามาร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินการ ให้แก่ บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการ มีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีอิสระในการตัดสินใจ

ในเรื่องของการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บริการที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการมาก

4. ด้านความรับผิดชอบต่อทางการบริหาร ประกอบด้วยปัจจัยด้านคุณธรรม/จริยธรรม พบว่า การปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็น ที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม ต้องมีความจริงใจเสียสละขยันอดทนมีระเบียบวินัยมุ่งเน้นคุณธรรม/จริยธรรม รับฟังข้อมูลของแต่ละฝ่ายพร้อมทั้งช่วยกันตัดสินใจร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ควรมีมาตรการในการส่งเสริมการนำระบบเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในการให้บริการประชาชน อำนวยความสะดวก และพร้อมใช้ในการให้บริการ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรทำการฝึกอบรมและพัฒนากำลังพลให้มีความพร้อมหลาย ๆ ด้าน เพื่อพัฒนาทักษะและความชำนาญในการเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่

2. ควรทำการตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์การทำงานให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ซ่อมแซมเมื่อชำรุด มีการเก็บรักษาที่ดี และทำให้อุปกรณ์สามารถใช้งานได้

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีแนวทางในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนาชุมชน รายกิจกรรม การวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการกิจกรรมที่ได้ทำการพัฒนาไปแล้ว

2. การจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน ควรทำการศึกษาและสำรวจความต้องการของประชาชนในการพัฒนา เพื่อให้เหมาะสมกับชุมชน

3. มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการร่วมกันพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง (References)

ชาญวิทย์ อรรถธีระพงษ์. (2561). **ภาพลักษณ์ของกองทัพบกในทัศนคติของประชาชน**. หลักสูตร วปอ. 60 ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา.

- พัฒนศิลป์ สำเร็จรัมย์ (2566). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประสิทธิผลตามแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา. **วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์**, 6(2), 73-84.
- รัฐธรรมนุญ โมลาแสง. (2566). แนวคิดและทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของการจัดการภาครัฐแนวใหม่. **วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน**, 1(1), 38-52.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550. เล่มที่ 124 ตอนที่ 61 ก. 27 กันยายน 2560. _____ . (2551). พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551. เล่มที่ 125 ตอนที่ 28 ก. 5 กุมภาพันธ์ 2551.
- ลัญจกร ยอดดอกไม้ และบำเพ็ญ ไมตรีโสภณ. (2567). แนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 21(92), 151 – 166.
- วันวิสาข์ นาณัติวิทยา และวรวิทย์ จินดาพล. (2565). การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. **วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น**, 9(3), 91-102.
- อานุกาฬ รัชส์สุวรรณ. (2566). การปฏิรูประบบราชการไทย : จากอดีตสู่การเป็นเครือข่ายการจัดการภาครัฐ. **วารสารรัฐศาสตร์นิเทศ**, 9(2), 123 – 146.
- Barilli, Elomar Christina V. Castilho; de Melo Costa, Dayane Dayse; Rodrigues, Bhuiyan, Md Al-Fahad; Islam, Md Ashraf. (2023). **ASSESSMENT OF SERVICE QUALITY OF URBAN LOCAL GOVERNMENT IN BANGLADESH: THE CASE OF PABNA MUNICIPALITY**. Theoretical and Empirical Researches in Urban Management; Bucharest Vol. 18, Iss. 1, (Feb 2023): 85-105.
- Bisogno, Marco; Cuadrado-Ballesteros, Beatriz. (2020). **Public sector financial management and democracy quality: The role of the accounting systems** Alternate title: **Gestión financiera del sector público y calidad de la democracia: el papel de los sistemas contables**. Revista de Contabilidad; Madrid Vol. 23, Iss. 2, (2020): 238-248. DOI:10.6018/rcsar.369631.
- Levins, Eddie Charles. (2023). **Public Value and Quality of Governance: Public Program Manager's Description of Accountability in**

Public-Private Partnerships. Grand Canyon University ProQuest
Dissertations Publishing, 2023. 30576076.

Negri, Camelia; Dinca, Gheorghita. (2023). **Public sector's efficiency as a reflection of governance quality, an European Union study.** PLoS One; San Francisco Vol. 18, Iss. 9, (Sep 2023): e0291048.
DOI: 10.1371/journal.pone.0291048

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกเรียนหลักสูตรภาษาไทยใน
มหาวิทยาลัยทางภาคเหนือของประเทศไทย
FACTORS INFLUENCING CHINESE STUDENTS IN CHOOSING TO
STUDY THAI LANGUAGE COURSES IN UNIVERSITIES IN THE
NORTHERN PART OF THAILAND

CHENXI GAN¹ กุสุมา แยมเกต¹ จักรกฤษณ์ โปณะทอง¹

Received: February 26, 2025. Revised: July 18, 2025. Accepted: August 30,
2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกเรียนหลักสูตรภาษาไทยในมหาวิทยาลัยทางภาคเหนือของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักศึกษาจีนที่ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย จำนวน 335 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

พบว่า อายุ ชั้นปี เมือง/มณฑล เรียนภาษาไทยมาแล้วกี่ปี แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีหลักสูตรภาษาไทยแตกต่างกัน ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ปัจจัยด้านครอบครัว มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมี

¹ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ e-mail : 2271413071@qq.com

นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ปัจจัยด้านการเงินมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ปัจจัยด้านหลักสูตรไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ปัจจัยด้านการยอมรับจากสังคมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 ปัจจัยด้านอาชีพไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

คำสำคัญ : นักศึกษาจีน, หลักสูตรภาษาไทย, มหาวิทยาลัยทางภาคเหนือของประเทศไทย

ABSTRACT

This research aimed to study the factors influencing Chinese students in choosing to study Thai language programs in universities in the northern region of Thailand. The sample group used in this research was 335 Chinese students studying Thai language programs in higher education institutions in the upper northern region of Thailand. A questionnaire was used as a tool for data collection. The statistics used for data analysis were frequency, mean, percentage, and standard deviation. The hypothesis was tested using t-test, one-way analysis of variance, and Pearson's simple correlation coefficient. It was found that age, year of study, city/province, and years of Thai language study were different in terms of deciding to study for a bachelor's degree in Thai language programs.

Factors related to educational institutions had a statistically significant effect on the decision to study for a bachelor's degree in Thai language programs of Chinese students in higher education institutions in

the upper northern region at a statistical level of 0.01. Family factors had a statistically significant effect on the decision to study for a bachelor's degree in Thai language programs of Chinese students in higher education institutions in the upper northern region at a statistical level of 0.01. Financial factors had a statistically significant effect on the decision to study for a bachelor's degree in Thai language programs of Chinese students in higher education institutions in the upper northern region at a statistical level of 0.01. At a statistical significance level of 0.01, curriculum factors had no effect on the decision to pursue undergraduate studies of Chinese students in the Thai language program in higher education institutions in the upper northern region. Social acceptance factors had an effect on the decision to pursue undergraduate studies of Chinese students in the Thai language program in higher education institutions in the upper northern region. At a statistical significance level of 0.01, career factors had no effect on the decision to pursue undergraduate studies of Chinese students in the Thai language program in higher education institutions in the upper northern region.

Keywords: Chinese students, Thai language courses, universities in northern part of Thailand

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกับจีนมีความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เจริญรุดหน้าในทุกด้านและนับวันจะยิ่งพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างรวดเร็ว อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการมุ่งส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของอาเซียนศึกษา ด้านการเรียนรู้ ด้านศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นอาเซียน ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติมุ่งหวังในการจัดการศึกษาให้กับคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียนเพื่อเตรียมความพร้อมในการอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษาโดยขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้านการศึกษาและการสร้างความเข้าใจเรื่อง

ของประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มหลักสิทธิมนุษยชน (มณีกุล, 2562) อีกทั้งนักลงทุนชาวจีนมีการขยายการลงทุนไปยังต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งมีการค้าขายระหว่างประเทศกันมานาน และยังคงสานความสัมพันธ์ทั้งในเชิงการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว โดยชาวจีนจำนวนมาก ยังให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาในประเทศไทยมากเช่นกัน

ข้อมูลจากรายงานวิจัย “การศึกษาเบื้องต้นว่าด้วยนักศึกษาจีนในไทย” ของ ดร.กุลนรี นุกิจรังสรรค์ และ ดร.กรองจันทน์ จันทรพาทา สองนักวิจัยประจำศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่อ้างอิงข้อมูลจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) พบว่า นักศึกษาต่างชาติกว่าครึ่งเป็นคนจีนซึ่งในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนนักศึกษาต่างชาติในระบบทั้งหมด 27,574 คน มีนักศึกษาจีนมากถึง 14,423 คน คิดเป็นร้อยละ 52 ซึ่งถือว่าไทยมีจำนวนนักศึกษาจีนมากกว่าครึ่งในหมู่นักศึกษาต่างชาติ หากพิจารณาสถิติจำนวนนักศึกษาจีนในไทยย้อนหลัง 10 ปี จะพบว่าจำนวนนักศึกษาจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี และเติบโตขึ้นถึง 6.23 เท่า โดยในปีการศึกษา 2555 มีนักศึกษาชาวจีนในสถาบันอุดมศึกษาแค่ 2,315 คน และเมื่อผ่านไป 10 ปี ในปีการศึกษา 2565 ยอดนักศึกษาจีนได้เพิ่มขึ้นเป็น 14,423 คน ในจำนวนนี้แบ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 8,352 คน ระดับปริญญาโท 4,056 คน และระดับปริญญาเอก 2,000 คน (นุกิจรังสรรค์, 2565)โดยนักศึกษาจีนที่ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีจำนวน 2,067 คน

ซึ่งสาเหตุสำคัญที่นักศึกษาชาวจีนเลือกมาศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยซึ่งมองว่ามหาวิทยาลัยในประเทศไทยนั้นราคาไม่แพง เมื่อเทียบกับประเทศที่คนนิยมไปเรียน เช่น ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ เป็นต้น ขณะเดียวกัน นักศึกษาชาวจีนส่วนใหญ่ที่เรียนจบในประเทศไทยต้องการที่จะทำงานในประเทศไทย และต้องการใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง อาชีพทำงานเป็นล่าม ทำการค้าขายระหว่างประเทศไทย-จีน รวมทั้งยังสามารถนำประสบการณ์การทำงานในประเทศไทยไปอ้างอิงในการสมัครงานที่ประเทศจีนได้อีกด้วย ซึ่งจะทำให้ได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น (YANG, 2560)

นอกเหนือไปจากการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ ที่นักศึกษาจีนให้ความสนใจแล้วนั้น สถาบันต่าง ๆ ในประเทศไทยที่รองรับนักศึกษาจีนเข้ามาศึกษาในสถาบัน ยังต้อง

คำนึงถึงความพร้อมและผลสัมฤทธิ์ที่จะได้รับเช่นกัน ความแตกต่างทางวัฒนธรรมทั้งทางสังคม สภาพความเป็นอยู่ ภูมิประเทศและแนวคิดทัศนคติต่าง ๆ ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจเรียนและส่งผลต่อสถาบันต่าง ๆ ที่ต้องการจะรองรับนักศึกษาชาวจีนเหล่านี้ให้มากขึ้น ดังนั้น การศึกษาในเบื้องต้น จึงจำเป็นต้องรู้ถึงปัจจัยรอบด้านที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจของเขาเหล่านั้น

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน เพื่อให้มหาวิทยาลัยและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาจีนที่มาศึกษาต่อเพื่อเป็นการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และทำให้มหาวิทยาลัยสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกเรียนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยทางภาคเหนือของประเทศไทย
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการศึกษากับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักศึกษาจีนที่ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งมีนักศึกษาจีน ทั้งสิ้นจำนวน 2,067 คน (นุกิจรังสรรค์, 2565)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาจีนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีจำนวน 2,067 คน เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (วานิชย์บัญชา, 2560) และ กำหนดค่าความคาดเคลื่อนขนาดกลุ่มตัวอย่าง 5%

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มประชากร

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 0.05

ดังนั้น

$$n = \frac{2067}{1+2067(0.05)^2} = 335$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เท่ากับ 335 คน โดยในการสุ่มกลุ่ม ตัวอย่างผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนนักศึกษาจีนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งแจกแบบสอบถาม ดังนี้

ลำดับ	ชื่อมหาวิทยาลัย	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	882	143
2	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	345	57
3	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	120	19
4	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	130	21

5	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	105	17
6	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	243	39
7	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	242	39
	รวม	2,067	335

และผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างที่สามารถตอบแบบสอบถาม จนครบ 335 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลของเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน เพื่อนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับตามวิธีของLikert (Likert, 1970)
3. สร้างแบบสอบถามตามแบบแนวคิดปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบว่าแบบสอบถามนั้นมีความถูกต้องในรายละเอียดต่าง ๆ ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความสมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความครอบคลุมเนื้อหา และความถูกต้องในสำนวนภาษา ความสอดคล้องของข้อความถามกับวัตถุประสงค์ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำ

แบบสอบถามที่ผ่านการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มาใช้เป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้งและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน กับกลุ่มประชากรนักศึกษาจีนที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทยในกรุงเทพมหานครและภาคกลาง เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวัดความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.888 ตามที่ (Nunnally, 1987)นำเสนอไว้ว่าควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.7 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างได้ (ศรีสะอาด, 2556) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

(1) ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา	มีค่าเท่ากับ 0.735
(2) ปัจจัยด้านครอบครัว	มีค่าเท่ากับ 0.761
(3) ปัจจัยด้านการเงิน	มีค่าเท่ากับ 0.726
(4) ปัจจัยด้านด้านหลักสูตร	มีค่าเท่ากับ

0.770

(5) ปัจจัยด้านด้านการยอมรับจากสังคม	มีค่าเท่ากับ 0.718
(6) ปัจจัยด้านปัจจัยด้านอาชีพ	มีค่าเท่ากับ 0.786
(7) การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาจีน	มีค่าเท่ากับ

0.724

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาจีนที่ศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ เช่น วารสาร รายงานการวิจัย แหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตามขั้นตอนนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม และคัดแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก โดยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ เท่านั้น

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้ กำหนดไว้ล่วงหน้า

3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของแบบสอบถาม และทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ตาราง 1 แสดงจำนวน (ความถี่)และค่าร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาจีนผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	172	51.3
หญิง	163	48.7
รวม	335	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	135	40.3
20-25 ปี	177	52.8

26 ปีขึ้นไป	23	6.9
รวม	335	100
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ชั้นปีที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี		
ปี 1	51	15.2
ปี 2	132	39.4
ปี 3	65	19.4
ปี 4	87	26.0
รวม	335	100
4. เมือง/มณฑล/จังหวัด		
เชียงราย	75	22.4
เชียงใหม่	200	59.7
ลำปาง	47	14.0
อื่นๆ	13	3.9
รวม	335	100
5. ระยะเวลาเรียนภาษาไทย		
1 ปี	35	10.4
2-3 ปี	205	61.2
4-5 ปี	86	25.7
มากกว่า 6 ปีขึ้นไป	9	2.7
รวม	335	100

6. ความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทย (ฟัง พูด อ่านและเขียน)

พอใช้	32	9.6
ปานกลาง	130	38.8
ดี	135	40.3
ดีมาก	38	11.3
รวม	335	100

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาจีนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 335 คน จำแนกรายด้านได้ดังนี้

ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 335 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 และเพศหญิง จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 ตามลำดับ ด้านอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 335 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 และ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตามลำดับ ด้านชั้นปีที่ศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 335 คน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมา ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตามลำดับ ด้านเมือง/มณฑล/จังหวัด ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 335 คน ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมา อยู่จังหวัดเชียงราย จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 อยู่จังหวัดลำปาง จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 และอยู่จังหวัดอื่นๆ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ ด้านระยะเวลาเรียนภาษาไทย ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 335 คน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาเรียนภาษาไทย 2-3 ปี จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมา 4 – 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 1 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และมากกว่า 6 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ ด้านความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทย (ฟัง พูด อ่านและเขียน) ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 335 คน ส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้ทักษะภาษาไทย (ฟัง

พูด อ่านและเขียน) ในระดับดี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมา ระดับปานกลาง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ดีมาก จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.3 และระดับพอใช้ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาโดยรวมของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

ปัจจัยการศึกษา โดยรวม	\bar{x}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา	3.76	0.95	มาก
2. ปัจจัยด้านครอบครัว	3.65	0.89	มาก
3. ปัจจัยด้านการเงิน	3.73	0.85	มาก
4. ปัจจัยด้านหลักสูตร	3.64	0.90	มาก
5. ปัจจัยด้านการยอมรับจากสังคม	3.65	0.93	มาก
6. ปัจจัยด้านปัจจัยด้านอาชีพ	3.23	0.62	มาก
รวม	3.61	0.84	มาก

จากตาราง 2 ปัจจัยด้านการศึกษาโดยรวมของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.95) นักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการเงินในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.85) นักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านครอบครัวในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.89) นักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการยอมรับจากสังคมในระดับมาก ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.93) นักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านหลักสูตรในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.90) นักศึกษาจีนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอาชีพในระดับมาก ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = 0.62) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

ตาราง 3 แสดงการวิเคราะห์หัตถิพลของปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		p-value	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	beta	t		Tolerance	VIF
ค่าคงที่	0.443	0.219		2.024	0.044		
ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา	0.258	0.058	0.260	4.410	0.000*	0.390	2.563
ปัจจัยด้านครอบครัว	0.143	0.056	0.136	2.530	0.012*	0.469	2.131
ปัจจัยด้านการเงิน	0.250	0.058	0.227	4.280	0.000*	0.482	2.073
ปัจจัยด้านหลักสูตร	0.083	0.055	0.080	1.522	0.129	0.494	2.026
ปัจจัยด้านการยอมรับจากสังคม	0.201	0.053	0.200	3.784	0.000*	0.490	2.042
ปัจจัยด้านปัจจัยด้านอาชีพ	-0.062	0.059	-0.041	-1.043	0.298	0.675	1.142
R	0.744		Standard Error of est.		± 0.634		
R Square	0.553		F		67.753		
Adjusted R Square	0.545		p-value		0.000		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ R ระหว่างตัวแปรอิสระ "ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านด้านการยอมรับจากสังคม และปัจจัยด้านปัจจัยด้านอาชีพ" และตัวแปรตาม "การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาชั้นหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน" ซึ่งเท่ากับ 0.744 ดังนั้น

อิทธิพลของปัจจัยกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีน หลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน มีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า R Square เท่ากับ 0.553 หรือ ร้อยละ 55.3 และมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่า ปัจจัยด้านต่างๆมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษากับประสิทธิผลการกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ปัจจัยด้านครอบครัวกับประสิทธิผลการกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.012 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านครอบครัว มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ปัจจัยด้านการเงินกับประสิทธิผลการกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ปัจจัยด้านการเงินมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัจจัยด้านหลักสูตรกับประสิทธิผลการกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.129 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายความว่า ปัจจัยด้านหลักสูตรไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

5. ปัจจัยด้านการยอมรับจากสังคมกับประสิทธิผลการกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หมายความว่า ปัจจัยด้านการยอมรับจากสังคมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01

6. ปัจจัยด้านอาชีพกับประสิทธิผลการกับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า มีค่า Sig. เท่ากับ 0.298 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หมายความว่า ปัจจัยด้านอาชีพไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาจากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี เมือง/มณฑล เรียนภาษาไทยมาแล้วกี่ปี ความสามารถในการใช้ทักษะ ภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) พบว่า อายุ ชั้นปี เมือง/มณฑล เรียนภาษาไทยมาแล้วกี่ปี แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีหลักสูตรภาษาไทยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุวิทย์เพ็งทิพย์นาง, 2562) ที่ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ ของประชาชนในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในจังหวัดสงขลาที่มี อายุ ชั้นปี ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ต่างกัน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ แตกต่างกันในขณะที่ด้านเพศ และความสามารถในการใช้ทักษะ ภาษาไทย (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) แตกต่างกันมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีหลักสูตรภาษาไทยไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ (YANG, 2560) ที่ได้ศึกษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และทักษะการใช้ภาษาไทย ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ (YANG, 2560) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และพบความสัมพันธ์ระหว่าง ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในทางบวกทุกด้านอีกด้วย

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Ming, 2010) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกด้านสถาบันการศึกษาของนักศึกษาในประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า แรงสนับสนุนของครอบครัวและ โอกาสในการจ้างงาน มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาประเทศมาเลเซียในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

2.3 ปัจจัยด้านการเงิน ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (YANG, 2560) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และพบความสัมพันธ์ระหว่าง ค่าใช้จ่ายในการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ในทางบวกทุกด้านอีกด้วย

2.4 ปัจจัยด้านด้านการยอมรับจากสังคม ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (รักอยู่, 2557) ได้ศึกษา การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีของนักศึกษาภาคปักษ์ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรีโดย

ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยมีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.64–0.75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านสถานที่ตั้ง ด้านครอบครัว และด้านด้านการยอมรับจากสังคม มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ควรเน้นในเรื่องของการสร้างความน่าเชื่อถือ ใ่วางใจของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นักศึกษาชาวจีนเกิดความเชื่อมั่นและตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทยได้มากยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน การจัดทำโครงการเพื่อนอาสา (Buddy Volunteers) เพื่อให้ นักศึกษาชาวไทยได้คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยในประเทศไทยให้แก่ นักศึกษาชาวต่างชาติ ทำให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมซึ่งกันและกันได้ และจะทำให้ครอบครัวของนักศึกษาต่างชาติเกิดความอุ่นใจ และประทับใจในการเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย

3. ปัจจัยด้านการเงิน ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน อาจจะต้องมองถึงด้านความเป็นอยู่ของนักศึกษาที่จะเข้ามาศึกษาในประเทศไทย มีการอำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดหาที่พัก ที่ราคาไม่สูงมากนัก ดูแลในเรื่องรถรับส่งไว้บริการให้แก่ นักศึกษา

4. ปัจจัยด้านด้านหลักสูตร ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ควร มีหลักสูตรและสาขาที่ทันสมัย และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อที่จะรองรับ นักศึกษาจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะจากประเทศจีน

5. ปัจจัยด้านด้านการยอมรับจากสังคม ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ควรมีการลงนามความร่วมมือ (MOU) กับสถาบันนานาชาติในต่างประเทศให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารและเพิ่มการยอมรับจากสังคม รวมถึงการสมัครเรียน ของมหาวิทยาลัยให้เป็นที่รู้จักและเข้าถึงนักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

6. ปัจจัยด้านปัจจัยด้านอาชีพ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ควรจัดกิจกรรมการจัดหางานให้หลังเรียนจบ จะดึงดูดนักเรียนคนจีนมาศึกษาที่นี้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ควรศึกษาประชากรที่เป็นนักศึกษาชาติอื่น ที่ศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศไทยเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาในประเทศไทย มาเปรียบเทียบข้อมูลว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดต่อสถาบัน และประเทศชาติต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาชาวต่างชาติที่เลือกศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน และที่เลือกศึกษามหาวิทยาลัยรัฐบาล เพื่อดูความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกศึกษา และความสัมพันธ์ของตัวแปรที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในประเทศไทย รวมถึงควรมีการเลือกศึกษาตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลต่อการตัดสินใจเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของชาวต่างชาติได้

3. ควรใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาภาคเหนือตอนบน ในแต่ละด้าน เพื่อหาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาจีนหลักสูตรภาษาไทยที่แท้จริงของด้านนั้นๆ ที่เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตอบสนองกับต้องการของนักศึกษาจีนต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

Likert. (1970). *A Technique for The Measurement of Attitude*.

LINGYUN YANG. (2560). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาจีนในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*.

Ming, J. S. (2010). *Institutional Factors Influencing Students' College Choice Decision in Malaysia: A Conceptual Framework*.

Nunnally, J. C. (1987). *Psychometric theory*.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*.

การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (n.d.).

เชษฐภูมิ วรรณไพศาล และ จารุณี มณีกุล. (2562). *การรับรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. ขอนแก่น: วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬา หน้า109-120.

ดร.กุลนรี นุกิจรังสรรค์. (2565). *การศึกษาเบื้องต้นว่าด้วยนักศึกษาจีนในไทย*.

ธนวรรณ รักอยู่. (2557). *การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีของนักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2556*.

บุญชม ศรีสะอาด, (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่9.

สุวิทย์เพ็งทิพย์นาง, ว. ส. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ ของประชาชนในจังหวัดสงขลา*.

ปัญหาการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง

The issue of promoting tourism in secondary cities

ธนวรรณ มุทาณากร¹
Thanawat Muthayanakon

Received: February 26, 2025. Revised: June 24, 2025. Accepted: August 30, 2025

บทคัดย่อ (Abstract)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ระบุว่า จากสถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยตลอดปี 2567พบว่า มีจำนวนรวม 35.54 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วมากถึง 26.27% โดยสามารถทำรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติได้มากถึง 1.67 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นถึง 34%เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว แต่กับพบว่าทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติและรายได้ส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวอยู่ใน 3 จังหวัดใหญ่ คือ กรุงเทพฯ ชลบุรี และภูเก็ต ทำให้นโยบายกระจายรายได้ด้วยการท่องเที่ยวเมืองรองยังไม่ประสบความสำเร็จ

บทความวิชาการนี้ ผู้เขียนจะนำเสนอ 1) ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเมืองรอง 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ปัญหาในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง องค์ความรู้จากบทความนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน ทำให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวและสาเหตุที่เมืองรองไม่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว และสามารถนำองค์ความรู้จากบทความนี้ไปต่อยอดเป็นงานวิจัยได้

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเมืองรอง , อุปสรรค, นักท่องเที่ยว

Abstract

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครองมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, Master of Political Sciences College of Politics and Government Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: S66563825010@ssru.ac.th

According to the Ministry of Tourism and Sports, statistics show that in 2024, a total of 35.54 million international tourists visited Thailand, marking a significant increase of 26.27% compared to the previous year. Revenue generated from international tourists reached 1.67 trillion baht, a 34% rise year-on-year. However, the majority of both international tourist arrivals and tourism revenue remain concentrated in three central provinces: Bangkok, Chonburi, and Phuket. This indicates that the policy aimed at distributing income through tourism in secondary cities has not yet achieved its intended success.

This academic article aims to present: 1) The challenges and obstacles of tourism in secondary cities, 2) The factors influencing the decision to visit secondary cities among Thai and international tourists as well as the issues encountered in implementing these strategies. The knowledge gained from this article will benefit readers by providing insights into the tourist attractions that influence visitors and the reasons why secondary cities are less popular among tourists. Additionally, the findings can serve as a foundation for further research on this topic.

Keywords: Secondary city tourism, Obstacle, Tourists

บทนำ(Introduction)

การท่องเที่ยวเมืองรองเป็นหนึ่งในแนวทางสำคัญในการกระจายรายได้และลดความแออัดจากแหล่งท่องเที่ยวหลักโดยมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นเมืองรองหลายแห่งมีศักยภาพด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติที่น่าสนใจซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างดีหากมีการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามการเติบโตของการท่องเที่ยวในเมืองรองยังคงเผชิญกับปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระยะยาว(กองบรรณาธิการ Policy Watch, 2568)

ความหมายของเมืองรอง

เมืองรอง หรือ Less Visited Area หมายถึงเมืองที่ไม่ได้เป็นเมืองท่องเที่ยวหลักหรือยังมี นักท่องเที่ยวเข้าไปไม่มากนักมีการกระจายรายได้ถึงชุมชนท้องถิ่นที่ไม่แตกต่างกับเมืองท่องเที่ยวหลัก มีขนาดพื้นที่จำนวนประชากรและมีเศรษฐกิจขนาดเล็กถึงปานกลางมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นจุดแข็งด้านวัฒนธรรมเกษตรกรรมสินค้าชุมชน ท่องเที่ยวและอาหาร มีความสะดวกด้านการคมนาคมและการเดินทางเข้าถึง และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ (นาริลักษณ์ ศิริวรรณ, 2567)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเมืองรองของประเทศไทย จำนวน 55 จังหวัด ประกอบด้วย

1. ภาคเหนือ 16 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อุตรดิตถ์ ตาก กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิษณุโลก อุทัยธานี พิจิตร เพชรบูรณ์ และสุโขทัย

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) 18 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ชัยภูมินครพนม บึงกาฬ บัรรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุตรธานี และอุบลราชธานี

3. ภาคกลางและภาคตะวันออก 12 จังหวัด ได้แก่ นครนายก สระแก้ว ตราด จันทบุรี ปราจีนบุรี ชัยนาท ลพบุรี สมุทรสงคราม สิงห์บุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี และอ่างทอง

4. ภาคใต้ 9 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา ระนอง และสตูล (นาริลักษณ์ ศิริวรรณ, 2567)

ภายใต้แนวคิด 3 ประการที่จูงใจให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวเมืองรองประกอบด้วย

1. Local Experience ประสบการณ์ที่ลงลึกถึงวิถีของชุมชน การใช้ชีวิต ภูมิปัญญา สะท้อน เอกลักษณ์และความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่ ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ไม่มีในเมืองใหญ่ คือ Esthetic เดินทางเพื่อผ่อนคลาย เรียนรู้และความบันเทิง Education

2. Future Challenge เมืองรองมีโอกาสต่อยอดการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น

3. Connecting Destination มีการเชื่อมโยงเมืองใหญ่สู่เมืองเล็กและประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้การท่องเที่ยวมีการเชื่อมต่อถึงกันจากในอดีตที่ไม่เคยมีมาก่อน (นาริลักษณ์ ศิริวรรณ,2567)

ภาพที่ 1 เมืองรองของประเทศไทย 55 จังหวัด

ที่มา:ท่องเที่ยวเมืองรอง 55 จังหวัด ลดหย่อนภาษีนิติบุคคล 2567 เช็กเงื่อนไข, โดย
ฐานเศรษฐกิจ , 4 มิ.ย.2567 สืบค้นจาก

<https://www.thansettakij.com/business/tourism/597791>

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเมืองรอง

หนึ่งในปัญหาหลักคือ การขาดโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เส้นทางคมนาคม ที่พักรถ และบริการสาธารณะที่ไม่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย นอกจากนี้ การขาดการประชาสัมพันธ์และการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เมืองรองไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในหมู่นักท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกทั้ง ความไม่ต่อเนื่องในการพัฒนาโยบายและการจัดการที่ไม่เป็นระบบ ยังเป็นอุปสรรคสำคัญ (อารียา อักษรพันธ์ ,2567) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงชุมชนท้องถิ่น ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวขาดความยั่งยืนและไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมก็เป็นปัญหาที่น่ากังวล การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วโดย

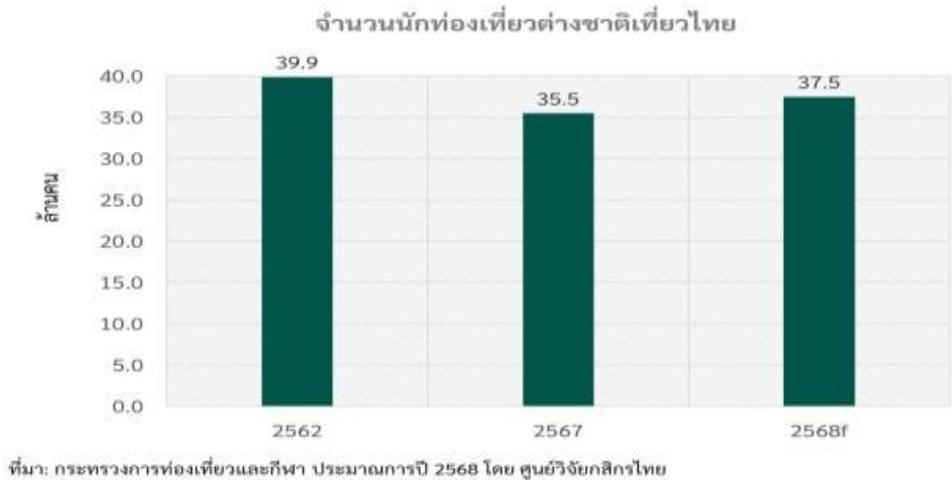
ขาดการวางแผนที่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่นและเกิดการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดการขยะไม่เพียงพอ การใช้น้ำและพลังงานเกินความสามารถในการรองรับ และการสูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งอาจลดทอนเสน่ห์ของเมืองรองในระยะยาว (ดร.มณฑล กปิลกาญจน์ , 2567)

อีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญคือ ความสามารถในการแข่งขันกับเมืองท่องเที่ยวหลัก เมืองรองมักประสบปัญหาในการดึงดูดนักท่องเที่ยว เนื่องจากขาดจุดขายที่โดดเด่นและกิจกรรมที่น่าสนใจ อีกทั้งยังขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่สร้างประสบการณ์ที่แตกต่างและน่าจดจำ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวขาดแรงจูงใจในการเดินทางไปยังเมืองรอง นอกจากนี้ การขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างเมืองรองและเมืองหลัก ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จำกัดการเติบโตของการท่องเที่ยวในพื้นที่เหล่านี้

จากปัญหาดังกล่าว การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นที่จะวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาการท่องเที่ยวเมืองรอง พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรองอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างสรรค์กลยุทธ์การตลาดที่เข้มแข็ง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างสรรค์และดึงดูดใจ การบูรณาการเส้นทางการท่องเที่ยว และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยมีบทบาทในการสร้างรายได้และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวยังคงกระจุกตัวอยู่ในเมืองหลัก เช่น กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และภูเก็ต ขณะที่เมืองรองยังคงได้รับส่วนแบ่งที่น้อยกว่า แม้ว่าจะมีศักยภาพด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และธรรมชาติที่น่าสนใจ บทความนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เมืองรองเผชิญในการพัฒนาการท่องเที่ยว พร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

ศูนย์วิจัยสิทธิกรไทย ประเมินว่าในปี 68 นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยคาดว่าจะต่อเนื่อง แต่ความไม่แน่นอนสูงจากความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและภูมิศาสตร์การเมือง การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศและภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย คาดว่าทั้งปี 2568 นักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยมีจำนวน 37.5 ล้านคน เพิ่มขึ้น 5.6% จากปี 2567

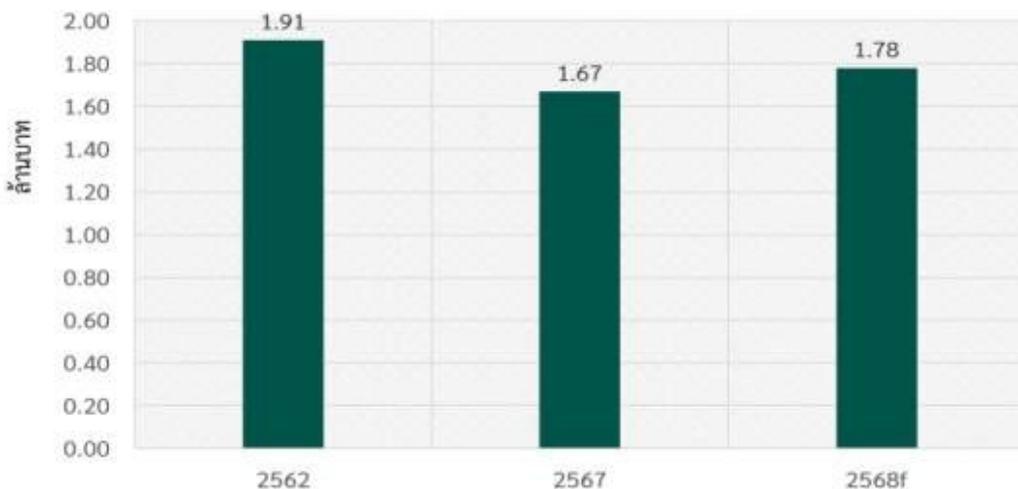

ภาพที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทย

ที่มา : ปัญหาเดิมท่องเที่ยวไทย “แหล่งเที่ยว-รายได้” กระจุกตัว โดย กองบรรณาธิการ Policy Watch ,16 ม.ค. 2568 สืบค้นจาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/economy-138>

รายได้ท่องเที่ยวจากชาวต่างชาติกระจายสู่ภาคธุรกิจท่องเที่ยวและเกี่ยวเนื่องในปี 2568 คาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 1.78 ล้านล้านบาท ขยายตัว 6.5% จากปี 2567 สำหรับการใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อทริปคาดว่าจะอยู่ที่ประมาณ 47,400 บาทต่อคนต่อทริปเพิ่มขึ้นประมาณ 0.8% จากปี 2567 แต่เมื่อเทียบกับปี 2562 จะยังหดตัวเล็กน้อยที่ 1.0% เมื่อพิจารณาการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติกระจายลงไปในแต่ละประเภทธุรกิจและพื้นที่ท่องเที่ยว พบว่าการฟื้นตัวยังไม่ทั่วถึง(กองบรรณาธิการ Policy Watch, 2568)

รายได้ท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทย

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประมาณการปี 2567 และ 2568 โดย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ภาพที่ 3 รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทย

ที่มา : ปัญหาเดิมท่องเที่ยวไทย “แหล่งเที่ยว-รายได้” กระจุกตัว โดย กองบรรณาธิการ Policy Watch ,16 ม.ค.

2568 สืบค้นจาก <https://policywatch.thaipbs.or.th/article/economy-138>

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรอง

1.แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motivation)

1.1 การแสวงหาประสบการณ์ใหม่ (Novelty Seeking):นักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องการสัมผัสประสบการณ์ที่แตกต่างและแปลกใหม่จากสถานที่ท่องเที่ยวเดิมๆ ที่เคยไปเมืองรองมักมีเอกลักษณ์ที่ไม่ซ้ำใคร เช่น วัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีที่หาชมได้ยาก หรือสถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่ไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง

1.2การพักผ่อนและผ่อนคลาย (Relaxation and Escape):ความต้องการหลีกเลี่ยงจากความเครียดในชีวิตประจำวัน เช่น การทำงานที่หนักหรือสภาพแวดล้อมที่วุ่นวายในเมืองใหญ่เมืองรองมักมีบรรยากาศที่เงียบสงบและเป็นธรรมชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกผ่อนคลายและได้พักผ่อนอย่างแท้จริง

1.3การแสวงหาความรู้และประสบการณ์เชิงวัฒนธรรม (Learning and Cultural Experience):นักท่องเที่ยวที่สนใจเรียนรู้ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นการเข้าร่วมกิจกรรมเชิงวัฒนธรรม เช่น การทำอาหารพื้นบ้าน การเข้าร่วมพิธีกรรมท้องถิ่น หรือการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น

1.4 ความท้าทายและการผจญภัย (Adventure and Exploration): สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบความตื่นเต้นและการผจญภัย เมืองรองที่มีภูมิประเทศเป็นภูเขา น้ำตก หรือเส้นทางเดินป่า จะดึงดูดกลุ่มนี้ได้เป็นอย่างดีการทำกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การปีนเขา ล่องแก่ง หรือการตั้งแคมป์ในพื้นที่ธรรมชาติ

1.5 การสร้างความสัมพันธ์และการใช้เวลาด้วยกัน (Social Interaction and Bonding): การเดินทางไปกับครอบครัว เพื่อน หรือคู่รัก เพื่อสร้างความทรงจำที่ดีร่วมกันเมืองรองที่มีบรรยากาศอบอุ่นและเป็นกันเอง มักเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการเชื่อมความสัมพันธ์ในกลุ่ม

1.6 ความคุ้มค่าและงบประมาณ (Cost Efficiency and Budget-Friendly): เมืองรองมักมีค่าครองชีพและค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ต่ำกว่าเมืองหลักสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการประหยัดงบประมาณ แต่ยังคงได้ประสบการณ์ที่น่าประทับใจ เมืองรองจึงเป็นตัวเลือกที่น่าสนใจ

1.7 แรงบันดาลใจจากสื่อและรีวิว (Influence from Media and Reviews): การเห็นภาพหรือคลิปวิดีโอในโซเชียลมีเดีย รีวิวจากบล็อกเกอร์ หรือคำแนะนำจากผู้ที่เคยไปเยือนการรีวิวที่ดีและภาพถ่ายที่น่าสนใจสามารถกระตุ้นความอยากไปสัมผัสด้วยตัวเองได้

2. การเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวก (Accessibility and Facilities)

2.1 การเดินทางและระบบคมนาคม (Transportation and Connectivity): ความสะดวกในการเดินทางเมืองรองที่มีระบบคมนาคมเชื่อมต่อกับเมืองหลักอย่างสะดวก เช่น ถนนที่เข้าถึงง่าย เส้นทางรถโดยสารสาธารณะ หรือบริการรถเช่า จะดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากกว่าการขนส่งสาธารณะและสนามบินที่มีสนามบินท้องถิ่นหรือสถานีรถไฟที่เชื่อมต่อกับเส้นทางหลัก ช่วยเพิ่มความสะดวกในการเดินทางและกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยว

2.2 ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก (Accommodation and Amenities): ที่พักหลากหลายระดับ เมืองรองที่มีตัวเลือกที่พักหลากหลาย ตั้งแต่โฮมสเตย์ โรงแรมขนาดเล็ก ไปจนถึงรีสอร์ทหรู จะตอบโจทย์นักท่องเที่ยวที่มีงบประมาณและความต้องการที่ต่างกันสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเช่น ร้านอาหาร ร้านสะดวกซื้อ และบริการด้านสุขภาพ เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2.3 เทคโนโลยีและการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (Technology and Internet Connectivity): การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและ Wi-Fi นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักต้องการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อใช้แผนที่ ติดต่осоสื่อสาร หรือแชร์ประสบการณ์ผ่านโซเชียลมีเดีย เมืองรองที่มีอินเทอร์เน็ตครอบคลุมจึงได้เปรียบในจุดนี้แอปพลิเคชันและข้อมูล

ดิจิทัลการมีข้อมูลท่องเที่ยวในรูปแบบดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ท่องเที่ยว แอปพลิเคชันออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันนำทาง ช่วยให้นักท่องเที่ยววางแผนและเดินทางได้สะดวกยิ่งขึ้น

2.4 ป้ายบอกทางและข้อมูลนักท่องเที่ยว (Signage and Tourist Information): ป้ายบอกทางที่ชัดเจนป้ายบอกทางเป็นภาษาอังกฤษหรือหลายภาษา ช่วยให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางได้สะดวกขึ้น ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว (Tourist Information Centers) มีการให้ข้อมูลที่ครบถ้วน เช่น แผนที่ กิจกรรมท่องเที่ยว และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่

2.5 ความปลอดภัยและความสะอาด (Safety and Hygiene): มาตรการด้านความปลอดภัย เช่น การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว การดูแลนักท่องเที่ยวในกรณีฉุกเฉินมาตรฐานสุขอนามัยโดยเฉพาะหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค การรักษาความสะอาดและมาตรการด้านสุขอนามัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

2.6 การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว (Access to Tourist Attractions): ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น การมีเส้นทางเดินเท้าที่ปลอดภัย บริการรถรับส่ง หรือที่จอดรถที่เพียงพอการจัดการจำนวนผู้เข้าชมการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อป้องกันความแออัดและรักษาคุณภาพของประสบการณ์ท่องเที่ยว

3. การรับรู้และภาพลักษณ์ (Perception and Image)

3.1 ภาพลักษณ์เชิงบวก (Positive Image): ความปลอดภัยและความเป็นมิตรเมืองรองที่มีภาพลักษณ์ว่าปลอดภัยและคนท้องถิ่นเป็นมิตร จะสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางได้ง่ายขึ้น ความสะอาดและสิ่งแวดล้อมที่ดี: สถานที่ท่องเที่ยวที่สะอาดและดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างดี จะสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

3.2 ความเป็นเอกลักษณ์และเสน่ห์ของเมืองรอง (Uniqueness and Charm): วัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์: เมืองรองที่มีวัฒนธรรมและประเพณีที่ไม่เหมือนใคร เช่น งานเทศกาลท้องถิ่น หรือวิถีชีวิตชุมชนที่มีเสน่ห์ จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการสัมผัสประสบการณ์เชิงวัฒนธรรมธรรมชาติและทิวทัศน์ที่สวยงามภาพลักษณ์ของเมืองรองที่มีธรรมชาติบริสุทธิ์และวิวทิวทัศน์ที่งดงาม เช่น ภูเขา ทะเลสาบ หรือชายหาดที่เงียบสงบ จะสร้างความน่าสนใจได้เป็นอย่างดี

3.3 ความโดดเด่นและแตกต่างจากเมืองหลัก (Differentiation from Major Cities): บรรยากาศที่เงียบสงบและไม่พลุกพล่านเมืองรองที่มีภาพลักษณ์สงบและเป็นธรรมชาติ จะดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการหลีกเลี่ยงความวุ่นวายจากเมืองใหญ่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงอนุรักษ์เมืองรองที่มีภาพลักษณ์เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ

เน้นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน จะตอบโจทย์กลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3.4 การบอกต่อและรีวิวกจากผู้เคยไปเยือน (Word of Mouth and Reviews): รีวิวเชิงบวกจากนักท่องเที่ยวการรีวิวประสบการณ์ดีๆ จากผู้เคยไปเยือนในโซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ท่องเที่ยว หรือบล็อก จะสร้างความน่าเชื่อถือและกระตุ้นความสนใจการบอกต่อจากคนใกล้ชิดการแนะนำจากเพื่อน ครอบครัว หรือคนรู้จักที่เคยมีประสบการณ์ที่ดี จะมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจท่องเที่ยว

3.5 สื่อและการประชาสัมพันธ์ (Media and Promotion): สื่อโซเชียลมีเดียและอินฟลูเอนเซอร์การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Facebook, Instagram, และ YouTube ในการโปรโมทเมืองรอง โดยเฉพาะการรีวิวจากอินฟลูเอนเซอร์ที่น่าเชื่อถือจะช่วยสร้างการรับรู้และกระตุ้นความสนใจแคมเปญการตลาดจากภาครัฐและเอกชน เช่น การจัดทำคลิปวิดีโอโปรโมท การสร้างเรื่องราวที่น่าสนใจ (Storytelling) หรือการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการรับรู้

3.6 ประสบการณ์และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (Tourist Experience and Satisfaction): ประสบการณ์ที่น่าประทับใจและเกินความคาดหมาย: เมื่อนักท่องเที่ยวมีประสบการณ์ที่ดีและรู้สึกประทับใจ จะสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกและเกิดการบอกต่อในวงกว้างความคุ้มค่าและความพึงพอใจ: เมืองรองที่ให้นักท่องเที่ยวรู้สึกว่าคุณค่ากับค่าใช้จ่ายและเวลา จะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีและมีโอกาสกลับมาเยือนซ้ำ

4. กิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยว (Activities and Attractions)

4.1 กิจกรรมเชิงวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Activities): เทศกาลและงานประเพณีท้องถิ่น: เช่น งานบุญ งานแห่ประเพณี หรือเทศกาลเฉพาะถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของเมืองรองการเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นบ้าน การเรียนรู้หัตถกรรมท้องถิ่น หรือการเยี่ยมชมหมู่บ้านชนเผ่า

4.2 กิจกรรมเชิงธรรมชาติและผจญภัย (Nature and Adventure Activities): กิจกรรมกลางแจ้งและการผจญภัย เช่น การเดินป่า ปีนเขา ล่องแก่ง ตั้งแคมป์ หรือการปั่นจักรยานเส้นทางธรรมชาติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism): เช่น การดูนก การเดินชมพืชพรรณพื้นเมือง หรือการเยี่ยมชมเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ

4.3 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณสถาน (Historical and Heritage Sites): โบราณสถานและโบราณคดี เช่น วัดเก่า โบราณสถาน ศาลเจ้า หรือ

สถานที่ทางประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญพิพิธภัณฑสถานและศูนย์วัฒนธรรมที่จัดแสดงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปะพื้นบ้าน

4.4 กิจกรรมเพื่อสุขภาพและการผ่อนคลาย (Wellness and Relaxation Activities): บ่อน้ำพุร้อนและสปา: เมืองรองที่มีบ่อน้ำพุร้อนหรือสถานที่สปาเพื่อสุขภาพ เช่น การนวดแผนไทย การทำสมาธิ หรือโยคะสถานที่พักผ่อนเชิงธรรมชาติเช่น การนั่งชมวิวทะเลสาบ เดินเล่นริมชายหาดที่เงียบสงบ หรือสวนสาธารณะที่มีบรรยากาศผ่อนคลาย

4.5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชุมชน (Agritourism and Community-based Tourism): ฟาร์มและสวนเกษตรท้องถิ่นเช่น การเก็บผลไม้ การเรียนรู้วิธีการทำเกษตรอินทรีย์ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมในฟาร์มชุมชนโฮมสเตย์และวิถีชีวิตชุมชนการพักกับชุมชนท้องถิ่น เพื่อสัมผัสวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอาหารพื้นบ้าน

4.6 การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และการเรียนรู้ (Creative and Educational Tourism): การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Workshops): เช่น การทำงานฝีมือ งานศิลปะพื้นบ้าน หรือการเรียนรู้การทำอาหารท้องถิ่นกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์และศิลปวัฒนธรรมเช่น การเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีพื้นเมือง การแสดงพื้นบ้าน หรือการเรียนรู้การเต็นรำประจำถิ่น

4.7 การช้อปปิ้งและอาหารท้องถิ่น (Shopping and Local Cuisine): ตลาดท้องถิ่นและของฝากพื้นเมือง: การเลือกซื้อของที่ระลึกจากชุมชน เช่น งานหัตถกรรม เสื้อผ้าพื้นเมือง หรือสินค้าทำมืออาหารท้องถิ่นและสตรีทฟู้ดการลิ้มลองอาหารพื้นบ้านที่เป็นเอกลักษณ์และหาทานได้ยากในเมืองใหญ่

4.8 สถานที่ถ่ายรูปและจุดชมวิว (Photo Spots and Scenic Viewpoints): จุดชมวิวธรรมชาติเช่น จุดชมพระอาทิตย์ขึ้น-ตก จุดชมวิวภูเขา ทะเลหมอก หรือแหลมริมทะเลที่สวยงามแลนด์มาร์คและสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เช่น สะพานเก่า อาคารประวัติศาสตร์ หรือสตรีทอาร์ตที่น่าสนใจ

5. การตลาดและการประชาสัมพันธ์ (Marketing and Promotion)

5.1 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดีย (Digital Marketing and Social Media): แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียการใช้ Facebook, Instagram, TikTok และ YouTube ในการโปรโมทแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นภาพและวิดีโอที่น่าสนใจ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นความอยากเดินทางอินฟลูเอนเซอร์และบล็อกเกอร์ท่องเที่ยวการร่วมมือกับอินฟลูเอนเซอร์ที่มีผู้ติดตามจำนวนมาก เพื่อรีวิวสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก หรือกิจกรรมในเมืองรอง

5.2 เว็บไซต์และแอปพลิเคชันท่องเที่ยว (Travel Websites and Applications):เว็บไซต์ท่องเที่ยวและแพลตฟอร์มจองที่พักการปรากฏบนเว็บไซต์ยอดนิยม เช่น Agoda, Booking.com, หรือ Airbnb เพื่อเพิ่มการเข้าถึงของนักท่องเที่ยวที่ค้นหาข้อมูลออนไลน์แอปพลิเคชันนำทางและรีวิวเช่น Google Maps, TripAdvisor หรือ Pantipที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้เพื่อค้นหาข้อมูลและอ่านรีวิว

5.3 แคมเปญการตลาดและโปรโมชั่น (Marketing Campaigns and Promotions):แคมเปญจากภาครัฐและเอกชนเช่น โครงการ “เที่ยวเมืองรอง ลดหย่อนภาษี” หรือแคมเปญกระตุ้นการท่องเที่ยวในช่วงโลว์ซีซั่นโปรโมชั่นและแพ็คเกจท่องเที่ยวเช่น ส่วนลดที่พัก โปรโมชั่นร้านอาหาร หรือแพ็คเกจท่องเที่ยวแบบครบวงจร (All-Inclusive)

5.4 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดั้งเดิม (Traditional Media Promotion):โทรทัศน์ วิทยุ และนิตยสารท่องเที่ยวการโฆษณาผ่านรายการท่องเที่ยวหรือบทความในนิตยสารท่องเที่ยว เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ยังติดตามสื่อดั้งเดิมป้ายโฆษณาและแผ่นพับ (Billboards and Brochures):การติดตั้งป้ายโฆษณาตามสถานที่สำคัญ เช่น สนามบิน สถานีรถไฟ หรือศูนย์การค้า

5.5 การจัดงานอีเวนต์และกิจกรรมส่งเสริมการขาย (Events and Sales Promotion):งานเทศกาลและอีเวนต์พิเศษเช่น การจัดงานเทศกาลประจำท้องถิ่น งานแสดงสินค้า หรืองานดนตรี เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยือนเมืองรองกิจกรรมส่งเสริมการขาย(Roadshow and Trade Shows):การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศเพื่อโปรโมทเมืองรองให้เป็นที่รู้จักในตลาดต่างชาติ

5.6 การสร้างเรื่องราวและภาพลักษณ์แบรนด์ (Storytelling and Branding):การเล่าเรื่องราวที่น่าสนใจ (Storytelling)เช่น การนำเสนอเรื่องราววิถีชีวิตชุมชน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หรือความเชื่อมโยงกับตำนานพื้นบ้าน เพื่อสร้างความประทับใจและแรงบันดาลใจให้กับนักท่องเที่ยวการสร้างภาพลักษณ์เมืองรอง (City Branding)การสร้างแบรนด์ให้เมืองรองมีภาพลักษณ์ที่โดดเด่นและน่าจดจำ เช่น เมืองแห่งวัฒนธรรม เมืองแห่งการผจญภัย หรือเมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

5.7 ความร่วมมือกับหน่วยงานและพันธมิตรทางธุรกิจ (Partnership and Collaboration):ความร่วมมือกับสายการบินและบริษัททัวร์เช่น การจัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวร่วมกับสายการบิน หรือการร่วมโปรโมทกับบริษัททัวร์ เพื่อเพิ่มช่องทางการเข้าถึงการร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นเช่น การสนับสนุนสินค้าพื้นเมือง การโปรโมทร้านอาหารท้องถิ่น หรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชุมชน

5.8 รีวิวและการบอกต่อ (Reviews and Word of Mouth):รีวิวออนไลน์และคะแนนความพึงพอใจ:การสร้างความเชื่อมั่นผ่านรีวิวเชิงบวกและคะแนนความพึง

พอใจบนแพลตฟอร์มยอดนิยม เช่น Google Reviews หรือ TripAdvisorการบอกต่อจากประสบการณ์จริง (Word of Mouth) ประสบการณ์ที่น่าประทับใจจากนักท่องเที่ยวที่เคยไปเยือน จะกระตุ้นให้เกิดการบอกต่อและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

6. นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ (Government Policy and Support)

6.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรอง (Tourism Promotion Policies): แคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยวเช่น โครงการ “เที่ยวเมืองรอง ลดหย่อนภาษี” หรือแคมเปญ “เมืองรองต้องลอง” ที่กระตุ้นการเดินทางและสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวการจัดกิจกรรมและอีเวนต์พิเศษเช่น การสนับสนุนการจัดงานเทศกาลท้องถิ่น งานวัฒนธรรม หรือกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชุมชน

6.2 นโยบายภาษีและสิทธิประโยชน์ทางการเงิน (Tax Incentives and Financial Support): การลดหย่อนภาษีเช่น การลดหย่อนภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเมืองรอง เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังพื้นที่ที่กำหนดเงินสนับสนุนและเงินอุดหนุนสำหรับการสนับสนุนเงินทุนหรือเงินอุดหนุนให้กับผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก

6.3 การพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure Development): การพัฒนาระบบคมนาคมและการเดินทางเช่น การพัฒนาถนน ทางหลวง สนามบินท้องถิ่น หรือระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมต่อเมืองรองกับเมืองหลักการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลเช่น การขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง การพัฒนาแอปพลิเคชันนำทาง หรือแพลตฟอร์มข้อมูลการท่องเที่ยว

6.4 การสนับสนุนและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (Community Support and Development): การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชุมชนเช่น การสนับสนุนโฮมสเตย์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนการพัฒนาศักยภาพและทักษะของคนท้องถิ่นการจัดอบรมและพัฒนาทักษะด้านการบริการ ภาษาอังกฤษ หรือการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยว

6.5 นโยบายด้านความปลอดภัยและมาตรฐานสุขอนามัย (Safety and Hygiene Standards): มาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัยการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวและที่พัก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคการดูแลและจัดการจำนวนนักท่องเที่ยวเช่น การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่อ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันความแออัดและรักษาความยั่งยืน

6.6 นโยบายการตลาดและประชาสัมพันธ์ (Marketing and Promotion Policies): การประชาสัมพันธ์ในระดับประเทศและนานาชาติเช่น การทำตลาดร่วมกับ

ประเทศเพื่อนบ้าน การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและการท่องเที่ยวในต่างประเทศ หรือ การทำโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ การใช้สื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดียเช่น การทำแคมเปญออนไลน์ การใช้สื่อโซเชียลมีเดียเพื่อโปรโมทเมืองรอง หรือการร่วมมือกับอินฟลูเอนเซอร์

6.7 กฎหมายและข้อบังคับที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว (Legislation and Regulatory Support):การผ่อนปรนกฎระเบียบเช่น การลดขั้นตอนการขออนุญาตในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว หรือการผ่อนปรนกฎระเบียบด้านวีซ่าสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติการคุ้มครองผู้บริโภคและการควบคุมคุณภาพบริการ:เช่น การกำหนดมาตรฐานที่พัก ร้านอาหาร หรือไกด์นำเที่ยว เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัย

6.8 การวิจัยและพัฒนาข้อมูลท่องเที่ยว (Research and Tourism Data Development):การวิจัยและสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว:เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวการจัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลท่องเที่ยวเช่น การใช้ Big Data ในการวิเคราะห์และพัฒนากลยุทธ์การตลาดและบริการ

6.9 การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Collaboration):ความร่วมมือด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เช่น การจัดแคมเปญการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือความร่วมมือด้านการบินเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการเดินทางการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงการศึกษาเช่น โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม หรือการจัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

บทสรุป (Conclusion)

ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเมืองรอง ประกอบไปด้วยหลายปัจจัยมีทั้งโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวเมืองรองหลายแห่งยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ถนน ระบบขนส่งสาธารณะที่พัก และบริการสาธารณะอื่น ๆ ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ยากและไม่สะดวกสบายการขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองรองที่มีประสิทธิภาพและการตลาดที่ไม่เข้มข้นทำให้เมืองรองไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง นักท่องเที่ยวจึงยังไม่รับรู้ถึงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในพื้นที่เหล่านี้ มีนโยบายและการจัดการที่ไม่เป็นระบบขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชนท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ ทำให้ส่งผลกระทบต่อทางสังคม

และสิ่งแวดลอม การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ไม่คำนึงถึงความยั่งยืนอาจนำไปสู่การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดลอมและวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น เช่น ปัญหาขยะ มลพิษ และการสูญเสียวัฒนธรรมดั้งเดิมและขาดความสามารถในการแข่งขันกับเมืองท่องเที่ยวหลัก เมืองรองมักขาดจุดขายที่โดดเด่นและกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับเมืองหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

เอกสารอ้างอิง (References)

กองบรรณาธิการ Policy Watch (16 ม.ค. 2568) ปัญหาเดิมท่องเที่ยวไทย “แหล่งเที่ยว-รายได้” กระจุกตัว สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ก.พ. 2568 สืบค้นจาก

<https://policywatch.thaipbs.or.th/article/economy-138>

นริศ สถาผลเดชา ประธานกลุ่มงาน Data และ Analytics ที่เอมบีเอ็นชาติ (5 เม.ย. 2567) จับสัญญาณท่องเที่ยวปี 2567... เมื่ออนาคตการท่องเที่ยวไทยเริ่มถึงจุดอิมตัว สืบค้นเมื่อวันที่ 21 ก.พ. 2568 ค้นจาก

<https://www.bangkokbiznews.com/finance/investment/1120951>

ลงทุนแมน (9 ก.พ. 2567) เที่ยวกระจุก รายได้ไม่กระจาย ปัญหาท่องเที่ยวไทยที่ยังคงเรื้อรังสืบค้นเมื่อวันที่ 21 ก.พ. 2568 สืบค้นจาก

<https://www.longtunman.com/49000>

ชิดชม กันจุฬา. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทย กรณีศึกษา จังหวัดอ่างทอง. วารสารวิทยาการจัดการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, 18(2), 1-15. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSTD/article/view/254930>

นาริลักษณ์ ศิริวรรณ(2567) การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรอง กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

วารภรณ์ แก้วตา. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเมืองรอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 ก.พ. 2568 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สืบค้นจาก

<https://irithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/706/1/g5581110063.pdf>

- ชิดชม กันจุฬา. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองของนักท่องเที่ยวชาวไทย: กรณีศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วารสารเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน, 2(2), 64–80. สืบค้นจาก <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSTD/article/view/254930>
- เป็ง รุ่ยฉี. (2562). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจีน: กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นจาก https://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/4774/3/peng_ruiq.pdf
- พัชรนิต พัฒนพิชัย. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย: ศึกษากรณีจังหวัดนครนายก. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ก.พ. 68 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นจาก https://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/4716/3/phataranit_phat.pdf
- ณัฐกานต์ แก้วทอง. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเมืองรองในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารวิจัยการตลาดและการจัดการ, 15(2), 45-60. สืบค้นจาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sat19/6514060078.pdf>
- อรทัย ประดิษฐ์ผล. (2563). บทบาทของสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเมืองรอง. วารสารการท่องเที่ยวและการโรงแรม, 12(1), 85-98. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/224839/163669/824281>
- ชุตินา วรณศิริ. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อภาพลักษณ์และการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวเมืองรอง. วารสารการตลาดและการจัดการ, 15(3), 90-105. สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/224839/163669/824281>

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง กับ
การตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนใน อำเภอ
เมือง จังหวัดราชบุรี

The Behavior of using social media to access political
information and decide on the selection of members of the
House of Representatives of people in Mueang District
Ratchaburi Province

ภัทรกร จันท์เทศ¹
Pattharakorn Janted¹

Received: January 11, 2025. Revised: June 15, 2025. Accepted: August 30,
2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการศึกษาเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 399 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (f-test) และ Pearson Correlation (r)

ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ของประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัด

¹ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of
Political Science Program (Politics and Government) College of Politics and Governance Suan Sunandha Rajabhat
University. Email: s66563825006@ssru.ac.th

ราชบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าเพศต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง แตกต่างกัน ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการตัดสินใจ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนใน อำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี พบว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ข้อมูลทางการเมือง การตัดสินใจ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

The objectives of this study are as follows 1. investigate the level of public opinion on the use of social media to access political information among the citizens of Mueang District, Ratchaburi, 2. To study the personal factors that influence the behavior of using social media to access political information among the public in Mueang District, Ratchaburi Province 3. To study the relationship between the behavior of using social media in accessing political information of people in Mueang District. Ratchaburi Province has resolved to elect members of the House of Representatives. This is a quantitative research, collecting data from a sample of 399 people in Mueang District, Ratchaburi Province. Data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Hypotheses were tested using t-tests, f-tests, and Pearson correlation (r).

The study found that the level of opinions on the behavior of using social media to access political information among the people residing in Mueang District, Ratchaburi Province was at a high level. The study also revealed that the opinions on the behavior of using social media to access political information among the people in Mueang District, Ratchaburi Province, categorized by personal factors, showed that gender did not significantly affect the behavior of using social media to access political information. However, age, education level, occupation, and average income significantly influenced the behavior of using social media to access political

information. The study also found a high level of correlation between the behavior of using social media and the decision-making process in the election of Members of Parliament among the people in Mueang District, Ratchaburi Province.

Keywords : Online Social Media Behavior, Political Information, Election Decision-Making, Member of the House of Representatives

บทนำ

การเลือกตั้งถือเป็นสัญลักษณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการสะท้อนความคิดและความต้องการของประชาชนโดยการใช้หลักความอิสระกับความเท่าเทียมที่จะเลือกผู้แทนของตนกับการที่ใช้สิทธิของตนเอง (ชยพล ธาณีวัฒน์, 2562) ในการศึกษาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้าน ต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ และการบริหารจัดการในระบบการเมือง ของประเทศ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารประเทศไม่เพียงแต่เป็นกระบวนการที่ให้สิทธิในการเลือกผู้แทนแต่ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในระบบการปกครองและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของประเทศ การเลือกตั้งจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากของการปกครองระบอบประชาธิปไตยต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของประเทศในทุกด้าน

การเลือกตั้งในประเทศไทยปัจจุบันถือว่าได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยมีการยกระดับสร้างมาตรฐานที่สูงขึ้น รวมถึงมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกลไกสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งเพื่อเพิ่มความเป็นธรรมและความโปร่งใสมีความยุติธรรมในกระบวนการเลือกตั้งเสริมสร้างการเมืองที่ถูกต้องตามกติกา (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2565) ซึ่งมีการพัฒนาตามยุคสมัยโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้เครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์ก็มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกระบวนการเมืองบนเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ในการสร้างการเข้าใจและการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง การใช้โฆษณาการเลือกตั้งผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการสร้างสื่อในการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรม การแพร่ข้อมูลทางการเมืองในสังคมออนไลน์ในยุคสมัยใหม่ซึ่งเป็นการกระทำที่ส่งผลต่อความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง

การใช้สื่อสังคมออนไลน์กับการเลือกตั้งมีความสัมพันธ์กันซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมือง และเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน ซึ่งสามารถเห็นได้จากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2566 (พัชรภรณ์ เมธาจิรวะช, 2563) สื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทที่สำคัญไม่เพียงแต่เป็นช่องทางสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการเมือง แต่ยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการเมืองยุคใหม่ในการกระจายข่าวสารข้อมูล การสร้างความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองกับประชาชนทุกช่วงอายุ ด้วยการใช้แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ของเหล่านักการเมืองที่สามารถเชื่อมโยงกับประชาชนได้อย่างตรงไปตรงมา และมีความรวดเร็วในการกระจายข่าวสารข้อมูลทางการเมืองผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นวิธีที่สำคัญเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงระหว่างนักการเมืองกับประชาชน

ถึงอย่างไรก็ตามการใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือทางการเมืองเป็นช่องทางสำคัญในการแพร่ข่าวสารและข้อมูลนโยบายต่าง ๆ ระหว่างนักการเมืองกับประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงประชาชนได้ง่ายส่งผลต่อการเกิดความเข้าใจและการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน แต่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นเครื่องมือทางการเมืองก็ยังมีปัญหาที่สำคัญ เนื่องจากสามารถเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและไม่มีความน่าเชื่อถือหรือข่าวปลอมในการโจมตีฝ่ายตรงข้ามที่อาจสร้างความสับสนและความไม่แน่นอนในการตัดสินใจทางการเมือง และสร้างความขัดแย้งทางการเมือง ปัญหาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ ในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีความสำคัญอย่างมากในการเข้าใจพฤติกรรมเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดแนวทางการเมืองและผลการเลือกตั้ง ของประชาชนในพื้นที่นั้น

จากความเป็นและมาสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมมีส่วนร่วมทางการเมืองในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอเมือง

จังหวัดราชบุรี ผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สมมติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการที่ทบทวนแนวคิดทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในกรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

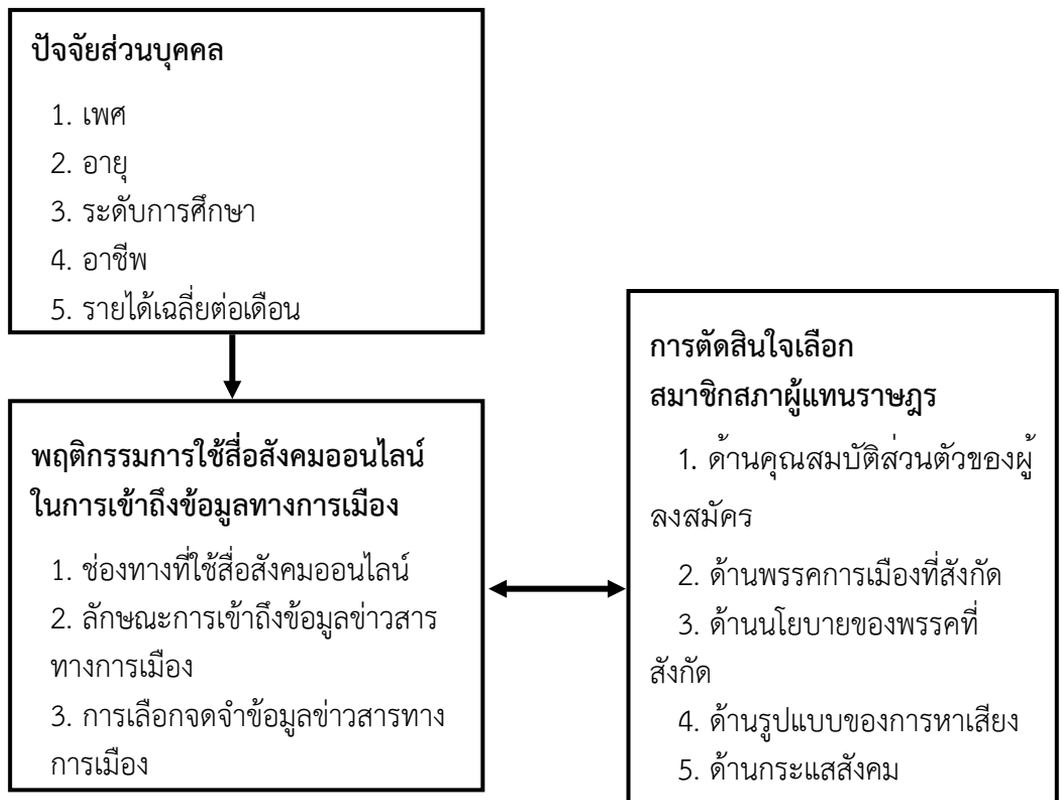
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ประยุกต์มาจากแนวคิดของ สืบแสง แสงทอง (2563), พัทธภรณ์ เมธาจิรวะช (2563) ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญของพฤติกรรมการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองประกอบด้วยช่องทางที่ใช้สื่อสังคม

ออนไลน์ ลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และ การเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประยุกต์มาจากแนวคิดของ น้ำเพชร พิพัฒน์สุริยะ (2567) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจ ได้แก่ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ลงสมัครพรรคการเมืองที่สังกัด นโยบายของพรรคที่สังกัด รูปแบบของการหาเสียง และกระแสสังคม

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 158,538 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง., 2566, น. 138)

กลุ่มตัวอย่างในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ของเขตเลือกตั้ง ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง 5% หรือ 0.05 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 399 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยทำการพัฒนาสร้างขึ้นตามกรอบของการศึกษา เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ทำการแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองได้แก่ ช่องทางที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ ลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประเมินค่ามี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนซึ่ง มีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ได้แก่ พรรคการเมืองที่สังกัด นโยบายของพรรคที่สังกัด คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ลงสมัคร รูปแบบของการหาเสียง กระแสสังคม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประเมินค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.978 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.903 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ศึกษาและได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมเอกสาร ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากงานวิจัย หนังสือ บทความ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และขอหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย และประธานหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
3. ผู้ศึกษาดำเนินการในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษา ในการแจกแบบสอบถามนั้นผู้ศึกษาได้ทำการแจกแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ให้ได้ข้อมูลที่ตอบสนอง กับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด จากนั้นคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกคะแนนของแต่ละข้อจากผู้ตอบแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) กระบวนการนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและเชื่อถือได้สำหรับการวิเคราะห์
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอน ดังนี้

3.1 การคำนวณหาข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถามลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 การคำนวณหาข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 และ ตอนต้นที่ 3 มีลักษณะเป็น มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน เกณฑ์แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายความว่า มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายความว่า มาก

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายความว่า ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายความว่า น้อย

ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายความว่า น้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ คือการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F - test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว คือ เพศ (One-way ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference, LSD) โดยกำหนดนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และความสัมพันธ์ของการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ด้วยการหาค่าความสัมพันธ์ Pearson Correlation (r)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.4 อายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.1 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.9 มีอาชีพข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 39.3 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 35,001 – 45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.8

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล ระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ช่องทางที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์	3.36	.499	ปานกลาง
2. ลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	3.51	.739	มาก
3. การเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	3.65	.591	มาก
ภาพรวม	3.50	.488	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อของประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) ด้านลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) และด้านช่องทางที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม

การตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ลงสมัคร	3.67	.445	มาก

2. ด้านพรรคการเมืองที่สังกัด	3.52	.647	มาก
3. ด้านนโยบายของพรรคที่สังกัด	4.14	.440	มาก
4. ด้านรูปแบบของการหาเสียง	3.06	.523	ปานกลาง
5. ด้านกระแสสังคม	3.34	.578	ปานกลาง
ภาพรวม	3.53	.339	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านเรียงลำดับมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านนโยบายของพรรคที่สังกัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ด้านด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้ลงสมัครมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) ด้านพรรคการเมืองที่สังกัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) ด้านกระแสสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และด้านรูปแบบของการหาเสียงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$)

4. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig.
เพศ	0.149
อายุ	0.00*
ปัจจัยส่วนบุคคล	Sig.
ระดับการศึกษา	0.00*
อาชีพ	0.00*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.00*

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง	การตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร		
	Pearson Correlation (r)	Sig (2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์
ช่องทางที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์	0.37*	0.00	ปานกลาง
ลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	0.54*	0.00	สูง
การเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมือง	0.44*	0.00	ปานกลาง
ภาพรวม	0.57*	0.00	สูง

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่า น้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.57 โดยแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านช่องทางที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

เท่ากับ 0.37 มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ด้านลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อยู่ในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.54 มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ด้านการเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.44 มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ของประชาชน ในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่าในภาพรวมของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อสังคมออนไลน์มีความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ทำให้ประชาชนสามารถติดตามข่าวสารทางการเมืองได้ทุกที่ทุกเวลาในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้อความ ภาพ และวิดีโอ ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถเลือกเข้าถึงข้อมูลที่ตรงกับความสนใจได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ช่วยเพิ่มความเข้าใจและสามารถอธิบายข้อมูลได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ทางการเมืองผ่านการแสดงความคิดเห็นหรือการแชร์โพสต์ต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และติดตามข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น ส่งผลต่อการตัดสินใจที่ดีขึ้นในประเด็นทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สืบแสง แสงทอง (2563) ได้ทำการศึกษาการเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเจนเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ดังนี้

ด้านเพศ พบว่าในภาพรวมประชาชนในอำเภอเมืองที่เพศต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์นั้นเป็นการกระทำที่มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งไม่จำกัดแค่เพศ แต่เกี่ยวข้องกับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยี และความสนใจในเรื่องการเมืองที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศ สื่อสังคมออนไลน์มีรูปแบบการใช้งานที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในลักษณะใกล้เคียงกัน ส่งผลให้ประชาชนทุกเพศมีแนวโน้มในการใช้งานในลักษณะเดียวกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิพัทธ์ เพชรศร และ ไชยวัฒน์ เผือกคง (2565) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า เพศ ที่แตกต่างกัน ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จำนวนชั่วโมงที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อวันมีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พฤติกรรมการรับรู้และใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเมือง พฤติกรรมการวิเคราะห์และประเมินข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ และทัศนคติต่อการรับรู้ข่าวสารการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่แตกต่างกัน

ด้านอายุ พบว่าประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีที่อายุต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละช่วงอายุ มีพฤติกรรมและวิธีการรับข้อมูลที่ไม่เหมือนกัน โดยกลุ่มวัยรุ่นมักจะใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อรับข้อมูลทางการเมืองอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ รวมถึงการแชร์หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งทำให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างหลากหลายและเร็วกว่า นอกจากนี้การให้ความสนใจในเรื่องการเมืองก็มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง โดยกลุ่มอายุที่อายุน้อยอาจจะให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการชุมนุมทางการเมืองข่าวสารการเมืองที่เป็นกระแสใน สื่อสังคมออนไลน์ ในขณะที่กลุ่มอายุที่มากขึ้นอาจจะมี ความสนใจในประเด็นการเมืองอื่น ๆ เช่น นโยบายการบริหารจัดการบ้านเมืองเพื่อแก้ไขปัญหาทุกด้านให้เกิดประโยชน์มากกว่าซึ่งมีความแตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชน แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระดับการศึกษามีผลต่อการรับรู้และการเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอาจมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองบ่อยครั้งและหลากหลายมากกว่า เนื่องจากความสะดวกในการเข้าถึงและการใช้งาน ที่ง่ายกว่าสำหรับกลุ่มนี้ ขณะที่กลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีอาจมีการเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์และเข้าถึงแหล่งข่าวที่มีความเป็นทางการอย่างมีความละเอียดรอบคอบมากขึ้น นอกจากนี้ การศึกษายังมีผลต่อความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโดยกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าจะมีแนวโน้มในการเลือกจำข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นการเมืองในเชิงลึกมากขึ้น

ด้านอาชีพ ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่อาชีพต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชน แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะของแต่ละอาชีพส่งผลต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะลักษณะการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและการเลือกจดจำข้อมูลข่าวสาร เช่น นักเรียนและนักศึกษา มักจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดตามข้อมูลทางการเมืองในระดับที่มากกว่าเนื่องจากมีเวลาว่างมากกว่าและมีความสนใจต่อข่าวสารการเมืองที่เป็นกระแสในสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น และมีแนวโน้มที่จะใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่ในการแสดงความคิดเห็น ทางการเมือง ในขณะที่อาชีพอื่น ๆ อาจมีข้อจำกัดในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่น้อยกว่า ด้านการเลือกจดจำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในสื่อสังคมออนไลน์ มีความแตกต่างกันตามอาชีพของแต่ละกลุ่ม เนื่องจากแต่ละอาชีพมีบริบทและความสนใจที่แตกต่างกัน เช่น นักเรียนและนักศึกษา มักจะเลือกจดจำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระแสทางการเมืองหรือเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน ขณะที่ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมักจะให้ความสนใจกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐหรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีผลต่อการทำงาน และการบริหารจัดการของภาครัฐ ส่วนพนักงานเอกชนและผู้ประกอบการมักเลือกจดจำข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการ

ประกอบอาชีพของตนเอง ดังนั้นแต่ละกลุ่มอาชีพจึงมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีลักษณะที่แตกต่างกัน

ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชน แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองในประชาชนที่มีรายได้ต่ำมักจะลักษณะการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและผู้สมัครเลือกตั้งที่เป็นกระแสนิยมซึ่งมักเป็นข่าวสารที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์มีข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายที่สะท้อนปัญหาสังคมซึ่งตนเองอาจได้รับประโยชน์จากนโยบาย และมีแนวโน้มที่จะใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแสดงความคิดเห็นหรือถกเถียงประเด็นทางการเมืองรวมถึงมีแชร์ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่เป็นกระแสโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ขณะที่ประชาชนที่มีรายได้สูงกว่าจะให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการพัฒนาระยะยาว วิสัยทัศน์ของผู้สมัครพรรคการเมืองว่าจะสามารถเข้ามาแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด จึงส่งผลให้ประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีลักษณะที่ แตกต่างกัน

จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิพัทธ์ เพชรศรี และ ไชยวัฒน์ เผือกคง (2565) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ที่แตกต่างกัน ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจำนวนชั่วโมงที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่อวันมีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พฤติกรรมการรับรู้และใช้ประโยชน์จากข่าวสารการเมือง พฤติกรรมการวิเคราะห์และประเมินข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ และทัศนคติต่อการรับรู้ข่าวสารการเมืองจากสื่อสังคมออนไลน์ที่ แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีกับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมือง ของประชาชนใน

อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ก็กับการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงโดยมีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.57 โดยแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อสังคมออนไลน์ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะในช่วงก่อนการเลือกตั้งที่ข้อมูลเกี่ยวกับพรรคการเมืองผู้สมัคร นโยบายทางการเมือง และเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองจะถูกเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วยให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลอย่างหลากหลาย นอกจากนี้สื่อสังคมออนไลน์ยังเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประเด็นทางการเมืองทำให้เกิดการเรียนรู้และกระตุ้นให้ประชาชนมีการตัดสินใจทางการเมืองที่มีข้อมูลสนับสนุนมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีทัศนคติทางการเมืองที่ชัดเจนและสามารถตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการตัดสินใจเลือกตั้งมีความสัมพันธ์ในระดับที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำเพชร พิพัฒน์สุริยะ (2567) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสตูล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสตูล ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง พบว่าการรับรู้ข่าวสารการเลือกตั้งจากสื่อมวลชนทุกประเภท โดยจากช่องทางสื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับที่มากมีส่วนสำคัญในการประกอบการตัดสินใจ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง พ.ศ. 2566 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสตูล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. ควรส่งเสริมให้ประชาชนใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองอย่างมีคุณภาพ โดยการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทางการเมืองที่ได้รับ เพื่อที่จะได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์
2. ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบข้อมูลทางการเมืองอย่างเข้มงวด โดยการจัดการกับข่าวหรือข้อมูลที่บิดเบือน ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีข้อมูลประกอบการ

ตัดสินใจในการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การเลือกตั้งมีคุณภาพเกิด ประชาธิปไตยที่มีความเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองในเชิงสร้างสรรค์ให้ประชาชน ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองอย่างมีสาระ และอยู่ในกรอบของความถูกต้อง

2. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเผยแพร่ข้อมูลทางการเมืองที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางในการสื่อสารให้เป็นกลางและเชื่อถือได้ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพและไม่ถูกบิดเบือนข้อมูลจากผลประโยชน์ส่วนตัวหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือ ในการเผยแพร่ข้อมูล

3. ควรส่งเสริมให้ประชาชนคัดกรองข่าวสารทางการเมืองอย่างรอบคอบ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ การหลีกเลี่ยงการแชร์ข้อมูลที่บิดเบือน เพื่อให้ประชาชนมีข้อมูลทางการเมืองที่สามารถตัดสินใจ ทางการเมืองในส่วนของการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. การส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองเพราะสามารถช่วยให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งเข้าถึงข้อมูลทางการเมืองได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจที่มีข้อมูลประกอบและช่วยเพิ่มความตระหนักรู้เกี่ยวกับนโยบายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่เป็นประโยชน์

2. การส่งเสริมให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบจากการเข้าถึงและรับข้อมูลทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับอาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง การเข้าใจและวิเคราะห์ผลกระทบจากข้อมูลที่เผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์จะช่วยให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูล และสามารถตัดสินใจเลือกตั้งได้อย่างรอบคอบ

เอกสารอ้างอิง

ชยพล ธาณีวัฒน์. (2562). ความสำคัญของการเลือกตั้ง และกฎหมายเกี่ยวข้องกับการหาเสียงเลือกตั้ง ปี 2562. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 3, 2567, จาก

https://cdc.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=2245

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

น้ำเพชร พิพัฒน์สุริยะ. (2567) **ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสตูล.** (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม

ปฏิพัทธ์ เพชรศร และ ไชยวัฒน์ เฟือกคง. (2565). พฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของ ผู้บริโภคสื่อสังคมออนไลน์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี.

วารสาร มจร ทริภุชชัยปริทรรศน์, 6(2), 174 – 180.

ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2565). ระบบเลือกตั้งเพื่อลดความขัดแย้งและส่งเสริมคุณภาพประชาธิปไตย. สืบค้นเมื่อ พฤษภาคม 3, 2567, จาก

<https://kpi.ac.th/uploads/pdf/PzIHoxSSEfyobLz31NhqoolqgFOXNYDKiGOY400x.pdf>

พัชรภรณ์ เมธาจิรวะ. (2563). การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกมาเลือกตั้งของผู้มีสิทธิ ในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2566). **ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566.** ห้างหุ้นส่วนจำกัด สหાયบล็อทและการพิมพ์.

สีบแสง แสงทอง. (2563). การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเจเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต).

ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

อิทธิพลความตื่นตัวทางการเมือง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
คนรุ่นใหม่

The Influence of Political Awareness on Political Participation
of
New Generation People

ศุภกานต์ มังกรสุรกาล¹ ชีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์² ธิดารักษ์ ลือชา² เกรียงไกร ทอง
จิตติ²

Supakran Mangkronsurakam¹ Teerapatra Ekphachaisawat² Thidarak
Luecha² Kriangkrai Thongjitti²

Received: May 29, 2025. Revised: June 30, 2025. Accepted: August 30,
2025

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับความตื่นตัวทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของคนรุ่นใหม่ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาอิทธิพล ความตื่นตัวทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ การศึกษา ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษา ในระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน และ คนวัยทำงาน หรือเป็นคนกลุ่ม Gen Z จำนวน 200 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับการทดสอบสมมติฐาน t – test , One Way ANOVA และสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษตามวัตถุประสงค์แรก ดังนี้ 1) อิทธิพลความตื่นตัวทางการเมือง โดยรวมแล้วผลอยู่ในระดับมาก 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ โดย

¹ คณะรัฐประศาสนศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยชินวัตร Faculty of Public Administration and Law, Shinawatra University

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchabun Rajabhat University
Corresponding author. E-mail: supakran.m@sru.ac.th

ภาพรวม คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของคนรุ่นใหม่แตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) อิทธิพลความตื่นตัวทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า 1) ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา , คุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง , นโยบายของพรรคการเมือง , การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และอิทธิพลของสื่อสารมวลชน สัมพันธ์กันกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในระดับค่อนข้างต่ำ 2) ความตื่นตัวทางการเมือง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง , การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และอิทธิพลของสื่อสารมวลชน ไม่มีอิทธิพลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ 3) ด้านนโยบายของพรรคการเมือง และสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: อิทธิพลความตื่นตัวทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมือง คนรุ่นใหม่

Abstract

This study aimed to: 1) To study the level of political awareness and political participation of the new generation; 2) To study personal factors of the new generation that affect political participation of the new generation; and 3) To study the influence of political awareness on political participation of the new generation. This study was a quantitative research. The research instrument used was a questionnaire. The sample group was 200 undergraduate students and 200 working-age people or Gen Z, totaling 400 samples. Data were analyzed by finding frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and inferential statistics. For hypothesis testing, t-test, One Way ANOVA, and multiple regression analysis were used.

The results of the study according to the first objective were as follows: 1) The influence of political awareness was at a high level. 2) The overall political participation of the new generation was at a high level. The results of the study according to the second objective were as follows: 1) The personal factors of the new generation were different. The statistical significance level is 0.05. 2) The influence of political awareness

is related to the political participation of the new generation. The results of the study according to objective 3 found that 1) The political awareness of the new generation, including educational institutions, characteristics of candidates, political party policies, election campaigns, and influence of the mass media, are related to the political participation of the new generation at a relatively low level. 2) Political awareness in terms of characteristics of candidates, election campaigns, and influence of the mass media do not influence the political participation of the new generation. 3) Political party policies and educational institutions influence the political participation of the new generation at a statistical significance level of 0.05.

Keyword: Political Attentiveness, Political Participation, New Generation People

บทนำ

หัวใจสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย คือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือติดตาม ควบคุม และ ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง ซึ่งการให้ความรู้เกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน จะช่วยให้มีแนวทางในการควบคุม การบริหารงาน การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐบาล ให้มีความโปร่งใส และช่วยให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ที่จะส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีให้กับประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ทั้งยังช่วยให้เกิดการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไปได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) จะเห็นได้ว่าในช่วงของความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทยที่เกิดขึ้น ในช่วงที่มี ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2560 – 2564 โดยเกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในเรื่องการเลือกตั้งทั่วไป การเลือกตั้งท้องถิ่น ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร รวมทั้งภาคประชาสังคมที่มีความตื่นตัวทางการเมืองเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งถือได้ว่าความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน และความเป็นประชาธิปไตยของประเทศ เป็นแนวทางที่สำคัญที่จะช่วยยกระดับ เจตจำนงทางการเมือง ในการต่อต้านการทุจริตของภาคประชาชนสืบต่อไป แม้ว่าจะสิ้นสุด ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 ไปแล้วก็ตาม

ตาม แต่การพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น ยังต้องรักษารากฐานที่สำคัญ คือ เจตจำนงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อมุ่งหวังรักษาผลประโยชน์สาธารณะ และการต่อทุจริตของนักการเมือง (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2564)

ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตย เนื่องจากคนรุ่นใหม่เป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยที่จะอยู่ต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตาม จุดยืนประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคตในมุมมองของคนรุ่นใหม่ ที่คาดหวังว่าวันหนึ่งสังคมไทยจะพัฒนาไปถึงการปกครองตามหลักนิติธรรม (Rule of Law) อาทิเช่น การเปิดโอกาสให้สถาบัน และกลุ่มองค์กรสังคมได้พัฒนาเข้าสู่การเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ถูกทำลาย กีดขวาง และปิดกั้น โดยอำนาจอิทธิพลเหนือรัฐ และใต้รัฐ ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา กลุ่มคนรุ่นใหม่ มีความคิดว่าลักษณะของประชาธิปไตยที่เป็นอยู่ เป็นของคนรุ่นเก่า ที่ต้องการสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนรุ่นเก่าเท่านั้น ทั้งยังกีดกันคนรุ่นใหม่ไม่ให้เข้าไปมีอำนาจในการบริหารดูแลรับผิดชอบปัญหา และความสามารถของคนรุ่นใหม่ ด้วยเหตุนี้ทำให้คนรุ่นใหม่มีความต้องการที่จะเข้าถึงอำนาจ ประชาธิปไตยโดยทุกคน ในทุกโอกาส และทุกพื้นที่ จึงได้มีการเรียกร้องประชาธิปไตยที่สามารถเปิดพื้นที่ให้กว้างขวางได้มากขึ้น เพื่อมุ่งหวังที่จะสร้างการเมืองใหม่ให้กับสังคมไทยให้ได้ จึงเห็นได้ว่า คนรุ่นใหม่ นับเป็นตัวแปรสำคัญที่จะผลักดันให้สังคมตื่นตัวทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต ที่ต้องการเข้ามาเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รวมถึงการสร้างการเมืองใหม่ภายใต้แนวคิดเรื่องประชาธิปไตยใหม่ ที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาประชาธิปไตย ที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองของประเทศไทยให้ดีขึ้น และเกิดการพัฒนาประเทศชาติในอนาคตต่อไปได้ (ศิริสุดา แสงทอง, 2564)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าคนรุ่นใหม่มีการตื่นตัวทางการเมือง และต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลความตื่นตัวทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ได้อย่างถูกต้องและสามารถนำไปปรับใช้ทางการเมืองตามหลักการพัฒนาประชาธิปไตย ที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงระบบการเมือง และให้เกิดการพัฒนาประเทศให้ดียิ่งขึ้นได้

1. เพื่อศึกษาระดับความตื่นตัวทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของคนรุ่นใหม่ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลความตื่นตัวทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของคนรุ่นใหม่ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่
2. ความตื่นตัวทางการเมือง มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

ความตื่นตัวทางการเมือง

ความตื่นตัวทางการเมือง หมายถึง กิริยา อากาาร ความคิดเห็นที่บุคคลแสดงออกทางการเมือง ได้แก่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การลงคะแนนเลือกตั้ง ระยะเวลาการตัดสินใจเลือกตั้ง (พระมหาดำรงภูษณ์ ขนติธโร (รื่องน้อย), 2563) สำหรับความตื่นตัวของคนรุ่นใหม่ ในปัจจุบันนี้ ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น โดยประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคตในมุมมองของคนรุ่นใหม่ เป็นการสร้าง “สังคมใหม่” โดยการก้าวข้ามผ่านคนรุ่นเก่า โดยที่สังคมใหม่ของพวกเขา อาจเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ที่รวมถึงการสร้างการเมืองใหม่ ภายใต้แนวคิดประชาธิปไตยใหม่ ของคนรุ่นใหม่ (ศิริสุตา แสงทอง, 2564)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตื่นตัวทางการเมือง ดังนี้ พระมหาดำรงภูษณ์ ขนติธโร (รื่องน้อย) (2563) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ความตื่นตัวทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลการศึกษารายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านนโยบาย ด้านสื่อสารมวลชน และถัดไป อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการหาเสียงของผู้สมัครด้านพรรคการเมือง และด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร งานวิจัยของ สุเทวี คงคุณ (2564) ผลการศึกษา พบว่า ระดับความคิดเห็นความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยในรายด้าน อันดับแรกคือ ด้านสถาบันการศึกษา รองลงมา ด้านความเข้าใจทางการเมือง ด้านสถาบันสื่อมวลชน ด้านสถาบันครอบครัว และด้านกลุ่มเพื่อนและชุมชน งานวิจัยของ สุมาลี บุญเรือง; อนุภูมิ ไชวเกษม และ สุรพล สุยะพรหม (2564) ได้ศึกษา ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง พบว่า

ความคิดเห็นโดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก โดยแบ่งประเด็นปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่ศึกษาแบ่งได้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบันการกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านนโยบายของพรรคการเมือง ด้านพรรคที่สังกัดของผู้สมัคร และด้านอิทธิพลของสื่อ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นกลไกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561 : 21 – 26) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการเลือกตั้งนี้ถือเป็นสิทธิ และหน้าที่ของประชาชนชาวไทยทุกคนที่มีอายุครบ 18 ปี ในการทำหน้าที่เลือกตัวแทนของตนเองเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยในรัฐสภา โดยการออกกฎหมาย และเข้าไปบริหารประเทศ นอกจากนั้นประชาชนยังสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งได้ เช่น สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง สอดส่องดูแลการเลือกตั้ง และช่วยแจ้งเหตุหรือเบาะแสการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงเมื่อพบเห็นรวมทั้งใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือร่วมตรวจสอบการเลือกตั้งโดยเป็นสมาชิกหรืออาสาสมัครขององค์การเอกชนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งรับรองให้ตรวจสอบการเลือกตั้ง ทั้งยังร่วมเป็นเจ้าหน้าที่จัดการเลือกตั้งในระดับต่าง ๆ ได้

2. การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย กฎหมายเป็นเครื่องมือในการบริหาร และการปกครองประเทศ ทั้งยังเป็นกำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของผู้ปกครอง (รัฐบาล) เป็นการจัดระเบียบของสังคม เป็นหลักประกันสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคของประชาชน และก่อให้เกิดความชอบธรรมขึ้นในสังคม ดังนั้น การเสนอร่างกฎหมายโดยประชาชน ทั้งนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ว่า ให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ

3. การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมือง และข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง การถอดถอน ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูงออกจากตำแหน่ง กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 โดยให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด สามารถเข้าชื่อร้องขอต่อวุฒิสภา ซึ่งเป็นสภาสูงเพื่อให้มีมติถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ออกจากตำแหน่งที่ครอบคลุมผู้ดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งหรือข้าราชการระดับสูง ส่วนรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ยังคงหลักการ

เดิม ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 สำหรับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน บัญญัติให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งให้สิทธิประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ที่มีพฤติการณ์ตามมาตรา 234 (1) ได้ เป็นการให้สิทธิประชาชนในการตรวจสอบ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารราชการแผ่นดินหรือกิจการของรัฐ

4. การออกเสียงประชามติเป็นกลไกการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยผ่านกระบวนการ ในการแสดงความเห็นของประชาชนด้วยการลงคะแนนออกเสียงประชามติ เพื่อตัดสินใจว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในเรื่องที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือกระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน ถือเป็นโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความต้องการที่แท้จริงของตนให้รัฐบาลทราบก่อนที่จะนำมติหรือการตัดสินใจนั้นออกเป็นกฎหมายหรือนำไปปฏิบัติเพื่อบังคับใช้เป็นการทั่วไปการออกเสียงประชามติต่างจากการประชาพิจารณ์ตรงที่การออกเสียงประชามติจะต้องมีการลงคะแนนออกเสียงเพื่อหามติของประชาชน ส่วนประชาพิจารณ์เป็นเพียงการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่จะได้รับผลกระทบในเรื่องนั้น ๆ ก่อนที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐจะมีคำสั่งหรือดำเนินการใด ๆ

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีดังนี้ งานวิจัยของ กฤษชพลณ์ บุญครอง (2562) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่มีการตื่นตัวมากที่สุด คือ การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รองลงมาการชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ความตื่นตัวทางการเมืองที่น้อยที่สุด คือ การบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมือง หรือกลุ่มทางการเมือง งานวิจัยของ สืบแสง แสงทอง (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งได้ดังนี้ ด้านการติดตามการทำงาน และตรวจสอบของหน่วยงานรัฐ ด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบของข้าราชการเมือง ด้านการเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ด้านพรรคการเมืองและนักการเมือง และด้านการเลือกตั้ง และการลงประชามติ

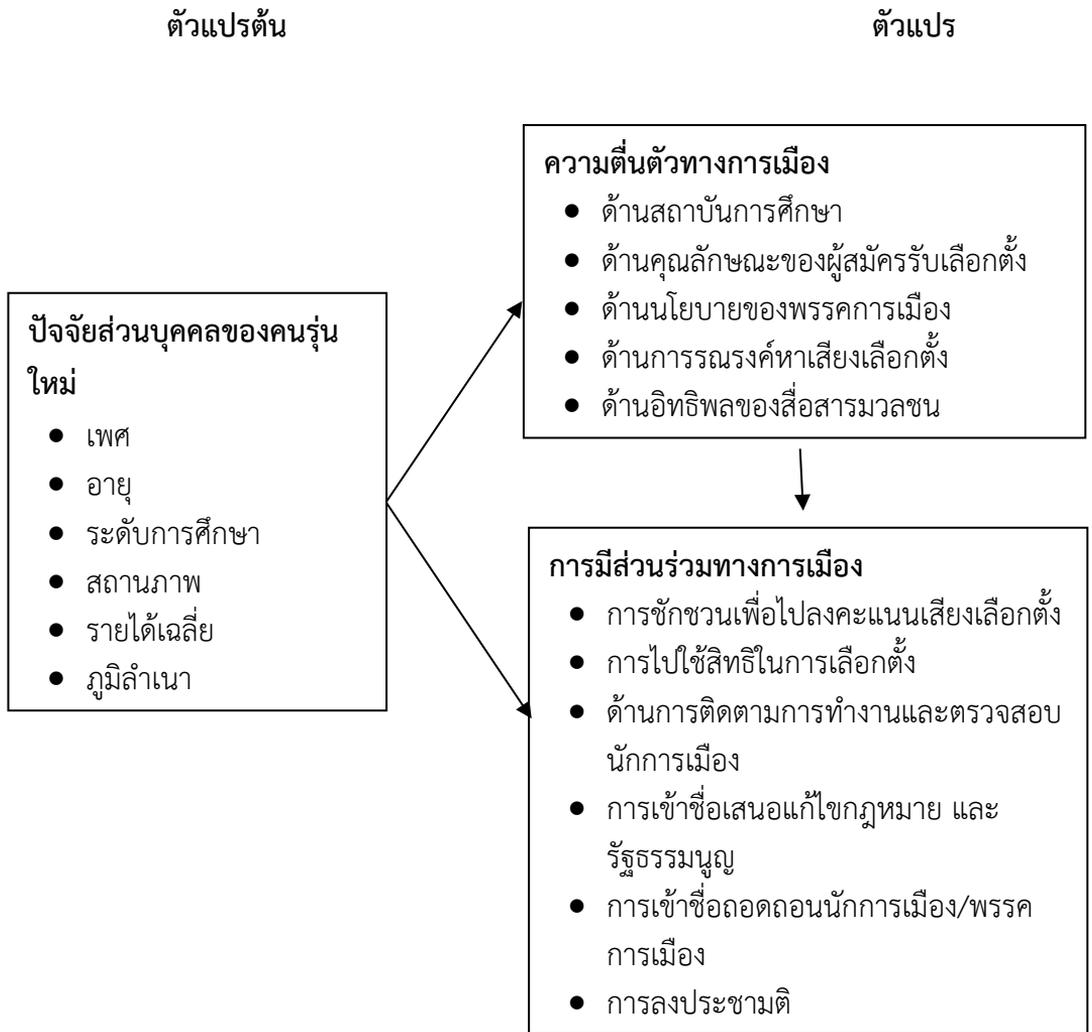
คนรุ่นใหม่

กรุงศรีออนไลน์ (2564) ได้ให้นิยามคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน เป็นกลุ่มคนที่เกิดหลังจากปี ค.ศ. 1995 หรือปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา หรือเป็นคนกลุ่ม Gen Z ที่เติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว ในส่วนของ คนรุ่นใหม่ตามแนวทางของ ประชาธิปไตย ทวี สุรฤทธิกุล (2562) ได้นิยามไว้ว่า เป็นกลุ่มคนที่เป็นลูกหลานที่มุ่งให้

มีการปกครองโดยระบบตัวแทนเสียงข้างมาก ซึ่งมีรัฐสภาเป็นที่เจรจาพูดคุยกันของตัวแทนที่ได้รับคัดเลือกจากประชาชน โดยผู้เป็นตัวแทนประชาชนนี้ต้องมีเป้าหมายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและประโยชน์สูงสุดของประชาชนแบบส่วนรวม นอกจากนั้นยังหมายรวมถึง คนในวัยหนุ่มสาวยุคปัจจุบันที่ต้องการให้มีการเปิดพื้นที่ในการใช้สิทธิ์กว้างขวางมากขึ้น ที่ไม่ใช่จำกัดเฉพาะในสภาที่ตัวแทนหรือ ส.ส.ใช้อำนาจแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยสรุป คือต้องการประชาธิปไตยในทุกคน ทุกโอกาส และทุกพื้นที่ และศิริสุตา แสงทอง (2564) ได้ให้ความหมาย คนรุ่นใหม่ปัจจุบัน หมายถึง กลุ่มคนที่มีความคิดเสรีนิยมเป็นพื้นมีความคิดแบบสังคมนิยมและมีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ โดยคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะมีการตื่นตัวมากกว่าคนในยุคก่อน ซึ่งจะสามารถเห็นได้ชัดเจนจากสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุผลทำให้คนรุ่นใหม่มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนในภาคส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องด้านสังคม การเมือง และวัฒนธรรม คนรุ่นใหม่มีพลังแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างแรงกล้า ทั้งยังเป็นเจนเนอเรชันที่คุ้นชินกับเทคโนโลยี

ศิริสุตา แสงทอง (2564) อธิบาย คนรุ่นใหม่ทางการเมือง เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันที่เข้าถึงในเทคโนโลยี และรับรู้ความข่าวสารทางการเมืองมากกว่าในอดีต ก่อให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองอย่างต่อเนื่องในสังคมปัจจุบัน จึงทำให้คนรุ่นใหม่มีการเคลื่อนไหวทั้งในโลกโซเชียลมีเดีย โลกอินเทอร์เน็ต และมีการรวมกลุ่มกันภายใต้อุดมการณ์แห่งประชาธิปไตยเพื่อเรียกร้องความถูกต้องและเคลื่อนไหวทางการเมือง คลื่นความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มคนรุ่นใหม่นี้ จึงเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการเมืองไทยที่ดีขึ้น คนรุ่นใหม่จึงนับเป็นตัวแปรสำคัญที่จะผลักดันให้สังคมตื่นตัวทางการเมืองเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยแห่งอนาคตอย่างแท้จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นิสิต นักศึกษา ในระดับปริญญาตรี และคนวัยทำงานที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา หรือเป็นคณกลุ่ม Gen Z โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยเลือกศึกษาจากประชากรที่เรียนในระดับอุดมศึกษา จำนวน 200 ตัวอย่าง และประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน จำนวน 200 ตัวอย่าง รวมจำนวนตัวอย่างที่ศึกษาทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ กำหนดเนื้อหาที่ศึกษาตามตัวแปรแบ่งได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความตื่นตัวทางการเมือง โดยประยุกต์ใช้จากการศึกษาในงานวิจัยของพระมหาณัฐพรพจน์ขนิติโร (รองน้อย) (2563) สุเทวี คงคุณ (2564) และสุมาลี บุญเรือง; อนุภูมิ ไชวเกษม และสุรพล สุยะพรหม (2564) โดยเลือกศึกษา 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสถาบันการศึกษา 2) ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง 3) ด้านนโยบายของพรรคการเมือง 4) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และ 5) ด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่โดยศึกษาจากแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561) และประยุกต์จากงานวิจัยของ กฤษชพลณ์ บุญครอง (2562) และ สืบแสง แสงทอง (2563) ได้ศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ 1) การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 2) การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง 3) ด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักการเมือง 4) การเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ 5) การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมือง / พรรคการเมือง และ 6) การลงประชามติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยในครั้งนี้คือ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการศึกษา รวมทั้งสร้างข้อคำถามตามนิยามเชิงปฏิบัติการ

2. สร้างแบบสอบถามโดยนำข้อคำถามที่ได้พัฒนาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งนำฉบับร่างแบบสอบถามทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยทดลอง (Try out) กับตัวอย่างจำนวน 30 ตัวอย่าง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.66 - 1.00 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทั้งฉบับเท่ากับ 0.828

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สำหรับการทดสอบสมมติฐาน t – test , One Way ANOVA และสมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยเกณฑ์การพิจารณาแปลความหมาย ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
มากที่สุด	4.51 – 5.00
มาก	3.51 – 4.50
ปานกลาง	2.51 – 3.50
น้อย	1.51 – 2.50
น้อยที่สุด	1.00 – 1.50

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป หรือเกิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จัดเป็นคณกลุ่ม Gen Z แบ่งเป็นนิสิต นักศึกษา ในระดับปริญญาตรี จำนวน 200 คน และคณวัยทำงาน จำนวน 200 คน โดยข้อมูลทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.25 อายุ 18 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.25 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 94.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.00 การศึกษาในระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ ม. ปลาย/ปวช. คิดเป็น ร้อยละ 42.0 และมีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 25.50

สรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับความตื่นตัวทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ดังนี้ 1) ระดับความตื่นตัวทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.78) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน ทุกด้านมีความตื่นตัวในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก ด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน (3.98) รองลงมา ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (3.87) ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (3.85) ด้านสถาบันการศึกษา (3.67) และด้านนโยบายของพรรคการเมือง (3.52) ตามลำดับ และ 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3.54) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน ทุกด้านมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (3.79) รองลงมา การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมือง/พรรคการเมือง

(3.50) การเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ (3.48) การลงประชามติ (3.47) และด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักรการเมือง (3.44) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลของคนรุ่นใหม่ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ มีดังนี้

1) เพศ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในภาพรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่า p - value มากกว่า 0.05

2) อายุ และระดับการศึกษา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านการชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และด้านการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่า p - value มากกว่า 0.05 ส่วนอายุ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในภาพรวม รวมถึงด้านการติดตามการทำงาน และตรวจสอบนักรการเมือง ด้านการเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักรการเมือง/พรรคการเมือง และด้านการลงประชามติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3) สถานภาพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่า p - value มากกว่า 0.05 ส่วนสถานภาพ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในภาพรวม รวมถึงด้านการชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักรการเมือง ด้านการเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักรการเมือง/พรรคการเมือง และด้านการลงประชามติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้าน การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักรการเมือง ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่า p -value มากกว่า 0.05 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในภาพรวม รวมถึงด้านการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ด้านการเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ด้านการเข้าชื่อถอดถอนนักรการเมือง/พรรคการเมือง และด้านการลงประชามติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5) ภูมิลำเนา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ด้านการชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ด้านการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง และด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักรการเมือง ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่า p - value มากกว่า 0.05 ส่วนภูมิลำเนา ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในภาพรวม รวมถึงด้านการเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ด้านการเข้าชื่อ

ถอดถอนนักการเมือง/พรรคการเมือง และด้านการลงประชามติ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 อิทธิพลความตื่นตัวทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ทดสอบความมีอิทธิพลระหว่างความตื่นตัวทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ มีอิทธิพลกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่

Model	Standardized			t	Sig.	Tolerance	VIF
	Unstandardized		ed				
	Coefficients	Std.	Coefficients				
B	Error	Beta					
ค่าคงที่	1.145	.206		5.5	.000		
ด้านสถาบันการศึกษา (X ₁)	.159	.052	.167	3.0	.003	.615	1.625
ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (X ₂)	.113	.088	.106	1.2	.203	.272	3.670
ด้านนโยบายของพรรคการเมือง (X ₃)	.258	.084	.222	3.0	.002	.361	2.772
ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (X ₄)	.063	.099	.060	.63	.529	.204	4.893
ด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน (X ₅)	.057	.070	.060	.80	.419	.341	2.932
R	.513						
R Square	.263						
Adjusted R Square	.253						
Durbin-Watson	1.593						
F-ratio	28.083		(.000*)				

* p < 0.05

จากตารางที่ 1 การทดสอบ Multiple Linear Regression พบว่า ความตื่นตัวทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านนโยบายของพรรคการเมือง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากค่า Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 ในส่วนค่า VIF ทุกตัวแปร มีค่าน้อยกว่า 10 จากนั้นมีการทดสอบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ภายในตัวเองหรือไม่ โดยพิจารณาค่า Durbin-Watson พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.593 ซึ่งอยู่ระหว่างเกณฑ์ 1.5 - 2.5 แสดงว่าตัวแปรมีความเป็นอิสระ โดยในส่วนของค่า R Square เท่ากับ .263 หรือร้อยละ 26.30 ความสัมพันธ์กันกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ ในระดับค่อนข้างต่ำ

การทดสอบค่าสถิติทดสอบ F ปรากฏว่าค่า Sig. = 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ทำนายได้ว่าผลการเปลี่ยนแปลงตัวแปร พบว่า ความตื่นตัวทางการเมือง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน ไม่มีอิทธิพลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ เนื่องจากค่า p - value มากกว่า 0.05 ในส่วนของความตื่นตัวทางการเมือง เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านนโยบายของพรรคการเมือง (Beta = .222) และด้านสถาบันการศึกษา (Beta = .167) มีอิทธิพลกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ความตื่นตัวทางการเมือง พบว่า โดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีความตื่นตัวในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก ด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน รองลงมา ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านสถาบันการศึกษา และด้านนโยบายของพรรคการเมือง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่มีความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางการเมืองโดยมีความตื่นตัวทางการเมืองมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี บุญเรือง; อนุภูมิ ไชวเกษม และ สุรพล สุยะพรหม (2564) ได้ศึกษา ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมและทุกด้าน อยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณัฐฐพจน์ ขนติโร (รองน้อย) (2563) พบว่า ความตื่นตัวทางการเมืองด้านนโยบาย ด้านสื่อสารมวลชน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงเห็นความชัดเจนได้ว่า คนรุ่นใหม่ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น ดังที่ ศิริสุดา แสงทอง (2564) กล่าวไว้ว่า คนรุ่นใหม่มองว่าตนเองเป็นกลุ่มคนที่ทำให้มีประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต เป็นการสร้าง “สังคมใหม่” โดยการก้าวข้ามผ่านคนรุ่นเก่า โดยที่สังคมใหม่ของพวกเขา อาจเป็นการเปลี่ยนแปลง

สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ที่รวมถึงการสร้างการเมืองใหม่ ภายใต้แนวคิดประชาธิปไตยใหม่ของคนรุ่นใหม่ เมื่อพิจารณาต่อไป จะเห็นว่า ผลการศึกษารายด้าน ในอันดับแรก ได้แก่ ความตื่นตัวทางการเมืองด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน แสดงให้เห็นว่า สื่อสารมวลชนมีอิทธิพลที่ทำให้คนรุ่นใหม่มีความตื่นตัวทางการเมืองอย่าง ซึ่งประเด็นนี้อาจเกิดจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น จากการใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งตรงกับที่ ศรีสุดา แสงทอง (2564) อธิบายไว้ว่า คนรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะมีการตื่นตัวมากกว่าคนในยุคก่อน เนื่องจากสามารถเห็นข่าวสารข้อมูลได้ชัดเจนจากสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุผลทำให้คนรุ่นใหม่มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนในภาคส่วนต่าง ๆ รวมไปถึงการขับเคลื่อนในเรื่องการเมืองด้วยเช่นกัน โดยเหตุผลนี้ยังสอดคล้องกับข้อมูลของ กรุงศรีออนไลน์ (2564) อธิบายว่า คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน เป็นกลุ่มคนที่เกิดหลังจากปี ค.ศ. 1995 หรือปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา หรือเป็นคนกลุ่ม Gen Z ที่เติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว จึงสรุปได้ว่า คนรุ่นใหม่เป็นตัวแปรสำคัญที่สำคัญด้านการเมือง เนื่องจากมีความตื่นตัวทางการเมืองอย่างมาก โดยจะมีการเคลื่อนไหวได้ง่าย และรวดเร็วขึ้นจากการสื่อสารข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดีย โดยอาจจะมีการรวมกลุ่มกันภายใต้อุดมการณ์แห่งประชาธิปไตย เพื่อเรียกร้องความถูกต้องและเคลื่อนไหวทางการเมือง จึงทำให้คนรุ่นใหม่มีโอกาสที่จะทำให้การเมืองของไทยในอนาคตเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้อย่างแน่นอน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ โดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รองลงมา การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมือง/พรรคการเมือง การเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ การลงประชามติ และด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักการเมือง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเห็นว่า ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สืบแสง แสงทอง (2563) โดยพบว่า มีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบของข้าราชการเมือง ด้านการเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ ด้านพรรคการเมืองและนักการเมือง และด้านการเลือกตั้ง และการลงประชามติ นอกจากนั้นผลการศึกษาใน 2 อันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมอันดับแรก การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รองลงมา การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง มีอันดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษชพลณ์ บุญครอง (2562) พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง ในอันดับที่มากที่สุด ได้แก่ การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รองลงมาการชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่น และ

ระดับชาติ จึงเห็นได้ว่า คนรุ่นใหม่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีส่วนร่วมในสองอันดับแรก ได้แก่ การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งประเด็นนี้ทำให้เห็นว่า เมื่อมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น กลุ่มคนรุ่นใหม่จะเป็นกระบอกเสียงในการเชิญชวนให้คนไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น โดยจะมีการเลือกใช้สื่อออนไลน์ ในการเชิญชวนให้คนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีความคุ้นเคยและมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมากและต่อเนื่อง ดังที่ กรุงศรีออนไลน์ (2564) อธิบายว่า คนรุ่นใหม่มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุผลที่ดีในการเลือกตั้ง ที่ทำให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง ในการเชิญชวนคนออกไปใช้สิทธิเพื่อเลือกตั้งกันมากขึ้น

อภิปรายผลการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1) อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาณัฐพรพจน์ ขนติโร (ร่อนน้อย) (2563) พบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา และรายได้ต่างกัน มีความตื่นตัวทางการเมือง แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงเห็นว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน โดยคำนึงถึงอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา เช่น จากข้อค้นพบในการเปรียบเทียบรายค่าจากงานวิจัยของผู้วิจัย พบว่า คนรุ่นใหม่ที่มีอายุ 18 -20 ปี มีส่วนร่วมทางการเมือง ในภาพรวม น้อยกว่าคนรุ่นใหม่ที่มีอายุ 21 - 23 และอายุ 24 - 26 ปี ดังนั้นหากพิจารณาถึงอายุ จำเป็นต้องส่งเสริมการรับรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวม สำหรับกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีอายุ 18 - 20 ปี ให้มากยิ่งขึ้น หรือข้อค้นพบอีกหนึ่งตัวอย่าง ที่จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า คนรุ่นใหม่ที่อยู่ภาคใต้ มีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวม น้อยกว่าคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในกรุงเทพฯ ปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และภาคกลาง ดังนั้นจึงเห็นว่าการสร้างการรับรู้การมีส่วนร่วมให้กับคนรุ่นใหม่ในแต่ละภูมิภาค จำเป็นต้องมุ่งเน้นคนรุ่นใหม่ที่อยู่ภาคใต้มากกว่าจากการอภิปรายผลข้างต้น จึงสรุปได้ว่า คนรุ่นใหม่ที่อยู่ในกรุงเทพฯ ปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และภาคกลาง

2) ความตื่นตัวทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาความมีอิทธิพลต่อกัน พบว่า ความตื่นตัวทางการเมืองด้านนโยบายของพรรคการเมือง และด้านสถาบันการศึกษา มีอิทธิพลกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของคนรุ่นใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาต่อไปผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี บุญเรือง;

อนุภูมิ โสวเกษม และ สุรพล สุยะพรหม (2564) พบว่า ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง มีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองของประชาชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งยังได้เสนอแนวทางการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองด้วยว่า ควรมีการบูรณาการตามหลักพุทธธรรมมาใช้ เช่น การเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและกิจกรรมของชุมชน มีความสนใจในเรื่องการเมือง ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนมีสติปัญญาควบคุม กิจกรรมทางการเมือง รวมถึงการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้โปร่งใส จากการอภิปรายข้างต้น จึงเห็นได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ขึ้นอยู่กับระดับความตื่นตัวทางการเมือง ด้านนโยบายของพรรคการเมือง และด้านสถาบันการศึกษา จึงสรุปว่า ถ้าหากต้องการให้คนรุ่นใหม่มีความร่วมมือทางการเมือง จำเป็นต้องมีการแสดงข้อมูลนโยบายของพรรคการเมืองอย่างละเอียด สามารถเห็นความชัดเจนของนโยบายพรรคการเมืองทั้งการดำเนินการตามนโยบายของพรรคที่เคยทำตามจนสำเร็จจุลวง รวมถึงการขอความร่วมมือจากสถานศึกษาในการช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาเกิดความตื่นตัวทางการเมืองมากยิ่งขึ้นได้

สรุปผลการวิจัย

ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ พบว่า โดยรวม และรายด้านทุกด้าน มีความตื่นตัวในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก ด้านอิทธิพลของสื่อสารมวลชน รองลงมา ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านสถาบันการศึกษา และด้านนโยบายของพรรคการเมือง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่มีความคิดเห็นเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางการเมืองโดยมีความตื่นตัวทางการเมืองมาก เนื่องจากคนรุ่นใหม่ในปัจจุบันจะมีการตื่นตัวมากกว่าคนในยุคก่อน เนื่องจากสามารถเห็นข่าวสารข้อมูลได้ชัดเจนจากสื่อทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นเหตุผลทำให้คนรุ่นใหม่มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนในภาคส่วนต่าง ๆ รวมไปถึงการขับเคลื่อนในเรื่องการเมืองด้วยเช่นกัน คนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบัน เป็นกลุ่มคนที่เกิดหลังจากปี ค.ศ. 1995 หรือปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา หรือเป็นคนกลุ่ม Gen Z ที่เติบโตมาพร้อมกับสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายที่อยู่แวดล้อม มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว จึงสรุปได้ว่า คนรุ่นใหม่เป็นตัวแปรสำคัญที่สำคัญด้านการเมือง เนื่องจากมีความตื่นตัวทางการเมืองอย่างมาก โดยจะมีการเคลื่อนไหวได้ง่าย และรวดเร็วขึ้นจากการสื่อสารข้อมูลผ่านโซเชียลมีเดีย โดยอาจจะมีการรวมกลุ่มกันภายใต้อุดมการณ์แห่งประชาธิปไตย เพื่อเรียกร้องความถูกต้องและเคลื่อนไหวทางการเมือง

จึงทำให้คนรุ่นใหม่มีโอกาสที่จะทำให้การเมืองของไทยในอนาคตเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นได้อย่างแน่นอน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้านพบว่า ทุกด้านมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้ อันดับแรก การชักชวนเพื่อไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง รองลงมา การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมือง/พรรคการเมือง การเข้าชื่อเสนอแก้ไขกฎหมาย และรัฐธรรมนูญ การลงประชามติ และด้านการติดตามการทำงานและตรวจสอบนักการเมือง ตามลำดับ เนื่องจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ มีความคุ้นเคยและมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมากและต่อเนื่อง และคนรุ่นใหม่มีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีต่าง ๆ และเรียนรู้ได้เร็ว ด้วยเหตุนี้จึงเป็นเหตุผลที่ดีในการเลือกตั้ง ที่ทำให้กลุ่มคนรุ่นใหม่ให้ความร่วมมือทางการเมือง ในการเชิญชวนคนออกไปใช้สิทธิ์เพื่อเลือกตั้งกันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรเพิ่มวิธีการสร้างการรับรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ให้มีความหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความแตกต่างของอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิภานาของกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น การสร้างการรับรู้ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีอายุ 18 – 20 ปี ให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการสร้างการรับรู้ให้กับคนรุ่นใหม่ที่อยู่ภาคใต้ ให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในกรุงเทพฯ ปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน) และภาคกลาง เป็นต้น

2. พรรคการเมืองควรกำหนดนโยบายของพรรคให้ชัดเจน รวมถึงต้องอธิบายรายละเอียดของนโยบายของพรรคให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น หรืออาจจะนำเสนอเนื้อหาของพรรคที่เคยดำเนินการตามนโยบายของพรรคจนสำเร็จลุล่วงด้วยดีตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

3. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาในการช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาเกิดความตื่นตัวทางการเมืองมากยิ่งขึ้นได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นความจำเป็นในการพัฒนาการวิจัย จึงเสนอให้มีการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักการบูรณาการตามหลักพุทธธรรมในการยกระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ให้กับคนรุ่นใหม่

รายการอ้างอิง

กรุงศรีออนไลน์. (2564). 6 สิ่งที่ต้องรู้เมื่อบุกตลาด Gen Z.

<https://www.krungsri.com/th/plearn-plearn/6-techniques-to-approach-gen-z>

กฤษชพลณ์ บุญครอง. (2562). นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกับความตื่นตัวทางการเมือง. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*, 8(3), 94-119.

ทวี สุรฤทธิกุล. (2562, 12 ตุลาคม). *คนรุ่นใหม่กับประชาธิปไตยใหม่*. คอลัมน์นิสต์.

โพสต์ทูเดย์. <https://www.posttoday.com/columnist/603407>

พระมหาณัฐพรจรรย์ ขนติธโร (ร่อนน้อย). (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในอำเภอละแม จังหวัดชุมพร. [วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ศิริสุตา แสงทอง. (2564). ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่: จุดยืนประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(2), 286-296.

สุเทวี คงคุณ. (2564). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในการเมืองแบบประชาธิปไตย กรณีศึกษา: ตำบลธาด อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 4(3), 67.

สุมาลี บุญเรือง, อนุภูมิ โขวเกษม และ สุรพล สุยะพรหม. (2564). การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(6), 370-371.

สื่บแสง แสงทอง. (2563). การเปิดรับข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของเจนเอเรชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. [การศึกษาอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2564). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการยกระดับเจตจำนงทางการเมืองในการต่อต้านการทุจริต*. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.